דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

טעם החיים.

מזג האוויר

אביב, בשבת: מעונן חלקית עם אפשרות של גשם מקומי.

ירושלים — 22. תל אביב — 26. צפולה — 28. נצרת — 25. נהריה — 24. לוד — 29. באר שבע — 30. אילת — 36. מפרץ שלמה — 34. רמת הגולן — 20. הר שומרון — 22. עזה — 25. יריחו — 32.

היום ב„דבר"

● אמנו קרסטן, מנהל המדריכה הבין־לאומית של האיגודים המקצועיים, בשיחה בבית „דבר" ● שליחות לרומניה / חנה זמר ● העתונות ו„נתיבי נפט" / דוד פרהנבר ● מבחן גורלי לניקסון / כאם לוספקי ● ארבעה ימים דרמטיים בבון / ראובן עשור ● הפיסגה וההתמוטטות בוושינגטון / יהושע תדמור ● הוויכוח על „אות" בלשכת „עבודה" / חיים גורי המחום ברנע ● מצה לישראל בלי רשיון / דני צדקוני ● מה נשתנה במשברי שלום / אריה ל. אבנרי ● סובבי הסנאט / נחום ברנע ● קצרות / ז. דויד ● סיכוי מקגוברן / ניחק קראבם ● הספר העברי — משבר ומוצא / נחמן אוריאלי ● לזכר ראובן ברקת / דניאל בהן וא. אליך ● שחמט־ובליש / ע' 9

יום ו', כ"א באייר תשל"ב, 5 במאי 1972 ● גליון 14257 ● השנה הארבעים ושבע

היום 16 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" ● המחיר 110 אג'

ג. מאיר קראה לרומנים להביא הצדדים לידי מו"מ

...אורר הדגיש הדבקות בפתרון השלום — צורך בנסיגה ובסיפוק הפלשתינאים

מאת ישראל ניומן, שליח „דבר" ברומניה

בוקארשט. (מיוחד ל„דבר"). ראש הממשלה גולדה מאיר קראה אמש לממשלת רומניה לנצל את השפעתה על הצדדים לסכסוך הישראלי—ערבי ול... עם למו"מ ללא תנאים מוקדמים. הקריאה נכללה בדברים שהשמיעה גולדה מאיר בסעודת ערב שנערכה לכבודה ראש הממשלה הרומני יון גיאורגי מאורר. מאורר הדגיש בדבריו את רצון ארצו לקדם את השלום על פי העקרון שסיכסוכים חייבים להיפתר בדרכי־שלום. עם זה תבע מאורר נסיגה ישראלית מן השטחים וסיפוק שאיפות האוכלוסיה הפלשתינאית.

קרא גם בעמ' 3

ראש הממשלה הודתה בשם הממשלה ובשם העם בישראל על ההזמנה לבקר בבוקארשט. בה היא רואה שלב בהתפתחות היחסים בין שתי המדינות. „הפילוסופיה הבסיסית של ישראל גורסת שקיימות בעולם שונות אינן צריכות ליצור חיץ בין העמים ואינן צריכות לעשות את שיתוף הפעולה לבלתי־אפשרי. יתרה מזו. שלום בין עמים יכון רק על בסיס העקרון של דו־קיום בין משטרים שונים", אמרה.

„לא נהנינו מיום אחד של שלום"

גולדה מאיר הדגישה בדבריה, כי היא נציגה של עם עתיק מאוד בעל היסטוריה ארוכה, ובה פרקים טרא־גיים רבים ולא פעם שלישית שהעם היהודי בונה את ריבונותו במדינה שהוא צמח מתוכה. ראש הממשלה הוסיפה, כי לדאבוננו לא ניתן לנו לבנות את מולדתנו בשלום ומאז הימים הראשונים של ריבונותנו המחודשת לא נהנתה ישראל מיום אחד של שלום. „שכנינו סירבו להכיר בעצם זכויותינו לקיום, סירבו את היותנו ואת קיומנו כמדינה".

הסכמה להחלטה 242

כן ציינה גולדה מאיר, שהיא מסכימה עם דברי מאורר, כי כל הבעיות המתעוררות בין עמים יכולות להיפתר בדרכי שלום. היא ציטטה את מכתבה של ממשלת ישראל אל מזכיר או"ם מאוגוסט 1970 הכולל הסכמה להחלטת מועצת הבטחון 242 ונכונות לנסיגת כוחות ישראליים אל גבולות בטוחים, מוכרים ומוסכמים שייקבעו בהסכמי השלום. באמצעות מו"מ ללא תנאים מוקדמים. „אנו מאמינים שממשלת רומניה הסוציאליסטית בהוכחת כל העמים באזורנו, עשויה להיות גורם מועיל בהשפעתה על הצדדים בסיכסוך להכנס למו"מ בינם לבין עצמם ללא תנאים מוקדמים. כל צד יוכל אז להביא אל שולחן הדיונים כל דעה הנראית לו חיונית לאינטרסים שלו", אמרה.

בסוף דבריה הרימה ראש הממשלה כוס לחיי הנשיא צ'אושסקו ולחיי הידידות בין שני העמים. כן הודיעה, כי היא מנצלת הזדמנות זו, כדי להזמין את מאורר לביקור בישראל.

מאורר אמר, כי ממשלת רומניה דבקה בעקרון, שהכוח אינו יוצר זכות והיא סבורה, כי כל בעיה בין עמים ניתנת לפתרון — וחייבת להיפתר — בדרכי שלום. רומניה מבקשת לקדם עקרונות אלה. הרומניים לא רק לקיום יחסים הרמוניים בין מדינות, כי אם גם לישוב הבעיות העקריות, העומדות בפני האנושות. רומניה מדאגת מקיומם של מוקדי מתיחות בחלקי עולם שונים — אמר מאורר — וסבורה, כי המתיחות המתמדת במזרח־התיכון מדאיגה במיוחד.

„רומניה תומכת בפתרון הסיכסוך במזרח התיכון על בסיס החלטת מועצת הבטחון מנובמבר '67. פירוש הדבר: נסיגת כוחות ישראל מן השטחים הערביים הכבושים; הכרה בזכות כל מדינות האיזור לעצמאות, ריבונות ושלמות טריטוריאלית ופתרון שאלת האוכלוסיה הפלשתינאית על ידי יצירת תנאים, אשר יאפשרו לאוכלוסיה זו להגיע לחיים. מאמציהם של כל העמים שוחרי השלום הם למצוא שלום צודק ובר־קיימא אשר יהלום את האינטרסים של כל העמים".

היתה שיחה טובה ברוח ידידותית"

...יותה זו שיחה על דברים ...מדיים, המעניינים מאוד שתי המדינות. „ברוח ...ה מאוד ובידידות רבה" ...אברה אמש ראש הממשלה גולדה מאיר, בצאתה ...ה של שעה וחצי, עם ... ממשלת רומניה יון ...ורגי מאורר בבוקארשט ...על כך מסר ביום ה' ... בשיחה מלפנית שליח ...דורי ישראל" בבירת רו...ה אריה מקל.

...שיחה קדם חלק טקסי, שהת... באולם רחב ידים במשרד הממשלה. שני ראשי הממ... ישבו זה בצד זה. ג. מאיר ...ה אנגלית, מאורר דיבר רו... ו... ותורגמן תירגם את הדב...

...ד התנהלה השיחה:

פיתוח היחסים

מאורר: אני מקווה שיהיו לנו ...ה פוריות.

מאיר: לשנינו יש בכך ענין ...

מאורר: יש לנו הרבה בעיות, ...הן עלינו לדון, בעיקר בקשר ...וח הקשרים בינינו.

מאיר: אנו שמחים מאוד, שלנו יחסים מסוג זה, וכמובן ...ד יש אפשרויות לפיתוח נר... של היחסים.

מאורר: זהו באמת הדבר, שאנו רוצים כי יתקיים.

מאיר: רק בין מדינות, שאין ביניהן יחסים, אין גם שינויים בתנאים.

מאורר: יש כיום טווח רחב של בעיות וצעיינים הנוגעים ליחסינו, ואנו מקווים שבבקרת בישרה יאיש את האפשרות להרחבה והתפתחות.

> **„ענין חסר חשיבות"**
>
> בוקארשט (א.פ.). — דובר השגרירות הסובייטית ברומניה אמר אמש, כי ביקורה של ראש הממשלה גולדה מאיר בבוקארשט הוא „ענין חסר חשיבות" לגבי מצרים.
>
> דוברי השגרירות הסובייטית סירבו להגיב.

מאיר: גם אני מקווה כך. כמשלתי וכל העם בישראל צופים בתקווה לפגישותי כאן.

על חינוך נוער וטלוויזיה

לאחר מכן שוחחו שני ראשי הממשלות על חינוך הנוער, וגם על טלוויזיה. ג. מאיר שאלה: האם יש לכם טלוויזיה חינוכית? מאורר השיב: יש לנו. ג. מאיר הוסיפה: „אצלנו הטלוויזיה החינוכית היא החלק הטוב ביותר של הטלוויזיה".

בהמשך התפתחה שיחה חצי פרטית.

(המשך בעמוד 2, טור 7)

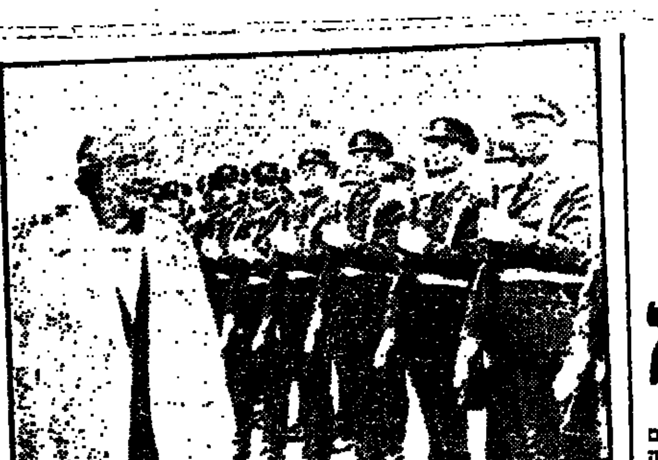

למעלה: ראש ממשלת רומניה איון גיורגיו מאורר מקבל את פני ראש ממשלת ישראל הגב' גולדה מאיר בנמל אוטופני בבוקרשט· למטה: גולדה מאיר סוקרת משמר כבוד של צבא רומניה בהגיעה לנמל התעופה של בוקרשט·

יארינג — למוסקוה; נואש משליחותו

גברו סיכויי ביקור ואלדהיים במזה"ת

מרכז או"ם (ע"ר וע"ז). — שליח או"ם ד"ר גונאר יארינג „לא מצא כל בסיס לחידוש שליחותו" בניו־יורק ויחזור למוסקוה, שם הוא מכהן כשגריר שוודיה, בי המכונה להתפתחויות נוספות — אמרו אמש מקורות יודעי־דבר באו"ם.

יארינג הגיע לניו־יורק ביום א' לפי בקשת מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים, שביקש לדון עמו על „כיוון שליחותו". לאחר שקיים שיחות עם שגריר מצרים עיסמת עבד־אל־מג'יד, ושגריר ישראל יוסף תקוע, נמסר. כי שליח או"ם הגיע למסקנה, שאין כל סיכוי להשגת התקדמות לקראת יישוב הסכסוך בזמן הקרוב.

נוכח מסקנה זו של יארינג, גוברים הניחושים, שמזכיר או"ם עשוי לבקר בעצמו באיזור, כדי לנסות לשים קץ לקפאון.

במרכז או"ם מצביעים על ה... עובדה, שואלדהיים נמנע מלהכריז את הידיעה, לפיה הציע לישראלים ולערבים לקיים ועידת שלום, שבה ימלא הוא עצמו תפקיד ברכני. יצויין, כי פירסום ידיעה זו עורר כנראה את מורת רוחו של יארינג.

לונדון (א.פ.). — בתום שיחותם של שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס ועמיתו הבריטי סר אלק דאגלס־יום אמרו אמש דובריהם הרשמיים, כי ברה"מ לוחצת שנושא המזרח־התיכון יתפוס מקום נכבד בשיחותיו של הנשיא ניקסון במוסקוה.

אולם הדוברים הדגישו, כי רוג'רס ויוס מסכימים ביניהם שהסיכויים להסכם בענין המזרח־התיכון עדיין קלושים וכי אל להן למעצמות לנסות לכפות הסדר על ישראל.

רוג'רס ויום סבורים, לדברי דובריהם הרשמיים, כי יש סיכוי טוב שניקסון יחתום במוסקוה על טיוטה ההסכם להגבלת כלי הנשק האיסטראטגיים וכן על הסכמים דו־צדדיים לגבי שיתוף מסחרי, ענייני ספנות, חובותיה של ברה"מ לארה"ב וכו'. הדוברים רמזו, כי הנושא המרכזי בשיחות, גם בלונדון וגם במוסקוה, הוא המצב בוויטנאם.

לשכת ראש הממשלה

אלון לא חרג מסמכותו בשיחה עם רוג'רס

פרסומים כאילו סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון, בשיחתו עם מזכיר המדינה רוג'רס חרג מסמכותו אין להם על מה לסמוך — נאמר בהודעה מטעם לשכת ראש הממשלה.

יגאל אלון — מציינת ההודעה — קיים את שליחותו ושיחותיו בגדר סמכותו ולא חרג ממנה.

אושרה סופית הקצבת ארה"ב לעליה מברה"מ

מאת סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — ועדת החוץ של בית־הנבחרים האמריקאי נהגה אתמול אישור סופי למיבצע להרשות לישראל כיוע בסך 85 מיליון דולר לשם קליטת עולים מברה"מ.

ועדת החוץ של הסינאט כבר אישרה הצעה זו וכצפוי יבבוף החודש היא תאושר בקונגרס.

> ## ירדן ביקשה רשות לטוס מעל הגולן
>
> שלטונות ירדן פנו באמצעות גורמים תעופתיים בין־לאומיים לישראל, בבקשה להתיר להברת התעופה הירדנית „עאליה" לעבור במטוסיה כל רמת־הגולן, בדרכם מרבת עמון לביירות ולמקומות האחרים בצפון.
>
> כפי שנודע לכתב עתיים בלוד, אין ישראל מתנגדת לפניה כזאת והענין נמצא בבדיקה. עוד נודע כי מקובלת הסברה שלאחר בדיקת הענין לא יהיה ניטוק שלא להיענות לבקשת ירדן. (ע)

הייכל מצדיק התקפות קזאפי על ברה"מ

קאהיר. (יופ"ע). — אינו מרגיש מבוכה כשאני עומד את הקולונל קזאפי מתקיף את ברה"מ, אף שברה"מ היא הידידה הנכבה ביותר של הערבים — כותב עורך העתון הקאהירי „אל־אהראם" חסנין הייכל במאמרו המתפרסם הבוקר.

התקפות אלו — ממשיך הייכל — יש להן צד חיובי, מפני שהן מראות, שבצלום הערבי ובמיוחד בקרב הארצות הערביות המתקדמות יש אנשים, המסוגלים להגיד „לאו" גם לידידים הקרובים ביותר.

ג'ורג' וולאס ניצח באלבמה

מונטגומרי, (ע"ר). — המושל הנוצני ג'ורג' וולאס נחל נצחון מכריע בבחירות המוקדמות לנשיאות ארה"ב מטעם המפלגה הדמוקרטית, שנערכו במדינת אלאבאמה — המדינה שהוא מושלה. וולאס זכה ב־26 מבין 37 נציגי מדינה זאת בוועידה הארצית של המפלגה הדמוקרטית, וייתכן שלאחר מיום מנין הקולות אף יעלה מספר נציגיו ל־29.

אין ספק כבפם. שוולס יזכה בנצחון דומה גם בבחירות המוקדמות במדינת מנבי.

חיפושים נוספים יערכו בענפים המשגשגים

הפשיטה לבתי הקבלנים שפיגל — מן המקיפות; נמשכת חקירת עסקות מ. פרידמן; יבקשו מעצרו של פוקה הירש

מאת דוד ליפקין

סופרו הכלכלי של „דבר" חוקרי מס־הכנסה עומדים, כנראה, לבצע בזמן הקרוב חיפושים נוספים בענפים הד משגשגים במשק. הפשיטה אתמול על עסקיהם, משרדיהם ובתיהם של הקבלנים שמעון ומאיר שפיגל, היא מנוגת ראשונה לחקירות המתנהלות עתה בענף הבנייה עקב החשד שחלק מהקבלנים וקבלני־המשנה הכיימו חלק מהכנסותיהם. הדוברות מקיפות גם יבואנים ומפעלי־המתכת לצרכי בטחון.

דובר מינהל הכנסות המדינה זיה בר־חיים אמר אמש, שלא צפויות בימים הקרובים פשיטות נוספות נוסח הפשיטות שהיו בשלושת הימים האחרונים. יש להניח, שהחיפושים בבתיהם ובמשרדיהם של השודים בהעלמת הכנסה גדולות יבואו בהפתעה, כנראה לאחר שחוקרי מס־הכנסה יסיימו בדיקת המסמכים שנאספו בסריקות שבוצעו השבוע.

נודע, כי חלק מהחקירות הנוכחיות נעשה על ידי גביית מס־הכנסה קשורות במידע שנאסף בחוץ־לארץ על ידי סגן נציב מס־הכנסה וראש מחלקת החקירות אליעזר שילוני, בקשר להחזקת חשבונות על ידי ישראלים בחו"ל ואי העברת הכנסות מחו"ל לארץ. חוגי מינהל הכנסות המדינה אישרו, שבידיהם חומר רב שסייע לגילוי העלמות הכנסות ועבירות על תקנות מטבע זר.

יבקשו פקודת מעצר נגד פוקה הירש

חוקרי מס־הכנסה מצפים עתה להחזרתו של איש העסקים ד"ר פוקה הירש מבית־החולים „הדסה" כי בו הוא מאושפז. ברגע שיוחזר מהמעונים לביתו פקודה מעצר נגדו כדי להמשיך את החקירה המתנהלה בקשר לחשד להעלמת הכנסות ועבירות על מטבע זר.

באו יום ג', כאשר פשטו חוקרי מס־הכנסה על בתיו בת"א ובקיסריה ועל משרדו בת"א, נבדקים המסמכים שהוחרמו. מסמכים אלה כוללים פרטים על עיסקות שבוצעו באמצעות חברתו של הירש „סידר", ובמיוחד על קניית עמלות שונות. כן מתחילים החוקרים להסבירו של הירש לגבי שקיות היהלומים והמסמכים שנתגלו בכספות. הוא גם ייחקר בקשר לחשד שהוא התכוון לשים קץ לחייו, לאחר שמישהו טילפן לו, זמן קצר לפני שבאו חוקרי מס־הכנסה, ומסר לו על הפשיטה המתוכננת. החוקרים מנסים לאתר את האיש שמסר לו זאת.

הקבלנים משתפים פעולה

כל יום אתמול חקרו אנשי מחלקת החקירות במס־הכנסה את הקבלנים האחים מאיר ושמעון שפיגל, וכן אנשים אחרים הקשורים לעסקיהם, בהם האדריכל אלפרד אפשטיין ובנו גד ומנהל החשבונות שמחה דלבג. אמש נמסר, שהנחקרים שיתפו פעולה ודיברו על השאלות שהוצגו להם תוך מהלך בדיקת המסמכים שנאספו בבתיהם ובמשרדיהם. החקירה נמשכת גם לגבי אנשים נוספים.

בשלב זה נמנעים אנשי מס־הכנסה לאמוד את הסכומים של העלמות הכנסות שבהם חשודים הקבלנים. אבל מדגישים שאלבלא הבירור הבדוק בקשר לחשדות לא היו מבצעים את הפשיטה.

הפשיטה אתמול היתה הגדולה ביותר שבוצעה השבוע על ידי חוקרי מס־הכנסה. כ־40 מאנשי מחלקת החקירות יצאו בעת ובעונה אחת בשעה שש בבוקר לדירותיהם ולמשרדיהם של הקבלנים ושל הקשורים אליהם, עשרה כיוונות בבסקר, בירושלים ובתל אביב.

החוקרים, שהיו מצוידים בצווי חיפוש משפט בית השפט, הפשיטו את האבנים וביצעו את החיפושים בקפדנות רבה. החומר...

(המשך בעמוד 2, טור 6)

כל הצבא התורכי הועמד בכוננות

בעקבות התנקשות במפקד המשטרה; חוטפי המטוס נכנעו; יקבלו מקלט

איסטנבול. (א. פ., יו. פ. ועי"ר). — חצי מיליון חיילי הצבא התורכי הועמדו אמש בכוננות הכן, אחרי שאנשי המחתרת השמאלית פצעו את מפקד הז'אנדרמריה גנראל אקן, ואת אשתו במהלך נסיון־כפל להמית אותו. אחד המחבלים נהרג וחברו נפצע. תשעה חשודים בהתנקשות נעצרו.

הקרב הדריות ליד ביתו של אקן אירע שעתיים בלבד אחרי שאנשי המחתרת שחספו מטוס נוסעים תורכי לבולגריה נכנעו בתום 27 שעות של מיקוח קשה בנמל־התעופה של סופיה. הארבעה קיבלו הבקלט פוליטי בבולגריה בהסכמת ממשלת אנקרה, אחרי ששיחררו את אנשי הצוות, הנוסעים והמטוס. בין הנוסעים המטוסים שחזרו אמש לאיסטאנבול אורחים של ארה"ב. מערב־גרמניה והולנד.

סגן ראש ממשלת תורכיה פריס מלן, שהודיע על ההסדר לפארלמנט ציין, שבולגריה שומרת לעצמה את הזכות להעמיד את הדוספים למשפט. הם איימו, כדי לפוצץ את המטוס בדגם „די.סי.9" על נוסעיו אם לא ישוחררו חבריהם, שנגזר עליהם עונש מוות באיסור האיחוד על שביתות, אבל תורכיה דחתה תביעות אלה.

נודע, כי צווי ההוצאה להורג של שלושה מאנשי המחתרת, הוכרו סופית. „צבא העם התורכי" דנין גזמים. ישורטמו היום בתוך הרישמי ובאנקרה רוקחות שמיניות, כי הם יוצאו כבר מהר להורג.

ארבעת החוטפים בנמל־התעופה של סופיה מסרו את נשקם למשטרה הבולגרית והועברו למעצר. קודם לכן הם שיחררו מהמטוס שתי דיילות שהתמוטטו ונוסע שלקה בהתקף־לב. בסך הכל היו במטוס בעת החטיפה 63 נוסעים וחמישה אנשי צוות.

שלטונות מצרים עצרו אדם, שאיים כי יפוצץ שני מטוסים של חברת התעופה המערב גרמנית „לופטהאנזה" אם לא יקבל סכום של רבע מיליון דולאר — מוסר „אל־אהראם".

העתון מציין, כי האיש — אלקבאדי עלי אלדין מחוכד חסאנין, בן 30, שיגר מכתב לדיפלומט מערב־גרמני באלכסנדריה ובו דרש את הכסף.

1 + 1 = ?

עקרת הבית!

הציפות ממחסני הקירור — חלים יותר מציפות „חכים". אלום ההבדל איננו רק במחיר —

עופות צעירים אלה נשחטו בכשחטות מודרניות, בתנאים היגייניים ביותר, והוכנסו מיד לקירור עמוק — כדי לשמור על טריותם ועל ערכם התזונתי הבלא.

כדאי לקנות — עופות מן הקירור

ביום א' 7.5.72

תרום למגבית „יד לילד"

מועצת הפועלות
ארגוני אמהות עובדות

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז

פגישת המועדון הכלכלי המרכזי

תתקיים ביום ראשון, כ"ג באייר תשל"ב — 7.5.72, בשעה 7 בערב במועדון מאשה, רח' פינסקר 49, תל־אביב.

נושא הדיון: הבניה והשיכון בישראל
הרצאת פתיחה: פרופסור חיים ברקאי

הוועדה

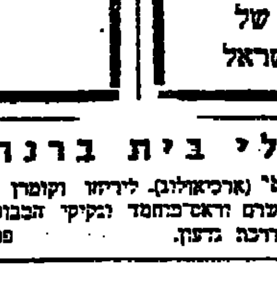

אופנה? בוטיקים, קונפקציה, הלבשת גברים, נשים, בגדי ילדים, שמלות הריון, חופה!

תמצאו בקלות בדפי זהב
דפי זהב בביתכם נצלו אותו!

כמצערים להודיע על פטירתו של בעלי ואבינו היקר

יששכר פינקל

מאנשי העליה השניה.

על מועד הלוויה תבוא הודעה.

המשפחה

בית ציון

תכנית השבוע:

ביום ששי 5.5.72
בשעה 9.45 בערב מיפגש אמנים עם הצגת „הו אמריקה אמריקה". משתתפים בלהה כם, יעקב אש־כנזי ומשה קריף. בימוי: מישא אשרוב. מוסיקה: יוסי בר חיים.

שבת 6.5.72
בשעה 7.00 בערב — מועדון הסרט הטוב — הפסקת קיץ — ברגמן.
בשעה 9.30 בערב — „שמינישטים", קומדיה ישראלית מאת: אביבה גדי. בימוי: פיטר פריי. משתתפים: רבקה גור, יוסף שכרוב, חנוך עינב, אבי יקיר, מיה אנגלר.

יום ראשון 7.5.72
בשעה 4.00 אחה"צ — אולפן לריקודי־עם.
בשעה 8.30 בערב — מכון אדלר — מרכז יעוץ להורים. מנחה: אחזי יותם.

יום שני 8.5.72
בשעה 4.00 אחה"צ — סרט לילדים — חרב במדבר — מלחמת העצמאות
בשעה 8.30 בערב — הצגת „דרייפוס על אי השדים" בביצוע: דוד מוכתר.

יום רביעי 10.5.72
בשעה 4.00 אחה"צ — סרט לילדים — האוצר במבגל.

המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות

המחלקה לתרבות ולנוער במועצת פועלי תל־אביב־יפו

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו

נירה בן־דרור (שפינד) ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום א' (7.5.72), כ"ג אייר תשל"ב בשעה 4.00 אחה"צ.

התחבורה תצא ממרכז כפר־הס בשעה 3.45 לבית העלמין בתל־מונד.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של חברנו

צ'ודנר מישה ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ג אייר תשל"ב, 7.5.72, בשעה 3.30 אחה"צ

המשפחה
ובית דפנה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

יהודית אנקורי ז"ל

הלויה היום, יום ו', כ"א באייר תשל"ב, 5.5.72 בשעה 2.00 אחה"צ בכפר יהושע

המשפחה
ובית כפר יהושע

על מות

ד"ר יהודה טלר

סופר, משורר

מן המבדיקים בין הוגי־הדעה של יהדות ארה"ב, מייסד הכמן לחילופי תרבות של ההסתדרות בניו־יורק

אבל

הוועד הפועל של ההסתדרות בישראל

טיולי בית ברנר

סיור ראשון לכורנוב (6.5) בהדרכת גבי ברקאי (ארכיאולוג). ליריחו וקומרן מצפה שלם (13.5) בהדרכת עדיוה סרבי. לסנטה־קתרינה — 4 ימים (18.5) (27.5), לאילת לערים וראס־בחמד ובקיקי הבבוכים 4 ימים (18.5). גוף שייצרי בגליל המערבי (20.5) (1.5). הוסיא, אשתמוע ומרסבא (27.5) בהדרכה גדעון. פרטים והרשמה בבית ברנר רחוב 7 טל. 282211

הכ: אמן الارشيف

פנקוס ופלד בדיון „מזכירות העבודה"

הלך הרוחות העויין עלול לפגוע בעליה מן המערב

מאת א. כנרתי, סופר „דבר"

תביעה שמוסדות הפועלים וההסתדרות, מוסדותיהן ופעיליהן, יתגייסו לפעולת הסברה רחבה בארץ, נגד הרוח הלא טובה השוררת בציבור הוותיקים ובקרב הנוער כלפי העליה והעולים — הושמעה אמש על-ידי יו"ר הנהלת הסוכנות אריה פינקוס, שר הקליטה נתן פלד וחברי מזכירות מפלגת העבודה, בישיבת המזכירות שהוקדשה לבעיית העליה והקליטה. פינקוס ופלד וכן המשתתפים בדיון, ביניהם עולים מברה"מ, עמדו על חומרת המצב בהלך הרוחות בציבור לגבי העליה הגובל בקרירות ובעוינות כלפי העולים ועל הסכנה כי הדבר עלול להביא נזק לעליה.

כולם ציינו, כי ממדי העליה תלויים בקליטתה.

את הישיבה שנוהלה על ידי מ"מ מזכיר המפלגה אברהם גבלבר, פתח א. פינקוס שאמר, כי האוירה כלפי העליה והעולים כיום בארץ, מרתיעה מועמדים לעליה בעיקר בארצות המערב. אשר לעולים מברה"מ אמר פינקוס, כי הם אינם רואים את עצמם אסירי תודה לתושבי ישראל בעד זכויותיהם כעולים, כיוון שהם עולים כציונים שנאבקו על עלייתם לישראל.

פינקוס אמר, כי תחזית העליה מארה"ב, היא אלף עד 1500 השנה. כן ציין את הקטנת העליה מצרפת ואי גידול העליה מדרום-אמריקה.

שר הקליטה נתן פלד אמר, כי שנת 1972 עשויה להיות שנת שיא בממדי העליה. הוא מסר, כי בתקופה שבין אפריל 1971 לאפריל 1972, הגיעו 46 אלף עולים לעומת 37 אלף באותה תקופה שנה קודם לכן. בארבעת החדשים הראשונים של 1972 הגיעו כבר קרוב ל-17 אלף עולים לעומת 11,500 אשתקד, בתקופה הנ"ל. אשר לעליה מברה"מ — משקלה גובר והולך בכלל העליה.

בדיון שיימשך בישיבה נוספת השתתפו שאול אביגור והעולים מברה"מ קאמינסקיה ורקסמן.

הכנסת אישרה תקציבי משרד רה"מ ומשרד-החוץ

מאת סופר „דבר" בכנסת

הכנסת אישרה אתמול בקריאה שניה את התקציבים של משרד החוץ ומשרד ראש הממשלה. בפתח הדיון בירך יו"ר ועדת הכספים ח"כ י. קרגמן את ראש הממשלה ואיחל לה הצלחה במסעה ברומניה.

הוא אמר, כי סגירת השגרירות הישראלית באוגנדה לא תביא לחיסכון בתקציב משרד החוץ, שכן הכספים שייחסכו על ידי סגירת השגרירות ישולמו כפיצויים לעובדים.

י. גרוס (אגו"י) הציע למחוק מתקציב ראש הממשלה את הקרן לסופרים, כיוון שהסופרים לא הרימו את קולם נגד הפורנוגרפיה וספרות התועבה. אי-אפשר לצאת לרחוב, אמר, מפאת התמונות המזוויעות הזועקות מדוכנים, מחזיתות בתי-הקולנוע ואף מרכוש הציבור כמו לוחות המודעות. כל אדם בעל לב רגיש חייב להזדעזע והסופרים שותקים, אם כי הספרות הקלוקלת גורמת להם נזק כספי הואיל וספר תועבה דוחק ספר רציני.

אורי אבנרי הציע למחוק את הקצבה ללשכת השר גלילי; שלום כהן הסתפק בהצעה לקצץ על השעות הנוספות בלשכת השר גלילי. בשעות הרגילות הוא מספח את עזה ולאן יגיע בשעות הנוספות? — שאל. מ. אביזוהר הביע מורת-רוחו מהצהרתו של גלילי בעניין עזה. הודעתו, אמר, מסלפת את דעת הבית ולו נערך בכנסת דיון רציני על הבעיה המרכזית בזיון, היו אולי יחסי הכוחות שונים לגמרי מאשר באותה ההצבעה על הצהרת גלילי. א. שוסטק (מרכז חפשי) הביע לעומת זאת תמיכה בלתי מסויגת בעמדתו של גלילי בעניין עזה, אבל הוסיף, שהחיוב בעמדת גלילי בעניין עזה מבליט את השלילה שבעמדת הממשלה בעניין יהודה ושומרון.

א. שוסטק הזהיר את ישראל בפני מלכודת רומניה. א. לבנבראון (רק"ח) אמר, שמשלה את עצמו מי שחושב שהשליחות לרומניה תצליח על בסיס עמדותיה הסיפחוניסטיות של ישראל.

ז. שובל (עי"מ) ניסה לתקוף אישית את אבא אבן ואת יגאל אלון. הוא מציע להפחית לירה מתקציב של החוץ כדי לבטא בכך את יחסו אל אבא אבן. לדבריו, אמר שר החוץ לרוג'רס, שרוב הממשלה תומך בתכנית אלון, תכנית שהיא, לדעתו, מדורה ובלתי רצינית.

גם אורי אבנרי ושלום כהן הביעו הסתייגות ממדיניות משרד החוץ שהצליחה להחזיק מדינה כמו קובה להלהסת באהדתה לישראל. מ. פרוש שאל: מדוע אין בשירות החוץ חברים מאגודה? בדרך כלל דוגל מ. פרוש במסורת, אך הפעם לא קיבל את התשובה המסורתית: אין מרכיבים את משרד החוץ לפי מפתח מפלגתי.

י. קרגמן השיב לגרוס בעניין הפורנוגרפיה ואמר, כי שום סופר עברי לא קיבל פרס בעד ספר פורנוגרפי. אשר לשר החוץ, הוא נמנה עם מעצבי המדיניות הישראלית ואבק עליה בבירות העולם.

אלון בוועידה לחינוך בארה"ב

עדיין לא השגנו השילוב בחינוך

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — יש סיכוי קלוש שתושבי ישראל יזכו לאומה אחת אם בתי הספר לא ימלאו תפקיד מרכזי לסגירת הפער בין שכבות האוכלוסיה ואם לא יוכר, שכושר הלימוד אינו מושפע מארץ המוצא אלא מתנאי הסביבה החברתית — דברים אלה אמר סגן ראש הממשלה ושר החינוך יגאל אלון בפתיחת דיוני הקתדרה האקדמית האמריקאית לחינוך יהודי. כל דיוני הוועידה נדרשים לשאלת החינוך בישראל.

פתח מגבית חדשה

אלון פתח אמש מגבית מיוחדת שמטרתה לאסוף 85 מיליון דולאר במסגרת המפעל להפצת איגרות חוב ישראליות, בחדשים מאי-יוני.

אלון נאם באסיפה של ראשי „בונדס", אשר נערכה בשגרירות ישראל, כשהשגריר יצחק רבין משמש כמארח.

אלון אמר, כי על אף ההתקדמות המתמדת בתכניות המיוחדות לילדים טעוני טיפוח עדיין לא השיגה ישראל את מטרת השילוב. הוא אמר, כי 60 אחוז מתושבי ישראל היהודים הם יוצאי ארצות האיסלאם והם מהווים 63 אחוז בגני הילדים, ו-68 אחוז בבתי-הספר העממיים. אבל רק 43 אחוז בבתי-הספר העל-יסודיים ו-13 אחוז בלבד באוניברסיטאות.

אלון אמר, כי מתנגדי מדיניות השילוב של הממשלה טוענים, כי השילוב הוא מלאכותי כשום שהוא מוליד הזרות בלתי-רשות וגורם היסבול ניכור. אולם, אמר אלון, בצדדי השילוב מאמינים שהישיבה בצוותא תעלה את יוקרת בן השכבות המודשלות בעיני עצמו ותפחית את רגשות האפליה והקיפוח בה בשעה שהיא מספקת אתגר. המוכשרים יותר מסוגלים להתקדם בקצב שלהם.

כן עמד אלון על הנקודות הבאות:

✱ הממשלה מתבאה בעובדה ש-50 אחוז מתלמידי בתי-הספר העל-יסודיים לומדים בבתי-ספר מקצועיים ומטרתה להגיע ל-60 אחוז.

✱ מערכת החינוך נתקלת במחסור הקבוע בעל המוסמך במורים המצטבים של גברים מללכת אל מקצוע ההוראה. הממשלה הגדילה התמיכה לשיפור המצב באמצעות הכשרה אקדמאית של מורים, שיפור משכורתם, שיפור תדמיתם הציבורית ועוד.

✱ מרצים עצמאיים נטלו על עצמם להעריך את תכנית השילוב של הממשלה והוקמה יחידת תכנון מיוחדת לצפיית ההתפתחויות בעתיד.

מחזור טירונים ביחידת המיעוטים סיים אימונים

מאת סופר „דבר" בגליל

בטקס סיום מחזור טירונות של חיילים דרוזים וצ'רקסים שנערך אתמול ליד קבר נבי-שועיב אמר אלוף פיקוד הצפון מ. גור, כי בני עדות אלה יכולים כיום להתקדם בצה"ל בהתאם לכישוריהם, דבר העשוי להיות לטובתם, לטובת עדותיהם ולטובת המדינה כולה.

האלוף הקדיש חלק ניכר מדבריו להערכת דמותו של מפקד חיל המיעוטים סגן אלוף אורי סימון דיל, שמת לפני ימים מספר.

כן בירכו סגן שר התקשורת שייך ג'בר מועדי, המנהיג הרוחני של העדה הדרוזית שייך אמין טאריף ונציג הורי החיילים. סגן מפקד היחידה העלה את זכרו של סגן אלוף סימון וציין מסוף אבל. הוא אמר, כי במחזור הנוכחי של היחידה יש מספר גדול של צעירים אקדמאים ובוגרי סמינר למורים, דבר העשוי להעלות את רמת חיל המיעוטים. הטקס היה ססגוני ביותר והיה מלווה בהפרחות זיקוקין די-נור, תצוגה וירי של מקלעים ומרגמות.

יעקבי מציע להגביל עליית הצריכה ל-2%

מאת סופרנו הכלכלי של „דבר"

במדיניות השכר, המיסוי והסבסוד צריכה לשאוף לכך שמוצע הצריכה הריאלית לנפש יעלה בהתאם ליכולת המשק. נוכח מצב המשק בתקופה הקרובה, אין להעלות את הצריכה הפרטית הריאלית לנפש על כ-2 אחוזים לנפש בשנים הקרובות — מציע סגן שר התחבורה, ח"כ גד יעקבי.

הדברים כלולים בספרו „עוצמתה של איכות", העומד להופיע בימים הקרובים בהוצאת „שקמונה". בספר מתווה יעקבי גם הצעה למדיניות כלכלית ארוכת-טווח, שתישען על תיכנון לאומי מקיף — פיסי, חברתי, כלכלי ומדיני.

המלצה בשוק לכלול ישראל בהעדפה

בריסל, (עי"ר). — ועדת השוק האירופי המשותף המליצה אתמול להכליל את ישראל וכן את יון, תורכיה, מלטה וספרד בשיטת הפרויפריות המסחריות של השוק, תוך תיאום בצד זה עם ההסכמים הקיימים בין ישראל והמדינות האחרות עם השוק.

עוד החליטה ועדת השוק לצרף שבע מדינות בהשתתפות אחדות לשיטת העדיפויות.

הקאנצלר וראש האופוזיציה באו להסדר על כוס בירה

בון, (עי"ר). — הקאנצלר וילי בראנדט ומנהיג האופוזיציה ד"ר ריינר בארצל הגיעו אתמול לידי הסכם בדבר דחיית הדיון על אישור החוזים שנחתמו בין התמה עם ברה"מ ופולין לשבוע הבא.

ההסכם הושג, כאשר בראנדט וד"ר בארצל „נפגשו על כוס בירה" במסעדה של ה„בונדסטאג".

בינתיים נמשכים המאמצים לגבש הצהרה מדינית, על דעת הממשלה והאופוזיציה, שתלווה את אישור החוזים ושתספק את מנהיגי הנוצרים-דמוקרטים.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).

סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251. ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים 231251-3. חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

בר-נתן: השנה תחול התקרבות צרפת-ישראל

פאריס, (עי"ן). — שגריר ישראל בצרפת אשר בן נתן הביע את הדעה, כי במהלך שנה זו תחול התקרבות בין צרפת לישראל, בעקבות „דו-שיח בין שתי הממשלות".

בסעודה מטעם אגודת צרפת-ישראל אמר שלשום בן-נתן, כי יש חשיבות רבה לביקור שערך בישראל לואי ז'וקס כנציגו הרשמי של ממשלת צרפת, ולשיחות שניהל עם ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר וסגן ראש הממשלה יגאל אלון.

האוצר: י. סלמן לא יפוטר ולא יתפטר

מאת סופר „דבר"

אין בכוונת שר האוצר לפטר את י. סלמן ואין בכוונת י. סלמן להתפטר — נמסר אתמול מהאוצר.

י. סלמן משמש בתפקיד מנהל רשות החברות הממשלתיות, והוא היה אחד העדים שהופיעו לפני ועדת ויתקון.

השבוע ערכה סיעת המערך בכנסת דיון על החברות הממשלתיות. שר האוצר סיפר על ההתלבטויות וחיפושי הדרך. תוך כדי סקירת העבר מנה את ארבעת המנהלים שכיהנו בעבר בתפקיד זה והתפטרו והיה מי שהסיק מזה, כי ספיר רומז על התפטרות אפשרית של י. סלמן.

באוצר הכחישו אתמול שיש לצפות לחילופי גברי ברשות החברות הממשלתיות.

זנבר יצא לועידת סנטיאגו

נגיד בנק ישראל משה זנבר, יצא היום את הארץ לסנטיאגו, צ'ילה כדי לעמוד בראש משלחת ישראל לועידה השלישית של אונקט"ד — ועידת או"ם לסחר ולפיתוח.

ועידות אונקט"ד משמשות מפגש במסגרת או"ם בין מדינות מתפתחות ומפותחות במטרה לגבש תכניות ומכשירי ביצוע לקידום פיתוחן הכלכלי של המדינות הפחות מפותחות.

בהלת בריחה מהואה- אזרחים — בהם נשים, ילדים וחולים — מתגודדים ביניהם על מקום במשאיות היוצאות את העיר- (צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

ארה"ב השעתה שיחות פאריס

פאריס, (י. פ. וא. פ.). — ארה"ב השעתה אמש — זו הפעם השניה — את המשך השיחות עם נציגי צפון-וייטנאם והוייטקונג בפאריס ואשר שהדבר מעיד גם על כשלון המגעים הסודיים בין שני הצדדים. מגעים אלה החלו כשהגיע לפאריס ביום א' חבר הפוליטביורו של האנוי לה-דוק תו.

בדרום-וייטנאם עצמה נכנסת המתקפה הקומוניסטית ליומה ה-36 ובפעם הראשונה ערכו אתמול צבאי הממשלה התקפת-נגד בקנה מידה מוגבל: כמה מאות צבאים ניסו להדוף את הצפוניים מעבר הרים צ'רפה השולט על הדרך קונטום-פליקו שברמה המרכזית. הקומוניסטים עדיין מאיימים על קונטום מצפון וממערב.

ארה"ב הודיעה בינתיים, כי היא מסגרת טייסות-קרב נוספות לוייטנאם וכן נמצאות בדרכן לשם כמה אניות נוספות של הצי.

הנשיא — להואה הנצורה

נשיא דרום-וייטנאם נגוין ואן תייה טס אתמול לבירה המלכותית העתיקה הואה, שהכוחות הקומוניסטיים מתדפקים על דלתותיה. הוא קיים שם שיחות עם המפקד החדש של האיזור והביע את בטחונו שהעיר לא תפול.

הוייטקונג הכריז אמש על כינון ממשל קומוניסטי בעיר הכבושה קואנג טרי ובסביבתה, שבצפון המדינה. כל פקידי הממשלה נצטוו להסגיר עצמם.

2,100 עלו מברה"מ באפריל

מוסקוה, (עי"ן). — מספר היהודים מבריה"מ שקיבלו היתרים להגר לישראל פחת בחודש אפריל בהשוואה לחדשים קודמים — נמסר אמש ממקור כמוהן.

בחדש אפריל יצאו מברה"מ לישראל 2,100 יהודים, לעומת כ-2,800 במארס.

יזמה לעליית ילדים מצרפת

95% מהילדים היהודים בצרפת אינם מקבלים חינוך יהודי כלשהו. ממאה אלף הילדים בגיל בית-הספר רק אלף מקבלים חינוך עברי מלא, ורק כארבעה אלפים בבקרים פעמים בשבוע בשיעור בן שעתיים בתלמוד תורה, אמר ראש המחלקה עם שובו משליחות עליית הנוער בצרפת ובבלגיה.

י. קלארכן מסר עוד, כי הודיע למנהיגי יהדות צרפת ולרבניה הראשיים, וביחוד לעולים בראש יהדות צפון אפריקה, כי עליית הנוער תהיה נכונה להביא כל ילד לחינוך עברי במוסדותיה בישראל. כן יוקם ועד ציבורי למען חינוך יהודי בישראל מתוך מגמה להסביר לציבור ההורים והחניכים את אפשרויות החינוך במוסדות עליית-הנוער.

שני סורים לדין על ריגול לישראל

דמשק, (עי"ר). — בית הדין הסורי הגבוה לבטחון החל אתמול לדון בעניינם של שני אזרחים סורים, שנאסרו לפני חדש באשמת ריגול לטובת ישראל.

הנאשמים, יאסין דיאב ואלגי אחמד. כמוהו קוניטרה המוחזקת עתה בידי ישראל, אמרו בבית המשפט, כי עברו מספר פעמים את קו הפסקת האש לשטח המוחזק על-ידי ישראל במחצית השניה של 1971.

כן סיפרו, כי קצין ביון ישראלי אימן אותם בכתיבת הודעות סודיות וכי הם שלחו מספר הודעות הנוגעות לבטחונה של סוריה לישראל דרך בירה אירופית.

דיילת וכמה נוסעים מסייעים לנוסע שלקה בהתקף-לב לעזוב את המטוס התורכי החטוף בנמל התעופה של סופיה- (צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

סאדאת וקאזפי הגיעו לאלג'יריה

אלג'יר, (עי"ר ועי"ן). — המוני מוריטים ערכו אתמול קבלת פנים נלהבת לנשיאי מצרים ולוב, אנואר סאדאת ומועמר קאזפי, שהגיעו במטוס אחד לאלג'יר לשיחות פיסגה עם הנשיא הואר' בומדיין.

המוני אלג'ירים צבאו ברחובות הראשיים ובמרכז העיר אלג'יר, כאשר קולונת ראשי המדינה עברו במכונית בהלך אישי, כשהם עוברים זה ליד זה.

זוהי פגישתם הראשונה של בומדיין עם סאדאת מאז עלה סאדאת לשלטון באוקטובר 1970. הפגישה מסמנת שיפור ביחסים בין אלג'יר וקאהיר, שהסתיינו בזמנו הבנים והאורחות בקוריחו.

בנאום המפלגה האלג'ירית „אל-מג'אהיד" כתב, כי הפיסגה תבצר את הסולידאריות הערבית נגד „התוקפנות האימפריאליסטית". איחוד מאבציה של אלג'יריה, מצרים ולוב יכול להעלות הרבה במאבק הבלתי נמנע נגד הברית האימפריאליסטית-ציונית כבשד הצתה.

בשבת יצא סאדאת לתוניסיה, עם יקיים שיחות-פיסגה עם הנשיא בורגיבה.

לפני הגיעם של סאדאת וקאזפי לאלג'יר פורסמה הודעה בכינוסם של המפלגה השלמה האלג'ירית וכלולות כשנה ארגון „פתח". בהודעה נאמר, כי בני הנודדים דבר בסיבוב. מבלילין לא היה העולם הערבי מכובל עד כה לעמוד נגד האהגד הכינוי והאימפריאליסטי. ההודעה מגנה את המכוהה של אלג'יריה במהפכה הפלסטינאית ואת התנגדותה לכל עזרה, הכוללת את המאבק המזויין לכבון „יהודת המהלס כל פלשתינה כולה".

היתה שיחה

(המשך מעמוד 1)

להוצית, כשגבורה באויר אבורה, בכל דבר בהורה היה לכעסה בעיה, וכאשר מוצאים דרך לפתרון בעיה — הכל יותר בעיה חדשה. באוויר השקי בניבה פ-להוסיף: „בשאהה מוצא פתרון לבעיה אחת, צצות מיד שתי בעיות חדשות".

לאחר שיחת הניגוסין, נתבקשו העתונאים הנמצאים, שהוזמנו להיות נוכחים בבקתה, לעזוב את האולם והחלה הפגישה המדינית.

שתי המשלחות הוושבו ליד שולחן מלבני, כשמצד הכבי דבר לונים קצינים של ישראל והמכונה. לצד ג. באיר הממשלה בשיחה במיכל השרתה מבחוה ויטית, הנר שגריר ישראל בקרטלום, הנציגה ליאור ויתגן כהן במשרד החוץ.

אל ראש הממשלה באויר גלו מגן שר החוץ גיאורגי מקובסקי, מגן אחר של שר החוץ ואמבל רייצה. השגריר ורומניה בישראל יון קובאץ' ומנהל מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ בבוקארשט בר אמיליה פנסקו.

הערב יקיימו כל באיור מעודה חגיגית לכבוד גבי כאיר מכבוד ראש הממשלה בבוקארשט. (ע.)

חיפושים נוספים

(המשך מעמוד 1)

מטבחים, תחים, הסבונות ודימדימים, שהועברו למשרדי בסיהמי סה.

האחים שפיגל לוקחים בטבע חברה קבלנית דוקוה בענף הבניה „ב.ב. קבלנים בע"מ" וב.ב.ט. לעבודות בע"מ. שתי החברות, עם חברות-בת שונות, מבצעות בנייה במקומות שונים בארץ, בהם בנייני מגורים, מוסדות ציבור ובתי-ספר.

האחים שפיגל לוקחים עליהם גם את הסמכויות של שני קבלנים אחרים, ניתן לעבור למשטרה... זרות העבר להביל והוזהר לארץ על שבות אבנים זרים הבריחו ונושקו בעסקים אחרים כי הנקודות הרף הנוגעות למחבבות הדימות לפנקסים.

הקירה המודעת בעסקי פרידמן

בד בבד עם חקר הרי-המכבה כמהלים הוקרי המחלקה הקירה בהפעת בקשר לעבר מרדי „מנוי נפש" למעבר פרידמן. במרכז החקירה עומדים עסקיהו של פרידמן עם החברה באיר באהאמה. כבנה ויש בעבר ציוד לקידוה נפש בסביל הברתו „קונטינטל". הקירה זו עסקיה לכלול גם שליחת הכלים להחיל כדי לאסוף מבטחים הדרושים.

החיפוש בביתו של פרידמן לא היה כלול בתכנית המוקדמת של בתי-המכבה, אבל לפי דרישתו של היועץ המשפטי של הממשלה לפתוח ביד בחקירה בעסקיו של פרידמן, הוחלט לבצע את החיפוש כיד בכבבה לגלות מסמכים הקשורים בחקירה.

לפי התדריך לחוקרים שביצעו את החיפושים החדשים והאחים שפיגל שהם מבוד חלק מן החידות לדיירים בבתים מבוחים מאלה המקובלים בחוקים. כן מבדרים עיסקות בנייה שביצעו יחד עם הד אהרון אפשטיין ובנו בבילוני לירות, קיים החשד, שחלק מההכנסות לא דווחו לשלטונות המס.

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
מועצת פועלי חיפה
המחלקה לתרבות ולחינוך

מתוך לוח אירועי השבוע:

היום, יום ששי — 5.5.72
✱ בסניפים: (בשיתוף המחלקה לסניפים ולשכונות) — הדר הכרמל — ב-7.30 בערב ב„אורנים" — ריקודי עם לנוער. בשירת המכבל — ב-8 בערב, בבית ההסתדרות — ערב צעירים. בקרית אתא — ב-8.30 בערב ב„מכבי" — ערב צעירים (בשיתוף מ. משכה לפועלי קרית אתא ועירית ק. אתא). בנוה שאנן — ב-8.30 בערב באולם קולנוע עממי — צעדת אחד במאי. בגבעת נשר — ב-9 בערב — לבית לבאו — ערב בידור (בשיתוף המועצה המקומית).

מחר, שבת — 6.5.72
✱ „אנו מטיילים בכרמל" — ביא שבניה — תוף רחובה. יציאה ב-10 לפנה"צ, מבית הקרנות (נסיעה בתחבורה ציבורית). בשעה 10.25 הוד הכרמל.
✱ ב„ביתנו" — ב-8.30 בערב הצגה חגיגית למגוים — „אינה מרפינקל תודות" ו„אצל מיקולובסקי", שני מחזות מאת אברהם רז.
✱ בסניפים: שחרית שבת ב-11 לפנה"צ בבתי ההסתדרות ובבתי התרבות: בנוה שאנן — עם הח' י. מקן. בקרית אליעזר — עם הח' י. ביל. בקרית מוצקין — עם ד"ר ג. גולדמן (בשיתוף מ. מקומית). ב„ביתנו" — חיפה ב-7.30 בערב כפגש פעילי אחד מה שאנן והמרכז העירוני. בקרית אליעזר — ב-8 בערב בבית ההסתדרות — מסיבה חגיגית המוקדשת לאחד במאי. בהשתתפות הח' שניבנים — מזכירות מפ"ח.

ימי עיון ופיזור לעוליב בשתוף מחלקת הארגון
מורית הכרמל ב-7.30 בבוקר בבית ההסתדרות
מהנה דוד ב-7.30 בבוקר בבית ההסתדרות
קרית שפרינצק ב-7.30 בבוקר בבית ההסתדרות

רב שיח
בנושא: תנועת העבודה במבחן החברה המהדרנית
ביום ראשון, 7.5.72, בשעה 8 בערב ב„ביתנו", רח' ירושלים 29
משתתפים:
יהודה גבתלף
ד"ר צבי במבא
דב בר-ניר
מנחה: אברהם וולפנזון

ביום ראשון — 7.5.72
✱ בסניפים: ב-6 בערב במועדון הפנסיונרים רח' אחד העם. ערב חברתי. בקרית מוצקין — ב-6 בערב ב„ביתנו", הרצאת הח' א. אגמי (בשיתוף מרצה מקומית). בבוירת הכרמל — ב-7 בערב בבית ההסתדרות ערב חברתי לגילים (בשיתוף מרכז והסברה).

ביום שני — 8.5.72
✱ בבית הספר לפעילים — „בית צעתי" — קרית שפרינצק, יום עיון לביה סבבי.
✱ ב„ביתנו" — ב-8 בערב — במועדון אחזות. הרצאת ד"ר א. טימור (מחלקת נשים ויולדות בית רמב"ם), הרצאת האחות אילנה אלפרט (אחות אחראית מחלקת נשים ויולדות בית רמב"ם), וייסקופף בריס (מבית לאמות אחראית הד נוחה בית רמב"ם). ב-8.15 בערב הרצאת הח' דוד נוהם בשיתוף אגודת הצמחים המבגנרים.
✱ בסניפים: בקרית אתא — בצמידר א' — ב-6 בערב. פינת נוער לילדים עולים. בבית שבצ'ניק ב-6 בערב, ערב חברתי (הפעולות בשיתוף מועצת מבנה לפועלי ק. אתא ועירית ק. אתא).

ביום שלישי — 9.5.72
✱ ב„ביתנו" — חוג השבוע לתנ"ך, ב-7.30 בערב. המרצה יעקב גיל.
✱ בסניפים: בקרית אתא — ב-6 בערב ב„מכבי" פינת נוער, ב-8 בערב — במועדון הסרט הטוב (בשיתוף מועצת משגה לפועלי ק. אתא ועירית ק. אתא). בבית אבות כרמל — ב-7 בערב — ערב חברתי. בקרית חיים מערבית — ב-7 בערב — בבית ההסתדרות — הרצאת הח' א. אגמי. בבת גלים — ב-8.30 בערב בבית התרבות — הרצאת הח' כ. בן אמנון. בקרית מוצקין — ב-8.30 בערב ב„ביתנו" — קונצרט התזמורת הקאמרית, בניצוחו של דיוויד אטלס (בשיתוף המועצה המקומית).

ביום רביעי — 10.5.72
✱ בבית הספר לפעילים — „בית צעתי" — יום עיון לעובדי גנים, סמינר לרכזות א.א. עבודות.
✱ בסניפים: בקרית חיים מזרחית — ב-8 בערב בבית „יד לבנים" — הרצאת הח' ר. ברצבי.

ביום חמישי — 11.5.72
✱ בבית הספר לפעילים — הקורס האוניברסיטאי.
✱ ב„ביתנו" — ריקודי עם בהדרכת משה אשכנזי ב-7.30 בערב לנוער, ב-8.30 בערב לצעירים. ב-8.30 בערב במועדון חברתי לאקדמאים יהודים.
✱ בסניפים: בקרית מוצקין — ב„ביתנו" ב-4 אחה"צ — פינת נוער (בשיתוף מרצה מקומית). ברמות רמז — בבית התרבות ב-4 אחה"צ — פינת נוער.

תע"ל גורסת יבוא מבוקר של פועלי בנין

נוכח המחסור החמור בפועלים מקצועיים בענף הבניה, החליטה אתמול הנהלת המפלגה הליברלית לדרוש הקמת רשות מוסמכת שתורכב מנציגי משרד השיכון, העבודה וההסתדרות, שמתפקידה יהיה לאשר הבאת פועלי בנין מקצועיים מחו"ל לזמן קצר.

יו"ר מחלקת הקליטה בהסתדרות הלל זייזל הודיע, כי יתנגד בתוקף ליבוא של פועלי בנין מארצות זרות לאור העובדה, כי מדינת ישראל חייבת בראש וראשונה לדאוג לקליטת העולים ומציאת עבודה עבורם. הוא הוסיף, כי ענף הבניה הינו אחד מהמקורות העיקריים, בנקודה זו אין להציף בפועלים זרים. יחד עם זאת ציין זייזל, חייבת לקום רשות, אשר תקבע במקרים חריגים היתרים להבאת פועלים מקצועיים מחוצים באותה עת.

פישר וספסקי ייפגשו ב-2 ביולי

מוסקוה (יו.פ.). — התאחדות השחמט של ברה"מ הסכימה אמש לקיים ברייקיאוויק את כל 24 המשחקים בדו-קרב על אליפות העולם בין בובי פישר ובוריס ספאסקי.

המשחקים יתחילו בבירת איסלאנד ב-2 ביולי.

תיתכן פגישת בהוטו-מוג'יב

ראוולפינדי (א.פ.). — נציגים של ממשלות פאקיסטאן ובנגלה-דש ערכו בחודש שעבר שיחות סודיות בלונדון ובציילון, ויתכן שיוסכם על פגישה בין נשיא פאקיסטאן זולפיקאר עלי בהוטו לבין ראש ממשלת דאקה שייך מוג'יב ראחמן.

כידוע, כבר נקבעה לבהוטו פגישה עם ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי. לפני פגישה זו, יערוך בהוטו ביקורים בירדן, סעודיה, סודאן וסומאלי.

צעדים בברה"מ נגד מחברי ספר על הגרוזים

מוסקוה (עי"ר). — מחברו של ספר היסטוריה, שפורסם השנה בגרוזיה הסובייטית וכן האחראים להוצאת הספר ננזפו על ידי המפלגה הקומוניסטית מאחר שבספר הועלו על נס הברית העצמאות של גרוזיה שהיתה ניתקה מרוסיה ב-1918 — מוסר העתון הסובייטי „זאריה ווסטוקה" היוצא לאור בטביליסי.

מוסדות המפלגה הקומוניסטית המליצו בפני המכון להיסטוריה, ארכיאולוגיה ואתנוגראפיה של גרוזיה לבטל את החלטתו להעניק תואר ד"ר למחבר הספר, ההיסטוריון אג. סידאמונידזה.

אמצעים משמעתיים ננקטו נגד שישה אנשים נוספים, הקשורים בהוצאת הספר. בין השאר ניתנה „נזיפה מפלגתית" לעורך הספר, שלא הוצא מן המפלגה משום שהודה, ב„ביקורת עצמית", בשגיאותיו.

מה אומרים!

עוד על „אות"

מולדו של השבועון הזה לא עשר. הוא נולד ללא אהבה יתירה, כירושו של „הפועל הצעיר" אשר נאסף אל עמיו בשיבה טובה. תותחי „העבודה" אשר ירו את מטחי האשכבה הפונים מרס. שחר למלך הגה בישרו ברעש עצום את הבהרתו של היורש האהר הצעיר, המבורך, הבודד — — —

באחד הימים פגשתי בבניין הכנסת את אריה („ליובה") אליאב, המזכיר לשעבר. היו אלה ימין המהרונים על „לכתהב", ניסיתי לכבד לו רעיון — — —

בימים ההם ביקשנו לייסד שבועון, שיעסוק בענייני חברה ומדיניות, תרבות, ספרות, ואמנות וביקורת. שבועון ישראלי! הקשור בתנועת העבודה הארצישראלית, אך נוצה בעצמאות מוחלטת ואינו שייך לשום מפלגה. שבועון שיישא על שכבם של סופריו וכתביו וההוגים וידבר אל לבם של „בבבילים" ברחבי הארץ, בעיר ובמושבה ובקיבוץ ובמושב, שיהיה פתוח לכל הדעות המתגופשות בחברת הגג הקריה הגרועה המפציא לימיה בארץ.

ביקשנו לפנות אל הבריות הסופרים ברחבי המדינה, אל טורים והוגים לבקשם להצטרף אלינו ב„אתגר" היפה הזה. חשבנו, כי בקרב אוכלוסיה בת שלושה מיליון יימצאו שלושים אלף, שיאהבו את מבה-הגות הזה — — — כמעט ובגינו על „הטנוטאפלי" וכו'. רעיוננו לא הכהו לנו. כסף חסר לנו כבאמר אבות ישורון: „כל זמני בעט צפר על בעני". לאחר שכינינו עורך וסגן עורך ומזכירת מערכת ועורך גראפי וכתבים בחוץ ומגייס תה ותביות הכל, הוברר להוקלטה, כי שרבא פרה — — — שדהי החבב שהיהה זו ננאה מבאיבא. התנועה הקיבוצית, למשל, עשירה לכדי כיום כדי להגבך בשבועון כזה עידבר גם בשמה.

חשבנו, כי השבועון הזה יהיה (ט. מגיח) „בית היוצר" למחשבה חדשה, לביקורת מעניינת ורצינית. בבה שבפל דסית יהלכו הבעיות המעניינות ביותר את הישראלי בן זמננו. לא הלך לנו. חבל. שמעו אהגו ואבדו „בעגית, כבניין!"

*

את הרעיון הטוב הזה ניסיתי, כאמור, לאמבר גם למונבל „העבודה". אך לא היה לו זמן, או שכא לא הפס את „הסרי-בים".

חיפשנו „מצנטים" בין „מור" לבין הגבי דה רוטשילד — — — לא הלך. יהיה כך.

ביקשנו, אני אומר שניה, ביהוד אוטונומי עצמאי, שאינו קשור במפלגה מסויימת. כהדע? אינני בן למפלגות. אין להן תהליך בחברה דמוקרטית. אך, מה לעשות, המפלגות תחורות כיום בעיני רבים כמוקדיותה של מינציה ולאו דווקא כתנועות רוחניות.

„העתונות המפלגתית" גוועת, או מתקיימת בקושי. „הבוקר" מת ו„החרות" מת ו„היום" מת ו„זמבים" מת ו„קול העם" (היומי) מת ו„למרחב" (אבדי) מת.

צר לי על „למרחב". בשנותיו האחרונות היה עתון חפשי, פתוח, ארצישראלי. יכול היית למצוא בו כמה פעולות טובות (במנתו זכה לשבחים רבים). אך מספר קוראיו לא גדל ביחס מתאים לגידול האוכלוסיה שלנו. פועלים ונוער והאינטליגנציה עובדת קראו עתונים אחרים. „דבר" שכר על כוהו כ„עתון פועלי ארץ-ישראל" מימי ברל כצנלסון הבלתי נשכח השתיק כעצה, ולפני כשנה התאחד עם „למרחב" ובכך נפתח דף חדש. „על המשמר" מתקיים, הודה לאל, בחסדי נגבריו של הקיבוץ הארצי. אני אומר זאת בשמחה. יש לשכה את המצבוניות בתחום הזה. אוהת גביע ל„סרטטים" אליבים.

*

השבועון הבלתי-תלוי שלנו גווע באבן ברקון מוצלת. נולד „אות". הוא לא נולד באהבה, בניסיפים בתוך „יצר" פסוט אמיתי ויפה. הוא נולד כדבר המובן מאליו. הן לא ייתכן, כי הגדולה במפלגות ישראל, מפלגת העבודה, לא תקיים שבועון משלה. כתביעה. „בשאן רציני".

באקלים זה הצטו שימות או אדיקות ל„עתון מפלגתי" נראו סיכויו של „אות" אפסיים לכדי. קוראי „הפועל הצעיר" לא הפכו לבען הפבסך. והללו גורעו בנתשכי הצבר, כוארים באור ההרגרנות.

„אות" נולד ללא אהבה כמו סעיף של „סדר היום". נריך לבועון כזה. אולקי, בייסד אותו. וכה נמצא הבודק. היו שסעגו כי זהד שום צעיר כזה (בן 46)! הזה אם אינני בונה כאשר ליבול את הכימר) ו„אינני פגובה — — —".

קשה לוכר, כי „אות" נחסף בקיוסקים. אינני רוצה לפגוע בו. אך זמן רב המשיך השבועון להתקיים תוך אוירות כוורילה.

„הדבר אומר דרשני", כמו שאומרים. בסאנה של מפלגת העבודה לא עורר שום הדים. כאילו אינו קיים. כמו הלך לאיבוד בספסת העתונים ו„הכנזיים" תוצרת הארץ ויבוא חו"ל המפארים בסנסנציות מבעיתה את הרוחות הדרכבים בין ב„טיים" ו„ניוזוויק" ה„לאקספרס" וכו' וכו' לבין כאה ועשרים התנהגות — — —

*

— — — עד אשר, עד אשר פתח „דבר" בפרסום „נתיבי גפני". „דבר", או נכון יותר, מיכאל שבר ויונה שבשי. עד אשר תקף „אות" את צבי דינשטיין ועד אשר הגבע בצם הסגור. אותו שבועון שבבה באפס ביום האויסה וזכה להכות. ההלך כדבר בו. ההלך בצבסים את דבריו בעתונות הגדולה וכמאו ועד היום. עד פרשת „סגולה רפיד" הוא נמאד כהי על פני הכסה בשל דעות חריגה. בשל הפתגה כסויימת שהוא שומר לקוראיו.

הכבוד לי, בשתם המיירונים, כי זכות קיומו של עתון כזה ברוהי הביקורת, האוטונומיה, הבציעה שאלה. הבסר דיה בבהה.

אני מכבד את דד שהם בסופר וכנזיה, אף שאני חולק על דעותיו בעניני חוץ ובטחון. אני כדגילים — „בעניני חוץ ובטחון" — ולא בשאלות הרבה הברה. אני מבבר ב„אות" היה ל„סובה" ויסים בזה ולבאון ה„עבור" כזה. כי דעות אחרות במפלגת העבודה אינן באות בו לידי ביטוי. אך אני יודע כי אין זו אשמת העורך. הוא סובל כהום גליו ובבדו, או בלילות, או כאדיצות.

*

אני יכול לומר דברים נוספים בעניינו או בשבחו של „אות" אך לא זה העיקר כאן. אם נכשל בכפרוריה האחרונה נאמר, כי הגובה של בעה דיון וגעלה כאיר על באמרו של העורך היהה בישוי לאיזובנה בפנדה באה. עתון חייב להטריד, לבקר, להציק, להציג שאלות. אני הוגד בבל לבי בהתייחסות בעיהבה רפיה. אך אני סבור, שבותר לגרד שהם להציג את כל השאלה בבאבריו. אני לובה שיצבור המסבב הלא כהוב בין הצלבה לבין גבלויי הזולפת. הרבה של אבוריו „קיי הוא כביקה ובסעבכגה ובטהרותה.

אני סבור, שזהד עהם בילא רובה אוהרות בהציגו את השאלה. מותר היה לי לשאול. אך בשה והם אפשר היה לומר את הדברים אחרת. אינני סבור, כי חייב הוא להכליט על צפקי דין ולהבביע כיהוך לבבו בפרסת בייאהבר ובנויה. אך השואר לשאול שאלות קשות ארוה נויהכות בספה. אלה הם היקי הבכהה.

הנגבכם של דיון הבל כולה באיר נאות לי הבגוה. אם נכגם לשגם של הבכסה.

אם השבועון הזה הוא הבד הוכות אך בכם להתנובה זכה. אם לא, ניתן להגיב, להתפלמס. מדוע לא! עתון חייב להיות „אופוזיציוני" במידה זו או אחרת. להטריד. להבביה. אורת היוי תהיים קליב בדי.

ח—ג'

משפט פחמן נפתח בפראג

פראג, (עי"ר). — במשפטו של כי ההוה אליה ההבכם של צ'כוסלובקיה לידק סחבק, ההולך בדרך ברפורמות הליבראליות בתקופת אלכסנדר דובצ'ק החל אתמול.

בבוריה, כי ההאשמות נגד פחמן, בן ה-42, הוא הבירה בארץ שהשיג לעתונה זר הובלשביות לא הוזהר לכתבים ויוב להשתתף במשפט.

פחמן הוחרד כביה הכלא בסוף 1970. אז נפצר שביתת הבגהוה המפלגה הקומוניסטית ניטשאב הר מאק ההצרב לטובתו. מהכן נדך שביתת רעב שנמשכה שישה שבועות, ולאחר שהוחזר כביה החולים. נגלה, כי בגלל מצבו אין להעבידו למשפט. הוא נעצר שוב בינואר השנה והתחיל שוב שביתת רעב שנמשכה ימים.

„איזווסטיה" מזהיר מכוחות פיאודליים הפועלים במצרים

מוסקוה, (עי"ר). — בשאין הממשלה הסובייטית, „איזווסטיה" קרא אתמול לאיצה ערב להתגבר על חילוקי הדעות בעיתון ההזהיר מפני נטיותיהם של „כוחות פיאודליים" לפרצר את האחדות הפנימית של מצרים.

העתון כותב, כי המאבק לסיום „חיסול תוצאות התוקפנות הישראלית" חייב לאכבץ את ארצות ערב בחזית המזרח לבסר את אחדותן ולשים קץ לחילוקי הדעות הקבועים.

על המצב במצרים כותב העתון הסובייטי, כי „האימפריאליסטים מבקשים להגליל את ההליך הסוציאליסטי המתקדם והם מעודדים כוחות קפיטליסטיים ופיאודליים בהתנגדותם לפרצר את אחדותה הפנימית של מצרים".

„התקוה" מרגשת בנמל בוקרשט

מאת ישראל נוימן, שליח „דבר" ברומניה

בוקרשט. (מיוחד ל„דבר"). — היום הראשון לביקור הממלכתי של ראש־הממשלה גולדה מאיר ברו־[...] הסתיים באווירה אופטימית לקראת השיחה [...]ית היום בין הנשיא ניקולאי צ׳אושסקו לראש־[...]שלה גולדה מאיר. שיחה־זו תימשך משעה 9 בבו־[...]עד שעות אחר הצהריים המוקדמות.

[...]סימות נובעת מהרוח הל־[...] של השיחה, שהתקיימה אתי־[...]ן גולדה מאיר לבין ראש־[...] רומניה יון גיאורגי־מאורר. [...] נמשכה בשלושה שלבים: [...] ביקור בימוסין קצר של [...] מאיר בלשכתו של מאורר. [...]שם שתי המשלחות בהר־[...]א לסקירה כללית של הב־[...] העומדות לדיון ללא סדר־יום [...] מראש. האווירה הטובה נמ־[...]גם בסעודת הערב בארמון [...]לה שבה השתתפו 60 איש. [...] עצמו ישב ליד אורחות הכ־

[...]מרשים בנמל התעופה [...]ים הקודרים לא הסבירו [...]למשלחת הישראלית. אך רד־[...] קיבלה את גולדה מאיר ב־[...] מחייכות ובסקסים מרשימים. הטופה העזה והקרה שהש־

תולדה בנמל־התעופה הגדול והח־דש „בוקארשט אוטופני" לא הצ־ליחה לגרוע מהגיגיתו של המע־מד.

בשעה 11.30 עצר המטוס היש־ראלי בשדה וגולדה מאיר ירדה במדרגות, שלרגליהן ציפה לה מאורר בלווית פמליה גדולה, וב־תוכה שר־החוץ קורנליו מאנסקו. תרף הקור היה ראשה של גולדה מאיר גלוי. היא לבשה מעיל בהיר ופניה היו חיוורות. בהשפעת הד־קור. לבבית במיוחד היתה הפגישה בינה לבין שגריר ישראל ברומניה רפאל בן־שלום, אשר עמל הרבה בהכנת הביקור. בן־שלום הוא זה איש מספר שנים, אחרי ראש הממשלה, במשלחת הישראלית ל־שיחות, לפני מנכ״ל משרד ראש־הממשלה שמחה דיניץ ותת־אלוף ישראל ליאור.

כמה התעופה שותק

לקראת נחיתת המטוס הישראלי שותקה כל התנועה בנמל־התעופה והכניסה אליו הותרה לפי רשיו־נות מיוחדים בלבד. לא רק בנמל־התעופה, כי אם גם בדרך המלך המוליכה ממנו אל הבירה התנפנ־פו דגלים רבים של ישראל ושל רו־מניה ואנשי המיליציה הוצבו ל־אורך המדרכות. בשעות הבוקר רו־קן השדה כולו ממטוסים — ורק „איליושין" סובייטי בודד ניצב ב־מרחק מה כמו בלתי־קרוא לשמחה.

התרגשות בנגינת „התקוה"

תזמורת צבאית גדולה פתחה בנ־גינה כשירדה גולדה מאיר מכבש המטוס ומשמר כבוד של חיל הר־גלים, במדי חג כחולים, העניק לטקס הוד צבאי. לאחר שעשתה ראש הממשלה את פסיעותיה הראשונות על אדמת רומניה התייצב מולה בעמידת־דום זקופה מפקד משמר הכבוד וביקש רשות לפתוח בנגינת ההימנונים. פעמים ספורות בלבד צורדה נגינת „התקוה" רחשי לב כה עמוקים כבמעמד זה. ולא רק בזכות הביצוע המעולה. ראש הממשלה סקרה בלווית מאורר את משמר הכבוד ואז נשמעה מפי מאות החיילים הקריאה:

„תחי הוד מעלתה". גולדה מאיר ומאורר עלו על בימת כבוד אור־חה ומצעד משמר הכבוד עבר לפ־ניהם.

זר ורדים הגישה לראש הממשלה הילדה אורית לביא ולפני ש־יצאה מנמל־התעופה ניגשו אל גולדה מאיר ובני פמלייתה, צעי־רה רומניות בלבוש לאומי סס־גוני נושאות זרי שושנים. גולדה מאיר הוספה בלוויתו של מאורר להוילה לאורחים חשובים שפנתה על־ידי אשת נשיא פרו. ה„מרצדס" השחור, שבה נסעה ראש הממשלה, לווה על־ידי תריסר אופנועים חבו־שי קסדות לבנות ולובשי מדים בצבע פלדה.

ריקור ממלכתי ללא תקדים

פרסום תמונתה הגדולה של גול־דה מאיר בצירוף ביוגראפיה בכל העתונים אתמול איננה העדות הי־חידה לכבוד שרוחשים כאן ל־ראש הממשלה הישראלית. בעוברי ליד ארמון הנשיא — הארמון המ־לכותי לשעבר — ראיתי, כי מני־פים בשני צידי ארבע הכניסות דגלים ישראליים. ספק אם ראש־ממשלה ישראלי זכה אי פעם בעי־בר במדינה אירופית, כולל צרפת,

לכבוד ממלכתי פומבי כזה. כותב שורות אלה, שליווה את דוד בן־גוריון ואת לוי אשכול ז״ל בסי־וריהם במערב־אירופה, מוכן להע־יד על כך.

בנסיבות אלה ניתן להבין בנקל, שגולדה מאיר ומלוויה אינם מייחסים חשיבות לביטול אחד האירועים הרשמיים שתוכננו, מסיבה בלתי־ידועה. אך ודאי אין בכך רצון לפגוע בביקור. נהפוך הוא: כל תכנית הביקור וטקסיו מדגישים את ההכרה בישראל כמדינה שזכותה לריבונות ולעצמאות מלאה אינה ניתנת לערעור. מאמץ לקדם את השלום המנוהל על פי עיקרון זה מטעם מדינה החרדה לעצמאותה־היא ואשר הוכיחה את יכולת עמידתה מול לחץ של מעצמה גדולה, איננו תמרון עקר מלכתחילה. גנוכות שלושה שרים וגנראלים לצידו של מאורר בנמל התעופה מלווה מחזה שמעבר ל־כללי הטקס. עיני העולם מופנות כעת לעבר בוקארשט ובנמל התעופה ראינו כתבים מסין ומבריה״מ ומעשרות מדינות אחרות, המדווחים על הביקור ומבקשים לראות האם תהיה הפיסגה ישראלית—רומנית מפנה בדרך לשלום.

קמאל קאנג׳ באולם המשפט בקונייטרה

קמאל קנג׳ נדון ל־23 שנות מאסר

על ריגול בשליחות המודיעין הסורי

הנכבד הדרוזי שייך קא־מל קנג׳ ממבדל שמס שב־גולן נידון אתמול אחרי ה־צהריים על ידי בית־הדין הצבאי בקונייטרה ל־23 שנות מאסר בפועל, באשמת ריגול לטובת סוריה. קנג׳ הורשע לאחר שהודה בכל 18 סעיפי האישום.

אב בית הדין סגן אלוף אלכס־דר שור קבע, על פי עמדת התביעה, כי הנאשם פעל בשליחות המודיעין הסורי, במגמה ברורה לפגוע בבטחון המדינה. לצורך זה

שיתף פעולה עם סוכן המודיעין הסורי ומקשרו הישראלי, למסירת העברת ידיעות בטחוניות לאויב.

אב בית־הדין דחה גם בקשת הסניגוריה להתחשב לקולה במני־עים המשפחתיים של הנאשם. הר־בה, אמר השופט, שהפגישה עם אחיו, שהוא קצין בדרגת אלוף בצבא הסורי, נעשתה לצרכי מו־דיעין של הצבא הסורי.

הנאשם קמאל קנג׳ קיבל את גזר־הדין בחיוך. בשעת מתן גזר־הדין נמצאו באולם המשפטים רק דרוזים מעטים מן הרמה והגליל. גזר הדין טעון אישור אלוף פי־קוד הצפון מרדכי גור. (ע)

בן ארי יסכם ברומניה פתיחת קו ל„אל על" לניו־יורק דרך בוקרשט

המנהל הכללי של „אל על", מרדכי בן־ארי, יצא אתמול עם ראש הממשלה לבוקא־רשט, כדי לשוחח עם שלטו־נות התעופה של רומניה על אפשרות פתיחת קו „אל־על" דרך בוקארשט לניו־יורק. הסכמה עקרונית בנושא זה כבר הושגה עם הרומנים, אך קיימים עדיין עיכובים מצד שלטונות התעופה ב־ארה״ב.

כיום פועלת בין בוקארשט לבין ניו־יורק רק חברת התעופה האמ־ריקאית „פאן אמריקן". תנועת ה־נוסעים בקו לוד—בוקארשט הו־לכת וגדלה וב־1971 ביקרו ברו־מניה 3800 נוסעים מישראל.

ממשלת ישראל העניקה עוד ב־1968 הנחה מיוחדת לטיסות אלו

והחלה זו נוהגת בעיקר קבוצות. בעונת הקיץ תקיים „אל־על" שלוש טיסות לרומניה וחברת התעופה הרומנית „טארום" תטוס אף היא שלוש פעמים ללוד.

מיניסטריון התיירות של רומניה יפתח, כנראה, בקיץ זה בתל־אביב משרד לעידוד התיירות מישראל לרומניה. בבניין זה כבר ביקר בארץ לפני מספר שבועות נציג חברת התיירות הרומנית „או.נ.ט." מצפים שהוא יעמוד בראש המשרד אשר ייפתח בישראל, כבר אז בחודש יולי—אוגוסט. מסר דו־בר „על־על".

16 מחברי הקונגרס האמריקאי אמרו כי יצביעו נגד הקצבות נוספות ל„קול אמריקה", אלא אם ייכללו בשידורים של תחנה זו המופנים לבריה״מ־המועצות, גם תכ־ניות באידיש.

מדיני מכירות תנועת העבודה הציונית

הויכוח על העליה מחייב הסברה ציונית בארץ

הצעה לקיים ועידה בין לאומית של גורמים כלכליים יהודיים כדי לדון באפשרויות בניית דירות ב־שכירות העלה יו״ר הנהלת המוכ־רות היהודית אריה פינקוס, בישי־בת מזכירות תנועת העבודה הצ־יונית העולמית שנערכה בת״א.

מזכ״ל תנועת העבודה הציונית ח״כ י. קורן קרא להתמודד בהת־קיפות בויכוח הציבורי המתנהל נגד העליה והזהיר מפני הסכנה שמדינת ישראל לא תהיה עוד ציו־נית ובכך ייפגע בסיס קיומה. ב־עקבות דברי החליטה המזכירות לעבד תכנית מעשית להרחבת ה־פעילות הציונית בארץ.

כל המשתתפים בויכוח הזהירו מפני התחזקות הלכי רוח נגד ה־עליה. העלולים לפגוע בעתיד ה־עליה ובגורלה של המדינה, ותבעו להגביל את היתרון היהודי בגולה. י. פלג אמר, כי יש צורך להרחיב את פעולה תנועת הנוער הציונית ולהגדיל לשם כך את תקציביהם. וי. גוטהלף הציע לכנס בעתיד ה־קרוב כינוס רעיוני עולמי מטעם ההסתדרות הציונית, בהתאם להח־לטת הקונגרס. מ. אלקיים אמר, כי ההתרעה על הפער, המצדקת ע־נפשית בארץ, גורמת להרתעת היהודים בגולה מעליה. י. לוי אמר, כי קיום פעילות ציונית ב־ארץ חשובה היום לא פחות מאשר בחו״ל. א. גורדון אמר, כי הפעי־לות בדור הצעיר בנושא הציוני תביא לגיבוש הנהגה צעירה לדור המשך להנהגה הציונית הקיימת.

ז. גולדברג דיבר על הצורך בפי־תרון הבעיות החברתיות בישראל וב. פרימר הזהיר בפני השפעה ערבית של מפלגות הימין על עולי בריה״מ.

פרופ׳ ש. שפייזהנדלר, הציע ל־קיים בארץ פיקוח על מחירי הדי־רות. מ. פרדמן מקנדה אמר, כי יש לתת את הקצבות הכספיות ישירות לתנועות הנוער וי. ויס־מונסקי אמר, כי יש להעמיק את המרכיב האידיאולוגי בעבודתם של השליחים לחו״ל.

בי״מ בקייב ידון בגורל הילדה ילנה ברנשטיין

לונדון. (עסט״א). — בית משפט בקייב יתחיל לדון ב־10 במאי בגורלה של ילנה ברנ־שטיין בת ה־10. שאמה ובעלה השני ביקשו היתר יציאה ל־ישראל ואילו אביה, פנה לבית המשפט וביקש למנוע את יצי־אתה של ילנה.

גב׳ ברנשטיין היתה אשתו לשעבר ספית הנערה והיא טוענת. ש־מאז הגירושין לא גילה בעלה הראשון כל התעניינות בגורל

הילדה. הזוג ברנשטיין ביקש לשכור עורך דין בקייב. ש־ייצג את עניינם לפני בית־המשפט. אולם אף אחד מעורכי הדין לא הסכים לכך.

הזוג פנה לעורך דין הולנ־דוני מלונדון בבימין וביקש ממ־נו לייצג אותו בבית המשפט, או לפחות לשמש משקיף. עורך דין בבימין ביקש אשרת כני־סה מוסקבית והמסר לו, כי בקשתו נמצאת בעיון.

45 ועידות בין־לאומיות יתקיימו השנה בארץ

מאת סופר „דבר" לענייני תעופה

השנה ייערכו בארץ 45 קונ־גרסים בין־לאומיים, בהם ישו־תתפו כ־26,000 צירים ומלווים — על כך הודיע סמנכ״ל חברת „אל על" י. שרם במיפגש מאר־גני הקונגרסים של ארגון „כנס", שנערך אמש במלון „שר־תון".

כן אמר י. שרם, כי הקונגרסים נערכים בארץ בעיקר בעונות ש־בהן תנועת התיירות היא חלשה, וכדי להגדיל את מספר הקונגרסים בשנים הבאות יש להכין, לדבריו, אולמות נוספים וגדולים יותר בי־רושלים ובתל אביב. בשנת 1980

ייערכו בארץ 150 קונגרסים בין־לאומיים ובהם ישתתפו 120.000 איש. אמר י. שרם. בשנת 1971 נערכו, לדבריו בעולם 4.000 קונג־רסים בין־לאומיים בהם השתתפו 1.5 מיליון איש.

מנהל חברת „כנס" ג. ריבלין הו־דיע, כי לקונגרס הבין־לאומי של האורטופדים באוקטובר הקרוב יבואו 3000 צירים ומלווים, ונוסף לתירגום הסימולטני לשפות האי־רופית יהיה גם תרגום ליפאנית. שכן בקונגרס זה ישתתפו יותר מ־50 אורטופדים מיפאן.

שר התחבורה התקשורת ש. פרס הביא את ברכת הממשלה לחברת „כנס". א. שביט, מהנהלת „כנס" אמר, כי בשש שנות קיו־מה של „כנס" אירגנה החברה בארץ 180 קונגרסים בין לאומיים.

היתה הגזמה „תאורי הפשיטות"

מנע חדירת עתונ[א]ים לבתי נישומים [ש]הם נערך חיפוש ע״י חוקרי מס הכנסה

מאת אברהם קושניר, סופר „דבר"

[...]קבות הפשיטות האחרו־[נות] שנערכו על ידי מחלקת [חק]ירות של מס הכנסה [...] שלשום במשרד האו־[צר] כי יעשו סידורים שימנ־[עו] מעתונאים להכנס לבי־[תם] של הנישומים שבהם [נערך] זה החיפוש.

[ה]חלטה נתקבלה לאחר שנמ־[תחה] ביקורת על חלקים בפירסום [...]נאי שלוה את פשיטות חוק־רי המס. מדובר, בעיקר, בניצול צוזי החיפוש שהוצאו, לחדירה של עתונאים אל ביתם הפרטי ומש־רדיהם של הנישומים הנחקרים. דובר בינהל הכנסות המדינה דוד בר־חיים הודה אתמול, כי „יתכן שהיתה הגזמה בפירסום שליווה את הפשיטות האחרונות".

הביקורת על הפירסום שהואגים פלטונות המס לתת לפשיטות, נד־בעת בעיקר מהעובדה שעדיין לא הוכחה אשמתם של הנישומים הנ־חקרים. הפירסום המלווה את הפ־שיטה, טרם שנתגלו המימצאים המרשיעים, יוצר את הרושם בקר־רים רבים, כאילו הנישומים נמצאו כבר אשמים.

דובר מינהל הכנסות המדינה אמר בהתייחסו לטענה זו, כי עד כה אומתו כל החשדות שנתעלו כנגד נישומים, על שהעלימו מס, אולם לדעת המבקרים, עדיין יש ביוזמת הפירסום של מינהל הכנ־סות המדינה, המבקש להרתיע עב־ריינים, משום פגיעה בעקרון שכל אזרח חף מפשע, עד שלא הוכח אחרת.

[...]צה התמוטטה אתמול ליד [...]די חברת התעופה הבריטית אז.איי.סי." בטהראן. מעצמת [הה]תפוצצות נופצו שמשות בבנין. [...] אין התארגנות לדווח הנ־[...] זכות הוצאו במוצצת הבטחון. [...]ן הישאגי בשפה האנגלית [...]אן סיימסי מגלה, כי ההצצה [...]לה במושב הבא של הנצרה.

90 מיליון ל״י מתקציב השטחים יופנו לרצועת־עזה

שיגשוג כלכלי שלא היתה דוגמתו באיזור

רבע מיליארד לירות תק־ציב משרד הבטחון לשטחים המוחזקים ל־40 אחוז מהם, שהם 90 מיליון לירות, יופנו לרצועת עזה — נודע לסו־פרנו בדרום, עם זאת תוז־מך נביית המסים והפרדס־נים ישלמו השנה מיליון ו־חצי לירות מס הכנסה במ־קום רבע מיליון אשתקד.

הכספים שיופנו לרצועה יוקדשו לפיתוח שירותי הבריאות והחינוך ולהעלאת רמת החיים של כל השכבות, זאת במגמה שתימשך ה־רגיעה ברצועה.

גאות כלכלית בעזה

בינתיים מורגשת בחודשים האח־רונים גאות כלכלית ברצועה ש־כמוה לא ידעו תושבי עזה מעודם, במקביל לרגיעה בטחונית כמעט מוחלטת. הדבר בא לידי ביטוי בכל תחומי החיים. בין היתר ברכישות דברי־מותרות, הגדלת הפקדונות בבנקים ופניות מצד יוזמים מקומיים לשלטונות לפתוח מפעלי תעשיה ומלאכה.

עם התרת היציאה לישראל ב־שבוע שעבר נתקבלו תלונות מ־מעבידים מקומיים רבים המתקשים להשיג עובדים, ומבורים שהשכר היומי ברצועה ידביק בקרוב את השכר המקובל מעבר ל„קו הירוק".

פחתו הפיגועים

אתמול צוין, כי זה החודשיים שלא נרשם כמעט שום פיגוע ב־אזור הרצועה ורשימת המחבלים המבוקשים מונה עתה פחות משתי עשרות. ולדעת הבטחון מצליחים לחסל באיבר כל נסיון של הת־ארגנות מחודשת של צעירים עזי־נים ולמעשה יש הפסקה כללית בפעילות הארגונים ברצועה. ב־חודשים האחרונים היו גם כמה מקרים של הסגרה עצמית של מחבלים מבוקשים לידי השלטונות. לאחר התגייסות האחרונות מגיע מספר האסירים מרצועת עזה ל־1600 ורק אחוז אחד מהם הם עצורים מינהליים.

תוך חדשיים מקווים לסיים את התקנת קרה החשמל לרפיח; כן הקציב המימשל הצבאי כ־200 אלף לירות להכשרת 7 חופי רחצה

מסודרים עם שירותים, כ־מו אלה שבישראל, לאורך חוף הים ברצועה. שניים מחופים אלה יוכשרו בעזה, חוף רחצה אחד יוקם בכל אחד מהישובים ביבליה, דיר אל־בלח, האן־יונס, ורפיח ו־חוף גוסיריאס, לחופי הרחצה תהיה תחבורה ציבורית. כן יכלו 10 אלפים מילדי הרצועה בקייטנות.

מורגשת התעוררות גם בחיי ה־תרבות ברצועה והיא מתבטאת בחידוש הצגות קולנוע, משחקי ספורט ופתיחת „קאסינו" על חוף עזה.

ארמון המושל — בית תרבות

המימשל עוסק עתה בהכשרת ארמון המושל המצרי לשעבר כדי להפכו לבית־תרבות מרכזי שיכיל ספריה, אולמות להרצאות ולתע־רוכות וכן התחלה של מוזיאון מקומי עם תצוגת המימצאים האר־כיאולוגיים של הרצועה. כן מת־קרב לסיומו שיפוץ בית־החולים בחאן־יונס בהשקעה של כחצי מיליון לירות ויש תכנית גם לשפץ ולהגדיל את בית החולים „שיפא" בעזה.

מוקמים בתי־ספר

לקראת שנת הלימודים החדשה ייפתח בעזה גם בית ספר מקצועי דו־שנתי, כן נמצאים בשלב בנייה 2 בתי־ספר כלליים, אחד בחאן יונס והשני בשכונת סג׳יעיה ב־השקעה של קרוב לשני מיליון לירות.

באחרונה מורגשת גם נטייה ל־חדש את הבנייה הפרטית באזור, נוסף לבנייה הציבורית שהמימשל עוסק בה בדרום לרצועה במסגרת שיקום הפליטים שבתיהם נהרסו בעקבות דילול המחנות אשתקד. ואמנם בשנה זו יוקמו כ־1000 יחידות דיור ועוד כ־1300 מגרשים יועמדו לרשות התושבים לבנייה בעזה.

„העבודה" והועה״פ העלו זכרו של ראובן ברקת

מאת סופר „דבר"

ערב התייחדות עם זכרו של יו״ר הכנסת, ראובן ברקת ז״ל, נערך אתמול בבנין הועה״פ של ההסתדרות, מטעם מפלגת העבודה והועה״פ, בשלושים למותו.

באזכרה נכחו בני המשפחה, שרים, חברי־כנסת ומוקירי זכרו של המנוח. דברים לזכרו אמרו מזכ״ל „העבודה", י. ישעיהו, סגן יו״ר הכנסת סיף א דין זועבי, שר המשפטים י. ש. שפירא והגזבר מזכיר האינטרנציונל הסוציאליסטי רודני באלקוק.

הצ׳לן יהורכים סטוצ׳בסקי השמיע מנגינת אבל והרב מנחם הכהן קרא פרקי משנה.

מפעל הפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס׳ 18/72 שהתקיימה ביום 4.5.72 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך —.150.000 ל״י זכו המספרים: 446987; 048735. בסך —.50.000 ל״י זכה המספר: 350546. בסך —.12.500 ל״י זכו המספרים: 552973; 11462. בסך —.6.250 ל״י זכו המספרים 777009; 465575; 259804; 025663. בסך —.600 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־10273; 13000; 37665; 40294; 48415; 68378; 68631; 80088; 85949; 99647.

בסך —.250 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־00144; 00253; 04980; 05572; 16838; 16951; 22640; 23385; 30196; 35645; 39017; 39067; 39672; 40004; 42430; 42627; 43061; 61883; 62754; 63394; 80853; 83557; 87958; 91864; 96947.

בסך —.100 ל״י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־2637; 3039; 5094; 5833; 8951; 9475; 9759.

בסך —.50 ל״י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0213; 0242; 0417; 0602; 0681; 0891; 1137; 1957; 2023; 2157; 2443; 2819; 2989; 4432; 4440; 4556; 5274; 5290; 5581; 5746; 5914; 6529; 6624; 6741; 6845; 7013; 7074; 7422; 7648; 7820; 8310; 8326; 9073; 9120; 9545; 9596; 9719; 9813; 9970.

בסך —.4 ל״י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3.

בסך 1,250 ל״י זכו הכרטיסים הבאים:

105457. 111989. 122362. 131087. 131862. 132885. 148346. 152008. 154621. 177003. 185392. 277007. 285761. 326823. 338622. 409819. 482083. 498813. 622396. 643331. 652431.

אלסינט
יצואן מצטיין בשדה האלקטרוניקה 1971

ELSCINT

חברת „אלסינט" בחיפה, היא מהחברות היחידות בארץ, שתוך שלוש שנים, הכפילה את יצואה בכל שנה וזכתה בתואר „יצואן מצטיין", 1971.

„אלסינט" היא כיום החברה הגדולה בארץ לייצור ולשווק מכשור מדעי מתוחכם. איכות מוצריה היקנתה לה, תוך זמן קצר יחסית, מוניטין בינלאומי.

הזינוק למעמדה המיוחד, נעשה באחרונה בעיסקת יצוא, שנחתמת עם חברת „ג׳נרל אלקטריק" בארה״ב, שקבלה זכות שיווק בלעדי למכשור רפואי בארה״ב ובקנדה, בעשרות מליוני ל״י בשלוש השנים הבאות.

מנכ״ל „אלסינט", ד״ר אברהם סוחמי, מציין כי ייחודה של החברה והצלחתה נעוצים ביכולתה ליישם חידושים מדעיים עם שיטות טכניות עדכניות בשטחי הפיתוח, הייצור והשווק.

תוך שלוש שנים בלבד הצליחה החברה לפתח למעלה ממאה מוצרים והשנה תייצא 60 אחוז מתפוקתה. 25 אחוז מהמחזור השנה יוקדש למחקר ולפיתוח, בסיוע כספי של משרד המסחר והתעשיה.

בשנה הראשונה נמכרו מוצרים ב־4 מליון ל״י; ב־1970 — ב־6,8 מליון ל״י; ב־1971 — ב־12 מליון ל״י; היקף המכירות החזוי לשנת 1972, הוא כ־30 מליון ל״י. תפוקת המפעל תגדל ב־50 אחוז בכל אחת מחמש השנים הבאות, כן יגדל גם כח האדם המקצועי בכל הדרגים.

„אלסינט" מעסיקה כ־400 עובדים בהם 60 אקדמאים, למעלה מ־100 טכנאים מוסמכים ו־100 עובדי ייצור ועוד, החשים שותפים למפעל היצירה, המאמץ וההצלחה.

במעבדות המפעל נמצאים בתהליכי פיתוח מתקדמים מוצרים נוספים לשוק הבינלאומי. מוצרים אלה משווקים בחו״ל באמצעות 30 סוכנים בכל היבשות ושלוש חברות בת: בצרפת, בגרמניה ובארה״ב. עם הצלחה זו, צופה „אלסינט" בתקווה לעתיד.

מברכים:

אוקינוס חברה בע״מ
סוכני מכס והתחבורה בין־לאומיים
חיפה, תל־אביב, לוד, אשדוד.
משרד ראשי: חיפה ת.ד. 697,
טל. 533344, 522880

איזן
חברה להספקת מכונות בע״מ
ספקי מכונות וציוד לתעשית המתכת
רח׳ חשמונאים 58, תל־אביב
טל. 268174

איל—דור (מקודם אחים לוי)
רהוט משרדי, מכשירי כתיבה ושרטוט
שער פלמר 1, ת.ד. 9771
טל. 665935, חיפה

אינטגרה יועצי תעשיה בע״מ
תכנון וייעוץ מיזוג אויר אוורור וקירור
חיפה, רח׳ אליהו הנביא 4,
טל. 522143

אלביט מחשבים בע״מ
מחשבים ומערכות מחשבים
מרכז תעשיות מדע, חוף הכרמל חיפה
רח׳ טובים 6, ת.ד. 5390 חיפה

אלום — מוצרי חמרן
קבוץ אלוניים, טל. 931696
פרופיל בנין, יציקת אלומיניום,
ליטוש אלגון ובנעולים

ג.א.ל. אלבני
סורס אנד טרבל בע״מ
משרד ראשי: תל־אביב,
רח׳ בן יהודה 71 א׳
טל. 227126/7, 227135/6
סניף ירושלים: רח׳ יפו 42 (כבר ציון)
טל. 221892, 221893
סניף חיפה: רח׳ העצמאות 104,
טל. 531200, 535059

הגיג את פנקס
מפעל לעבוד שבבי
בי״ס פבני, מפרץ חיפה, טל. 727851

וקטרוניקס בע״מ
מצינים בלעדיים של יצרני רכיבים;
מכשור והוד אלקטרוני.
רח׳ הרב עמיאל 28, תל־אביב
טל. 252308, 258374-5

חברה לאימפורט בנין ומסחר בע״מ
כספקים של:
Electronic cutters and pliers
Quartz Crystals, Scintillators
Voltage recorders
Temperature control equipment
Refractory materials; Thermocouples
רח׳ מרכז מסחרי 77 תל־אביב ת.ד. 2267

חברת ישראמקס בע״מ
נציגויות לציוד מדעי אלקטרוני,
מדידה ובקרה
רח׳ ארלוזורוב 25, תל־אביב,
טל. 245403, 229269
טלקס 266—033

טכנו—שרד
הספקת מכונות וציוד משרדי
ברלב בלפור
ריהוט משרדי
מכונות הנ״ח ADDO
ציוד שיכפול למולטיליט
צילום מסמכים XEROX
מכונות חישוב וכתיבה
מכירה, תיקונים, שרות והשאלה.
חיפה, רח׳ יפו 46, טל. 527551

טלביטון אלקטרוניקה בע״מ
נציגי חברות:
TRW Electronics-Division
TRW Semiconductors; TRW U.T.C.;
TRW IRC, Potentiometer; TRW Capacitors;
TRW Electronics Functions Div.
Illinois. Camden National
Semiconductor Corp.
בילטמור 9, תל־אביב, ת.ד. 21104
טל. 446280 444572

טלדור בע״מ
תעשית מוליכים וכבלים לטלקומוניקציה,
אלקטרוניקה וחשמל
קבוץ עין דור, ד.נ. יזרעאל 065/37222

מע״ד בע״מ — מכניקה עדינה
עבוד שבבי מדויק, בנית מכשירים
וחלקי חלוף, גלגלי שיניים.
המפעל: אזור העשיה ב׳, נצרת עלית,
טל. 065/55912
משרד: חיפה ת.ד. 922 טל. 04/523492

מ.ע.מ. טכנולוגיות בע״מ
התכנון ניצור מעגלים מודפסים,
צלומי מהכה, הדפסת פילים והקלוה,
הדפסת רשת ואופסט יבש.
חיפה, רח׳ גאולה 31, טל. 642195

נוקדן בע״מ
תבניות, מודלים, מתקנים
ת.ד. 1025, אזור התעשיה, צפון נהריה,
טל. 923200

סימון את ויזל בע״מ
סוכנות לבטוח חיים
תל־אביב בן יהודה 32, בית אל־על

„סלע" כלי כרסום בע״מ
הספקה טכנית
חיפה, דרך העצמאות 25, טל. 663318
מפיצים: TITEX PLUS

י. פורן שרות פוטומכני בע״מ
צלומים להעשית המעגלים המודפסים
והמיקרואלקטרוניקה
רח׳ בן טפן 4 טל. 663274
חיפה 33 065

קולסו בע״מ
יצור מכשירים אולטרה מדויקים
חיפה קרית תעשיות מדע
ת.ד. 7206 טל. 520071

ר.ד.ס.
הנדסת אלקטרוניקה בע״מ
סוכנויות
רח׳ פרופ׳ שור 19, תל־אביב
טלפונים 266181-2

נ. שני — צבעות מכנית בע״מ
שרותי צביעה לתעשיות האלקטרוניקה והאחרות
חיפה, דרך בר־יהודה, מול הבית השבל ליד גשר כ״ה. טל. 662671, ת.ד. 7267

ELSCINT SCIENTIFIC INSTRUMENTATION, Haifa

פרסום עבר

هكذا من الاصل

הרצפלד רוקד ומרקיד אחרים סביבו

ה„תחביבים" של הרצפלד...

מאת א. סדומי

כאשר הרצפלד מספר, יש תמיד מה לשמוע. חוש ההומור שלו ידוע ברבים, ואף־על־פי־כן אין הוא מספר צ׳יזבטים. כל שהוא מספר לך — מעשה שהיה, א־„פאקט". איך הוא רגיל לאמור? „גם פאקט זה עובדה"...

מעשה בחסידים שישבו בסר בין וסיפרו כל אחד בשבחו של ה„רבי" שלו. סיפר האחד: „הרבי שלי, נסע פעם לביתו מן הכפר הסירה. לפתע החל לרדת גשם זלעפות, הדרכים הפכו בוציות ו־הסוסים החלו לשקוע. אז הרים הרבי את עיניו לשמים, לחש מה שלחש, וראה זה פלא: מימין גשם ובוץ, משמאל — גשם ו־בוץ, ובאמצע נוסעת לה עגלתו של הרבי על יבש"... סיפר החסיד של הרב השני: „הרבי שלי נסע פעם הביתה ביום ששי לפנות ערב. לפתע החל להחשיך, כוכבים ראשונים כבר נראו בשמים. כיצד יסע הרבי בשבת? אז הרים הרבי את עיניו לשמים, לחש מה ש־לחש, וראה זה פלא: מימין — שבת, משמאל — שבת, והרבי נוסע באמצע ביום חול ולאורה של שמש זורחת... הכיצד? — זעקו חסידי הרבי השני, הדבר הוא בלתי אפשרי. — „זעסט דאך" (עיניך הרואות!) השיב להם ה־חסיד הנלהב...

הרצפלד איננו רבי, אבל חסי־דים הרבה יש לו, וגם הם אוה־בים לספר על ה„ניסים" שלו, כי־צד הוא מצליח להזין עניינים ול־השיג אמצעים במקום שאחרים נכשלים או לא מעזים אפילו ל־נסות. „אין מלאך אחד עושה כ־שתי שליחויות" — אבל הרצפלד איננו מלאך כי אם בשר ודם, ו־משום כך יכול הוא לעסוק בכמה וכמה שליחויות בעת ובעונה אחת. הוא יכול להיות ביום אחד במרשב פלוני בתג ה־20 ובקיבוץ אלמוני בתג ה־25 ובכל מקום לרקוד ו־לשיר בהתלהבות „גולו, גולו אבן גול — מהרים חצבנוה"... וכל זאת, לא לפני שמילא באותו יום איזו שליחות אנושית־חברית כמו ביקור־חולים או ניחום אבלים.

השעות היפות בעבודתו של הר־צפלד כראש המרכז־החקלאי וכאבי ה־התיישבות. אלו השעות של „הר־צפלד. הן השעות שלאחר העבודה „נשמה היתרה" הוא בעצם האדם היחיד בארץ שאנו מכירים שהינו כולו נשמה יתרה. לא, כלום ל־עצמו, לא משפחה ולא ילדים. המשפחה שלו היא משפחת האד־מה, והילדים — כל ילדי ישראל. ובמיוחד אלה שבבתי־ס החק־לאיים. בהם הוא רואה את עתי־דת הצעירים להתיישבות ולהם הוא מקדיש זמן רב.

אבי אלמנות, יתומים וזקנים...

„פרס ישראל" ניתן להרצפלד על תרומתו למען החברה הישר־אלית ובדברי ההנמקה לאותו פרס דובר על מפעל ההתיישבות הג־דול. נראה לנו כי בשטח זה נעשה ללא כוונה עוול גדול ל־הרצפלד. כי תרומתו של הרצפלד לחברה הישראלית היגה הרבה מ־עבר למפעל ההתיישבות. „אבי ההתיישבות", כפי שאנו מכנים אותו, הוא גם אביהם של אלמנות ויתומים, אביהם של בתי־האבות, פטרונם של זקנים וחולים ומשו־תקים. הוא למד בהכלל לפרס ר „מצוה גוררת מצוה". יקצר ה־מצע מלספר כאן את כל הידוע והבלתי ידוע בשטח זה, כי במק־רים רבים נעשו הדברים בסתר, כמקובל אצל יהודים מקדמת דנא. לפני ימים מספר באתי אל הרצפלד ואמרתי לו: ספר לי מקצת ממפעליך מחוץ למפעל ההתיישבות, ספר לי ולקוראי „דבר" על ה„תח־ביבים" שלך. (אני מכניס את ה־מלה החביבים במרכאות כפולות ומכופלות, כי בדרך כלל נועד תחביב לשעשע עצמי ואילו התח־ביבים כל הרצפלד נועדו כולם למען האחרים)... ובכן, בשנים ה־אחרונות הקדיש הרבה מזמנו ב־דאגה לזקנים ותשושים ולאלה. כ־בפעולותינו הרבים. כבר הגיעו ל־דרגת ההתיידות. „לא שקטתי ולא נחתי עד שהבאתי לחתימת חוזה בין מלב"ן לבין הממשלה על הק־מת קרן לא קטנה של 35 מיליון פונט למטרה אלו, התוכנית היא לבנות, נוסף לבתי־האבות הקיי־מים, כמה בתי חולים שיוכלו לק־לוט אנשים אלה וביניהם רבים ש־נתנו מיטב שנותיהם וחזונם ל־תקומת המדינה. עתה מתנהל כבר מו״מ להגדלת הקרן הזו ושני ה־צדדים מעוניינים בכך.

בית למשותקים בחולון

בזמן האחרון נתתי יד להקמת מ־יד לנפגעי שיתוק בחולון, ב־שיתוף עם העיריה ומשרד־הסעד.

הרצפלד ה„גביר" חסך בימי גלותו בסיביר 400 רובל ו־העביר אותם ארצה לפני עלייתו ב־1914.

הבטחתי לתת למוסד זה ממקורות פרטיים ומשפחתיים שלי סכום של רבע מיליון לירות, לפחות. הע־יריה החליטה לקרוא למוסד על שמי „בית הרצפלד". אבל אני מבקש להדגיש כי לא היה זה תנאי מצידי לנתינת הכסף וליזו־מה להקמת הבית לנפגעי השיתוק, בעיר בה אני מתגורר.

הבעייה כיצד לעזור למוכי גורל מעסיקה אותי זה שנים והוכחתי לדעת כי אין להסתפק בפתרונות לבודדים, פה ושם, כי אם דרו־שה פעולה כוללת. למשל, יש בע־יה כאובה מאוד מאוד של זקנים במושב או בקיבוץ, שעוד אין ברצונם ללכת למוסד מיוחד אלא להיות במסגרת חופשית, קרוב ל־בית. יש הצעות, העשויות להיות משותפות לתנועה ההתיישבותית, לאגודה למען הזקן וכנראה גם ב־השתתפותה של קופת־חולים. ה־כוונה למקומות מרוחקים באיזורים, כאשר עול העבודה והסידורים יו־טל על המועצות האיזוריות. בשטח זה יש לי עכשיו תעסוקה מלאה, יש להפעיל אנשים, לגייס אמצעים, לדרבן, להזעיק, כי הזמן דוחק ו־ככל שנעשה שעה קודם, יהיה ה־דבר לברכה לכולם.

על ביה״ח על שם הרצפלד ב־גדרה שמעו כולם. ביה״ח מתנהל ע״י קופת־חולים וללא יוזמתו ו־עזרתו הרבה ספק אם היה קיים ואם היה מגיע למה שהגיע. הגענו בביה״ח זה לשיא היופי והנהיות, אולם דבר אחד מקשה עלינו. המקום הוא כבר צר מלהכיל את כל הבאים אליו וכל הדופקים על דלתותיו. יש שם 264 מיטות ו־אילו יכולנו להכפיל את כושר ה־קליטה שלו היינו פותרים בעיר תיהן של עוד משפחות רבות ה־מתלבטות במציאת פתרון מתאים לזקניהן.

קרן לחינוך חקלאי

ולבסוף, יש עוד להרצפלד קרן הנצחה הקרויה בפיו „זכרם נעלה". הרצפלד היה הוגה הרעיון ומגשי־מו בפועל. המדובר הוא בהנצחת זכרם של אישים מהתנועה הציו־נית, אבות תנועת העבודה, ההת־יישבות והחקלאות, ע״י הענקת מילגות על שמם לתלמידי בתי״ס חקלאיים. את הכסף הוא גובה מ־שלושה מקורות: מבני המשפחה או המשק, אליו השתייך הנפטר, מהמוסד או החברה בה היה מו־עסק האיש, וכן מההסתדרות או הממשלה, כשהאיש היה קשור קשר ישיר בעבודתו במשרד זה או אחר. במשך למעלה מעשר שנים אספה כבר קרן זו סכום של ל־מעלה משלושה מיליון לירות, ושי־מת המונצחים כבר מתקרבת ל־130 ואלפי תלמידים בבתי״ס חק־לאיים זוכים מדי שנה במילגות מקרן זו. ועל־כך גם לומדים לה־כיר את תולדות הישוב והתנועה ואת האנשים שעל שמם ניתנו להם המילגות. אגב, קרן ההנצחה היא קבועה ועומדת וגדלה משנה לשנה, כאשר מענקי הלימוד נו־תנים רק מן הריבית ההצמודה. מרבית כספי הקרן מושקעים ב־חברה הארץ־ישראלית להתיישבות חקלאית (פאגה) ומיוצגים בחברות „גיר", „חלק", „ניר", „מכמש", „פאתה"... מיועד להקמת בתי הרבנות בהת־יישבות וגם לכך הרצפלד הוא ה־מדרבן והוא הדואג הנאמן.

תמה שיחתנו עם הרצפלד. אך לא תמו פעולותיו וגרבונו. בזמן הוא ממשיך ביתר שאת בכל שעות היום והערב, כשכל עיתותיו ה־פנויות קודש למען החברה. לא נותר לנו אלא לברך אותו ואת עצמנו כי יזכה לעסוק בכך עוד שנים רבות. „המציל נפש אחת מישראל — כאילו קיים עולם מלא". כמה הם העולמות שקיים הרצפלד בחייו? „פרס ישראל" הוא רק הוקרה צנועה לאיש המק־דיש כל חייו למען החברה, שלא על מנת לקבל פרס.

לאברהם הרצפלד
חלוץ החלוצים
ומי שגישר
בין מחנה העובדים
בעיר ובכפר

ברכת רבבות חברי
ההסתדרות בתל־אביב—יפו.

מועצת פועלי
תל־אביב—יפו

לאברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל תשל״ב
תזכה לאריכות ימים ובריאות עד 120

הסתדרות הפקידים

לאברהם הרצפלד
חתן פרס ישראל תשל״ב

ברכת פועלי ישראל

יישר כח, בריאות טובה וחיים ארוכים

רבי פעילות ומעש לחברה הישראלית ולתנועת העבודה

ההסתדרות הכללית
של העובדים בארץ ישראל
הועד הפועל
מועצות הפועלים

ברכת
התנועה הציונית
העולמית

לאבי ההתישבות העובדת
אברהם הרצפלד

עם קבלו
את פרס ישראל
כה לחי!

הרצפלד היקר

זכית, ומי עוד כמוך זכאי לפרס ישראל, אתה שכל חייך הקדשת למפעל המרכזי של הציונות — **השבת עם אל אדמתו**, מפעל שבזכותו ועל יסודותיו קמה מדינת ישראל, מפעל המוסיף גם כיום להיות היכין והבועז של המדינה והעם היושב בתוכה.

איחולינו כי תזכה עוד שנים רבות לראות בקידומו ובשיגשוגו של מפעל חייך.

מזכירות תנועת
המושבים

לאברהם הרצפלד

יישר כוחך
עם קבלת
פרס ישראל

בית
סולל בונה

לחבר
אברהם הרצפלד

ביקר

מרכז קופת־חולים

ברכתנו הנאמנה
לאברהם הרצפלד

לקבלת פרס ישראל תשל״ב
על פעלו הרב
בשורות החקלאות העברית
ומסירותו ללא־גבול
למפעל ההתישבותי בארץ

תנובה

לאברהם הרצפלד

לציון פעלך הכביר
עם קבלת פרס ישראל תשל״ב
כה־לחי

תנובה אקספורט

לאברהם הרצפלד היקר
שליבו בשדות
כה־לחי!

ברכת

האיגוד הארצי של
פועלים חקלאיים שכירים
קרן בטוח לפנסיה
לפועלים חקלאיים

לאברהם הרצפלד

חתן פרס ישראל

חלוץ עטר ומעשים

גואל אדמת בית ברל

כה לחי

לחברנו היקר
אברהם הרצפלד
על קבלת פרס ישראל בעבור עשייתו הבלתי נלאית להפרחת שממות ארצנו.

ברכת
תנועת העבודה
הציונית העולמית

לאברהם הרצפלד
היקר באדם

ברכה מקרב לב

לבריאות ואריכות ימים

מרכז משען ומוסדותיה
בתי אבות ומוסדות ילדים

לידידנו היקר
אברהם הרצפלד

עם קבלת פרס ישראל תשל״ב
ברכות לבביות
כה־לחיו

עירית בת-ים
מ. רוטשילד
ראש העיר

לח׳ אברהם הרצפלד היקר

ברכת
כה לחי!

מועצת פועלי בת-ים

לח׳ אברהם הרצפלד
היקר

בקבלך פרס ישראל

בריאות,
אריכות ימים
עד 120

מועצת פועלי חולון

לח׳ אברהם הרצפלד
שלוחה ברכה נאמנה
של הקואופרציה ליצרנות התחבורה ושירותים
לרגל קבלת פרס ישראל תשל״ב

מרכז הקואופרציה
ומוסדותיו

לאברהם הרצפלד

עם קבלת פרס ישראל תשל״ב

יישר כחך

ברכת

בית ניר אליהו

לאוהב ישראל ואהובו
החבר
אברהם הרצפלד
רב הפעלים והמעשים הנעלים
לרגל קבלת
פרס ישראל

איחולים מעולים
מקרב לב אצולים
אשריך שחלקך עם המובשים
והמגשימים
ועם הבנים הבונים

בית הסנה

לח׳ אברהם הרצפלד

עם קבלת

פרס ישראל תשל״ב

ברכת

הנהלת
המשביר המרכזי

לידידנו הנערץ
אברהם הרצפלד

המלווה את ביתנו
במסירות ובנאמנות

ברכה
לבבית

בית יבין

לר׳ אברהם הרצפלד

אב ופטרון של ההתישבות
החלוצית

בקבלך
פרס ישראל
שמחתך שמחתנו

מזכירות
הקיבוץ הדתי

לידידנו היקר
אברהם הרצפלד

ברכות
לבביות

לקבלת
פרס ישראל
כה לחי

חברי מושב
באר טוביה

לידידנו
אברהם הרצפלד

עם קבלת
פרס ישראל
חזק ואמץ

קיבוץ גנוסר

ברכה חברית חמה
לחבר היקר **אברהם הרצפלד**
עם קבלו פרס ישראל

קבוצת מעין צבי

אברהם הרצפלד ביובל החמישים במרחביה

לחברנו-יקירנו

אברהם הרצפלד

פרס ישראל, שהוענק לך ביום העצמאות הכ"ד הוא עיטור אישי, יחיד ומיוחד, שעיטרה לך המדינה, כי היית אב־המון יהודים, צמאי גאולה, חלוצים כובשי הקרקע להתישבות, שייבשו ביצות, בנו חומות ומגדלים והקימו תלים חיים, פורחים ופוריים — קיבוצים לזרמיהם ומושבים לסוגיהם — מלוא כל הארץ, ממורדות החרמון ועד הערבה, שעליהם נשענה המדינה בעת קומה, ותפארתה עליהם ועל מופת חייהם.

באור החזון, להט האמונה ושירת היצירה שפעמו בך — הדבקת את הרבים, חדשים וותיקים, מבוגרים וצעירים, והכית על כל צמח ועל כל יישוב לאמר: ג ד ל!

כן מרובים מעשיך ומרובים הדברים שעסקת והנך עוסק בהם ושבלעדיך, בלעדי היזמה והתאוצה שלך לא היו נעשים:

הדאגה לאחדות תנועתנו ולשלמותה,
הקרן לחינוך חקלאי,
הקמת בתי אבות ובתי חולים,
בניית מוסדות תרבות ופעולות להנצחת זכרם של הראשונים ועוד כהנה וכהנה.

תנועתנו גאה בך, מתברכת בך, רואה בך מופת לבני דורנו והדורות הבאים ומאחלת לך אריכות ימים וחיים של טובה ובריאות וברכת מעשים רבים כאשר אהבת.

מפלגת העבודה הישראלית

להרצפלד היקר
מורה הדרך בהתישבות העם בציון
עם קבלתך פרס ישראל
כה־לחי!

הסתדרות המורים

לחברנו
אברהם הרצפלד
לידיד הותיק והנאמן
לרגל קבלו
פרס ישראל
ברכת יישר כח

איחוד הקבוצות והקיבוצים
המזכירות

לח' **אברהם הרצפלד**
הידיד היקר
המלוה אותנו מראשית צעדינו
מיטב הברכות לקבלת
פרס ישראל תשל"ב

קבוצת דברת

לידידנו ומלווה דרכנו
נושא דגלה של ההתישבות והקרקע
אברהם הרצפלד
ברכות מאליפות עם קבלת פרס ישראל

קבוץ חפציבה

לידיד המסור
האיש רב הפעלים
אברהם הרצפלד
ברכת כה לחי
עם קבלת פרס ישראל

קבוצת גניגר

חגו של
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
הוא חגן של כל משפחת האדמה
וההתישבות העובדת
כה לחי

קבוץ ניר דוד

לחתן פרס ישראל
ידידנו איש הקרקע
אברהם הרצפלד
ברכה נאמנה

קבוצת נוה איתן

לאברהם הרצפלד
איש הקרקע והחקלאות
עם קבלת פרס ישראל
תשל"ב
יישר כח

כפר החורש

לאיש היקר והידיד הנאמן
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
ברכתנו הנרגשת על
פעלו העצום למען ההתישבות העובדת

קבוץ שדה נחום

לידיד ההתישבות העובדת
הנערץ על כולנו
על מפעל חייו
אברהם הרצפלד
ברכות ואיחולים

קבוץ שריד

לידידנו
אברהם הרצפלד
בחגו
עם קבלת פרס ישראל
זר ברכות ואחולים
לבריאות טובה ואריכות ימים

קבוץ מגידו

לאברהם הרצפלד
על מעשיו כל חייו
לגאולת הקרקע ולשגשוגה
של ההתישבות העובדת
מיטב האיחולים והברכות
עם קבלת פרס ישראל

עין חרוד מאוחד

על אהבתו ומסירותו
לאדמת המולדת
להתישבות העובדת, לעמל ולחקלאות
על אלה ועל כל מפעל חייו
יבורך
אברהם הרצפלד
ביום חגו

בית תל יוסף

קבוץ מעוז חיים
שולח ברכות נאמנות
לאברהם הרצפלד
האיש רב הפעלים
עם קבלו את פרס ישראל
תשל"ב

יחד עם כל ההתישבות העובדת
אנו חוגגים את חגו של
אברהם הרצפלד
בקבלו את פרס ישראל
כה לחי

קבוץ מסילות

עטרת ברכות
לידיד האהוב
ברוך המעשים
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל

קבוץ גבת

לאיש החקלאות והקרקע
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
ברכת
חזק ואמץ

קבוץ גבעת עוז

חגו של
אברהם הרצפלד
חתן פרס ישראל תשל"ב
הוא חג העבודה, ההתישבות
וישראל העובדת כולה
כה לחי

קבוץ רשפים

לאיש רב הפעלים
שמשפחת האדמה
היא משפחתו
אברהם הרצפלד
ברכת אוהבים נאמנה

קבוץ נוה אור

"יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך"
"יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חייך"
לאברהם הרצפלד
האיש רב הפעלים
שא ברכתנו הנאמנה

קבוץ עירת צבי

לאיש האהוב והמסור
אוהב העם ואדמת המכורה
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
ברכות מקרב לב

מושב רמ־און

לידיד רב המעשים
שהלך כל חייו לאור החזון
של גאולת הקרקע והרחבת
ההתישבות העובדת
אברהם הרצפלד
מיטב הברכות

קבוץ
עין חרוד אחוד

לידיד משפחת האדמה
אברהם הרצפלד
האיש שכל נקודת התישבות
בארץ היא בת־טפוחיו
זר ברכות
עם קבלת פרס ישראל

המועצה האזורית
בקעת בית שאן

ברכה מקרב לב
לאברהם הרצפלד
איש החזון והמעש
בקבלו את פרס ישראל
עד מאה ועשרים

מושב כפר יהושע

"הזורעים בדמעה ברינה יקצורו"
לאיש שהקדיש כל חייו
לקרקע, להתישבות, לאהבת העם והארץ
אברהם הרצפלד
כה לחי

מושב כפר יחזקאל

לאברהם הרצפלד
ידידנו
איש החקלאות והקרקע
עם קבלת פרס ישראל
ברכה נאמנה
ביום חגו

קבוץ בית אלפא

לאיש שכל משפחת האדמה
רואה בו ידיד ומורה
לאברהם הרצפלד
עם קבלך פרס ישראל
כה לחי

קבוץ חמדיה

ברכתנו החמה
לידידנו הנאמן
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל

קבוץ בית קשת

לאיש רב הפעלים
המלווה הנאמן של ההתישבות בארץ
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
כה לחי

מושב בלפוריה

לאיש הקרקע
המלווה המסור של
מפעל ההתישבות
אברהם הרצפלד
על קבלת פרס ישראל
כה לחי
מושב היוגב

ברכה נרגשת
לחברנו הדגול
המלווה הנאמן של ההתישבות
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל

מושב שתופי מולדת

איש העם ששום דבר אנושי אינו זר לו

מאת צבי מגן

הרבה דברים נאמרו ונכתבו על הרצפלד. חיים וייצמן אמר: כשהרצפלד בא — סימן שהקרקע בוערת תחת הרגלים; דוד בן־גוריון יבדל לחיים ארוכים אמר: יש רק הרצפלד אחד לעם ישראל. אבל יותר מכולם ביטא את אישיותו ואופיו — הרצפלד עצמו, בנאומו הקצר והנרגש, שנשא במוצאי חג העצמאות תשל"ב, אחרי קבלת פרס ישראל.

הרצפלד היה מקורי בכל. שקיצר במקום שיכול היה להאריך. הנאום ההיסטורי שלו כלל רק כמה פסוקים:

„אני רוצה שתבינו, שכל מעשי נקבעו על־ידי כורח־השעה והתנאים המיוחדים, שהיו בארץ במשך חיי. יום רדף יום, וכל יום — מאורע אחר. ובכל יום נוצרה מציאות כזאת, שדחפה אותי לפעולה ולמבצעים דחופים ונחוצים. על כן הגעתי למה שהגעתי, הנני כזה שהנכם רואים אותי.

אני רוצה להודות ולברך את כל אלה שיושבים למטה באולם. שחלק מהם היו לי שותפים בעבודה, ואני שותף להם. ומברך אתכם על הליווי הנאמן, שניתן לי מצדם בדרכי זו, במשך כל השנים שאנוכי בארץ.

אמרתי לאלה היושבים בנשיאות, לראש הממשלה ולממשלה כולה — תודה וברכה אני חייב להם בעד העזרה שנתנו לי בכל אלה — התנאים תכרתו הסעה, העזרה ושיתוף הפעולה מצדם ומצד הישוב בארץ — הסוד או התוצאה לאשר זכיתי היום".

הרעיון שבדבריו הוא: את הכתר שקיבל הוא שם על ראש של אלה שהיו שותפים בעבודתו. ואת כספי הפרס הוא תרם להקמת מוסד מיוחד לנפגעי שיתוק. הרצפלד הגה את הרעיון להקמת מוסד כזה ר הרצפלד עושה להגשמתו.

עמית כבוד של האוניברסיטה העברית

במסיבת רעים להרצת פעלו של הרצפלד במלאות יובל לעלייתו ארצה, שנערכה לפני שמונה שנים בקבוצת גבע, אמר ראש הממשלה המנוח לוי אשכול, כי שלושה בתים התוו את דמותו: בית אבא, בית דגניה, ובית המרכז החקלאי בראשותו של הרצפלד, שהיה הכוח המניע בכל מפעל ההתיישבות. בלהט בלתי שכיח.

שר העבודה דאז יגאל אלון שירטט בקווי הומור את אישיותו המורכבת הרב־גונית של הרצפלד וסיים בפרפראזה: „מורה הבינו וזאת, מה גדול האיש הזהו אשרי האיש שהרצפלד לו ואשרי השדות שלבו של הרצפלד הופנה אליהם".

לאלה התמהים, איך משתלב הרצפלד, איש הגם המעש, שאת תורתו קנה בישיבות ברדיצ'ב ר' פלד, במשפחת אנשי המדע והמחקר, מקבלי פרס ישראל. כדאי להזכיר, שלפני שנתיים העניקה האוניברסיטה העברית תואר עמית כבוד להרצפלד. שפעלו עומד ביסוד הפקולטה לחקלאות. וכפי ש־

אמר אז שר החקלאות חיים גבתי, שבפעולתו המעשית הקדים הרצפלד לא פעם את אנשי המדע והמחקר ויצר עובדות שהיו לפעמים בניגוד לדעותיהם של אנשי המדע. והודות לשילוב הדינאמיות וההעזה של הרצפלד עם עבודת המחקר המסורפת של אנשי המדע קמה ההתיישבות היהודית בישראל, המשמשת כיום דוגמה ומופת לארצות רבות.

במסיבה בבית נשיא המדינה, שנערכה לפני 10 שנים לכבוד הרצפלד לרגל הופעת הספר „שדות ריבי" באת שמעון קושניר, המספר על חייו ופעלו של האיש, הזכיר לוי אשכול המנוח את פנקסי הקטנים של הרצפלד. שם היה רשום, שצריך להשיג כסף בשביל מישהו בנגבה, וצריך לדאוג ל„ואר גוף" קטנה או להשיג אצל מישהו בשר, כדי להשיג כלים ואת המלט להחליף בחיכה ואת החיטה להחליף בקמח — בשביל הקבוצה בפתח תקוה.

הרצפלד הטרוד יומם ולילה בעסקי ציבור, מדגיש לעתים קרובות שהוא „חי על השבתות". בשבתי אלים איתי לפירוש הדבר, הוא ענה: „חבריא, ימי החול הם באמת ימי־חולין. בכל מקום שאתה נכנס בו — נעשית עבודת החולין. ושוב שיכול אתה להשקיע קצת ממרצך בעבודה זו. כאשר באה השבת, ואני יכול להיות במשק זה או אחר — הרי זה מוציא אותי מכל ענייני החולין ומלבים אותו בבגדי שבת פנימיים".

בשיחה מלב אל לב מספר הרצפלד, כי פעילותו הלכה בשתי מסילות — פעילות למען הכלל ופעילות למען הפרט, אך בשנים האחרונות, הוא מגלה, כי יותר ממה שעשה בשביל הכלל, ביקש לעשות בשביל הפרט, לאיש הבודד והגלמוד. הכלל, בכוחותיו המשותפים, הרי יתן לעצמו עצה. לא כן האדם הבודד, הזקוק לעזרה ולסעד.

כידוע, ההתיישבות מחולקת לזרמים. אך הרצפלד הוא מעליהם. כל זרם רואה בהרצפלד אבא שלו והרצפלד רואה בכל קיבוץ ומושב בנים שלו. אל כולם הוא מביא את חזונו, להטו, ביגונו והכהתו. כשם שהוא יודע לגשר בין עדות, כך הוא יודע לגשר בין דורות.

בגבורה עילאית הוא מגלה גמישות למופת בשיחו ושיגו עם הבוחות. הוא יודע לתבוע מה שנראה בעיניו נכון וצודק, ואם העניין מחייב משכיל, הוא להכניע את עצמו, לרדת לשורשי אישיותו ולמצוא להכין משותפת עמו. ללא

מרות והטלת סמכות. ובתוך יהם לבבי החבר.

הרצפלד אינו יכול להיות צוקצני ביחסיו עם הבריות. אך יש לו חוש הומור בריא. הדיבור שלו הוא רצף של הומור. לעתים הוא מתחיל לספר. דבר ברצינות אך את המוקד המבדח הוא משאיר בסוף.

במסיבת עתונאים לסיכום עשר שנות פעולה של קרן־הנצחה שהוא יסד והמחלקת כל שנה רבבות לירות כמענקי לימוד לתלמידי בתי כפר הקלאיים — אמר הרצפלד:

„אני אחד העשירים הגדולים בארץ, אני מיליונר. אינני מתכוון לחיות 120 שנה, ובבוא יומי אשאיר לחברי במרכז החקלאי ירושה גדולה. יש לי כבר יותר ממליון ל"י ובמרוצת השנים יתווסף עוד כסף".

דברי הרצפלד הם תמיד דברים היוצאים מן הלב. גם אם הם נאמרים בתקיפות ובקול רם. הרצפלד תוקף את העניין, אך מעולם לא את האדם. כשנדמה לך שהרצפלד כועס. פירוש הדבר שהמצב מוציא אותו מהכלים. הוא תמיד כרוכז בעניין שלפניו והוא מפלל כך כאילו אי אפשר לו להיכשל. לכן הוא כמעט לא נכשל במבצעותיו. להרצפלד יש טביעה טובה. אך את המלה „לא" מסרבת אזנו לשמוע. אם אומרים „לא", פירוש הדבר לתבוע שוב ביתר תוקף.

במשיכותיו הוא לא נכשל, אך לעתים יש לו יסורי מצפון, שמא נכשל בלשונו, ובלהט התביעה והתכונה פגע חלילה בכבודו של מישהו. כאן מתגלה הרצפלד בכל גדלותו האנושית. אין כמוהו היודע לפייס, כי הרצפלד הוא איש הרגש החם, איש הלב.

הענקת פרס ישראל לשנת תשל"ב לאברהם הרצפלד, על תרומתו להתפתחות המדינה וקידומה, נתקבלה בקורת־רוח מרובה ובהוקרה לאיש הרצפלד על־ידי כל חוגי הציבור.

מתן פרס מיוחד זה להרצפלד מבליט ביתר שאת את פעולותיו רבות־ההיקף ואת זכויותיו במפעלים הגדולים שעשה מאז עלה לארץ לפני 58 שנים, כדי להקל על סבלו של האדם ולעזור למוכי הגורל.

הגדרה קולעת לאישיותו של הרצפלד נתן סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון בנאומו בטקס הענקת פרסי ישראל: „הרצפלד הוא מאחרוני בני הנפילים של דור הביליים, איש השדות מהלב אשר ליוה את ההתיישבות החלוצית במדינה בכל שלביה".

לחבר היקר
אברהם הרצפלד
עם קבלת
פרס ישראל
שא ברכה נאמנה
„הצפון"
ארגון קניות של מושבי העובדים

ישובי העמק
מעתירים שפע ברכות
לבריאות טובה ואריכות ימים
לאיש רב הפעלים — הידיד הדגול
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל תשל"ב

המועצה האזורית יזרעאל
המועצה האזורית הגלבוע
המועצה האזורית מגידו

לח' **אברהם הרצפלד**
חלוץ ההתישבות
עם קבלת פרס ישראל
כה-לחי

הסתדרות פועלי הבנין
וקרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבנין
ועבודות צבוריות

לאברהם הרצפלד
אב ופטרון של ההתישבות העובדת
עם קבלת פרס ישראל תשל"ב
לציון פעלך הכביר
כה לחי!

ההסתדרות הכללית של הנוער העובד והלומד
המרכז

לחברנו היקר
אברהם הרצפלד
לקבלת
פרס ישראל
לציון פעלך הכביר
והשגיך בהתישבות
כה לחי!

קבוצת אושה
קבוצת כפר המכבי
קבוצת רמת־יוחנן

לאברהם הרצפלד
הידיד והשותף לנו
בהשתרשות
באדמת המולדת
יישר כחך

קבוץ מצובה

לאברהם הרצפלד היקר
פטרון ההתישבות
אתך בשמחתך אנו
כה לחי!

קבוצת חניתה

לחבר **אברהם הרצפלד**
עם קבלת פרס ישראל
מיטב הברכות
והאיחולים

משקי עמק יזרעאל
מפעלי „העמק"

לחבר היקר והאהוב
אברהם הרצפלד
עם קבלת
פרס ישראל
ברכות מקרב לב
כה לחי!

„הגליל"
ארגון קניות של מושבי עובדים

לאברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל תשל"ב
איחולי בריאות, המשך פעולתך
ואריכות ימים
ברכת

קבוץ אפק

לאברהם הרצפלד
איש המעש ורב הפעלים
ופטרון ההתישבות העובדת
כה לחי!

קבוץ החותרים

לחבר היקר **אברהם הרצפלד**
עם קבלת פרס ישראל תשל"ב
מיטב הברכות והאיחולים

בית גליל-ים

ברכות מאליפות
לח' **אברהם הרצפלד**
עם קבלת
פרס ישראל

דגניה ב'

לח' **אברהם הרצפלד**
עם קבלת
פרס ישראל
תבורך
ושנים רבות תמשיך פעלך

קב' מסדה

לח' **אברהם הרצפלד**
עם קבלת
פרס ישראל
חזק ואמץ

קבוץ משגב עם

ברכות מקרב הלב
לח' **אברהם הרצפלד**
עם קבלת פרס ישראל

קיבוץ דפנה

ברכתנו החברית והנאמנה
שלוחה
לח' **אברהם הרצפלד**
לרגל קבלו פרס ישראל

כפר חגלה

לח' **אברהם הרצפלד**
ברכה לבבית
לרגל קבלו פרס ישראל

מושב בית חנניה

לידידנו
א. הרצפלד
בהוקרה:
הפקדון שהפקדת בידינו:
הספקת זרעים לחקלאות העובדת
חוות „הזרע"
מיחובר עד יזרעם
המגדלים בקיבוצים ומושבים
המכונים בחיפה ובברורים
משמשים למטרה שיעדת:
זורעים את הארץ במיטב הזרעים
ואף מייצאים למרחבי העולם

ידידיך
בחברת „הזרע"

לאברהם הרצפלד היקר
האהוב על כל שדרות העם
האיש רב הפעלים שלא חסך זמנו
ומרצו כדי לעודד ולסייע
לכל העושים בבנינה של הארץ
כה לחי
עם קבלת פרס ישראל

המועצה המקומית
מגדל העמק
המועצה המקומית
עיר יזרעאל עפולה

לאיש האדמה והחקלאות
אברהם הרצפלד
שמחים בשמחתך
בקבלך את פרס ישראל
בהוקרה

קבוצת יזרעאל

למלווה הנאמן של ההתישבות העובדת
אברהם הרצפלד
עם קבלת פרס ישראל
ברכת „כה לחי"

בית השיטה

לחבר
אברהם הרצפלד היקר
ברכות חמות
לרגל קבלך את פרס ישראל

מועצה מקומית — בנימינה
מועצה מקומית — גבעת עדה
מועצה מקומית — זכרון יעקב
מועצה מקומית — פרדס־חנה — כרכור
יצחק לוי — מנהל מפעלי פיתוח השומרון בע"מ

ברכת כה לחי
לח' **אברהם הרצפלד** היקר
עם קבלו
פרס ישראל

גבעת חיים - איחוד

לח' **אברהם הרצפלד**
היקר
יקיר ההתישבות העובדת
לרגל קבלתך פרס ישראל
שא ברכתנו הנאמנה והלבבית

מועצת הפועלים חדרה ומוסדותיה

חברה לבנין ועבודות צבוריות מיסודו של סולל בונה בע"מ — חדרה
„חרות" בע"מ — סניף חדרה
תנובה בע"ף — חדרה
קרן ביטוח ופנסיה לפועלי בנין ועבודות צבוריות — חדרה
קרן ביטוח ופנסיה לפועלים הקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל — חדרה
„מבטחים" מוסד לביטוח סוציאלי בע"מ — חדרה
הסתדרות המורים, סניף חדרה והשומרון
מפלגת העבודה חדרה
„דבר" — סניף חדרה והשומרון

לחברנו **א. הרצפלד**
עם קבלך את פרס ישראל
שא ברכת
כפר מל-ל

מנכ"ל „כלל": ייקור הריבית מגביר האינפלציה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

העלאת שיעורי הריבית כפי שהחליטה עליהם הממשלה השבוע לא תצמצם את הביקוש לאשראי, אלא תביא רק לייקור הוצאות הייצור. מה שעשו למעשה הוא, שעוברים מאינפלציה של ביקוש לאינפלציה של הוצאות — התריע השבוע מנכ"ל חברת „כלל" אהרון דוברת במסיבת עתונאים בת"א, לרגל פרסום מאזן „כלל" ל־1971.

דוברת ויו"ר הועדה המרכזת של החברה בנו גיסר הבהירו, שהם בעד הנהגת יותר סלקטיביות בעידוד השקעות ובתמיכה להקמת מפעלים חדשים, אבל לא בהעלאת הריבית. לגבי הסלקטיביות יש מקום ליתר פעולה ממשלתית. יו"ר מועצת המנהלים של „כלל" ישראל פולק אמר, שלפי הנסיון באמריקה הדרומית ייקור הריבית גורם לאינפלציה לא קטנה.

מנכ"ל „כלל" מתח גם ביקורת על הפזיזות, שבמשק הישראלי נעים מקיצוניות לקיצוניות במדיניות הכלכלית. רק לפני כשנה וחצי קיבלו הכל בברכה יוזמת „כלל" בהקמת חברה „ישראלים" למכירת דירות ליהודים בחו"ל כמקור חשוב להכנסת מטבע זר, ואילו כיום נמתחת ביקורת על דרך זו של השקעות. הוא הוסיף: „איני יודע איך אפשר לנהל חברה בתנאים אלה". דוברת הדגיש, שלמכירת הדירות יש חשיבות ביצירת קשר הדוק עם יהדות העולם.

המאזן המאוחד של „כלל" מסתכם בסוף 1971 ב־534.7 מיליון לירות, לעומת 314.1 מיליון לירות בסוף 1970. ההון והקרנות מגיעים ל־95 מיליון לירות והריווח הנקי, לפני מס, 12.4 מיליון ל"י, לעומת 10.6 מיליון לירות ב־1970. הריווח למניה הוא 16.6 אחוז. מנכ"ל „כלל" הדגיש, כי אי־אפשר להשוות מאזן 1971 למאזני השנים הקודמות בשל השוני בין החברות המרכיבות את המאזן המאוחד, לעומת מאזנים של שנים קודמות. פעילות „כלל" מתרכזת כיום בתחומי התעשיה, הבנייה והתיירות.

חברת „כלל" תחלק השנה דיוידנד של 19 אחוז במזומן וכן מניות הטבה של 10 אחוזים. מבנה הבעלות ב„כלל" יהיה תוך זמן קצר כ־50 אחוז משקיעים יהודים מחו"ל ו־50 אחוז הבנקים דיסקונט (20 אחוז מהמניות), הפועלים (20 אחוז) ולאומי (10 אחוזים).

טרם נסתיים המו"מ עם „אוטוקרס"

דוברת מסר, ש„כלל" מגבירה את מעורבותה בתחום הרכב. בודקים רכישת חלק מהבעלות בסוכנות „פורד" בארץ.

אשר למפעל „אוטוקרס" בטירת הכרמל מסר דוברת, שחברתו טרם סיימה את הבדיקה של המפעל ולכן לא הגישה הצעתה לכיסוי. לדבריו, הנושא עדיין בטיפול ובי־ליבוד.

פועלים בגוש דן ישבתו ויפגינו נגד התעשיינים

קוראים לאחרים להצטרף

מאת סופר „דבר" בגוש דן

ועדי פועלים במפעלי מקסטיל, מזון ומתכת, מגוש־דן, החליטו אמש בכינוס שהתקיים ברמת־גן, לקיים ב־16 בחודש שביתה של יום אחד ולערוך באותו יום הפגנה ליד בית־התאחדות בעלי התעשיה בתל־אביב, בגלל אי נכונותה של ההתאחדות לקבל את התביעות של ההסתדרות בעניין הסכמי־השכר החדשים.

בהחלטת הכינוס כלולה תמיכה במאבק האיגודים המקצועיים בקשר לסיום המו"מ עם המעבידים. הדוברים הביעו התמרמרות נגד סירוב המעבידים להיענות לתביעות הפועלים והדגישו, שמטרתם היא לערער את ההסתדרות במאבקה עם התאחדות בעלי התעשיה. בכינוס השתתפו נציגי 21 ועדים במפעלים גדולים והם יצאו בקריאה לועדי הפועלים בשאר מפעלי התעשיה בארץ להשתתף בשביתה והפגנה. בהחלטות כלולה גם דרישה לתשלום תוספת יוקר ביולי הקרוב אם תימשך תאמרת המחירים ויועלו המסים העקיפים.

הסכם קיבוצי לשנתיים נחתם בענף הגומי

הסכם קיבוצי כללי בתעשיית הגומי לשנים 1972—73 נחתם בין האיגוד הארצי של פועלי הגומי בהסתדרות לבין מקציית הגומי בהתאחדות התעשיינים — על כך מסר דובר ההסתדרות.

בהסכם הותאמו הגדרות התפקידים ומסלול הקידום של הפועלים להגדרות שחלו בתהליכי הייצור ונקבעו תעריפי שכר בהתאם. כן הוכנסו תיקונים בשיעורי הוותק, מכסות ההבראה, הוצאות נסיעה, תוספת לאשה שאינה עובדת מחוץ למשק ביתה, תשלום לימי אבל והגים וכו"ב.

משלחת רשת „עמל" בראשותו של נ. אלמוזלינו יצאה בימים אלה לסיור לימודים וסקר במוסדות חינוך מקצועיים לנערים ולתעסוקה בשוודיה, גרמניה והולנד. במשלחת משתתפים גם מנהלי בתי־הס"מ המקצועיים ד. נחמיאס (חולון) וא. הלפרין (נהריה) וכן המנהל האדמיניסטרטיבי של רשת „עמל" צ. מתן.

קמיר ינהל החברה לביטוחי סחר חוץ

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

סגן מנכ"ל משרד ראש הממשלה עמיאור קמיר, שמונה לתפקיד מנכ"ל החברה הישראלית לביטוח סיכוני סחר־חוץ. הוא יבוא במקומו של אלכסנדר זינפשטיין, הפורש לגימלאות.

חברה זו היא המבטחת את משלוחי היצוא של כל היצואנים הישראלים. היא גם מבטחת עבודות והשקעות בחו"ל מפני סיכונים פוליטיים. בין היתר ביטחה החברה את כל העבודות הישראליות באוגנדה.

שלוש שנות מאסר הוטלו בבית המשפט המחוזי בתל־אביב על תושב רמלה אשר שידל את אשתו לעסוק בזנות וחי על רווחיה. כן הוטלו עליו שלושה חודשי מאסר על תקיפת אשתו לאחר שסירבה להמשיך בעיסוק זה.

בקצב מוגבר מצלמים עתה את הסרט על חיי בן־גוריון. אתמול הוסרטה פגישה בין בן־גוריון והשר משה דיין ליד תותחי ראס־נצרני, שניצבו מול מיצרי טיראן. השיחה בין השנים נסבה על מניעי ישראל לכיבוש שארם־א־שייך בעת מבצע סיני ב־1956. (צילום „ישראל סאן")

מורת־רוח בהסתדרות על הקשחה בעמדת התעשיינים

חבר הועדה המרכזת אלי מויאל, הממונה מטעם המחלקה לאיגוד מקצועי על תיק המזון והשימורים, יצא בתרעומת חריפה נגד התאחדות התעשיינים ופרסומיה המסולפים (בצורת מודעות־ענק בעתונות), שלפיהם כאילו ההסתדרות אינה מכבדת את סעיפי זכרון הדברים (הפרוטוקול) להתיבה הסכמים הענפיים באמצעות ההסתדרויות הארציות והאיגודים הקבוצתיים הנוגעים בדבר. — על כך הודיע דובר ההסתדרות.

„סכנה זו, אמר מויאל, אינה עומדת במבחון המציאות. כה גם שהיא מנוחכת ויש בה כדי הזה. המקשיהה עבודת יחד עם מגמה בלתי מקובלת, שאין לה תקדים במערכת יחסי־העבודה. לרכוש אהדת דעת הקהל באמצעות „שטיפת־מוח" שאין לה כל בסיס עובדתי מהימן".

מויאל דחה את „הצהרות הקרב" של התעשיינים והודעותיהם על „פעילות הגבול", נגד ההסתדרות בנוגע הודעתם על השבתת כל מפעלי המזון הקשורים בהתאחדות התעשיינים, שבה שחילוקי־הדעות מתמקדים בשלב הזה רק בענף מיסגי של השימורים.

ההסכם המוצע בשימורים במסגרת המדיניות

מויאל הוסיף, שההסתדרות ערוכה לחתום על הסכם עבודה ארצי בענף השימורים בכפיפות למסגרת המדיניות המקצועית של ההסתדרות, ודומה שאין לגבי זה כל חילוקי דעות.

המדובר הוא בתביעת ההסתדרות להשוואת התנאים הסוציאליים של פועלי השימורים בסקטור התעשייתי הפרטי לאלו הקיימים זה כבר בסקטור השימורים ההסתדרותי.

עובדה היא, הבהיר מויאל, שבסקטור ההסתדרותי עולים התנאים הסוציאליים על הסקטור הפרטי וזו הביצה של שנים להשוואת התנאים — ובדין.

מויאל הזהיר את התעשיינים מפני צעדים חפוזים ובלתי־שקולים, וקרא להם לחזור בהם מהרעותיהם על הסבבות בזיקות. הוא הציע לשבת ליד שולחן הדיונים כיד ולסיים את המו"מ תוך ימים אחדים, וזאת לפני שיהיה מאוחר מדי.

זן־בר קורא לזרוז חתימת הסכמים במתכת

המזכיר הארצי של הסתדרות פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה ש. זן־בר קרא אתמול למזכירי אגודות פועלי המתכת ברחבי הארץ, שהתכנסו בבית הועה"פ בת"א, לזרז את הפעולה לחתימת הסכמים במפעלים, ברוח התביעות שהוצגו במו"מ בענף.

ש. זן־בר דיווח למזכירים על כך שמאז הפסקת הדיונים במסגרת הארצית לא חודש המגע להמשך המו"מ על ההסכם הארצי. ותוקף ההסכם הקודם פג בסוף 1971. הוא הוסיף, שלפי מיטב ידיעתו לא חל כל שינוי בעמדת נציגי אגף המתכת והתנגדותם לכל סיכום בתוספת הוותק ובפיצויי פי־טורים — ביניהם עובדות.

המזכירים דיווחו על עשרות הסכמי עבודה במפעלים שנחתמו באחרונה. בהסכמים אלה נקבעו תעריפי השכר, הועלו תשלומי הוותק, סוכם על הצטרפות לפנסיה מקיפה ונקבעו שנות הוק המזכות להעברה למעמד הדשי.

המזכירים הוסיפו, כי מעבידים רבים מבקשים לא לפרסם זהויות ההסכמים במפעליהם.

מתקופת חג הפסח, יום העצמאות והאחד במאי הואטה הפעילות במפעלים, והיא תחודש כעת.

נמסר, כי במספר מפעלים בענף, בהם כאלה המאוגדים בהתאחדות, נענו המעבידים להיענות לתביעות הפועלים, נוקטים מגמות של עבודה לא מלאה, שביתות אזהרה וכדי וקיים חשש להתפתחות סכסוכים ממושכים.

בג"צ אסר זמנית לדון השוטרים בבי"ד משמעתי

בית־המשפט הגבוה לצדק הוציא אתמול צו־ביניים האוסר על התכנסותו של בית־דין למשמעת של המשטרה, האמור לברר דינם של ארבעה שוטרים הנאשמים בגרימת חבלה ובשימוש בלתי־סביר בכוח כלפי העצור שמואל זאבי. השופט העליון ד"ר א. ויתקון, ציווה על שר־המשטרה והמפכ"ל לנמק מדוע לא יופנה חומר החקירה לפרקליט מחוז תל־אביב כדי שהוא ישקול העמדת השוטרים לדין לפני בית־משפט רגיל. על המשיבים לענות לצו תוך 20 יום.

עורכי־הדין גיורא וצבי לידסקי, המייצגים את שמואל זאבי, טוענים בעתירתם, כי העמדת השוטרים לדין משמעתי היא בחינת העדפה ויש לברר את דינם בבית משפט, כנהוג לגבי כל אזרח בישראל. לטענתם, המדובר הוא בעבירה פלילית ואין בית־דין למשמעת מוסמך לדון בעבירות פליליות.

הפרשה התחילה בתלונה שהגישה עוה"ד לידסקי למפכ"ל המשטרה, בה נכתב כי בנו של שמואל זאבי, כי שוטרים ממשטרת מחוז תל־אביב עינו אותו כדי להוציא ממנו הודאה בדבר חלקו בביצוע שוד מזויין בבנק לאומי בתל־אביב. בעקבות התלונה מונה קצין בודק ובהתאם לחומר החקירה החליט להעביר ארבעת אנשי המשטרה לדין משמעתי.

בית־הדין למשמעת עמד להתכנס ב־24 במאי במטה המשטרה בגבעתיים בראשותו של ניצב ש. רהוליץ ועמו שני קצינים בכירים במטה הארצי. מטעם התביעה המשטרתית התכוון להעיד 12 אנשי משטרה, רובם מן המחוז הצפוני.

נחתם הסכם עבודה ב„ציון" ו„יהודה"

הסכם עבודה בין הנהלת חברות הביטוח „ציון" ו„יהודה" לבין הסתדרות הפקידים, ליד מועצת פועלי ת"א—יפו, לפי המקובל בענף, נחתם בימים אלה.

נוסף לתנאים הכלולים בהסכם העבודה הקיבוצי, כולל ההסכם גם מספר שינויים מיוחדים: לעובדים שכרם קיבלו מלוא תוספת הוותק בהתאם לשנות עבודה של העובד בחברה יתוקן הדבר תוך 4 שנים; עובדת, אם לילד עד גיל שנתיים, רשאית לאחר לעבודה עד חצי שעה. כן תוקם קרן משותפת של נציגי ההנהלה וההסתדרות שתתן אפשרות תשלום שכר עידוד לעובדי החברה או לעובדי מחלקות מסויימות.

7000 ל"י קנס על אי העברת ניכויי מס הכנסה

קנס של 7.000 ל"י הוטל אתמול על־ידי השופט בדים רפפורט של חברת „יפרוך", חברה לעבודות פיתוח ומנהלה, לאחר שהורשעו באי־העברת ניכויים למס הכנסה.

נציגי החברה הודו באי־העברת כ־16.000 ל"י מניכויי משכורות העובדים, מאפריל 1970 ועד ינואר 1971. השופט ציין, כי המקרה גובל בגניבה והחליט להחמיר בעונש. (ע)

זר ברכות

לידידנו **אברהם הרצפלד**

יקיר ההתישבות העובדת

בקבלו את פרס ישראל

מגישים:

מועצה אזורית מנשה וישוביה:

גן השומרון
מושב עין עירון
מושב כפר פינס
מושב שדה יצחק
מושב תלמי אלעזר
מושב מאור

קב' גן שמואל
קב' ברקאי
קב' כפר גלוקסון
קב' להבות חביבה
קב' מגל
קב' מעינית
קב' מצר
קב' עין שמר
קב' רגבים
קב' משמרות

75

קיבוצי השומר הצעיר

לוחצים ידו

של

הידיד והשותף הנאמן

אברהם הרצפלד

לאברהם הרצפלד

חלוץ ההתישבות העובדת

המלווה הנאמן של השתרשות באדמת המולדת

עם קבלת פרס ישראל תשל"ב

יישר כוחך

הקיבוץ המאוחד וישוביו

אילות
איל
אלונים
אלרום
אפק
אשדות־יעקב הקבה"מ
בארי
בית־אורן
בית־קשת
בית־השיטה
בית גוברין
גבת
גדות
גבעת־ברנר
גבעת־השלושה
גבעת־חיים הקבה"מ

גלילי־ים
גשר
גנוסר
גבר־עם
דפנה
הגושרים
החותרים
חולתא
חוקוק
חפצי־בה
יגור
יראון
יד־חנה (סנש)
כסופים
כברי
כפר סאלד

לוחמי הגיטאות
מחניים
משאבי שדה
מנרה
מלכיה
מעגן־מיכאל
מעוז־חיים
משגב־עם
משמר־הנגב
מרום הגולן
נוה אור
נתיב הל"ה
נחשולים
נען
עין־חרוד הקבה"מ
עין־כרמל

עין־זיון
פלמחים
פלמח־צובה
פרוד
רביבים
רמת הכובש
רגבים
רעים
שדה־נחום
שדות ים
שפיים
נחל־ים
נערן
נחל גלגל

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

מנכ"ל משרד החקלאות

התיווך מעלה מחירי התוצרת החקלאית ביותר מ־100 אחוז

„פער התיווך בשיווק תוצרת חקלאית מגיע ל־100 אחוז ואף יותר. הציבור משלם מחירים גבוהים בעד התוצרת ובא בטענות אל החקלאים. אני מציע שמועצות הייצור יבדקו אפשרות של שיווק תוצרת באריזה קבועות ובמחירים קבועים כפי שהדבר נעשה בשיווק החלב" — אמר מנכ"ל משרד החקלאות א. ברום, באספה השנתית של מליאת מועצת הפירות שנערכה אתמול בבית־סוקולוב בתל־אביב.

ברום ציין, כי זה שנים רבות נעשו נסיונות לצמצם את פער התיווך בשיווק תוצרת חקלאית, אך בלי הצלחה. יש צורך למצוא דרכים חדשות למכירת סוגי תוצרת חקלאית ברמת־מחירים סבירה. מועצות הייצור חייבות לחפש דרכי־שיווק קמעוניות. באריזה אחידה ובמחיר קבוע ועל־ידי כך להקטין את פער התיווך.

לדברי ברום, ערך הייצור הדוי בענף הפירות (מלבד הדרים) יגיע בשנת תשל"ב לכ־300 מיליון לירות. לעומת ערך הייצור של 258 מיליון לירות בשנת תשל"א. יבולי הפירות בשנת תשל"א הסתכמו בכ־230 אלף טונות ובשנת תשל"ב יגיעו ל־250 אלף טונות. כ־35 אלף טונות מתוך כמות זו הועברו לייצור תעשייתי ונשלחו לייצוא. ערך יצוא הפירות הגיע בתשל"א ל־4.7 מיליון דולר ובשנת תשל"ב יגיע לכ־6 מיליון דולר. כיום מייצאת ישראל כשמונה עשר סוגי־פירי לארצות אירופה השונות, החל מבננות ואבוקדו וכלה בתמרים ואגוזי פקאן. עיקר הגידול הוא ביצוא האבוקדו שיגיע השנה ל־7,000 טונות. לעומת 1,000 טונות לפני 5 שנים בלבד. משרד החקלאות, אמר, הקציב סכומים ניכרים לפיתוח מכונות קטיף עגבניות ובאמצעותו אף הובאה מארה"ב מכונת קטיף לאשכוליות. היא נמצאת עתה בשלב ניסויים בצפון הארץ.

הצטמקות המחזור בבורסה

יום עסקים של מחזור. כה קטן בהיקפו. כבר כמה שבועות אינו זכור בבורסה. הן במניות והן באגרות־חוב היו המחזורים מצומצמים ולמעשה היתה אתמול הצטמקות נוספת במחזור, כאשר הוא הסתכם כולו בכ־3.8 מיליון לירות. אנשי הבורסה עוקבים בקצת חרדה להתפתחות זו ולא מסתירים חששותיהם. שהצטמקות זו איננה מבשרת טובות. שבא חלף השגשוג של השבועות האחרונים. אבל יש הסבורים שרק בשבוע הבא, שיהיה שבוע עסקים נורמאלי, ניתן יהיה להסיק מסקנות.

המדד הכללי של שערי המניות ירד אתמול ב־0.45 אחוז. היו ירידות בקבוצות בניה כבפים ובנסה, מקרקעין, חברות להשקעה וחברות נפט. לעומת זאת, היו עליות קלות בתעשיה ומסחר. המחזור בשוק המניות הסתכם ב־2.05 מיליון לירות, מתוך זה בשערים משתנים 1.23 מיליון לירות.

המחזור בשוק אגרות־החוב היה 1.82 מיליון לירות.

מילווה קליטה — 1961			
4% הוצ.	63	159	
מילווה קליטה — 1962			
4% הוצ.	63	148.1	−0.4
מילווה קליטה — 1963			
4% הוצ.	63	213.4	
4% הוצ.	64	198	−0.4
מילווה קליטה — 1964			
4% הוצ.	64	194.5	−0.2
4% הוצ.	65	177	
מילווה קליטה — 1965			
4% הוצ.	65	176.4	−0.1
4% הוצ.	66	159.3	−0.9
מילווה קליטה — 1966			
4% הוצ.	66	146.5	−0.5
4% הוצ.	67	146.7	−0.2
מילווה במחון — 1967			
סידרה א'—ב'		167.5	
סידרה ט'		166.5	+0.5
סידרה י"א		166.4	+0.3
מילווה במחון — 1968			
סידרה א'		146	+0.2
סידרה מ"א		143.5	+0.1
סידרה מ"ב		142	+0.3
מילווה במחון — 1969			
סידרה א'		140	
סידרה מ"א		133.9	+0.4
סידרה מ"ב		133.4	

המניות שבלבנע

בנק דיסקונט	360	−6
בנק הפועלים 10%	263	−3
בנק לסחר חוץ	250	−13
אפריקה	330	−5
אליאנס	810	+20
מפעלי נייר	252	+4
עסיס	250	−4.5
כור	165	+9

ששה מראשי הקהילות היהודיות ביוגוסלאויה הגיעו לסמינר על ישראל

משלחת של ששה מראשי הקהילות היהודיות ביוגוסלאויה הגיעה השבוע לארץ כדי להשתתף בסמינר בן שבועיים על ישראל ובעיותיה הנערך על־ידי המחלקה לארגון והסברה של ההסתדרות הציונית.

בין חברי המשלחה ד"ר אדמיך פרבר, סמנכ"ל משרד הבריאות בקרואטיה, יוסף לוי יו"ר ועדת כהנית הקיץ לנוער היהודי ביוגוסלאויה, האלכסנדר מוסיק, מהנדס נפט האחראי לפעולות התרבות בקהילות.

ביוגוסלאויה חיים כ־6500 יהודים ב־15 קהילות, רובם בעלי מקצועות חפשיים המועסקים בממשלה. לכל קהילה ביוגוסלאויה מוסדות ציבור משלה ומרכזי תרבות וחינוך פעילים.

הקהילות היהודיות כאגודות במסגרת־גג כלל יוגוסלאוית המשתייכת לארגון הקהילות היהודיות באירופה. הנציגים מיוגוסלאויה יסיירו בכל חלקי הארץ וישתתפו בדיונים והרצאות על החברה בישראל, חינוך נוער ומבוגרים, ועל קליטת העלייה.

לפי הצעת
המדור לידיעת הארץ — בתנועת המושבים
הרינו מתכבדים להודיע על
ארגון טיול לחוץ־לארץ יוון ואיטליה
ארצות שהיו קשורות בעבר הרחוק במאורעות שהתרחשו בארצנו.
הטיול למשך 3 שבועות מ־25.6.72 עד 18.7.72, ומחירו —1,550 ל"י + 350 דולר. המחיר כולל טיסות הלוך חזור, מיסים ואירוח מלא. (הנוסעים רשאים לרכוש מטבע זר עד 250 דולר. השתתפות בטיול זה מותנית בתשלום התוספת מהקצבות מטבע זר רשמיים).
פרטים והרשמה: מלקי תנועת המושבים,
אצל הה' אהרון (קומה א'), רח' ליאונרדו דה וינצ'י 19, תל־אביב.
תאריך אחרון להרשמה: 20.5.72.

ספיר: יש לוותר על חלק מהתביעות לטובת החלשים

להיות בארץ בלי פתרון בעית הפער הסוציאלי והכוח לחיים בלי בבהון, אמר אתמול שר־האוצר פנחס ספיר, בנעילת ועידת „רוטרי־ישראל", ב„בית החייל" בתל־אביב. לדעת שר האוצר על בעלי הכנסה גבוהה לוותר על חלק מתביעותיהם לטובת השכבות החלשות.

בהרצאתו על כלכלה וחברה אמר השר. כי אחת התכונות המאפיינות את החברה המשק הישראלי היא הדינמיות של הצמיחה והשינויים בנוף הפיסי, הכלכלי והחברתי. הגורם לדינמיות הוא הגידול של האוכלוסיה. כולל העליה. תוך 10—12 שנים הבאות תגיע האוכלוסיה ל־5 מיליון נפש ובכך יגבר כוחנו פי כמה. כתוצאה מגידול האוכלוסיה התפתחו כל התחומי החיים. אולם לא הגענו למימוש האתגר העיקרי שלנו. שהוא עצמאות כלכלית, אלא אף התרחקנו ממנו בגלל ההוצאות הרבות ב־5 שנות המלחמה.

השר הביע צער על כך, שאחוז יוצאי אסיה ואפריקה באוניברסיטאות הוא עדיין נמוך, אולם נעשים מאמצים לשיפור המצב בתחום זה, בין היתר על־ידי מתן מילגות לצעירים.

נגיד רוטרי פרופ' זאב צלטנר, הגיש לשר האוצר תעודה על נטיעת 62 עצים לזכר רעייתו קושנה ספיר ז"ל. אברהם גילרוזר, מסר על רכישת 30 כליות מלאכותיות ומסירתן ל־12 בתי חולים בארץ. כן הוקמו ויוקמו יחידות לטיפול נמרץ בחולי לב ב־5 בתי חולים ויותקנו 10 יחידות כאלה באמבולנסים. הכליות המלאכותיות והיחידות לטיפול נמרץ בחולי לב יעלו 2 מיליון ל"י ו־1.5 מיליון ל"י כבר נתרמו למטרה זו. הנואם הזכיר, בין היתר, את משקי עמק הירדן, יזרעאל וכפר יחזקאל, אשר תרמו 160 אלף ל"י ליחידות טיפול נמרץ בחולי לב.

את ברכת נשיא ה„רוטרי" העולמי הביא יוליוס פלוק, חבר ההנהלה של ה„רוטרי" הבין־לאומי.

מנהל עבודה בחברה „סרתי נקיון" מרחוב משרניחובסקי בתל־אביב. נעצר על־ידי המשטרה כחשוד במתן מידע לשודדים שביצעו שוד מזוין במשרדי החברה לפני כחודש ימים.

כתבי אישום נגד 14 אנשים המעורבים בפרשת השוחד ב„עמידר"

כתבי אישום נגד 14 אנשים המעורבים בפרשת השוחד של דירות „עמידר" באשדוד הוגשו ע"י פרקליט המחוז, עו"ד יעקב קרוסהר, לבית המשפט המחוזי בבאר־שבע. קבוצת הנאשמים כוללת ארבעה פקידי „עמידר" באשדוד, שני מתווכים, תושבי אשדוד, ושמונה תושבים מקומיים, אשר לדברי התביעה נתנו את הכסף למתווכים ואלה העבירוהו לידי פקידי „עמידר" במגמה לזכות בדירות בשביל לקוחותיהם. עיסקות השוחד מסתכמות ב־60,000 ל"י.

פקידי „עמידר", הקשורים בפרשה זו, הם יעקב יחזקאל, בן 44, ששימש כסגן מנהל מחוז הדרום של החברה, צבי הוס, בן 50, ששימש כמזכיר מחוז הדרום של „עמידר", דוד גבאי, בן 34, שכיהן כמנהל סניף א' של „עמידר" באשדוד ורפאל ביטון, בן 29, שכיהן כמנהל סניף ב' באשדוד של „עמידר".

המתווכים הם אלי כליפא, בן 43, ושלמה אבשלום בן 40. התושבים הנאשמים בתשלום השוחד הם דוד שוארץ, שארל נחמיאס, נגאסולה זוקאים, דוד גוזלן, אלי ברזוגה, ז'אן אקנין, שלום בוזגלו ודוד דהאן.

בכתב האישום נאמר, כי יעקב יחזקאל, ששימש כסגן המנהל המחוזי של „עמידר", ושני המתווכים אלי כליפא ושלמה אבשלום, קשרו קשר יחד עם רפאל ביטון, מנהל סניף ב' של „עמידר" באשדוד, לשכן אנשים בדירות „עמידר", תמורת שוחד, הם פעלו לפי השיטה של מתן השוחד ע"י המשתכן לשני המתווכים, שהיו לוקחים את חלקם, ומעבירים את השאר לרפאל ביטון. זה היה מוסר את הכסף לממונה עליו, יעקב יחזקאל, שהיה מעביר חלק אחר מהעיסקה למנהל המחוז אליהו לוי, שכוונה, מבחים מכל וכל את הענין. לדברי כתב האישום, ביצעו השלושה בסיוע של רפאל ביטון, עיסקות בסך של 42,000 ל"י.

בכתב האישום נגד דוד גבאי, מנהל סניף של „עמידר" באשדוד, מועלות האשמות לגבי תשע עיסקות שוחד, שהמתווכה בהן מתייחסת. במקרה של אליהו חביב, בעל משפחה גדולה שהתגורר בדירה קטנה, חביב, פנה אל גבאי מספר פעמים בקשר לקבלת דירה מרווחת יותר, נשלח על ידו למתווכים כדי שישלם להם כוהר כתנאי לקבלת דירה, אולם זה סירב לעשות כן. גם מזכיר המחוז לה באשדוד, צבי הוס, היה קשור לדברי כתב האישום בעיסקה לא פחות חמור. נאשם זה דרש מתושב העיר, דוד שוארץ, שפנה אליו וביקש דירה, סכום של 6000 ל"י. שוארץ שילם להוס 5000 ל"י בלבד, והוס העביר לממונה עליו, יעקב יחזקאל.

כתב האישום מציין, כי יחזקאל הודיע להוס שלכמעשה מגיע לו סכום של 1000 ל"י, חלקו בעיסקה. אולם מאחר ושוארץ שילם רק 5000 ל"י לא יקבל את חלקו. אלא יפוצה על ידי בהעלאה בדרגה.

טרם נקבע מועד המשפטים, אך כפי שנודע יבקש פרקליט המחוז מנשיא בית המשפט המחוזי בבאר־שבע עדיפות מיוחדת לבירור כתבי האישום אלה והחלת שפיטתם. (ע)

לראשונה בבימ"ש צבאי:

שלושה גוזרי־דין נפרדים בעזה על זורק רימון־יד

לראשונה בתולדות בתי המשפט הצבאיים ברצועה, לא הצליחו שלושת השופטים של ההרכב, להגיע לכלל הסכמה לגבי העונש של צעיר, שהורשע בזריקת רימון־יד. כל אחד מהם הוציא גזר־דין נפרד.

מאחר שלפי החוקה הצבאית הופעל סעיף 10 בחוקה האומר שבמצב כזה, יש לראות את דעת השופט המחמיר כמזוהה עם גזר־הדין השופט המחמיר בקרוב ביותר אליו. נידון הצעיר מוחמד אבו מרסה, בן 18, תלמיד תיכון ל־5 שנות מאסר, מזה שלוש שנים בפועל.

הצעיר הודה שבפברואר 1971 קיבל רימון־יד מחבריו, שהיה מארגן בחוליית מחבלים, וזרק אותו לתוך חצר בית הספר לבנות. איש לא נפגע. הנאשם סיפר שלא רצה להתגייס לשורות המחבלים והביע חרטה על מעשיו.

השופט המחמיר ביקש להטיל 10 שנות מאסר מזה 5 שנים על תנאי, בשעה שהשופט, שביקש להקל, במידה המירבית גזר על הנאשם 5 שנות מאסר, מזה רק שנה וחצי בפועל והיתר על תנאי. תבע סגן אהרון לוי. אב בית הדין היה סרן יורם גלין. (ע)

קנס ליצרן נקניקיות שהכניס בהן סויה

ישראל וייס, יצרן נקניקים ונקניקיות בנתניה, נידון אתמול ל־200 ל"י קנס. לאחר שבדיקות הוכיחו שהנקניקיות שהוא מייצר לא הכילו את שיעור החלבון הנדרש בחוק. כן נמצא גם שהנקניקיות הכילו אחוז אחד של סויה, שהוא חלבון צמחי. השופט י. כהן התחשב בעובדה, שלבעל המפעל לא היו הרשעות קודמות. (ע)

משפחת נסראל־דין
בדלית הכרמל
מתייחדת עם זכר בנם
רב־סמל לוטפי הי"ד
שנפל לפני שלוש שנים בערבה
מוקירי זכרו נפגשים בבית המשפחה השכולה ביום א' 7.5.72 בשעה 15.00 ובשעה 16.00 בבית הקברות הצבאי בעוספיא
אמל נסראל־דין

במלאת שלשים לפטירת יקירנו
אליעזר הורביץ ז"ל
איש העליה השניה, ממייסדי המושב כפר־הס
תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, כ"ג אייר תשל"ב, 7.5.1972, בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בתל־מונד.
אוטובוס יצא ממרכז מושב כפר־הס בשעה 3.45 אחה"צ.
המשפחה

עם חנן והמשפחה
וכל בית שדה נחמיה
אתכם באבלכם הכבד
בנפול בנכם
גלעד ז"ל
בית כפר סאלד

במלאות 3 שנים לנפילתו בקרב של בננו—חברנו
אביהו וצלר ז"ל
נעלה לקברו ביום א', 7.5.72, כ"ג אייר תשל"ב בשעה 4.30 אחה"צ
ההורים
ובית כפר החורש

לימימה, יעקב, גיורא ועמרי
אבלים וכואבים אתכם
בנפול
אבנר ז"ל
ארגון מנהלים, מהנדסים וטכנאים
בתעשית אבן וסיד בע"מ

חלפה שנה לפטירת יקירתנו
רחל ניר ז"ל
נעלה לקברה ביום א' כ"ג אייר תשל"ב 7.5.72 בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול.
המשפחה

לגום ולכל המשפחה
אתכם באבל
על מות
האב
בית מחניים

אנו משתתפים בצערו של חברנו
כהן יהושע
במות עליו
אביו ז"ל
אגד
ההנהלה והחברים

במלאות שנה לפטירת יקירנו
ד"ר יהושע השל גורביץ ז"ל
תתקיים אזכרה לזכרו
ביום א' כ"ג באייר תשל"ב, 7.5.72, בשעה 3.30 בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש בבית העלמין.
המשפחה

במלאות 3 שנים לפטירתו של חברנו
דב (גודה) רוזנבלט ז"ל
נעלה לקברו, בבית הקברות בברור חיל, ביום א', 7.5.72, כ"ג באייר תשל"ב, בשעה 4 אחה"צ.
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים
בית ברור חיל
והמשפחה

במלאות 24 שנים לנפילתם של בנינו היקרים
בקרבות ג'נין בשנת תש"ח
תתקיים אזכרה
לחללי ג'נין
ביום שלישי, כ"ה באייר תשל"ב, 9.5.72 בשעה 12.00 בצהריים בבית הקברות הצבאי על הר־הרצל בירושלים
המשפחות השכולות

משתתפים בצער חבר הנהלתנו
נתן מיר
על מות אמו
מרים ז"ל
ומביעים תנחומים למשפחה
ובית קבוצת שילר
כותנת הדרום בע"מ
פתי"ז הדרום בע"מ
סיבי המרכז בע"מ
ההנהלה והעובדים

יום שני כ"ד באייר תשל"ב (8.5.72) תתקיים אזכרה
במלאת שנתיים לנפילתו
של בננו—חברנו
אברמל'ה גורן ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בשעה 17.00
התחבורה לבסק בשעה 16.00 בתחנת הרכבת בחיפה ליד „דגון".
קיבוץ בית אורן

ביום שני, כ"ד אייר — 8 במאי
תתקיים אזכרה להורינו
ד"ר אריה ביחובסקי ז"ל
ד"ר חנה ביחובסקי ז"ל
נפגשים בשעה 4.00 בבית הקברות בקרית שאול
המשפחה

ליעקב עציון ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד בנפול בנכם
אבנר
המחסן בע"מ, אגודה שיתופית להובלה בירושלים
ההנהלה והחברים

למשפחת מיר
בקבוצת שילר
משתתפים על מות
האם
בית הספר המשותף
בנצר סירני

משרד העבודה
אגף הנוער וההכוון המקצועי

„אגד"
אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ

החלה ההרשמה לבתי־הספר התעשייתיים של „אגד" לשנת תשל"ג
בית הספר אזור צפון — במוסך עיר־גנים — חיפה
בית הספר אזור ירושלים.
מקצועות הלימוד:
באזור הצפון — מגמה:
1. מכונאות מרכבים.
2. מכונאות רכב.
באזור ירושלים — מגמה:
מסגרות מרכבים לאוטובוסים.
תקופת הלימוד: שלש שנים.
בוגרי ביה"ס (תלת־שנתי) אלו ניגשים לבחינות גמר ממשלתיות של משרד העבודה ומשרד החינוך. לבוגרים תוקנה זכות כניסה למכינה לביה"ס הטכנאים או הנדסאים.
מתקבלים תלמידים מסיימי כתה ח' ט' רפורמה גיל 14—15.
ההרשמה מתקיימת לבתי הספר:
באזור הצפון:
במוסך עיר־גנים חיפה — לפנות למנהל בית הספר צבי בק. טל. 723101.
בימים: א'—ה' בשעות 7.30—15.00.
קו' אוטובוסים: 61, 62, 63, 64.
באזור ירושלים:
במשרד המשק בירושלים לפנות לה' משה אשכנזי טל. 521121
בימי א'—ה'.
בין השעות: 8.00—15.00.
להרשמה יש להביא:
א. תעודת ציונים כתה ז' ושליש שני כתה ח'.
ב. דמי הרשמה — 30.— ל"י (שלושים לירות).
ג. מס' תעודת זהות של האב.
ד. שתי תמונות.

כור תעשיות מתכת בע"מ
מפעלי הנדסה וולקן - חיפה
מפעלי מתכת ובתי־מלאכה
המעוניינים:
א. ברכישת חומר חתוך למידה או לפי תכניות.
ב. בחיתוך אוטומטי של פחים עבים צורתיים.
ג. בכל מיני פחים, זויתנים ופרופילים בגדלים שונים.
יפנו למפעלי הנדסה וולקן — חיפה, מפרץ־חיפה
טלפון 720082, למנהל אגף אספקה.

מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית ע"ש
מכס פיין
דרך פ"ת 130 תל־אביב (מול הקריה) טל. 254722—251741
שרטוט טכני - קורס לבנות
מתקבלות בוגרות 10 שנות לימוד ומעלה — משך הקורס שנת לימודים אחת. שכר הלימודים 250 ל"י, להבאים תינתן הנחה.
פרטים והרשמה במזכירות בית הספר, בימים ב'—ו' בשעות 9.00—12.00.

משרד העבודה
אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית
נמשכת ההרשמה לקורסים למבוגרים
במקצועות שונים במקומות דלקמן:
במחוז תל־אביב והמרכז
* מכונאות־רכב
* חרטות - (גם לנשים)
* נגרות
הלומדים יקבלו מענק־יומי לקיום והוצאות נסיעה.
* דפוס־אופסט
הלומדים יקבלו מענק־יומי לקיום והוצאות נסיעה.
הפירת מעלי־צביר (ליצוא) לגברים ונשים.
תפרות (חלק עליון אופנתי לבגדי גברות וגברים) — לגברים ונשים.
קיטל — שילוב (עיבוד עדין של דברי סריגה) — לנשים.
ללומדים ניתן מענק קיום והוצאות נסיעה.
הלימודים בשפות היום.
● ההרשמה אצל היועץ התעסוקתי בלשכות העבודה. ב„קלט", רח' ביאליק 2, רמת־גן.
קורס למצילי בריכה
קורס דו־שבועי להכשרת מצילי בריכה יפתח ב־14.5.72.
● הרשמה: בסניף האגף, רחוב יונה הנביא 13, תל־אביב.
מחוז חיפה והצפון
* עיבוד שבבי — לגברים ונשים, במפעל ישקר בנהריה.
● משך הקורס 8 חודשים.
● מתקבלים מועמדים לאחר שרות צבאי בעלי השכלה של 10 שנות לימוד.
* מכונאות רכב
במוסך פורד — בחיפה.
● משך הקורס 12 חודשים.
● מתקבלים מועמדים שסיימו 8 שנות לימוד.
* חרטות
במרכז ההכשרה שפרינצק.
● משך הקורס 8 חודשים.
● מתקבלים מועמדים שסיימו 8 שנות לימוד.
● המשתתפים בקורסים יקבלו מענקי קיום והוצאות נסיעה.
● ההרשמה אצל היועצים התעסוקתיים בלשכות העבודה. בסניף האגף, דרך העצמאות 82, חיפה.

נותרו 4 ימים לסיום
חג שבוע הספר העברי
אלפי ספרים נמכרים בהנחות של 40% ו־25% בשווקים המרכזיים ובחנויות הספרים

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר טלוויזיה

יום שישי

21.15 — "שכר ולב" — ...ת בת ארבעה פרקים על־פי ...ה של ג'אן אוסטן. פרק 1 ...יתה מגורלנד". לאחר מות ה־...ידם את האחוזה בנו החורג ...באלמנה האם ושתי בנותיה ...צ את גורלנה.

22.00 — "הוואי המש אפס" — "אין שמים כחולים".

19.30 — "פרמים מצויי־..."

20.30 — "המבדיל" — "שמ־...את ירושלים". שירי ירושלים ...שחרור העיר.

21.00 — "איירונסייד" — ...מורים".

22.06 — "צוות מוהות" — ...דות זמננו". מפגש בין מורים ...מדים בסמך ליהדות זמננו ב־...יברסיטה העברית. משתתפים: ...ישראל קולת, ד"ר יהודה ...אר, ד"ר חיים כהן וד"ר מר־...אלמשולר (א).

23.05 — "שיחות הצות" — ...פ' ברעמי שרפשטיין משוחח ...המתמטיקה (צ).

רדיו

יום שישי

* 21.00 — "קונצרט ליל־השבת" (סטראו) — באך: סוויטה מס. 3 ברה מגור. ברהמס: רפסודיה לבאלט ולתזמורת. שוברט: הסימפוניה "הבלתי־גמורה". נועם שריף: מטמורפוזות על גליארד וגויזאני. שוסטקוביץ': סימפוניה מס. 1 (א).
* 22.05 — "מצעד הפזמונים שלי" — הזמר המלחין מתי כספי בחר להשמיע שירים במקצב אפריקאי בביצוע ברברה סטרייסנד, אסתר עופרים, ג'ין לבון, ג'ני קוקה, דפור (צ).

שבת

* 11.06 — "המסך עולה" — "הנמרים" מאת אדמונד דין. סיפורם של שלושה חיילים יפאניים, שנקלעו במהלך המלחמה לאי קטן ומבודד. אינם יודעים שהמלחמה כבר נסתיימה, וממשיכים לחיות תחת אימת המלחמה. כעבור שנה, נפגשים שנים מהם, ומתפתחת בי־ניהם מלחמה מסוג אחר... (א)
* 12.05 — "אסמכתא" — "ברית שלום". מן הנסיונות המ־עניינים הקיצוניים למציאת פתרון לבעיות הסכסוך הישראלי־ערבי. על האגודה ופעולותיה בסוף שנות העשרים מספרים פרופ' שלום, פרופ' סימון, פרופ' סמבורסקי ואחרים ממייסדי "הברית" (א).
* 13.05 — "שאלות אישיות" — עם ד"ר ישראל פלד, ראש עירית רמת־גן, המספר על בעיות ניהול עיר גדולה בישראל (צ).

קולנוע

בירושלים:

* "קוראים לי מרינוס" (חן) — פארודיה חינגית, מרעננת, מרתקת ומשעשעת על המערבון — בביצוע איטלקי מעודן האינטליגנטי ללא דופי.
* "לחישה שבלב" (סמדר) — סרט צרפתי מעודן המציג דיוקן של משפחה בורגנית, אבל לא־כל־כך טיפוסית בעיירשדה. אוירה נהדרת, בעיות נבזיות — אך פתרונות מקוריים, בייחוד במוקד ראשי של העלילה — היגומו המיני של הבן הקטן.
* "מילכוד 22" (רון) — סרטו הרציני, המתוחכם והמסורבל מדי של מייק ניקולס על־פי ספרו של ג'וזף הלר. סרט עשיר חשוב, עם משחק מעולה, בייחוד של אלן ארקין — שכדאי לראותו. אך הוא נחות בהרבה מהספר.

בתל־אביב:

* "האריה המוזהב" (אופיר) — סרט מתח מצויין על קצין בצ־מורה אמריקאי בימינו. אוירה, קצב, פכים קטנים. משחק נהדר — הכל טיב עד שהסרט גולש לתוך פי־לוסופיה רעיונית עמוקה על ה־חברה בכלל והמשטרה בפרט — אז הוא נהיה קיצוני. שמתי ומרגיז — גם כשהוא מסוגל לסכור על האוירה המוחשית.
* "דקאמרון" (סטודיו) — ג־שתו העצמית בשורת ראשונות של הבמאי פאזוליני לאמירה הברי־תית־סינית חינגית של בוקאצ'יו. לא עיבוד — אלא שימוש — מ־היר גם אם מקוטע, אישי מאוד גם אם מסולף בחלק מהחומר. שי־אפשר לדחותו — אך אי־אפשר ל־שכחו.
* "המקשר" (פאר) — סיפור של ז. מייסוף מבחוץ, סופר ר־מזפע מבפנים. כיצד אילץ המוסר הויקטוריאני הצבוע ילד בן 13 ל־שמש שליח־גורל לאהבה "בלתי־חוקית". התוצאה אינה הרס החב־רה האיתנה, אלא הרס המקשר ה־צעיר. סרט דגיש, יפה ונפלא ממש.
* "הקונפורמיסט" (הבלה) — סרטו של ברנארדו ברטולוצ'י על פי ספרו של אלברטו מוראביה — מציג אנאטומיה של פאשיסט־קונ־פורמיסט איטלקי, שמגיפיו בסטיות אישיות. סרט משכנע ביותר. יפה מאוד. בעל תוכן ישיב, ובכל זאת — הנימוקים היסודיים נראים שר־ליים. נימוקי־המובלה של הפא־שיזם, לא של המסכה שלו.
* "זרע אנדרומדה" (אלנבי) — הסרט היקר הזה, המציג תמונה של הרדה נוכח משבר־אבדון בי־אולוגי באמצעות עולם קר ומסופר מסוכן, אינו יצירה חשובה באמת, אך הוא בלי ספק סרט מדע דמיוני מרתק, עשיר ואינטליגנטי. לצורך אנושי חסר לו הרגש ה־אנושי המבוקש.
* "ספור אחד של פשעי" (צפון) — קומדיה איטלקית בנוסח אנגלי עשויה באנגליה, המשעשעת מאד באבסורדיות מתוכנת. לי־עתים, עממית עסיסית, של סיפור פשעים קלאסי.
* "נערת המלפון והבלש" (אסתר) — אוסקר ורנר לביין פונדה על משחק וירטואוזי ומצומק בתפקיד זונה בשכילה, המשמשת חוליה לפיקוב בלשי בפרשת רצח והיתלפות בסמהודית. סיפור שגרתי זוכה לטיפול יוצא־דופן. משחק טיב של דונאלד סאתרלנד.
* "אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — סרטו האיטי־אינטימי של משה מזרחי על ירושלים וההוי שלה לפני 60 שנה. סרט כרותק ואיטי, מלווה פנטה־סיקול, הספוסים קולנועיים ושבירת סגנון. המעידים על אי־בשלות קולנועית. סרט נשמה בעל קטעים נפלאים, אך חובבני־דשלני.
* "מילכוד 22" (שדרות) — ראה "רון" ירושלים.
* "הקשר הצרפתי" (תל־אביב) — סרט האוסקרים. שיש בו בתת קצוב ומהיר. אך גם חוסר פרופורציה בין הארוך לבין הנר־שא, ובין המגמה האמיתית לבין היומרה. אך אף שהוא סרט מצויין מסוג ב', שנהיה משום־מה גם סרט קלוש מסוג א', יש בו — ובעיקר בתמונות המירוץ שבו — כדי להנות.

בחיפה:

* "יהלומים לנצח" (מאי) — ג'יימס בונד האחרון — שוב שון קונרי במלוא הדרו וקסמו — קשיש יותר, מחושב יותר ופסיטי יותר. להסוסים עשירים ומפתיעים. הר־מור מתודד ומרענן.
* "האריה המוזהב" (רון) — ראה "אופיר" תל־אביב.
* "אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — ראה "אורלי" ת"א.
* "הקשר הצרפתי" (אסמי־ראטרון) — ראה "תל־אביב" ת"א.

תיאטרון ובידור

* "הצוענים של יפו", ת"א (הבימה) — הצגה טובה ביותר. נסים אלוני כמחזאי וכבמאי. שח־קני תיאטרון "הבימה". ויוסל ברגנר (תפאורה ותלבושות) במי־טבם. סיפור כרוק, שפה נהדרת וחזיון תיאטרלי מרהיב. הצגה שחייבים לראותה.
* "יום העצמאות של בני ישראל: שפיר", ת"א (הבימה) — נסיון מצויין של אברהם רז הבמאי הצעיר שנפטר לפני שנה, לתת ציור אמנותי למציאות שבה אנו חיים.
* "הסוחר מונציה", תל־אביב (הקאמרי) — גירסה שאלת ומאולצת של מחזהו של שייקספיר. הבמאי — יוסי יזרעאלי. תרגום חדש של אברהם עוז.
* "מר כליק", ירושלים (תיאטרון גיורא גודיק) — כתוב שירי של ליליאן אטלאן על ילדים יהו־דים במסע אל גיא ההריגה. בימוי מצויין של דוד ברגמן ומשחק טוב של קבוצת שחקנים צעירים.
* "חן לא תקוחה עמך", חיפה (הקאמרי) — קומדיה אמרי־קאית משנות השלושים שזכתה ל־ביצוע מחודש ורענן. ביום הי־קיימו, בתפקידים הראשיים רחל מרכוס ואברהם בן־יוסף. משעשע מאוד.
* "החייל האמיץ שווייק", בית־הכנ (עידן) — הצגה מחודשת על־פי ספרו של ירוסלאב האשק, עם מאיר מרגלית בתפקיד הראשי. הבמאי דניאל גדרון, הצייר אלי סיני.
* "הימים הבאים", בית־קשת (התיאטרון החיפאי) — תרגיל תי־אטרוני משובח שיש לו גם משמ־עות אנושית חשובה. משחק מעולה של חמישה מצעירי תיאטרון חיפה בבימויה של נולה צ'לטון.
* "אאידה", ת"א (האופרה הי־שראלית) — אופרה של ורדי על אהבה בין מצביא מצרי ל־בין נסיכה אתיופית, אחת האופרות המפורסמות ביותר בכל הרפרטואר, שנכתבה לכבוד פתיחת תעלת סו־אץ.

ירושלים

מפלגת העבודה הישראלית

בשבת שעה 11 לפנה"צ, בבית המפלגה רחוב יפו 62, פעילי שכונות־עולים חדשים בהשתתפות צבי רוזן, מזכיר הסניף.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

מודיעה על הרצאת־אורח (ב־אנגלית) של ה"ה ג'. סטנהופסון, פרו־פסור ללימודי מערב־אירופה וללי־מודים סלאביים, האוניברסיטה של לונדון על "לאומיות, כמפרא־לאומיות — גורלה המודרני של אירופה המרכזית" — שתתקיים ביום ב' 8.5.72, בשעה 7 בבית האקדמיה, רחוב ז'בוטינסקי 43 טלביה. ● ביום ג' (9.5) בשעה 6.30 בערב בבית האקדמיה, רחוב ז'בוטינסקי 43, הרצאת חבר האק־דמיה יובל נאמן על הנושא: מצפה־הכוכבים על־שם פלורנס וג'ורג' וייז בהר צין והתכנית האסטרונומית להקמתו הראשונה.

מועצת פועלי ירושלים
המחלקה לתרבות ולחינוך
מבחר פעולות השבוע

בשבת בשעה 11 לפנה"צ באו־לם ההסתדרות בקרית משה המר־צה: יונתן גדל. הנושא: "מגילת רות ושירת היעוד" ● בשעה 11 לפנה"צ, בבית טיילור בקרית ה־יובל. המרצה: שמואל פורת. ה־נושא: מצרים 1972 ● יום א' (7.5) בשעה 7 בערב. באולם ה־הסתדרות בקטמונים, הרצאה על הנושא: אפריקה. לאחר ההרצאה יוקרנו סרטים תעודתיים ● ב־שעה 7.30 בערב, באולם מיטשל, עצרת נוער לציון עצמאות ישראל וחג העבודה. דברי ברכה: ניסן הרפז. בתכנית: הופעת להקת ה־מחול של הנוער הסוציאליסטי בשי־תוף המחלקה לתרבות, להקת שי־רי ירושלים ברקודי פולקלור. מנחה: הבדרן אבי ששון ● יום ב' (8.5) בשעה 8.15 בערב, בבית אבות בגונן, סידרת פרקי חלום ועבודה. המרצה: בצלאל צמיקה. הנושא: בר־גיורא והשומר ● ב־שעה 8 בערב, באולם ההסתדרות בקרית מנחם. המרצה: שמואל פורת. הנושא: העימות הישראלי. ● יום ג' (9.5). בשעה 9 לפנה"צ. באולם האספות, סיור תלמידי בתי־ספר צמל כיתות י"א י"ב במפעל סריקופי. הרצאה על הנושא: הנוער וההסתדרות. המרצה: שלמה לוריא. ● בשעה 2.30 בצהריים, יציאה מבית ההסתדרות בקטמונים לים המלח (מעיינות פשחה) ● ב־שעה 6 בערב, באולם ההסתדרות בקטמונים, הרצאה על מאורעות החודש. לאחר ההרצאה יוקרן סרט צלילתי ● בשעה 6 בערב, במועדון הפנסיונרים בקרית משה, ה־מרצה: יהושע ביצור. הנושא: לקראת ביקורה של גולדה מאיר בבוקרשט. ● בשעה 7.30 בערב, באולם האספות בבית ההסתדרות, סדרת הרצאות עם תמונות אור. פרקים בתולדות האמנות על־ידי ד"ר אמיל פויארשטיין, מיכל אנ־גלו צייר, פסל ואדריכל. הכניסה חפשית. בשעה 8 בערב. באולם ההסתדרות בקרית מנחם, המרצה: יעקב בר־סימן טוב. הנושא: נסי־עתו של ניקסון לסין ● בשעה 8.30 בערב. באולם ההסתדרות ב־קרית משה, יוקרן הסרט הישראלי ארבינקה עם חיים טופול ● יום ד' (10.5). בשעה 6 בערב, באולם ההסתדרות בקטמונים, הרצאה על הנושא: מסביב לפולס — סיני מתן תורה ● בשעה 7.00 בערב, באולם ההסתדרות בקטמונים, חוג ליודזים ● בשעה 8 בערב, ב־אולם האספות בבית ההסתדרות. מסיבה לשחקני הכדורגל של הפועל לכבוד עלייתה של הקבוצה לליגה הלאומית בהשתתפות: ד. אילון, עמנואל דסמן, ניסן הרפז ● יום ה' (11.5). בשעה 6 בערב. באולם ההסתדרות בקטמונים. חוג לרקודי־עם לצעירים. ● בשעה 18.00 בערב במועדון ה־פנסיונרים רחוב המלך ג'ורג'. המרצה: אליעזר אביר. הנושא: הסמים ● בית הספר לפעילים ב־7.8.9.5.72 סמינר לועדי שכו־נות ב"בית יציב". בהשתתפות: דן בוהם, א. סודראו, י. שבואלי, ש. מלאכי, דוד יוסף וצבי בן שוש־דיה. בראון משה ● כרטיסים בהנחה לחברי ההסתדרות להצגות: 10.5.72 — לה טרוויא־טה; 13.5.72 — תיקי דיין; 15.5.72 — האידיוטית; 17.5.72 — אבי הגנרלית; 16.5.72 — ה־חייל האמיץ שווייק; 20.5.72 — קן הקוקיה; 27.5.72 — השבוי ב־קומה ה־14 — להשיג בחדר 16 בבית ההסתדרות.

כל הארץ

של האורח פרופ' ד"ר בתן הלמוט (גירינוק) תיפתח בשבת ב"בית וילפריד ישראל" בקיבוץ הזורע, בתערוכה ליטוגרפיות, צב־עי מים ופסלים. היא תישאר פת־וחה עד מוצאי שבת 3 ביוני. ב־שבתות ובחגים שעות הביקור מ־10 עד 12.30, 17 עד 18.30. ביתות העבודה לפי הסכם טלפוני מוקדם (04 993 168).

אחוזי־ם מודיע

הועדה לעבודות קמות מטפחת להודיע לפועלים בתבנית ביום ד' כ"ו אייר ב־10 לפנה"צ בבית המרכז לשל־טון המקומי (בית הפיס). ההזמנות לחזור על התגים והמועדים נש־לחו לתעודתן. הכנס הכללי על ה־עסוקה בהכללים על אחוזיים יתקיים בקיבוץ בירושלים. ההזמ־נות יישלחו.

תערוכת התנ"ך באשדות יעקב

במסגרת תערוכת־התנ"ך בדפוס ובאמנות, שבמסגרת דוד בן־גוריון, נערכו סידורים לאפשר לבודד ה־מבקר בתערוכה להשתתף בחידון־התנ"ך בכתב על נושא המקרא. יר־ צוברים נקודות. זוכים בפרס.

התערוכה פתוחה במוזיאון ע"ש אורי ורמי נחושתן באשדות יעקב בשעות 6—8 בערב כל יום (פרט ליום ב' בשבוע) ובשבת גם בין השעות 10—12 בצהריים.

ביקורים קבוצתיים אפשריים ב־כל שעות היום לפי הזמנה מראש בטלפון 50262 או 50430.

תל־אביב

מועצת פועלי ת"א־יפו המחלקה לתרבות ולנוער

בעבי — הערב ב־8 במרכז ההסתדרות ברחוב הלוחוס 8, אסף חברים לכבוד האחד במאי בהשתתפות משה ריבה, דברי פתי־חה אורי בר־יוסף. ● יד אליהו — השבת בשעה 11 בבוקר בבית אשכול רחוב בית־אורן 9, יתקיים דו־שיח בנושא: הסוציאליזם היום בהשתתפות: ד"ר בריל פרימר, אברהם כהן, דברי פתיחה: מנחם אקרליבג. ● כרם התימנים — במוצאי שבת ב־7.30 בבית תבורי עצרת חגיגית לכבוד האחד במאי והופעת הספר "חיים חדשים" ב־השתתפות חבר הכנסת ישראל ישעיהו, אורי אלפרס — מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו; שלמה דורי מחבר הספר. דברי פתיחה: גדליה נגר, מנחה: זכריה קלקן, אמנות — להקת הפולקלור "בני המזרח".

ארגון אמהות עובדות

נווה־שרת, בבית האחיות קליבר־נוב, פלדלפיה 3 — ערב הווי ● בשבת — יד אליהו, "בית אשכול", בית־אורן 9, ב־11 לפנ־ה"צ, מסיבת 1 במאי בשיתוף מ. פ. ת"א. בבית "יד לילד" מתחילה במוצ"ש 6.5.72 ותמשך כל יום ראשון 7.5.72 ההסברות מתבקשות להתנדב למבצע זה ו־לפנות למועדוני א. א. ע. באיזור ת"א—יפו בהקדם.

באהל־שם

בשבת ב־10 א. אוריינובסקי: תנ"ך; ב־11 הרב פרידלנדר: תלמוד; ב־4.30 במסיבת "עונג שבת", ירצה: יהושע הדרי על הנושא: מהות "בני ברית". הפר־תח: יו"ר אהל־שם משה גולד־שטיין. דברי אגודה — ד"ר ש. ה. כהנא.

מועדון "כתוא"

הערב בשעה 8.45 תיערך ה־מסיבה המוקדשת להופעת ספרו של אהרן מגד "החיים הקצרים". המרצה: א. ב. יפה, קריאה מתוך הספר: בתיה לנצט, דברי אהרן מגד. המנחה: ב. י. מיכלי.

פתיחה חגיגית של פעולות "ידע־עם" בבית פייטלוביץ

ביום א' (7.5) בשעה 8 בערב בבית פייטלוביץ, רח' והקין 10. ירצה: ד"ר יום־טוב לוינסקי על הנושא: אגדת עשרת השבטים בתבה. יצחק גרינפלד על הנו־שא: "חבש במסורות יהודיים". מנחה: צפורה המפל.

חודש המקרא

מסיבות חודשיות לציון בתנ"ך, במסגרת "חודש המקרא". מתקיי־מות בליל שבת הבאה במועדון חברי ההגנה, רחוב בר כוכבא 1 עם מנחם באחל ● במוצאי שבת במועדון מפלגת העבודה סניף "רמז", עם ד"ר ברוך בר־יהודה וביום שני ב־8 בערב במועדון מפלגת העבודה נוה־שאנן עם גור־ארי הסוה. פרסים במהדועה.

הפיכה חמישית במועצת באקה אל־גרביה

הפיכת־חצר חמישית, מאז הב־חירות ב־1969, התחוללה ביום ד' במועצה המקומית של באקה אל־גרביה במשולש הצפוני.

ראש המועצה אוסמה אבו בקר. הרביעי במספר, שכיהן בתפקיד כחודשים בלבד, הודח לאחר ש־במקומו נבחר מוחמד אברהתי. הקואליציה שלו התפרקה. בקולותיהם של 8 מבין 11 חברי המועצה. לפניו כיהנו: מוחמד קע־דאן — 4 חדשים, בליל אבו סוס מה — 4 חדשים, יוסף בייאדסי — שנה וחצי, ואבו בקר — חוד־שיים.

חיפה

עיריית חיפה, אגף לתרבות, נוער חברה וספורט

בטוב המחלקה לתרבות,

מרכז לתרבות ע"ש ארדשטיין, ב־שבת ב־11 לפנה"צ במסגרת שבוע הספר העברי, הסופר מתי מגד: תרבות הספר כמו תקשורת הבי־נים. ● נוה שאנן, בית הפועלים בשבת ב־11 לפנה"צ, יאיר מגן: שלום ובטחון. ● קרית אליעזר, בית ההסתדרות, בשעה 11 לפנ־ה"צ, יעקב גיל: מלחמות בר־כוכבא. קרית חיים המזרחית, בית צבי ליבצ'ין, ביום א' (7.5), ב־8 בערב, יהודית דקל: ל"ג בעומר וספירת העומר במסורת היהודית. ● מרכז לתרבות — בית רוטשילד, הערב ב־7.30, כרמלון נוער. ● בשבת ב־11 נפתחת תערוכת האמן האורח ב־רומניה סיבור לוי, דברי פתיחה: חיים יעקובוביץ. ● בשעה 6.45 וב־9 הסרט "שבילי התהילה". ● בשעה 9 בערב "מאקסי קלאב", מועדון למפגש חברתי לגילאי 26+. מרכז לתרבות ע"ש אבא חושי, הערב בשעה 6.00 הרקדה לבני נוער. בשבת נמש־כת תצוגתם של ציירי כרמיאל. בשעה 4 אחה"צ סרט לבני נוער. ● מרכז לימוד לבוגר — בית אורדשטיין, כיתות הכנה לבגרות. הכיתה נפתחת ב־7 במאי 1972. הלימודים יתקיימו בשעות הערב במרכז לימוד בית אורד־שטיין. פרטים נוספים במחלקה לתרבות, רח' פרץ 20, טל' 662044. ● נמשכת מכירת ספ־רים במסגרת שבוע הספר העברי ברחבת התיאטרון העירוני ברחוב פבזנר, בין השעות 5—11 בלילה. ● מרכז לתרבות ע"ש פבז־נר. במסגרת "שבוע הספר העב־רי" יתקיים ביום ג' (9.5) בשעה 8 בערב, סימפוזיון סופרים לק־ראת חצי יובל לספרות הישראלית. משתתפים: שלמה טנאי, אברהם ב. יהושע, ד"ר צבי לוז, מיכאל קשטן. הניבוד מהסן. ● בהיכל העיריה, ביום ראשון, בשעה 7 יתקיים ב"היכל העיריה" טקס הלו־קת פרס פורטיסקי במלאת 100 שנה להולדתו, בהשתתפות ראש העיריה משה פלימן.

המועצה הדתית

תקיים ביום ה' הקרוב עצרת־הודיה לציון "יום ירושלים" בהשתתפות רבני העיר.

עיריית חיפה "משען"

מועדון הפנסיונרים קרית־חיים במוצ"ש ב־7 ירצה אריה דרור על הנושא: בר־כוכבא ותקופתו. הציבור מוזמן.

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל סניף חיפה

היום ירצה במועדון המהנדסים ב־חיפה כמאל מנצור, יועץ נשיא המדינה לענייני מעוטים על ה־נושא: שילוב הדרוזים בחיי ה־מדינה.

"טמפר" נקנסה ב־4500 ל"י

קנס של 4500 ל"י הוטל אתמול על חברת "משקאות "טמפו" ב־בית־דין בנתניה. המפעל ובעלי־ו הורשעו במכירת בקבוקים של משקה שבתוכם נמצא גוף זר.

השופט י. כהן האמיר בעונש, בהתחשב במספר תיקים אחרים שהגישה התביעה נגד המפעל על אותה עבירה.

נציג המפעל טען, שאי אפשר לשמור באופן מוחלט על ההיגיי־נה ויש להתחשב בשטר המנוף של העבירות ביחס למיליוני ה־בקבוקים שהמפעל מייצר. על ה־מפעל הוטל גם תשלום 500 ל"י הוצאות על הבדיקות של משרד הבריאות. (ע)

זמני הדלקת הנרות פרשת בהב"ח

ערב שבת: ירושלים 5.43, תל־אביב 6.01, חיפה 5.55

מוצאי־שבת: ירושלים 7.01, תל־אביב 7.04, חיפה 6.59

רופאים

בתל אביב

ד"ר הראובן, רחוב אפשטיין 6, טל. 443281. ד"ר סגל, רחוב בלוך 12, טל. 247860.

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי

הרצל יפו 36 225059, אל"ף ומניה קוק אפתימוס, העיר העתיקה 83377.

שבת

עזה 15 38202.

בתל אביב

פרנקל, רחוב המלך ג'ורג' 28, טל. 223721. גורדאו, רחוב בן־יהודה 183, טל. 242673.

יום שבת 6.5

אברבסקי, רחוב אלנבי 42, טל. 57526. יאני, רחוב יהודה הלוי 67, טל. 612747. בני, רחוב דיזנ־גוף 174, טל. 222386.

מוצאי שבת 6.5

פושקובין, רחוב המלך ג'ורג' 25, טל. 282650. יפה, רחוב בן־יהודה 172, טל. 224543. יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל. 612474.

חיפה

שישי

בלפור מסודה 1, 62289.

שבת

רש"י אוטובוס 10 בר־גיורא 68266.

ברמת־גן

שישי

אסותא ז'בוטינסקי 41.

שבת

חן ז'בוטינסקי 99.

בבני־ברק

שישי

אסותא, ז'בוטינסקי 41, רמת־גן.

שבת

חן, ז'בוטינסקי 99, רמת־גן.

חולון ובת־ים

שישי

ויטה בת־ים שד' עצמאות פ' רוטשילד.

שבת

אסותא חולון טרומפלדור 4 פ' שנקר 19.

בפתח־תקוה

שישי

ירקון שטמפפר 24.

שבת ומוצאי שבת

מרכז השרון חובבי ציון 40.

נתניה

שישי

תרופה.

שבת

גבע.

כפר סבא, רמתיים

שישי

שמעוני יהואל, הוד השרון, רחוב יהושע בן גמלא.

שבת במשך היום

השרון, רמתיים, הוד השרון.

מוצאי שבת

מדוס, רמתיים, ישורון.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. מ־12 בחצות עד 7 בבו־קר במגן דוד אדום. טלפון 01, ובמספרי חיפה, טל. 71 232, ראה סעיף 8.
3. בימי שישי ובערבי חג מ־4 אחה"צ.
4. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ ומ־4—5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחב־רים מהסניפים: פרישמן, אחד העם, שדרות ארלוזורוב, יב־נה, ד"ר גליקר, ברזילי, נצרת, תל־עמל, חליסה, וקבוץ גלויות.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל, טלפון 535226 ל־חברים מהסניפים: קרית אלי־עזר, קרית אליהו בת גלים, עין הים, מחנה דוד, וקרית שפרינצק.
3. מרפאת רש במרכז הכר־מל, רח' אלתנין טלפון 86868 לחברים מהסניפים: כמו — אחוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי ורוממה.
4. מרפאת נוה זאוי גלבוע בסמטת טרומפלדור א. 3 טל־פון 222121, לחברים מהסני־פים: נוה שאנן, יוליוס זימר, גבעת זרמות רמז.
5. מרפאת קרית חיים מזר־חית, טלפון 721331, לחברים מהסניפים: קרית חיים מזר־חית, שיכון עירוני, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמואל וצור שלום.
6. מרפאת קרית ים א', שדרות ורבורג, טלפון 721332, לחברים מהסניפים: קרית ים א' קרית ים ב', קרית ים יסקו וקרית חיים מערבית.
7. מרפאת צוראל — קרית אתא, טלפון 722184, לחברים מהסניפים: עודאל, בן עמי, פינסקר, קרית נחום, קרית בנ־ימין ושיכון התימנים.
8. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנות מגן דוד אדום. החברים הגרים בשטח שיפוטה של עיריית חיפה, פרט למפורט המשתייכים למרפאות המפור־טות בסעיפים 1, 2, 3, 4.

ב. בבסרין חיפה "סמטי ביאליק", טל' 711132 לחבר־ים הגרים בפרברי חיפה ה־משתייכים למרפאות המפור־טות בסעיפים 5, 6.

ג. בכל יתר המרפאות ב־מחוז חיפה קיימים סדרי תור־נות קבועים בהתאם למפורסם בלוחות המודעות במרפאות ובארגון העירות.

ד. תורנות בעבודה:

בעבודה הבחוזה שדרות אריב 54 טלפון 1126 לחב־רים בכל סניפי הבחוזה.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית — מחוז תל־אביב — לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט למוקד יוסף מ־11—8) במרפאות ד־להלן:

1. מרפאת אילון, רח' יד לבנים 35, טלפון 31870 לחברים מסניפי: אילון, יד אליהו, רמת חן, רמת ישראל, ושיכון עממי ג'.
2. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת רח' ברכי־הו, טלפון 31122 — לחב־רים מסניפי: התקוה א' וב', נוה כפר שלם וחלק הקרוב ליד־אליהו.
3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת ורשה מספר 12—10, טלפון 778095 ב־שעות 8.00 עד 11.00 בלי־לה לחברים בסניפים: ה־דר־יוסף, נוה־שרת, צהלה, רמת־החייל, תל ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרו־בות לסניפים.
4. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה 61 פי־נת לוינסקי, טל. 33480, לחברים מסניפי: נוה־שא־נן, ויסוצקי ופלורנטין.
5. מרפאת קטוביץ, רחוב רעידת קטוביץ 36, פינת יהודה המכבי. טל' 444494 — לחברים מסניפי: קטו־ביץ, רבניצקי, רמת־אביב, צפון.
6. מרפאת תל גבורים, רח' דב הוז 1, פינת מני־דלי 21, טלפון 243233 — לחברים מסניפי: צלינוב, גלבוע.
7. מרפאת קרית שלום, רחוב ירשבסקי 12 טלפון 822715 לחברים מסניפי קריית־שלום והסביבה.

הערה:

אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

ב. תורנות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13 טלפון 101.

1. בית מרקחת: במרפאת מנדלברג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת: ברח' זמנהוף 42, טלפון 249221. בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה: בזמנהוף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00 עד 11.00 לפנה"צ במרפאות: גלבוע, התקוה א' שדרות וושינגטון 20, הדר יוסף, יד־אליהו, יונה הנביא, כפר־שלם, מנדלברג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467, נוה שאנן, קרית שלום, רמת החייל, קטר בין, רמת אגב ורמת־גן.

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז

במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.

א. רופאי א.א.ג. ורופא עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ

ב. כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז

בזמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 241251, בשבת 9—11 לפנה"צ 4—5 אחרי־הצהרים.

בית מרקחת מחוזי

במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ, 4.00 — 5.00 אחה"צ.

החברים מסניפי: מנדלברג, בר אור, אליעזר, יונה הנביא, יפו — בין השעות 9 בערב עד 7 בבוקר במגן דוד אדום רח' מזא"ה 13 טלפון 101.

בולים

מאת אריה לינדנבאום

...רעיון שמקורו בישראל נבט ...פרי, כך יפתח עלון הסירות ...שילוה את בול "שנת ...הבין־לאומית" שיופיע ב־...ילת חודש יוני השנה. כנראה, ...מסיבות טכניות לא היה סיפק ...די המתכננים להנפיק את הבול ...בעת במסגרת "שבוע הספר הע־...ברי" — וחבל. אמנם, הבול נועד ...לציין את "שנת הספר הבין־לאו־...מית" ולא את "שבוע הספר העב־...רי", ובכל זאת היה מן הראוי ש־...יופיע דווקא השבוע.

...רעיון שנת הספר הבין־לאו־...מית הוא, כאמור, כולו שלנו. אף ...שמדינות רבות כבר הקדי־...מו בהוצאת בולים בנושא זה. ...מצדיק את הפיגור בהנפקת ...הבול אילו תוכנן להופיע בשבוע ...הספר העברי. אבל הופעתו בחודש ...לא תשרת את שבוע הספר ה־...עברי והיא מאבדת לנו את הרא־...

"שבוע הספר" הקדים את הבול

שוניות כבעלי ההצעה המקורית, להכריז על שנת 1972 כשנת הספר הבין־לאומית.

עוד בשנת 1966 התכנסו במוסקה, ביוזמת אונסקו, המו"לים מרחבי אסיה. ומשלחת ישראל בכינוס זה הציעה, בין השאר, שאונסק"ו (ארגון ארים להינוך, למדע ולתרבות) יכריז על שנת ספר בין־לאומית "מתוך הכרת השיבותו של המלה הכתובה לקידום התרבות האנו־שית". כינוסי מו"לים מחלקי־תבל אחרים הגיעו למסקנות דומות ו־בשנת 1970, בוועידה הכללית של הארגון, אימצו 126 המדינות ה־חברות בארגון רעיון זה והכריזו על 1972 כשנת הספר הבין־לאומית.

הכוונה "ליזום ולבצע פעולות לקידום הספר, כתיבתו, יצורו, השאלתו, הפצתו ולהפוך את שנת הספר הבין־לאומית לשנת הקריאה הלאומית".

במסגרת המבצע ערכה ישראל תחרות על ציור בול מיוחד והבול המובא בזה, שצוייר בידי משה פרג' מתל־אביב, צויין בפרס ראשון ונקבע להופעה. אך, כאמור, לא בזמן הנכון.

נוף צפת בבול האר"י

סימטה בצפת, דמות מ"גורי ה־אר"י" (כינוי לתלמידיו של ה־אר"י הקדוש). והמלים "כתר חסד תפארת קבלה" מופיעים בבול ה־חדש שהוקדש למלאות 400 שנה למותו של אבי הקבלה המעשית רבי יצחק בן שלמה אשכנזי לוריא (ראשי תיבות "האר"י" הן מן המי־לים הרב אשכנזי רבי יצחק או הרב אדוננו רבי יצחק).

הבול, פרי מכחולו של יעקב צים מתל־אביב, בערך נקוב של 70 אגורות, יופיע גם הוא בחודש יוני.

השנה היא "שנת האר"י" ועדה מיוחדת בחסות נשיא המדינה תפעל להפצת ידע על האר"י בשכבות רחבות של הציבור.

האר"י נולד בירושלים בשנת רצ"ד ומת בהיותו בן 38. לפי ה־אגדה הודיע אליהו הנביא על לי־דתו לאביו רבי שלמה. הוא בא לברית שלו לשמש סנדק ואמר ל־אביו לשים עינו על הילד, כי אור גדול יצא ממנו... כאשר נתיי־תם מאביו נסע עם אמו לקאהיר שבמצרים. בגיל שלושים ושש עלה לצפת והצטרף למקובליה ה־מפורסמים. היה דורש לפני תל־מידיו, "גורי האר"י", סתרי תורה ורעיונות נשגבים. אולם לא כתב ולא הרשה לתלמידיו לרשום את דבריו. רק שנים אחרי מותו פיר־סם רבי שמואל ויטל, בנו של חיים ויטל, תלמידו של האר"י, את דברי האר"י ואביו בספרים, בהם הספר העיקרי "עץ החיים". שי־טתו של האר"י בנויה על ספר "הזוהר" ומיוסדת על מושגים קב־ליים כמו סוד עשר הספירות, סוד הצימצום וסוד הגלגולים.

בול "שלח את עמי" בגונים שונים

יעקב פולק מרחובות הפנה את תשומת לבנו לגונים השונים ש־ניתן להבחין בבולי "שלח את עמי". "אומנם כן, בולי "שלח את עמי" הופיעו כשהרקע בגון נוטה לצבע הטורקיז, והמקביל — בולים שהרקע שלהם נוטה לצבע חום־כהה.

נראה, ששינוי הגון הוא תוצאה של מכבשי־הדפסה שונים. שכנראה במדפסה מסויימת כיסה הצבע ה־חום בצורה אטומה יותר את ה־צבע הירוק, כך שהאחרון לא הש־פיע על הגון הסופי. כיוון שקיימים הרבה בולים בשני הגונים אין כל חשיבות יתירה לאחד הגונים פרט, אולי, לעובדה שיהיו אספנים אשר יבכרו להחזיק באלבומיהם את שני הבולים בעלי הגונים השונים.

בול לתחנת הקרקע בעמק האלה

הבול השלישי שיופיע בחודש ה־בא, הוקדש לתחנת הקרקע בעמק האלה לתקשורת באמצעות לווי־נים. הפעלת תחנה זו תספק ל־ישראל מאות אפיקי־טלפון נוספים לחו"ל וכן שירותים בין־לאומיים בטלגרף, בטלקס, העברת צילומים וקשר בין מחשבים. כן תאפשר ל־טלוויזיה הישראלית לקלוט שי־דורי־טלוויזיה חיים מחו"ל ולהע־בירם לכל מקלט בישראל באמצעות מערכת המשדרים של משרד ה־תיקשורת.

הבול עוצב על־ידי אשר קלדרון ומראה את המיתקן העיקרי של התחנה ופסוק מתהילים: "בכל ה־ארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם".

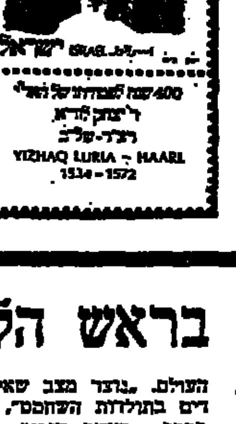

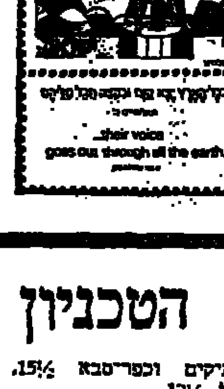

גשמי אפריל בתל־אביב

באפריל ירדו בתל אביב (מדידת ד. זכאי במעוראביב) 22.6 מ"מ ב־3 ימים ובס"ה 631.5. לעומת אפריל אשתקד 122.5 מ"מ ב־9 ימים ובס"ה 655.9 מ"מ.

פרס־הבראה

ביום רביעי, 17 במאי 1972 יפתחו שני מוסדות מרגוע הם:

בית־ההבראה בשבי־ציון טל' 04-924361

בית־ההבראה בכנען בצפת טל' 067-30834

בשני מוסדות אלה (לבד) יינתן פרס־הבראה לכל מבריא אשר יגיע לשם בין המועדים 17 במאי ועד 11 ביוני ש.ז. (ועד בכלל). הפרס הוא — יום הבראה חינם לאחר שהות של ששה ימים בהם־לם.

כן יפתח ב־17 במאי ש.ז. בית־גוריון בכפר־החורש טל' 065-56684

פתוחים זה כבר בתי־ההבראה דלהלן:

בית הבראה "גוטספלד" במעלות תרשיחא טל' 04-979219

בית־ההחלמה "נוה־הדלי" בבני ברק טל' 782231

בית־רמה בזכרון יעקב טל' 063-99078

בית־ההבראה "מבטחים" בזכרון יעקב טל' 063-98845

בגורי (מגדל) חיפה טל' 04-81414

חודשי מאי ויוני אין כמותם נוחים להבראה, לטיולים ולבי־דור, כן ניתן בהם עדיין לקבל מקום הבראה ביתר קלות. על החברים לנצל הזדמנות זו.

נופש סוף שבוע (ויקאנד)

בחודשי מאי ויוני ניתנת האפשרות לקבל מקום לנופש סוף־שבוע (ויקאנד) — מיום ששי אחרי־הצהרים עד מוצאי שבת אחרי ארוחת־ערב — התשלום למבוגר — 45.— ל"י, לילד — 30.— ל"י (מגיל 6 ומע־לה).

אין לבוא לבית־ההבראה בלי להזמין מקום מראש בבית־ההבראה ישירות או בסניפי קו־פת־חולים.

מרכז קופת־חולים
מחלקת ההבראה

האופרה הישראלית

הצגת בכורה 10.6.72
בית "שלוש הנערות"
DAS DREIMADERLHAUS
מחזמר מאת שוברט
בעברית
מכירת הכרטיסים החלה

22.5, 14.5 תל־אביב (10.5 וי־17) לה טראוויאטה
בהשתתפות טנור הבולשוי אופרה במוסקבה מישה רייצין

אאידה
2.5, 6.5, 13.5, 16.5, 20.5, 23.5, (חיפה 25.5) 31.5

כרמן 4.5, 27.5

ברון הצוענים 8.5, 15.5, 21.5

11.5 הספר מסביליה

7.5 "ריגולטו" עם טנור ה"בולשוי" רייצין

29.5 קאבלריה / פאליאצי בהשתתפות אמנים אורחים

כל ההצגות פרט ל"אאידה" מתחילות בשעה 8.30 בערב
אלנבי 1, תל־אביב, טל. 57228

שחמט

בעריכת אליהו שחף

קבוצת אס"א טכניון חיפה עלתה לראש טבלת הלי־גה הארצית לאחר שניצחה בסיבוב השישי את "הפועל" ירושלים בתוצאה 4:1 (עם משחק אחד לשיפוט).

...מבין קבוצות הצמרת נחלה "לס־...קר" ת"א נצחון בשיעור 4:2 על ..."הרצליה" חיפה; אולם אוניברסי־...טת ת"א ו"הפועל" "פלדקלייד" ...השליט, המצוידות אף הן בצמרת ...הליגה, נאלצו להסתפק בתוצאת ...תיקו (3:3). הראשונה נגד "רמת־...גן" והשניה נגד "הפועל" בת־ים. ...תוצאות תיקו־ביניים (2½:2½) נס־...תיים המיפגש בין "הפועל" עמק־...חפר/נתניה ו"הפועל" חיפה. במש־...חק שהועבר לשיפוט תובעים הוי־...זים נצחון (של פרק נגד גלר).

הדירוג: טכניון 21½, אוני־...ברסיטה, "לסקר" ת"א ו"פלדקלייד" ...20, עמק חפר 18½ (1). "הרצ־...ליה" ובת־ים 16½, רמת־גן 16. ...ירושלים 14½ (1), הפ. חיפה (1).

ליגה א' צפון. כל המובילות ...ניצחו: "הפועל" גליל עליון 3½ — "לסקר" חיפה 2½; טכניון ב' — בית־נגלד 2; "הפועל" חב' ... 3½ — "הפועל" חדרה 2½; "הפועל" ותיקי חיפה 3½ — "הפו־...על" עפולה/גלבוע 2½; כפר־סבא — פתח־תקוה 1.

הדירוג: "לסקר" חיפה 23, חדרה 22½, בית־נגלד 19½, גליל עליון 18½ (1), טכניון 18½, עפו־לה/גלבוע (1) 16½, פתח־תקוה

הטכניון בראש הליגה הארצית

16½. ותיקים וכפר־סבא 15½, חב' חשמל 12½.

ליגה א' דרום. "רובינשטיין" ירושלים 4½ — בית"ר "מכבי" ת"א 1½; "לסקר" ב' 3 (1) — "הפועל" משאבי שדה 2 (1); "הפועל" חולון א' 3 — מרכז הנוער ת"א 3; "הפועל" ראשל"צ 3 — אס"א ירושלים 3. "הפועל" חולון ב' פרשה ממשחקי הליגה ותוצ־אות משחקיה בוטלו.

הדירוג: "רובינשטיין" (מ־6 סיבובים) 26, בית"ר 19½, מרכז הנוער 18½, אס"א (מ־6 סיבובים) 15½, 17 אוניברסיטת ת"א ב' 15½, חולון א' 13½, הפ. ראשל"צ 12½, משאבי־שדה (מ־6 סיבובים) 11½, "לסקר" ב' 9 (1).

"אל־על" לחצי־גמר גביע אירופה

נבחרת "אל־על" עלתה לחצי־גמר גביע חברות התעופה של אירופה, לאחר שניצחה ברבע־הגמר את נבחרת "סויסאייר" בתוצאה 4:2. המשחק נערך בשוויץ. בשלב שמינית הגמר גברה "אל־על" על "אייר פראנס" בתוצאה 5½:½. הקבוצה המנצחת היתה מורכבת מהשחקנים בילרט, פולדה, סקלר, בן, לוריה, אייזנרפר וגלילי.

איסלנד מוכנה לארח את הדו־קרב

בידיעות האחרונות מ"הזית" ה־דו־קרב ספסקי — פישר נמסר ב־שבוע שעבר, כי איסלנד מוכנה לארגן את כל האירוע. בתנאי ש־שני היריבים יתחייבו לשחק את כל המשחקים ברייקיאוויק.

פדרציית השחמט הסובייטית קר־אה לפידה לבטל את זכותו של פישר לדו־קרב אם לא יציית ל־כללים הבין־לאומיים ולהוראות פידה ולמנות יריב חדש לאלוף העולם. "נוצר מצב שאין לו תק־דים בתולדות השחמט", נאמר ב־מברק. "כאשר היריב, ולא אלוף העולם, מכתיב את התנאים ואגב גילוי סלחנות של פידה הוא כתם בתולדותיה". עם זאת הביעו הרוסים את הסכמתם שהדו־קרב ייערך ברייקיאוויק. "בציינם, כי "אם מארגני התחרות יצליחו להי־שמר מקפריסות של פישר. הרי הדו־קרב יכול עדיין ל־התקיים".

אולימפיאדת השחמטאים העיוורים

שנערכה בפולה (יוגו־סלאוויה), נסתיימה בנצחונה של ברה"מ שצברה בגמר 21 נקודות מ־28 והקדימה את יוגוסלאוויה 20½, רומניה 15½, מזרח גרמניה 14½, ספרד 11, אנגליה 10½, ארה"ב והונגריה 9½. נבחרת יש־ראל תפסה את המקום ה־15 בין 22 ארצות. מתוך 14 מפגשיהם ניצחו שחקנינו ב־4 וסיימו 2 בתיקו. השחקן המצטיין היה יוסף להב (כיהוד), שצבר 6½ נקודות מ־11.

הרפתקאות בסיציליאנית

פיכל — האוזנר

(הגנה סיציליאנית, צ'ליה, 1971)

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ד4 ג:ד4 4. פ:ד4 פו6 5. פג3 א6 6. רז5 ה6 7. מו3 ... 8. מו:ה ... 9. 0—0—0 פבד7 10. רז4 ב5 11. ... 12. ... 13. ... 14. פגא ... 15. מה1 צד7 — 15. פגג 6 16. פה4 17. פד6+! מה:ד6 18. ה:ה, 18. חוכה; אז 16. — מה5 17. ה:ז 18. פד6+ מה7 19. מה6 ... 20. צ:ה7+ חוכה בבלכה). 16. פ:ב8 צ:ד1 17. צ:ד1 ... 18. פה4 מהג7 19. פ:ה6+ מה7 20. רה5 רז7 21. פג6+ מה:ג6 22. פד8+ מה8 23. רה7+ כ8 24. צד8+. השחור נכנע.

א. וק. סאריצ'ב, ברה"מ

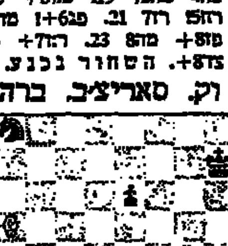

הלבן זוכה 3+3

פתרונים

רטי: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... היקו. בצורתו המקורית פורסם האטיוד עם הצריח על ה2. דבר שהובא לידי פתרון צדדי: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ... לעומת זאת נסתר בטעמו המקורי רעיונו של המחבר: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ...

גאלמייר

(שוודיה, 1971)

1. ה4 ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ...

משרד התחבורה הודיע רשמית ל„דן" ו„אגד"

תופעל מיד הריאורגניזציה בשירותי התחבורה באזור ת"א

מאת סופר „דבר" לענייני תחבורה

משרד התחבורה החליט לבצע מיד את הריאורגניזציה בשירותי התחבורה הציבורית באיזור תל־אביב, במטרה לשפר את השירות לציבור הנוסעים ולהתאימו להתפתחות האיזור — הודעה זו מסר אתמול סגן שר התחבורה גד יעקבי, לנציגי הנהלות הקואופרטיבים „אגד" ו„דן" שזומנו לפגישה בלשכתו בתל־אביב.

ביצוע הריאורגניזציה האמורה הוקפא על ידי משרד התחבורה בתחילת שנת 1971, זאת בעקבות מינוי „ועדת קשתי" לבדיקת אפשרויות איחוד שני הקואופרטיבים ומתוך תקווה שהמיזוג בין „אגד" ו„דן" יצא לפועל. אולם לאור קבלת דו"ח הביניים של „ועדת קשתי" והעובדה שהמיזוג אינו ניתן לביצוע בשל התנגדות חלק מחברי „אגד", החליטו שר התחבורה וסגנו שלא להמתין ולגשת לביצוע מיידי של תכנית הריאורגניזציה.

לפי התכנית תהיה התאמה של מערך קווי־האוטובוסים להתפתחות איזור תל־אביב ולשפר על־ידי כך את רמת השירות לתועלת הציבור. לפי עקרונות התכנית יהיו שלושה סוגי קווים: א. קווים מטרופוליטניים החוצים את האיזור מקצה אל קצה, כגון קו היוצא מחולון, עובר את תל־אביב ומגיע לאיזור אוניברסיטת תל־אביב בצפון העיר; או קו היוצא מבת־ים דרך תל־אביב עד שיכון „דן" בצהלה; ב. קווים עירוניים בתוך תל־אביב עצמה; ג. קווים שכונתיים אשר יקשרו בין שכונות קרובות ויזינו את הקווים המטרופוליטניים בנוסעים. לפי תכנית זו יהיו מרכזי־מעבר מקו אחד אל קו אחר.

לנציגי הקואופרטיבים נמסר על ההחלטה, כי הצוות אשר נועד להכין את תכנית הריאורגניזציה, בראשותו של המפקח על התחבורה בדרכים דן אבידן, ואשר חברים בה מנהלי אגפי הנוסעים ב„אגד" וב„דן" יעקב מאלי ומשה ספקטור, יחדש את עבודתו ותוך חודש ישלים תכנון אופרטיבי של הריאורגניזציה. כל זאת במגמה להפעיל את התכנית בהקדם האפשרי.

„אגד" לא יסכים לשינויים

דובר „אגד" מרדכי שיפמן מסר לסופר „דבר" את תגובת הקואופרטיב על הצעת הריאורגניזציה. לדבריו, אין בתכנית המוצעת, לדעת „אגד", משום שיפור בשביל ציבור הנוסעים וכי נציגי הקואופרטיב הסבירו לנציגי משרד התחבורה בדוגמות, כיצד הריאורגניזציה עלולה להרע לציבור הנוסעים ולא לשפר את השירות. לדבריהם, קווי־ההזנה המוצעים בתכנית עלולים לגרום סירבול ו־מיסורד לנוסע ולדעת „אגד" אינם הולמים את תנאי הארץ. כן אמר שיפמן, כי הנהלת „אגד" לא תסכים לשינויים במסלולי־נסיעה אשר יגרעו מהכנסת הקואופרטיב ויגרמו להפרת האיזון הקיים באותם קווים שבהם תופעל תכנית הריאורגניזציה. שיפמן הטעים, שאם בכוונת משרד התחבורה רק להביא לשיפור השירות לציבור הנוסעים, ולא לשום דבר אחר, קיימת אפשרות לשמור על רמת ההכנסות של „אגד" ו„דן" על־ידי חלוקת העבודה בין שני הקואופרטיבים כפי שהיתה נהוגה בעבר. הוא הסביר, כי תכנית הריאורגניזציה המוצעת אינה בעיה של הכנסה בלבד ל„אגד", אלא גם בעיית תעסוקה למספר ניכר של חברי הקואופרטיב הגרים באיזור תל־אביב—חולון, בתי־ים ומקומות אחרים והמפעילים את קווי „אגד" באיזור.

שיפמן הוסיף, כי נציגי „אגד" הודיעו לסגן שר התחבורה, כי לדעתם „ועדת קשתי" לא סיימה את עבודתה והיא לא התייחסה למכלול הבעיות הקשורות באיחוד בין שני הקואופרטיבים, ואף־על־פי־כן מנסים ליצור עובדות בתחום התפעול של „אגד".

לסופר „דבר" נודע, כי בפגישה שהתקיימה אתמול עם נציגי הנהלות הקואופרטיבים הודיע סגן שר התחבורה לנציגי הקואופרטיבים על חלוקה מחדש של רשיונות הנסיעה בשטחים, לפיה יימסרו מספר קווים להפעלה לקואופרטיב „דן".

פועלים מג'נין אינם מכירים בפיצויים שקיבלו מ„אגד"

מאת תופיק חורי, סופר „דבר"

כ־20 פועלים מג'נין וסביבתה, שנפגעו בהתנגשות בין שני אוטובוסים של „אגד" בחודש מרס במבר אשתקד, דורשים שהם פיצויים בטענה, שלאחר התאונה וקבלת הטיפול הרפואי הראשוני, הובאו למשרדי „אגד" בחיפה ושם החתימו אותם על מסמכים בעברית בלי שידעו את תכנם.

לדברי הפועלים שילם להם „אגד" במשרדיו פיצויים בסכומים הנעים בין 50—150 ל"י. עורך דין, המייצג את הפועלים אמר: „הנסיבות בהם הוחתמו הנפגעים גובלות, לדעתו, בשערוריה".

דובר „אגד" מרדכי שיפמן, מסר, כי „אגד" פעל במסגרת החוק ולא הערים על שום איש. נציג „אגד" בחיפה הסביר לפועלים בדיוק על מה הם חותמים ונהג בהם כמו כל אזרח אחר המבקש תשלום במקום תמורת ויתור על תביעותיו הכספיות. שיפמן הוסיף, שהפועלים קיבלו תשלומים בהתאם לתעודות הרפואיות שהיו בידיהם.

מת בשעת עבודה

עובד, כבן 60, הובא על־ידי מפעל אספקת המזון של ... לדי בנמל התעופה. התעלף לאחר שהרים ארגז חי"ב ומת בדרכו לבית החולים. נראה שהאיש מת משבץ לב. (ע)

זוג קשישים נמצא מת בדירה בת"א

גופות של זוג קשישים נתגלו אתמול אחר־הצהרים במצב של ריקבון, בדירתם שברחוב ז'בוטינסקי 71 בתל־אביב. הוא, יונה בלוריארזי, בן 73, מצא את מותו בדקירות סכין בבטנו, בעוד שהאשה חנה, בת 65, מתה כנראה כתוצאה מבליעת כדורים רעילים, שטיבם טרם הוברר. בשלב זה סבורה המשטרה, כי זוהי התאבדות כפולה, אך החקירה מתנהלת בכיוונים שונים. המנוח החזיק גם באזרחות ארה"ב.

המחזה שנתגלה לעיני החוקרים, שפרצו את דלת הדירה בת חדר וחצי השוכנת בקומה הראשונה היה מזעזע: בחדר האורחים נמצאה גופתו הרקובה של הפנסיונר הישיש. יונה בלוריארזי כשפלג גופו העליון חשוף. בבטנו היתה שסרטה כתוצאה מדקירות סכין.

בחדר השינה נמצאה במיטתה ללא רוח חיים אשתו חנה. שתי הגופות היו במצב של ריקבון מתקדם. רופא פתולוג קבע, כי השניים מתו לפני כ־10 ימים.

קודמה לחקירת המשטרה, הודעה של שכנה על ריח חריף הנודף מביתם המוגף של בני הזוג. שכנים הבחינו בריח עוד מספר ימים קודם לכן, אולם סברו שיתכן ובני הזוג נעדרים מן הבית והריח מקורו בתבשיל מקולקל או פגר חתול. כאשר הוחריף הריח הוזעקה המשטרה וגילתה את גופותיהם. בדירה נמצאה צוואה, ללא תאריך, שנכתבה על־ידי הקשיש, ובה הוא הוריש את כל כספו למדינה.

לכתב עתי"ם סיפרו שכנים, כי בני הזוג ארדי היו חביבים ומשלום לא דבו ביניהם. המנוח הוא פנסיונר והיה בשעתו טבח במלון בהרצליה.

בני הזוג השתקעו בארץ לפני 14 שנה ובבית המגורים שברחוב ז'בוטינסקי הם מתגוררים זה שנתיים, עד כמה שידוע, לא היו לבני הזוג קרובים בארץ, מלבד אחותה הזקנה של המנוחה שביקרה אצלם לעתים רחוקות. חנה ארדי היתה אשה רבת פעלים ואף נבחרה לגזברית הוועד של הבית.

אחת השכנות, גב' הדסה בסר, סיפרה לכתב עתי"ם כי לפני כעשרה ימים שוחח עמה מר ארדי והתלונן על אשתו „העושה לו צרות". הוא אמר אז, כי בדעתו לשוב לארה"ב. תוך שיחה זו, יצאה גם חנה ארדי מפתח הבית כדי להאכיל חתולים כהרגלה. היא שמעה את טענות בעלה ואמרה: אין לך כל סיבה להתרגז. אנו חיים יפה. לא חסר לנו דבר ואני אוהבת אותך.

הם נכנסו לדירתם, ולדברי השכנה סר אליה ארדי בשבית כקץ זמן מה ואמר לה: השכנה שלום בינינו. אך לא לזמן רב. השכנה לא ידעה לומר במה דברים אמורים. (ע)

הודעת־שווא על פצצה במטוס בלוד

הודעה אלמונית, שהועברה בטלפון למשרדי אל־על בבית הנתיבות בלוד, בדבר הטמנת פצצה במטוס „אליטליה" שעמד להמריא אתמול ב־2.15 אחה"צ גרמה לעיכוב של המטוס במשך כשעתיים, בגלל חיפושים מדוקדקים.

הודעת האלמוני נמסרה לקצין הבטחון של נמל לוד ושלטונות הבטחון של הנמל יצאו לרחבת החנייה וביקשו את הנוסעים לרדת מהמטוס.

כאשר הסתיימו החיפושים לשביעות רצונם של כל הגורמים, המריא המטוס בדרכו לרומא. (ע)

בית המשפט המחוזי בחיפה דחה אתמול את ערעורו של תושב הכפר דיר חנא, שהורשע בתקיפה והעלבה של רופא, שסירב לתת בידו תעודת מחלה.

ישראלי ששב לארץ ביום ב' נעצר על־ידי המשטרה לחקירה לאחר שהתברר, כי היה אסור בשוויץ על שהציג שם דרכון מזויף.

2 סטודנטים 21 מחפשים
2 סטודנטים/יות לטיול בקיץ באירופה במכונית.
לפנות בטלפון 847080

הצתה בבית „הפועל המזרחי"

דליקה שפרצה אתמול בבוקר מתחת לארון משרדי בבית „הפועל המזרחי" בתל־אביב הוכחה כמעשה הצתה.

קרוב ל־11 בבוקר אירעה לפתע התלקחות באחד החדרים בקומה ב' של בית „הפועל המזרחי" ברחוב אחד העם 108. לאחר שהפקיד העובד בחדר זה יצא ממנו למספר דקות.

אברהם פישלר, מזכיר סניף „הפועל המזרחי" בתל־אביב, שעבר בחדר השני, הבחין בעשן וכאשר נכנס לחדר ראה אש מתלקחת מנפט בוער מתחת לארון. הוא הזעיק את חבריו והחל מיד בכיבוי הדליקה.

הפקידה לאה שיינמן היושבת מול דלת הכניסה לבית סיפרה, כי כמה דקות לפני שנתגלתה האש, ראתה אדם בעל זקן רץ מאותו חדר. מכבי האש שהגיעו למקום כיבו את הדליקה שאחזה בניירות שהיו מונחים מעל הארון.

כתב עתי"ם מוסר, כי הצתה זו היא חוליה נוספת בשרשרת הצתות ונסיונות הצתה במשרדי המפד"ל ו„הצופה" ובבתי אישים של מפלגה זו. בנסיונות ההצתה הקודמים היו ב„הצופה", בבית המפד"ל, בביתו של הרב גורן, בבימה של הח"כ טובה סנהדראי ובדירותיהם של שני עתונאים מ„הצופה". מקורות במפד"ל מייחסים את ההצתות לגורמים קיצוניים במחנה היהדות הדתית.

המשטרה שפתחה בחקירת הדליקה, גילתה ליד הארון סימני נפט בדורים וכן שקית פלסטיק שעוד נותר בה מעט נפט. האיש שנראה רץ מן החדר תואר כ„בעל זקן מטולטל, לבוש חליפה כהה, מגבעת כהה וכתונה לבנה". (ע)

הממשלה מקפיאה ביצוע עבודות בניה שטרם נמסרו לקבלנים

מאת דוד ליפקין, סופר הכלכלי של „דבר"

שר השיכון זאב שרף עמד להחתום על צו המקפיא את כל עבודות הבניה הציבוריות שטרם הוצאו עליהם מיכרזים לביצוע. על פי הצו אין להוציא מיכרזים על ביצוע עבודות אלה, להוציא בתי־חולים, עד לסוף שנת התקציב.

הצו יוצא בעקבות החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה להקפיא לחצי שנה הוצאות פיתוח שונות בהיקף של כ־500 מיליון ל"י.

חוגים ממשלתיים מסרו, שצו זה חל על כל המוסדות הנתמכים ע"י המדינה, בהגדרה זו נכללים רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות, אוניברסיטאות וכו', זאת מלבד משרדי הממשלה.

הממונה על התקציבים באוצר, ארנון גפני, טיפל בימים האחרונים בביצוע החלטת ועדת השרים ובמתן הוראות למשרדים השונים להפסיק טיפול בביצוע עבודות פיתוח שונות.

הקפאת הבניה עשויה לפגוע בעיקר בבניית מרכזיות טלפונים חדשות, סלילת כבישים מסויימים שתוכננו ועמדו להימסר במיכרזים, בניית בתי דואר חדשים, בניית בניינים בשביל משרדי ממשלה שונים וכו'. טרם ברור אם לצו זה תהיה השפעה מיידית על ענף הבנייה או רק בעוד חודשים ספורים, כי בידי הקבלנים הגדולים, כ„סולל בונה" יש „השבות" לביצוע עבודות המבטיחות תעסוקה מלאה במשך השנה הקרובה.

1600 פתרונות דיור הובטחו השנה לתושבי משכנות עוני בת"א

מאת דבקה הרניש, סופרת „דבר" בת"א

אלף ושש מאות פתרונות דיור הובטחו לשנה זו לתושבי משכנות העוני בתל־אביב, בעקבות הסדר כספי שהושג לאחרונה בין עיריית תל־אביב לבין משרד השיכון.

ההסדר מעמיד לרשות חברת חלמי"ש (החברה המשותפת לעת"א ומשרד השיכון לשיקום משכנות העוני) תקציב בסך 60 מיליון ל"י. שני שלישים מהתקציב ימומן משרד השיכון והיתר עיריית תל־אביב.

לפי התכנית תקים חברת חלמי"ש, במסגרת התקציב, 675 יחידות דיור חדשות למפונים ממשכנות העוני. יתר התקציב. כ־40 אחוז מהסכום הכללי ישמש לשיפור תנאי מגורים של תושבי משכנות העוני בדרכים אחרות, בין היתר שיפוצים, הלוואות לדירות בדמי מפתח ועוד.

בתשובה לשאלת סופרת „דבר", אמר סגן ראש עיריית תל־אביב עו"ד א. מלצר, הממונה על משכנות העוני ובנייה לזוגות צעירים בעיר, כי התקציב החדש של חברת חלמי"ש מבטא התקדמות ניכרת בטיפול במשכנות העוני בתל־אביב נוכח העובדה, כי בעשור האחרון נבנו בסך הכל 3500 יחידות דיור חדשות למפוני משכנות העוני בעיר. כן ציין סגן ראש העיריה א. מלצר, כי חל שיפור ניכר במשך השנה האחרונה בתשלומי המשכנתאות והיום מוסר התשלומים של הדיירים בשיכוני חלמי"ש משביע רצון.

הוציא כסף במירמה מצה"ל

חואטה ברדה, מקדימה, הורשע בבית המשפט בנתניה בהוצאה במרמה סכום של 240 ל"י משלטונות צה"ל כתשלום על שירות במילואים שעליו כבר קיבל תשלום.

לאחר בדיקה הוברר, שהכסף המגיע כבר שולם לאשתו של הנאשם אך הוא דרש וקיבל תשלום שני לאחר שהצהיר שלא קיבל כל תשלום.

השופט י. כהן גזר על הנאשם 500 ל"י קנס, שלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים וציווה להחזיר את הכסף שלקח בפעם השניה לצה"ל. (ע)

אני רוצה להיות טייס

7.5.72
יום ההתרמה
מגבית יד לילד
מועצת הפועלות
ארגון אמהות עובדות

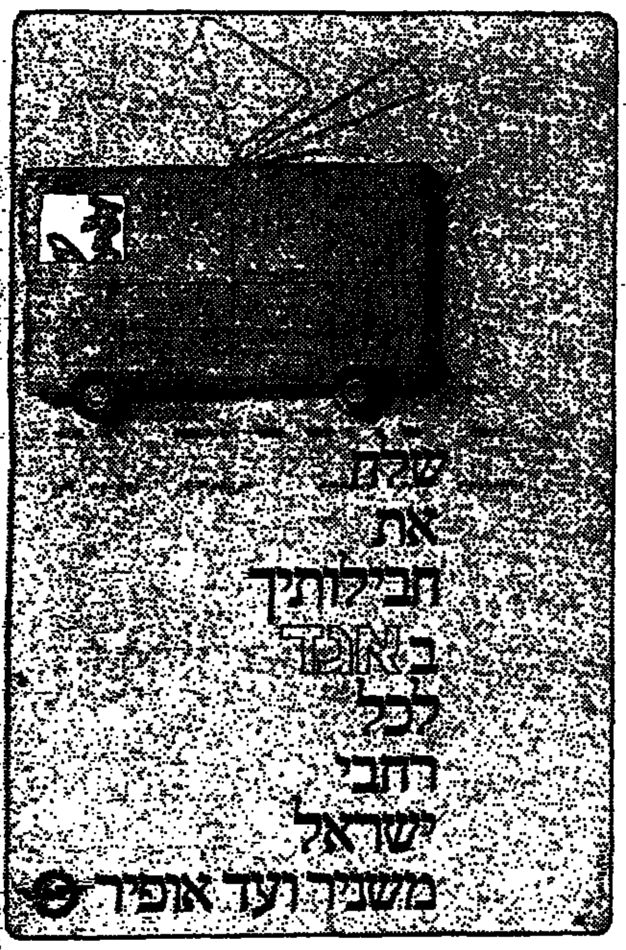

דירות
מפוארות במבחר מגוון ביותר לרשותך
הכתובת לדירות הטובות ביותר בתל־אביב
אוזיל ציטרין מנדלסברג
תל־אביב, ככר מלכי ישראל 5, טלפון 224514
בין השעות 8—1 4—7

למשפחת אבן־דוד
מיטב הברכות
לנשואי שולה עם עמוס
משפחות תמרלין, קידר

הוצאת „אחיעבר" ירושלים
רח' ההסתדרות 22, טלפון 225740
הופיע
עברית של יום יום
תרגילי לשון
מאת אורה לנג
ספר עזר לעולה באולפן ובבית
להשיג בהוצאה ובבתי מסחר הספרים בארץ

דירה למכירה
2½ חדרים, קומה ב', מרפסות סגורות, ברח' בלוך ע"י עיריית ת"א. כניסה מידית. טלפון 248794 ביום ו' 18.00—21.00 בשבת כל היום. בימי חול מ־14.00—18.00.

Weekend Airmail Edition
NOW AVAILABLE
IN EUROPE AND AMERICA
דבר אמר
מעתה ניתן להשיג את „דבר" ואת „אמר" — במהדורת אויר מיוחדת
בלונדון, בניו־יורק ובבירות אירופה מדי יום ששי, בדוכני העתונים.
המלץ בפני ידידך בחו"ל (או חתום עבורו) על „דבר" שיביא לך את חדשות הארץ או על „אמר" — העתון בעברית קלה.
פרט למהדורת אויר של יום ו' ניתן לחתום על מנוי יומי קבוע של „דבר" ו„אמר" לכל ארצות תבל
מח' המנויים: ת.ד. 199, תל־אביב

WHO'S WHO IN ISRAEL
המהדורה ה־15 לשנת 1972
הופיעה!
בבתי־המסחר לספרים ואצל המו"ל
ברונפמן־כהן בע"מ
תל־אביב, דרך פתח־תקוה 12; ת. ד. 1109; טל. 612480

לשרה ואליהו ארמוזה
ברכת מזל־טוב לבבית
לנשואי בנכם
יובל עב"ל דורית
סניף דבר
ירושלים

לזאב פרלשטיין
עם צאתך לפנסיה
כה־לחי
מאחלים:
כרמלה, משה
חייקה, תדי והילדים, בית קמה
גילה לוי והילדים, באר־שבע

דרוש
מוביל להובלת עתונים
בשעות מוקדמות.
בא בחשבון רכב מחצי טון.
לפנות לסניף „דבר" חיפה טלפון: 642111.

עירית חיפה — ועד ידידי דוד פינסקי בחיפה
האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לתרבות
ערב דוד פינסקי
במלאות 100 שנה להולדתו
בהשתתפות כב' ראש העיריה משה פלימן
בתכנית: דברי הערכה
חלוקת פרס פינסקי למשורר אהרן צייטלין
פרקי קריאה ונגינה
בהיכל העיריה, יום א', כ"ג באייר תשל"ב 7.5.72 שעה 19.00.
הציבור מוזמן — נא לדייק

הודעה לעובדי „דבר"
מחר, יום שבת, 6 במאי, התקיים בבית־תבורי (רח' שולמית 9, בתל־אביב)
אסיפה כללית של עובדי „דבר"
על סדר היום:
- דו"ח הוועד היוצא
- ויכוח כללי וקבלת החלטות
- בחירת ועדה בחירות
האסיפה תתחיל ב־10 בבוקר.
באותו מקום ובאותו ביום — שבת 6 במאי — תתקיים אסיפה כללית של האגודה לעזרה הדדית של עובדי „דבר"
על סדר היום:
- דו"ח הנהלת הקופה
- ויכוח כללי וקבלת החלטות
- בחירת ועדת בחירות
האסיפה תתחיל ב־11 לפנה"צ. במקרה של מיעוט במספר המשתתפים, תיערך האסיפה בשעה התקיים בכל מספר של משתתפים.
עובדי הסניפים יקבלו הוצאות הדרך בגבולות סוגם ולא בספיישל.
יו"ר מועצת עובדי „דבר"

במלאת שנתיים לנפילת בננו בקרב על גדות התעלה
סגן חיים ויסמונסקי הי"ד
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, כ"ד באייר תשל"ב (8.5.72) בשעה 4.30 אחה"צ, בבית הקברות הצבאי בקרית־שאול.
הסעה מבית ההורים חולון, רח' גורדון 28 בשעה 4.00 אחה"צ.
ההורים והמשפחה

במלאות שנתיים לפטירתו של יקירנו
ברוך (בוקי) סדובסקי ז"ל
תתקיים אזכרה לזכרו ביום ראשון כ"ג באייר תשל"ב 7.5.72 בשעה 4.30 אחה"צ
בבית העלמין החדש בכפר־סבא
נפגשים בכניסה לבית העלמין.
המשפחה

ביום השלושים לפטירת יקירתנו
רות לברון ז"ל
נעלה על קברה לגילוי המצבה
ולהתייחדות עם זכרה ביום שני, כ"ד אייר תשל"ב (8.5.72) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול
המשפחה

במלאות 30 לפטירתו של יקירנו
פייבל גבזה ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום שני, 8.5.72 בשעה 4 אחה"צ.
משפחת גבזה
קבוץ מסילות

יקירתנו
מטי (פורטונה) פפה
(בת ר' יצחק הכבר להריא נ"ע)
נלקחה מאתנו לפתע.
הלויה התקיים היום, יום ששי, כ"א באייר תשל"ב, 5.5.72 בשעה 12.30 מבית ההלויה רח' דפנה 5 לבית העלמין בחולון.
אוטובוס מיוחד יעמוד לרשות המלווים.
[illegible]

במלאת ... שנים לפטירת יקירנו
יחיאל זוטא ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, כ"ג באייר (7.5.72) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
המשפחה

יבוא פועלים: תרופה מזיקה

כאשר מסתמן מחסור במיצרך מסוים יש למלא את החסר על־ידי יבוא. כלל זה כוחו יפה לגבי ביצים ומלט. אולם רק לאחר שמוצו כל האפשרויות האחרות ובתנאי שהיבוא ייעשה במחיר שניתן לעמוד בו. בלית ברירה אפשר להביא גם פועלים מחו"ל. אולם זו צריכה להיות תרופה אחרונה — לא שניה ושלישית.

נכון כי שורר מחסור חמור בפועלי בנייה והמחסור הוא אחד הגורמים המעכבים את הבנייה ומייקרים אותה. זהו חלקו האחד של הסיפור. חלקו האחר הוא כי עד כה נעשה רק מעט מאד למען מיכון הבנייה, סטנדרטיזציה והחדרת טכנולוגיות חדשות. יש לציין בצער כי ענף זה מפגר במידה ניכרת אחר החקלאות והתעשיה, על אף חשיבותו ומשקלו במשק. כאן יש לראות את החוית העיקרית לחידוש משק בענף הבנייה. יבוא פועלים עשוי אף לעכב את התהליך החיוני של מיכון ומודרניזציה בענף.

אמצעי נוסף להחזרת האיזון היא קביעת סדר עדיפות נכון בסוגי הבניינים. עדיין רבה בניית המותרות ובנייני ציבור שקשה להבין את חיוניותם — בנייתם טרם הוסרה מעל הפרק. אם לא יקוצצו אלה הרי שהפועלים המיובאים ישרתו את שיטות הבנייה הקיימות, את הפירמידות ולא את העולים ואת דרי משכנות העוני ואת הזוגות הצעירים שמחכים לקורת גג.

לכן לפני ששוקלים הזמנת פועלים מחו"ל יש לבחון את הדרכים לשכלול בנייה יעילה ולהנהיג סדר עדיפות לבנייה. כי יבוא פועלים ככל יבוא אחר תובע מטבע־חוץ. אם נייבא פועלים כיום נבזבז דולרים יקרים למען היכלות ככר המדינה ולמען הנצחת שיטות בנייה שכבר בימי חומה ומגדל לא היו חדישות ביותר. רק לאחר שנתגבר על עיוותים אלה ונמצא כי אכן עדיין חסרים פועלים — אז ניתן יהיה לדון ביבואם מחו"ל.

בחירות כלליות באיטליה

לאחר משבר פרלמנטרי ממושך מאז סוף 1971 יילכו תושבי איטליה לקלפיות בימים א' וב', כדי לבחור בפרלמנט חדש, לאחר שבית הנבחרים היוצא פוזר שנה לפני תום כהונתו. ...כת הקיטוב בין השמאל לימין, הרי רצח פלטרינלי ומעשה אלימות מימין ומשמאל היתה זו אחת ממערכות הבחירות הקשות בתולדות הרפובליקה האיטלקית. ואין עדיין בטוח, כי הבחירות יחוללו הפעם שינוי יסודי במצב ויאפשרו משטר יציב.

הרקע למשבר היה התפוררות הקואליציה בין המפלגה הנוצרית־דמוקרטית, הגדולה בין המפלגות האיטלקיות, לבין הסוציאליסטים — קואליציה שעליה הושתתו רוב הממשלות בעשור האחרון. בשתי המפלגות הללו התגברו הכוחות הצנטריפוגליים: התחזקו המגמות השמאליות אצל הסוציאליסטים ולעומת זאת נתחדשו מגמות ימניות אצל חלק מהדמו־נוצרים מחשש שיפסידו קולות לניאופאשיסטים.

המשבר המדיני עוד החמיר בעקבות המשבר הכלכלי והאבטלה הגוברת באיטליה ששמו קץ „לנס הכלכלי", שאפיין מדינה זו לפני שנים מספר. השתוללות קבוצות של שמאלנים קיצוניים מצד אחד והשיסוי הניאופאשיסטי, תוך ניצול סיסמת החוק והסדר ותוך גיוס אהדה בין חלק מחוגי הצבא והמשטרה, עוד תרמו למתיחות. נקודת־המפתח בבחירות הוא מספר המנדטים שבהם יזכו הניאופאשיסטים. אם לא יחרוג גידולם מגדר התחזיות, ייעשו בוודאי מאמצים לשיקום הקואליציה הישנה בין הדמוקרטים הנוצרים, הסוציאליסטים, הסוציאל־דמוקרטים והרפובליקאים. ואילו במקרה של תזוזה ניכרת ימינה תיאלץ המפלגה הדמו־נוצרית לחפש במקום הסוציאליסטים בעלי־ברית מימין למרכז. דבר העלול להיתקל בהתנגדות האיגודים המקצועיים ולחולל נחשול של שביתות בכל הארץ.

מחכים למדריך החדש

אנו כבר עומדים בחודש החמישי של שנת 1972 ועדיין מחכים לספר הטלפונים לשנה זו. לו ידענו, כי העיכוב נובע מן המאמצים לעדכנו כדי לכלול בו את מירב המנויים החדשים, היה העיכוב מתקבל על הדעת. אולם מאחר שהספר החדש הודפס כבר מזמן ואזורים מסויימים אף קיבלו אותו, אין להבין את הדיחוי בהשלמת חלוקתו. סוף סוף אין המדריך מכתב שמסירתו אורכת שבועות. את המדריך חייב המנוי לקחת בסניף הדואר הקרוב לביתו. אך האם אזלת־היד הגיעה עד כדי כך שמשרד התקשורת אינו מצליח להעביר את הספרים לסניפיו?

אילו הכבידה מניעת החלוקה רק על המנויים — לא היינו מתפלאים. מדוע צריך פתאום לדאוג לאזרח משלם־המסים? אך גם העובדים בשרות הטלפון ניזוקים מאחר ששפע המנויים החדשים ושינויי המספרים הנרחב מכריחים את האזרח לפנות 77 פעם למרכזיה ולשאול מהו המספר הדרוש להם. העומס על מספר 14 מוכיח באיזו מידה סובלים גם פקידי המודיעין מהרשלנות — ולא רק האזרח.

היאיל וכמה ישובים כבר קיבלו את מדריך 1972, ברור שאין שום סיבה אובייקטיבית מוצדקת לקצב הצב בו פועל צבי ישראל. היאיל ומדריכי טלפון אינם מוצגים החוסכים ריבית למחזיק בהם לא צפוי למשרד התקשורת שום הפסד מחלוקתו. הוא רק ירוויח מקום איכסון. מוטב שהספרים יצהיבו אצל המנויים ולא במחסני משרד התקשורת.

נקווה, איפוא, כי נזכה לעיין במדריך 1972 לפני 1973.

מסלול חדש לפעילות מדינית?

רומניה מאמינה בריאליות של „הסדר בשלבים" וזוכה לעידוד במוסקוה

מאת חנה זמר

אולי נסתכן בנבואה נרצות למדי אם נציין, כי בעקבות ביקורה של ראש־הממשלה בבירת רומניה עשוי להיפתח מסלול חדש של פעילות מדינית לקידום הסדר במזרח התיכון, ובראש וראשונה בין ישראל והמצרים. אבל הדבר בהחלט אפשרי.

בוקרשט אופטימית שיש סיכוי ליוזמה החדשה וכי גורלה לא נגזר מראש להיתקע במבוי סתום, כשם שנתקעו היוזמות באמצעות השגריר יארינג, ונסיונם של הנשיאים האפריקאים ובשירותיהם הטובים של ואשינגטון — שלא להזכיר כשלונות קודמים ומובנים בהחלט של ארבע המעצמות, של מוסדות או"ם ושל גורמים שונים ומשונים נוספים.

בעוד כמה שבועות תדע לפחות ראש־הממשלה מה הן ההצעות של מארחיה ועל מה הם מבססים את האופטימיות שלהם. ניתנה האמת להיאמר, כי בשלב זה המידע איננו עשיר ביותר. אולם כמה יסודות ניתנים לסיכום.

קידום הסדר יהיה בוודאי אחד הנושאים המרכזיים בשיחות. אחרי ככלות הכל לא נסעה ראש־הממשלה לבוקרשט לביקור נימוסין. האופי המדיני של המסע היה ברור מצורת ההזמנה עצמה. היא לא נעשתה אגב מגעים, בנוסח „היכנסי פעם", אלא על־ידי שליח מיוחד ובכיר־מעמד, שהגיע באורח בלתי־צפוי לגמרי. שיגורו ביטא את תחושת הדחיפות של המזמינים.

מה שברור פחות — וכאן טמונה אחת השאלות המעניינות הכרוכות בסוגיה — הוא המקור של ייזום היוזמה. כלומר, האם היוזמה הרומנית היא פרי רעיון של מנהיגי בוקרשט או שמא היא נולדה א) בהשראה מצרית, ב) בהשראה סובייטית.

הסתייגויותיה המופגנות של קאהיר מן היוזמה הרומנית אינן סותרות כלל את האפשרות שהיא עצמה שידלה אותה. ייתכן שהיתה מעדיפה, כי היוזמה תופעל בלי שיודבק לראש ממשלת ישראל הכבוד המתלווה לביקור. ויתכן שיש לקהיר ענין להסתייג מן היוזמה בכל מקרה, באשר ההסכמה לה (לא כל שכן עידודה) איננה מתיישבת כל כך עם הדיבורים על „השפלת" ישראל ו„העמדתה במקומה" ותוך שנה. אך אין זה משנה את העובדה, כי בוקרשט קיבלה רושם ברור שקאהיר מסכימה ליוזמתה.

גם השמועות שנתפרסמו אחרי היוודע דבר ההזמנה, כאילו מוסקוה איננה מאושרת מן היוזמה הרומנית, אינן יותר מפרי השערות הנראות מופרכות למדי. ודאי שהיו, ואולי יהיו גם בעתיד, מקרים אשר בהם נקטה רומניה עמדה בלתי־תלויה במוסקוה ולפעמים בלתי־מקובלת על מוסקוה. אולם במקרה שלפנינו היוזמה היא בנושא אשר ברית־המועצות מהווה בו גורם מדיני פעיל ורב־השפעה שבלעדי רצונה הטוב אי־אפשר להגיע לתוצאות. אין הדבר מתקבל על הדעת, שיפעלו בניגוד לרצונה. יתר־על־כן, יש בסיס מוצק להנחה, שהנסיון הרומני להזיז את הענינים קיבל לפחות את ברכתה של מוסקוה, אם לא למעלה מזה.

לכשעצמה, אחת מן הסיבות לאופטימיות היחסית של הרומנים בצעדם הדרמטי למדי, נעוצה בעובדה, כי בוקרשט יכולה לפעול בענין זה בהסכמתם של הסובייטים והאמריקאים, המצרים והישראלים גם יחד. השאלה מי יוזם את היוזמה היא בעלת משמעות. אך תהיה התשובה עליה אשר תהיה, שלוש עובדות נשארות בעינן בכל מקרה:

ראשית, שכל הצדדים יודעים על היוזמה ואינם מתנגדים לה עקרונית.

שנית, שיש בצעד זה ראיה לאיתנות מעמדה של ישראל. עצם הנסיון החדש לפתוח צור מסלול לפעילות מדינית מעיד כאלף עדים שהדיבורים הרמים על פתרון מלחמתי (אשר הזכות לו הודגשה אפילו בהודעה רשמית סובייטית־מצרית), אינם נראים ריאליים אפילו לבעלי הדיבורים, ושגם הם אינם רואים ברירה אלא לנסות ולהגיע להסדר מדיני עם ישראל.

שלישית, יהיה אשר יהיה מקור ההשראה ליוזמה הרומנית, העובדה שבוקרשט יכולה להפעיל יוזמה זו היא הוכחה ליתרון המדיני שהיא נהנית ממנו בזכות ייחוד מעמדה של רומניה כמדינה היחידה בגוש הקומוניסטי אשר לא ניתקה את קשריה עם ישראל ואף הגבירה אותם.

אלא שסיכויי היוזמה אינם תלויים רק במעמדה של בעלת היוזמה ובהסכמת כל הצדדים הנוגעים בדבר. הסיכויים תלויים גם בתוכנה של היוזמה, במידת הריאליות של תוכן זה. וכאן מתעוררת אצלנו השאלה: האם אין בוקרשט שוגה באשליות, האם לא תבקש לתפוס מרובה? הרי ידוע, כי רומניה איננה מזדהה עם ישראל בכל הנוגע לתפיסה של גבולות הבטחון וכי היא דורשת החזרת כל השטחים.

אכן, קשה להניח כי תיווצר הרית בתפיסה של ישראל מזה ושל רומניה מזה על מהותם של הגבולות הרצויים „אחרי הסדר". אך לפי כל הסימנים סיגלה לעצמה בוקרשט גישה ריאליסטית לפחות ביחס לפרוצדורה המדינית של פעילותה. היא מאמינה שאפשרי הסדר בשלבים. אם כך הדבר ייתכן בהחלט, שהיא רואה את השלב הראשון של הסדר בקל יחסית. אם מותר להעלות ניחושים בעת זו של השיחות, נצלה אפשרות שמנהיגי רומניה עשויים לאמץ לעצמם את הרעיון המתהלך בזירה המדינית זה מכבר, ולהתחיל בקידום ההידברות לפתיחתה של תעלת סואץ. האם זאת מחשבה נועזת למדי להניח, כי ברה"מ בעצם רואה את פתיחת תעלת סואץ כדבר רצוי, אך אין היא רואה כרצוי ביותר שהישג זה יושג בזכות נצחון דיפלומטי של ואשינגטון?

ידוע על מגעים רומניים עם ארה"ב להבהרת הכוונות הרומניות. אפשר שלא כל המגעים שנערכו בענין זה התפרסמו. מכל מקום, ארה"ב טרחה להסביר ברבים שהיא תברך על כל תזוזה, גם אם לא תושג באמצעותה, ובכך נתנה ברכתה למאמצי הנסיון הרומניים.

מכאן שקיימת לפחות אפשרות תיאורטית, כי ביקורה של ראש־הממשלה בבוקרשט יביא לידי פעילות מדינית אשר יהיו לה תוצאות מעשיות מן הסוג הרצוי לישראל ומקובל עליה. אולם גם אם לא כך יתפתחו הדברים, עלינו להחזיק לנגד עינינו את המציאות המחייבת נסיונות בין־לאומיים לקידום הסדר.

יתירה מזאת, אם נגזר — ואין מכך מנוס — שתיפתח פעילות בין־לאומית חדשה לחיפושי הסדר, אפשר שהמסלול הרומני הוא הטוב ביותר. הרציונות שהועלו במרכז או"ם לכינוס ועידה בין־לאומית בנושא, וההצעות המתחדשות להחיאת המסגרת של ארבע המעצמות, הן אלטרנטיבה גרועה. גרועה גם בצד הכוונות וגם בצד הסיכויים. גם מבחינה זו אין להצטער על היוזמה הרומנית, ובוודאי לא על ההיענות להזמנה.

יש תחומים הנוגעים למהות, אשר בהם ישראל איננה יכולה להרשות לעצמה לגלות גמישות יתירה. אבל אין ישראל יכולה להרשות לעצמה, לא כלפי פנים ולא כלפי חוץ, לא מבחינה מוסרית ולא מבחינה מעשית, לגלות נוקשות בעצם נכונותה לשתף פעולה עם מאמצים כנים לקידום הסדר. לכן, חייבת היתה ראש־הממשלה לקבל את ההזמנה הרומנית; כל החששות שהועלו, בבחינת, שמא ואולי, אינם מעלים ואינם מורידים.

הפיסגה וההתמוטטות בווייטנאם

ההתרחשויות בדרום־מזרח אסיה הורידו את המזרח־התיכון בסדר העדיפויות של שיחות מוסקבה

מאת יהושע תדמור

בעוד כשלושה שבועות תיפתח במוסקוה ועידת הפיסגה הסובייטית־אמריקאית. מצידו האחד של השולחן יישב הנשיא ניקסון, מולו ...ה ברז'נייב ולצד שניהם עוזרים ויועצים בכירים לענייני חוץ, בטחון ואיסטרטגיה בין־גושית. קשה לשער מה יתרחש עד אז בוייטנאם. ...היצליחו הדרומיים לבלום ...יצב קו הגנה כלשהו בסיוע ...צות והפגזות מאסיביות מצד ... האוויר הצי האמריקאי אם ...? הרושם המצטייר עתה הוא ...אנוי ומוסקוה חותרות למוטט ... המערך הדרום־וייטנאמי ובדרך ... להביך ולהשפיל את נשיא ...ה"ב ערב פתיחת השיחות. ואם ...ן יעבור עוד יותר הלחץ שם ...ים הקרובים עד כדי מאמץ ...ין להכרעה — הרי משמעותם ...דינית של הדברים חורגת הרבה ...בר לאותה זירה.

כבר עתה ידוע בבירור, שמש...ות סובייטית רמת־דרג שהותה ...צוי ומקרמה לפני פתיחות ה...זקפה הגדולה, בבית הלבן מע...כים עתה, שעיתויה נקבע ב...אום מלא עם הסובייטים, ויע...ד — להביס את ניקסון ולפגוע ...ה בסיכוייו בבחירות הקרובות. ...ן למוסקוה ולהאנוי נוח ...ר בנשיא דמוקראטי, שאוזנו ...יה יותר לבעיות הפנים הבוער...ת בתוך ארה"ב, בנשיא שיהיה ...דר דוקטרינה מעובשת לבלימת ...יניות ההתפשטות הרוסית. המו... להוטות בלוא תעוזת הלב להלכי "יחד" בדלנים בארה"ב ואם רק לפני שבועיים־שלושה, כאשר שאלת וייטנאם נראתה נושא שולי לחלוטין במערכת הבחירות נראו סיכוייו של ניקסון להיבחר מחדש בטוחים כמעט, באה ההידרדרות ושמה חידוש ההתפוצצות המאסיבית והדורה מחדש את תנועות המחאה למיניהן. וזו רק התחלה בלבד. קל לשער מה יתחולל ברחובי ארה"ב, אם תתחולל התמוטטות שלמה שם. מכל מקום, ביקורות של ניקסון קשות ועזות, אפילו ברחובי ואלס. מנהיג המגעים הדמוקר, הנץ בשאלת וייטנאם, כבר אמר השבוע, כי אכן שגתה ארה"ב בוייטנאם והמליץ, גם הוא, על מינוי מהיר.

על רקע קודר זה יגיע ניקסון למוסקוה, שכל ההערכות המוקדמות על ואופי הסיכויים של שיחות הפיסגה נשתנו לחלוטין.

רק לפני שלושה שבועות, עדיין רווחו בחוגי הבית הלבן הערכות, שניתן יהיה לקדם הסכם אמריקאי־סובייטי בשורת שאלות חיוניות לשתיהן. אף היו שדיברו במונחים של „עיסקת־חבילה". נקודת המוצא של אלה היתה, שמוסקוה חותרת להסכם סובייטי־אמריקאי למען הבטחת את עורפה במערב עם גבור האיום הסיני ממזרח. החתירה להסכם עם בון, המאמצים הבלתי־פוסקים לשכנע את ממשלות מערב־אירופה לחתום על הסכם לבטחון אירופה, שכל תכליתו לנטרל את אירופה המערבית, הדו־שיח האינטנסיבי בענין סאל"ט לפיקוח על הנשק הגרעיני הוסטת מרכז הכובד של המאמץ הסובייטי למפרץ הפרסי, לאוקינוס ההודי ולדרום מזרח־אסיה עוררו תקוות בואשינגטון, היו שהעריכו גם אפשרות של פתיחת מיקוח מקיף, גלובאלי, שבו יגלו מנהיגי מוסקוה מוכנות לגלות גמישות בענייני אירופה ולרכך את עמדתם בנושא המצרי־ישראלי תמורת נכונות אמריקאית לצמצם את יוזמותיה לעבר פקין ונכונות להסדר של פשרה בוייטנאם.

ההידרדרות בוייטנאם טרפה לחלוטין הערכות אלה. ניקסון יבוא למוסקוה כאשר נושא אחד בלבד מעסיק אותו כליל — וייטנאם. והוא ישב עם המנהיגים הסובייטים תוך ידיעה ברורה שהרוב כל החיוכים וקבלות הפנים הם שתכננו את התקפה ופועלים להביסו. אמנם גם הסכם סאל"ט לפיקוח על הנשק הגרעיני הוא עניין בעל חשיבות רבה. אך לא נושא זה הוא אשר יהדהד במערכת הבחירות לנשיאות. מה גם שאף בהסכם זה נאלצה ואשינגטון לוותר ויתורים מרחיקי לכת לצד הסובייטי, לרבות הסכמתה להוציא את נושא הצוללות הגרעיניות ממסגרת ההסכם, ובלבד כדי למנוע כשלון כולל בפסגה.

אשר למזרח התיכון — ההתרחשויות בוייטנאם הורידו אותו עוד יותר בסדר העדיפויות. גם בלאו הכי ספק רב, אם נתכוון ניקסון להתחר בשלב זה להסכם אמריקאי־סובייטי במסגרת הסכם כולל. מצד שני גם ההערכות שמוסקבה תביע נכונות לגלות גמישות מול עמדותיה הקשוחות של קאהיר נתבדו. נאומו האחרון של ניקולאי פודגורני, נשיא ברית־המועצות, ההודעה הסובייטית־מצרית ונאומיו הקשוחים, החוזרים ונשנים של סאדאת, מעידים שמוסקוה ניצבת מאחורי עמדותיה המדיניות של קאהיר לאורך כל הדרך. הויכוח היחיד, שניטש מן הסתם בביקורו של סאדאת במוסקוה היה על האמצעים והעיתוי. בעוד סאדאת מדבר על מלחמה ומבקש סיוע — מדגישה מוסקוה את האמצעים המדיניים. זו היתה המחלוקת בעבר. כזו היא גם עתה.

קרוב לוודאי, שסאדאת ביקש מן המנהיגים הסובייטים להעמיד את הבעיה המזרח־התיכון והדרכים לנסיגת ישראל בראש סדר העדיפויות בשיחות הפסגה. אלא שבעניינים כגון אלה יש לסובייטים עדיפויות משלהם ואין כמוהם להעריך את הכוחות בזירה המזרח־תיכונית. אפילו תחול התמוטטות בוייטנאם — ויהיו לדברים השלכות — הרי מצרים היא מצרים. הצבא המצרי הוא אותו צבא מצרי וכל שאר נתוני היסוד לא נשתנו. ומה שחשוב לא פחות — ישראל איננה וייטנאם וארה"ב עדיין נשארה אוהדת, אפילו נפגעה יוקרתה, לפחות בשלב זה.

העתונות ו„נתיבי נפט"

מערכה ציבורית לגיטימית — לא ציד מכשפות

מאת דוד פדהצור

נכון, לא רק הממשלה שגתה בטיפולה בפרשת „נתיבי נפט" בכל גלגוליה. גם הטיפול העתונאי לא היה ללא דופי. ולו רק בגלל הקושי בחשיפתה של פרשה שנעשה הכל כדי להעלימה מן הציבור. אבל עתונים ועתונאים לא יצרו „היסטריה המונית", לא יצאו ב„מחול שדים" ולא עסקו ב„ציד מכשפות מקארתיסטי". דימויים אלה השאובים משפת־הרפאים מפליגים הרבה מעבר למה שהתרחש במציאות ואף מעבר ל[illegible].

עובדה אחת אינה מוטלת בספק. אלמלא העתונות לא היתה חברת „נתיבי נפט" הופכת לפרשה והעניינים לא היו מתגלגלים כפי שהתגלגלו ולאן שהתגלגלו. גם לחיוב וגם לשלילה. אלמלא העתונות מי יודע מה היה עולה בגורל תזכירו של ד"ר דוד ניב ומה היה הציבור יודע על מה שנכתב לדעת.

ניצני הפרשה כבר נראו באוגוסט 1971. לא רק מתוך חכמה לאחור אפשר לומר היום, כי היו לממשלה, לפחות, שלוש הזדמנויות להאזין לביקורת שהושמעה בעתונים ולנקוט יוזמה נכונה. במחזוריות כמעט חוקית בחרה הממשלה בדרך אחרת והתוצאות גלויות.

לא מקרי היה, מן הסתם, העיתוי שנבחר לסיורם של עורכי העתונים באבו־רודס, ב־23 באוגוסט אשתקד. מה שהיה אחד הסודות הכמוסים ביותר מאז מלחמת ששת הימים שוב לא היה סוד. מה שלא היה אז בחזקת סוד הוא, כי שבועיים לפני־כן החל „העולם הזה" בפרסום פרטים על אי־סדרים בשדות הנפט. שבוע לאחר מכן — וכנראה לשם איזון — פרסם השבועון תצלומים בלעדיים ותרשימים על חילוץ מסוקים בשדות־הנפט הימיים. וממש במקרה פירסם „מעריב" בגליון יום ו', 20 באוגוסט, כתבה כצולמת „נפט במפרץ סואץ" שחשפה לראשונה את הישגיה של „נתיבי נפט".

מה שהיום שוב איננו בחזקת סוד הוא, כי ממש באותם הימים שבהם פרץ לשטח הנפט, כבר היו כתובות מסקנותיו של עוה"ד משה בן־זאב, שעליו הוטלה החקירה, בעקבות תזכירו של דוד ניב. לפי דו"ח ועדת ויתקון היה הדו"ח של בן־זאב כתוב ב־22 באוגוסט. הוא פורסם רק ב־29 באוקטובר. בחודשים האלה שילמה הממשלה את המחיר הראשון על אי־התחשבות בדעת עתונים, אם לא בדעת קהל.

ב־31 באוגוסט הועלתה, לראשונה, ב„דבר" התביעה לפרסום דו"ח החקירה הממשלתית שהוגש בסמכויות הנרחבות ביותר. בהסתמך על מידע, שבחלקו ניתן במדור הכלכלי, כתב מיכאל שמר: „הטיפול הממשלתי בפרשה לא הצטיין עד כה ביעילות יתירה. אולם השאלות שהתעוררו די בהן כדי להניע את שר המשפטים למנות שני חוקרים בעלי משקל וסמכות. שני החוקרים הגישו כבר את המלצותיהם, אבל ספק אם היה בכוחם להגיע לחקר העניין ולקבל מסקנות לגופן של ההאשמות. באמצעים המצומצמים שעמדו לרשותם לא היו החוקרים יכולים לגבות עדויות והמידע שליקטו הוא, איפוא, בהכרח מקוטע ובלתי מושלם. השאלות שאותן מעוררת הפרשה הן בעלות משמעות מרחיקת־לכת לגבי המינהל הציבורי התקין באותן הגזרות הרגישות והחשובות. העובדה, שגזרה זו הוצנעה בתוך כלל מעין הציבור ושהפיקוח — של הכנסת ושל מבקר המדינה — על הנעשה בתחומה לא היה מלא — רק מוכיחה עד כמה חשוב בירור יסודי של הפרשה". הכותב — כתב והשותקים — שתקו.

ב־2 בספטמבר התפרסם ב„דבר" המאמר הראשון בסידרה מאת יונה שמשי. בשבעה מאמרים גולל שמשי — בעקבות שיחות עם אישי ציבור, פקידי ממשלה, עובדי חברות נפט, בעלי עסקים פרטיים, מהנדסים, מומחים ופועלים — שורה של טענות והאשמות על מעשים „המצדיקים חקירה משפטית יסודית ובלתי־תלויה כדי לקבוע את מידת האחריות של מנהלי נתיבי נפט וחבר עוזריה". במאמר האחרון, שפורסם ב־16.9 נאמר: „נראה, כי לשם טיהור האווירה ולמען פיזור חשדות חובה היא למנות חוקר (או ועדה) בעלי סמכות משפטית, לבדיקת מכלול הנושאים שהועלו בפני ד"ר אמנון עזרא... בן־זאב, ומעל דפי „דבר". בסיומם של שמשי מירב מרדכי פרידמן לעתונות לסדרה ארוכה של שאלות. אבל מן התשובות שניתנו יש ענין לצטט גם היום: „לא אתייחס לפגמים אסתטיים... לדעתי המדינה מלאה פגמים אסתטיים... זה נראה כמו „ציד מכשפות". פתאום מתקיפים חברה בשיא הצלחה בשעה שהמתקיפים הם אינטרסנטים". עכשיו אנחנו יודעים מתי התחיל „ציד המכשפות".

אין לי עניין לגולל כאן את הנסיבות שבהם נתנסה „דבר", כאשר חשף את הפרשה. אבל גם לאחר שנתפרסמו הדברים נתעכב פרסום דו"ח בן־זאב. בראיון ב„ידיעות אחרונות" (ב־17 בספטמבר) אמר שר המשפטים, כי המסקנות של עוה"ד בן־זאב „יתפרסמו לאחר שאעיין בדו"ח ואחליט". אולי היה זה רושם מוטעה, אבל האיפול והעיכוב בפרסום לא תרמו לסילוק החשדות.

כאשר פורסמו סוף־סוף המסקנות, הביע „דבר" ספק אם אפשר לעבור על כך לסדר היום. במאמר מערכת שנשא את הכותרת: „נתיבי נפט" — פרשה שלא נסתיימה" נאמר: „משום־מה לא ניתנה תשומת־הלב הראויה למיעור הציבורי... לפנינו תופעה המעידה על חוסר־הבנה בסיסי לגבי הכללים של מינהל ציבורי תקין". לדעה זו היו שותפים „הארץ" ו„מעריב", שתבעו במאמרים ראשיים הקמת ועדת־חקירה, ו„על־המשמר" שקבע, כי „הדו"ח של בן־זאב, אי־אפשר בשום פנים ואופן שיהיה סוף פסוק". מאוחר יותר תבע גם „הצפה" ועדת חקירה. הכותבים כתבו — והממשלה בשלה.

זו היתה ההחמצה השניה. כשבועיים ימים מיום פרסום מסקנות בן־זאב טיפלו כמעט כל העתונים בפרשה, כל אחד בדרכו. ייתכן שהיו פה ושם משגים, אבל דומה לי, כי שום משגה אינו משתווה להתעלמותה של הממשלה מן הביקורת. על כל העתונות שלא לדבר על ההתרעות הרפופות של שריו לפיהם מכתבתן ולא של מרדכי פרידמן — „מחול שדים", „ציד מכשפות" ו„היסטריה המונית". מי שיטרוח ויקרא את העתונים מאותה תקופה וירענן את זכרונו, יתקשה למצוא כל דמיון בין מה שנכתב — גם בין הדברים החריפים ביותר — לבין רצח אופי ולינץ' ציבורי, שנעשו לגבי אישים שונים במדינה. לא, חלילה, על מה ש ע ש ו, אלא על מה ש א מ ר ו.

סופו של שלב ב' ידוע. גם הפעם נענתה הממשלה באיחור והודיעה על מינויה של ועדת חקירה.

מי שהשלה את עצמו, כי דו"ח ועדת ויתקון יתום את הפרשה שכח, מן הסתם, את לקח שני השלבים הראשונים. מיום פרסום הדו"ח ב־16 באפריל, במשך כעשרה ימים תמימים, לא נשמעה כל תגובה מפי שר או דובר ממשלתי מוסמך. לא יכול היה שלא להיווצר הרושם, שגם אם אין הממשלה מזדהה עם מסקנות הרוב או המיעוט, אין היא רואה הכרח למהר ולדון בהן, ואם בכלל. ובינתיים נהרסו בתודעתו של הציבור אותם משפטים מהדו"ח, שייכללו באנתולוגיה של פליטות־הפה והקולמוס האומללות. עתונאי אחד הוזרז לבשר על הדו"ח כ„מתנת חג" ליום העצמאות, ובעזרת הסברים פסיכולוגיסטיים ל„בולמוס המקרתיסטי" מסביב ל„נתיבי נפט" הוא הגיע למסקנה, כי „הדו"ח שחרר את האווירה מסיוט שפגע קשות בניקיון הציבורית של ישראל", ולא נחה דעתו עד שבמאמר אחר הוא קובע, כי „כולנו היינו פרידמן". עתונאי אחר, מן הצד החוויה, מדבר אף הוא על „התוללת יצרים חסרת־מצפון" בעתונות והוא רואה לחובה „להתריע בגלוי נגד הפזיזות וחוסר ההזדהות, שהתגלו בראשית הפרשה, ואשר בשלב הנוכחי עלולות שבפעמיים להמקליל משכים בפה. עכשיו אינני הם איננו תמיד „תמורה". אינני יודע [illegible] הדברים, אבל זו בהחלט „היספלות המשורת ורגשות מעורבים".

ספק אם הדברים נראו כה משוסים גם לעורכי „מעריב" ו„ידיעות אחרונות". אבל עובדה היא, כי להרגשת המועקה שהותיר אחריו דו"ח ויתקון היו שותפים „דבר", „על־המשמר" ו„הצפה", שלא להזכיר את „הארץ" המוגדר כ„עתון עויין". בעתונים אלה לא התגלו לא „ציד מכשפות" ולא „היסטריה המונית". מעניין על סמך מה קובע חבר הוועדה, אברהם קליר, כי „הארץ נתפסה להיסטריה וציפתה שהוועדה תספק לה את התליות בככר", כמו „בככר המרכזית של בגדאד". על סמך מה הוא קובע, כי ב„איכות החיים שלנו, יש השתוקקות הזאת לשפך דמי? מן העתונים?

לא אחר מאשר שר המשפטים הוא שאמר בכנסת ב־2 בנובמבר בוויכוח על פרשת „נתיבי נפט": „אינני מפקפק בזכותו של כל אדם לערער על מסקנותיו של כל חוקר ועל כל שופט. זהו לחם חוקר". בי"ה, לא „ציד מכשפות". מילא, שעתונאים אינם יודעים זאת, אפשר עוד להבין. אבל אין להבין, איך החמיצה הממשלה בלא יודעים או ביודעים את שעת הכושר שניתנה לה כדי לכפר על שני מחדלים חמורים קודמים. זה גם הלקח לעתיד.

דברים

פגישת השניים והפרסום

...לחצי... שהרי דיווח מלא מפגישת שני אישים הוא ללא תקדים בעדים.

א. אליהו

שבוע הספר

ירידי הספרים הנערכים בערים הגדולות בשבוע הספר זוכים להצלחה ניכרת, הגוברת מידי שנה בשנה. מי שעובר ליד דוכני הוצאות הספרים נוכח בהתעניינות הרבה של קהל צעירים ומבוגרים, השטים להזדמנות להעשיר את ספריותם במחירים מוזלים. דומה כי גם הוצאות הספרים מתייחסות ברצינות רבה יותר לשבוע ומוציאות למכירה גם ספרים חדשים ומבוקשים. נראה, שבכל זאת, נותר בנו עוד משהו מ„עם הספר".

אולם חשוב, כי שבוע הספר יהיה לא רק שבוע בסחורה, אלא שבוע של חשבון נפש בעיקר לגופים הממשלתיים המופקדים על התרבות — האם נעשה מספיק כדי לעודד את הספר העברי. גם בתחום הספרות היפה, גם בתחומי הספרות המדעית והציבורית, התשובה הברורה היא שלילית. היחס לספר העברי הוא כאל בן חורג ומיותר. מחובתה של הממשלה לעשות כל שביכולתה כדי להגדיל את הספר העברי, וזאת על ידי ביטול מיסים ומכסים המוטלים על הדפסת ספרים. הפסד ההכנסה יצא ברווח התרבותי, שאינו יכול להימדד במספרים. אם אמנם כנה דאגת הממשלה לעתיד התרבות בישראל מחובתה לפעול בכיוון זה ללא דיחוי.

דניאל בלוך

קרסטן ראוי לתמיכה

מפגש פנים אל פנים עם אוטו קרסטן, המזכ"ל הגרמני החדש של אינטרנציונל האיגודים המקצועיים החופשיים, בבית „דבר" שסיכומו מתפרסם היום בעתוננו רק חיזק בי את ההכרה כי מחייבי בחירתו לא שגו לא מבחינה עקרונית ולא מבחינה אישית. ואשר לקריטריון המיוחד שלנו, שוב הוכיח קרסטן בביקורו החדש — והראשון בתפקידו הרם מטעם האינטרנציונל — את ידידותו לישראל והבנתו לבעיותינו.

לא כדאי לחזור לויכוח שהתנהל אצלנו מסביב לבחירתו בישיבת האקזקוטיבה של האינטרנציונל, תוך הימנעות ישראל. אולם מן הראוי שההסתדרות תעניק לו עתה מלוא תמיכתה ותצביע בעד אישור מינויו בקונגרס הקרוב של קונפדרצית האיגודים המקצועיים החופשיים בלונדון, ועל ההסתדרות לעשות זאת בין אם יהיה מועמד יחיד בין שיצוצו מחדש מועמדים אחרים.

ש. שפיר

כה אמר

קשה עד מאוד למלא תרבוץ כשחברויות מלגלגים עליך כשם שקשה הדבר כאשר יורים עליך.

וודרו וילסון

מבחן גורלי לניקסון בווייטנם

מאת סאם ליפסקי,
ואשינגטון

החדשות מן החזית צנומות. „ניו-יורק טיימס" מפרסם במאמר ד הראשון מברק מתוך הכתוב בשפה בוטה האמריקנית יותר ל„דיילי אקספרס" הלונדוני מאשר ל„טיימס" המיושב.

אלפי חיילים דרום-וייטנאמים היסטריים — שרובם כפי הנראה לא קיימו כל מגע עם הצפון-וייטנאמים המתקדמים — נמלטו הקרב בערבוביה ממחוז קואנגטרי, כי שהם נודפים בדרך הראשית כי אספסוף שלוחרסן. בערב, הראתה מהדורה החדשה של רשת הטלוויזיה סי.בי.אס. תמונות של הדרום-וייטנאמים הבורחים, יחד עם פרעות, כשהם משאירים את כלי נשקם ואת ציודם על אם-הדרך, נלחמים עם המצביעים על מקום באמבולנסים, נוהרים דרומה במהירות גדולה יותר מזו של הפליטים המשרכים רגליהם.

אמירתו של הרמן קאהן, כי האמריקאים בווייטנאם בחרו בצד של הבאוארים נגד הפרוסים של הצד השני, היתה לבדיחה עצובה.

חשוב להתחיל בתיאור המראות, אפילו אם תמונת החזית מראימה פחות מכפי שהדבר נראה. כמה קצינים נוקשים בפנטאגון, שאינם רוחשים חיבה מיוחדת לבעלי-בריתם בסייגון, משוכנעים כי על אף ההצגה הגרועה של הימים האחרונים מסוגל עדיין הצבא הדרום-וייטנאמי בסיוע האוירי להדוף לאחור את הקומוניסטים לפני שהם יגיעו אל שערי העיר הוא.

בה בשעה שהמפצצות הכבדות על האייפונג ועל האנוי נעצרו למעשה, התעצמה הפעילות הדיפלומטית. וואשינגטון רוחשת שמועות, כי הסכם משולש בין ואשינגטון, פקין ומוסקוה יכריח את האנוי להיסוג מן המיתקפה תמורת הסדר פוליטי.

פעולות-תגמול

מתוך הסתירות הרבות דבר אחד נראה ברור. יש להתייחס ברצינות לדבריו של ניקסון על פעולות תגמול נגד הצפון. אם הטענות הדיפלומטיות לחסום את הצפון-וייטנאמים ייכשלו, כותב שורות אלה מאמין, כי ארצות-הברית תהיה מוכנה להפציץ מרכזים אזרחיים בצפון-וייטנאם במסדים שיגמדו כל מה שנעשה בתקופת ממשלו של הנשיא ג'ונסון. אם זה ישנה את התוצאות בדרום-וייטנאם, קשה לנבא. אולם קשה לתאר שהנשיא ניקסון ירשה לקומוניסטים להתקדם מבלי לשלם מחיר.

זוהי אסטרטגיה מסוכנת מאד. מבחינה פנימית-אמריקאית ומבחינה בין-לאומית. מבית, בשנת בחירות לנשיאות. ההנחה המקובלת היא, שפעולה כזו עלולה להזיק לניקסון אם הוא רוצה להיבחר מחדש בנובמבר. אכן, לפי דברי שר-האוצר בחוג קונלי, החודש יועצו הקרובים של הנשיא מתמצאות על האנוי. בגלל האיפונג מאותה סיבה, היינו מחשש, כי זה יקפיץ את סיכויי. נראה, כי היועצים שומרים על קרקע מוצקה. אין ספק, כי אמריקה הנבגעת, המולדת המהתרסכלת מן המלחמה-ללא-סוף, תשלם על מדיניות התגמול של ניקסון בלאו המנוי. אם אמנם כך הדבר, התגובה של הנשיא להלך-הרוח המצוי מוכרחה להתבסס על אחת משתי ההנחות: או שהוא מקבל על עצמו את האפשרות של תבוסה פוליטית תוך הולכה, כי האינטרסים הלאומיים של אמריקה חשובים יותר מעתידו הפוליטי, או שהוא כבר בצורה שונה את הלך-הרוחות. דבר המאפשר לו להגן על האינטרסים האלה בלי לחשוש יותר על המידה לעתידו הפוליטי.

אולם כפי שהראה המחקר המעמיק של דון אובדורפר על מיתקפת „טאט", אפילו תבוסה צבאית של הקומוניסטים אין פירושה שהם נכשלו במתקפה. ההיפך הוא הנכון. כפי שהנשיא ניקסון יודע היטב, מלחמת וייטנאם קיימת בכותרות הראשיות ובמהדורות החדשות של הטלוויזיה כשם שהיא מתרחשת בשדה הקרב. אף כי יש הבדלים ברורים בין מיתקפת „טאט" — כאשר יותר ממיליון חיילים אמריקאים היו מעורבים בקרבות — ובין המתקפה האחרונה של האנוי, בכל זאת חייב נשיא אמריקאי לטפל בבבואות שמציבה לו דעת הקהל.

זה מעלה פאראדוקס מעניין. נאומיו של ניקסון נעשים נוקשים יותר. הוא מזהיר, כי שלום העולם יהיה מוטל על כף המאזניים בשבועות הקרובים. הוא חוזר שוב ושוב כי האנוי עלולה על דרך מסוכנת. כי ארצות-הברית לא תובס וכי המתקפות מן הים ומן האוויר יימשכו. אנשי ממשלו מרחיקים לכת ומדברים בגלוי על „כל האמצעים מלבד התקפה גרעינית"; מצור על נמל האייפונג, הרחבת התקפות במטוסי בי-52 על הצפון, ואפילו מיתקפת-נגד ביבשה של כוחות דרום-וייטנאמים לפי דוגמת נחיתת אינצ'ון במלחמת קוריאה.

ניתוח של מה שהתרחש בארצות-הברית מאז החלה המתקפה בחודש שעבר עשוי ללמד מעט. כיצד רואים את הדברים בבית הלבן.

ראשית, דעת הקהל. הסקרים העיקריים הראו, כי התמיכה בניקסון עלתה — ולא ירדה — מאז החל להפעיל את המפציצים נגד האנוי והאייפונג. התוצאות הן רבות-עניין, משום שהן מבהירות היטב, כי ייתכן שהאנוי טעתה ביחס לאופי העייפות האמריקאית מן המלחמה. בה בשעה שהסקרים מראים, כי התמיכה הלאומית בצורת ניהול המלחמה על-ידי הנשיא עלתה ל-63% כאז החלו הפצצות התגמול האמריקאיות, הזינוק במספר האמריקאים המאמינים, כי זהו הזמן „ללכת עד הסוף ולנצח" (עליה מ-10% ל-30%) משמעותי עוד יותר. הצמיחה הזכית המצדדת בנסיגה מוחלטת, חד-צדדית ומיידית נשארה קבוצה בסביבות ה-20%.

בקיצור, ככל שיהיו האמריקאים עייפים מן המלחמה, הם מודעים לעובדה, כי הצפון-וייטנאמים פתחו במתקפה ועברו את האזור המפורז, בהיעדר של יחידות יבשה אמריקאיות לוחמות בקרבות — ותוך תהליך הוצאת ה-

כחות האמריקאים מהאזור — ומספר גדול של אמריקאים אינו מתנגד לפעולות התגמול המבוצעות על-ידי כוחות האוויר. למען האמת, רבים חשים, כי ארצות-הברית עושה כעת את מה שהיתה צריכה לעשות לפני חמש שנים.

יש ספק, כמובן, אם אפשר יהיה להמשיך בפעולות אלה עד אין סוף, בה בשעה שכוחות דרום-וייטנאם סובלים תבוסות כבדות ומהירות. לכן יהיו שלושת ה-שבועות הקרובים — לפני שמתחילה עונת הגשמים בדרום-וייטנאם ולפני ביקורו של ניקסון למוסקוה — רב-חשיבות.

הבחירות המוקדמות הדמוקרטיות לא העלו רמזים ברורים על יחס הציבור אל המלחמה, מעבר למה שכבר ידוע. לעומת זאת הן הוכיחו, כי מעבר לרצון לראות בסיום מהיר ככל האפשר של המלחמה, הרי גם לתומכיו של הסנטור ג'ורג' מקגוברן, המועמד האנטי-מלחמתי הבולט ביותר, יש נושאים בוערים יותר לענות בהם, כמו מיסים, הסעות לבתי-הספר, אינפלציה, אבטלה, והחרשות רווחות של זעם ותסכול בגלל מה שקורה באמריקה.

שנית, בנוסף לדעת הקהל, נעזר ניקסון על-ידי הולשתה היחסית של התנועה נגד המלחמה. בניגוד בולט ל-1970, אחרי הפעולות בקאמבודיה, נאלמה כמעט תגובת המחאה, ויש לה השפעה זעירה בלבד מחוץ לגבור לותיקם של מספר קמפוסים.

באוניברסיטת קולומביה, שהיתה מרכז המחאה הראדיקאלית רק לפני שנים מעטות, ביקשו סטודנטים שרצו להמשיך ללמוד, קומץ קטן של מפגינים שכבש כמה מבנייני האוניברסיטה וניסה להשבית את הלימודים. הגירוש בעיקר על-ידי סטודנטים. אשר הכריזו, כי אם מתנגדים למלחמה [illegible]

דרכים טובות יותר למחות נגדה. פירוש הדבר, כי הסכנה של הדיש תקריות דוגמת תקרית אוניברסיטת קנט-סטייט, שהביאה למותם של סטודנטים ולהסלמה דרמתית במחאה הציבורית, היא קטנה.

הלך הרוח של הסטודנטים בשתנה. גיוס-החובה הולך ומסתיים, ושיטת הגורלות מקנה להם סיכויים רבים להימנע מגיוס. אף כי הקרבות בווייטנאם נמשכים עדיין, אין הם נראים כמשהו בלתי נמנע. יותר מכך, הסטודנטים שהם פעילים מבחינה פוליטית — ורבים היו אידיאליסטיים (אחרי שנות השישים הקודחות) — לוקחים חלק פעיל במסע הבחירות של המועמדים הדמוקרטיים לנשיאות. מחוץ לאוניברסיטאות, התנועה נגד המלחמה חסרה ארגון, מקורות, מימון והתלהבות שהיו לה בעבר. אולם בייחוד חסרה היא „להמימי". אותם מאות אלפים שהיו באים להפגנות ולכנסי המחאות מול מצלמות הטלוויזיה.

שלישית, ניקסון חייב להתחשב בקונגרס. בסנאט חייב ניקסון לעמוד נוכח לחץ מתמיד דכמה צעדים המאיימים לקצץ במימון המעורבות הצבאית האמריקאית בהודו-סין. צעדים אלה, שגם אם יזכו לרוב בסנאט, ודאי לא יעברו את מחסום בית-הנבחרים, מעלים את האופוזיציה למדיניות הנשיא אל הכותרות ומצמצמים את חופש הפעולה שלו במידה מסויימת.

ההימור הגדול

בהתחשב בכל המגמות הפנימיות האלה, אפשר להבין את נקודת המבט של ניקסון מן הבית הלבן בצורה זו: זהות הדעת הצבאית היא, כי צפון-וייטנאם מסוגלת להשיג את מטרתה ולכבוש את הדרום, רק אם האימפוא לא תינזק. אולם זהו [illegible] האמריקאים

חייבת להימשך. על ארצות-הברית לאיים איפוא בעונשים כבדים — הפצצת דרכי אספקה, מצור על נמל האייפונג וכד' — ולהוכיח באותות ובמופתים, כי היא מוכנה לבצע את איומיה במידת הצורך. זה חיוני, משום שהצפון-וייטנאמים יצאו לשבור את ריצ'ארד ניקסון, קרי את הרצון האמריקאי. אם ניקסון יוותר על-ידי ריסון פעולות התגמול, הוא יפסיד בבית, מכל הכיוונים. ה„יונים" יטענו כי ה„ווייטנאמיזציה" היא כשלון, ואילו ה„ניצים" לעולם לא יסלחו לו. אולם אם הוא „יתעקש", יחזיק מעמד, וישיב מכה אחת אפיים, יש לו סיכוי למנוע מצבמו בזיון סומכי ולהיבחר מחדש לנשיאות. אם יילך בדרך האחרת, אין לו כל סיכוי. הוא יאבד את הנשיאות, והרבה יותר מזה.

זהו הימור. לא רק משום שקשה לחזות את הלך-הרוחות שהוא יעורר בציבור, אלא משום שבעיות הפנים אינן הגורם היחיד בחישוביו של ניקסון. המעורבות הסובייטית סיבכה כל הערכה על התגובה האמריקאית לצפון-וייטנאמים.

אולם עד עתה נראה, כי ניקסון הפעיל את הגישה המאוזנת הדו-משמעית שלו במגעיו עם הסובייטים, בשם שטיפל בלחצים הפוליטיים מבית. אילו פעל בנוקשות — כך שקל כפי הנראה — קיים היה סיכוי, כי הסובייטים יבטלו את פגישת הפסגה. הנזק היה רב. אולם הוא היה גדול הרבה יותר במקרה שהפסגה היתה מתקיימת וארצות-הברית היתה נושאת ונותנת מעמדה של חולשה. או אם הנשיא היה מבטל את הפסגה משום שהיה חש עצמו חלש מכדי ללכת למשא-ומתן עם מוסקוה.

מכיון שברית-המועצות היתה מעוניינת בפגישה מסיבות שמעבר לידידותה עם האנוי, יכול היה ניקסון לקבל על עצמו כמה סיכונים. אם באמת הסובייטים מעוניינים בפגישת הפסגה, הם אף עשויים למצוא דרך להביא את האנוי להרפיית מתקפתם. אלא שמידת הלחץ שהסובייטים יכולים או רוצים להפעיל על האנוי, עדיין אינה ברורה.

זו היתה תמצית השיחות החשאיות בין ד"ר הנרי קיסינג'ר והמנהיגים הסובייטיים במוסקוה. אולם כפי שהבהירה ההודעה על צעד רציני קדימה לקראת הסכם צמצום הנשק הגרעיני (סאל"ט), שנתפרסמה השבוע, וייטנאם אינה הנושא היחיד על סדר היום של ועידת הפסגה.

ייתכן מאד, כי מלחמה זו היא מעבר לפתרון של המעצמות הגדולות. על אף מעורבותן במוקדם או במאוחר, תוכרע המלחמה מבחינה צבאית ופוליטית, בנצחון או בתבוסה, על אדמת דרום-וייטנאם. מפרספקטיבה של תולדות המלחמה ההודו-סינית, הרי אפילו השבועות הדרמתיים, העגומים, האלה, עשויים להיות לא יותר מאשר נגינת ביניים לא-ברורה.

הנשיא ויועצו

סיכויי מק־גוברן והמכשולים בדרכו

מיוחד ל„דבר",
מאת ג'וזף קראפט,
ואשינגטון

במירוץ המועמדים על המינוי מטעם המפלגה הדמוקראטית מתבלט עתה סנטור ג'ורג' מקגוברן, זה קהביה מאז-שם והקדים את שאר יריביו. עתה כבר אין להוציא מכלל האפשרות את סיכוייו של מקגוברן לא רק לזכות במינוי הדמוקראטים כמועמד המפלגה אלא אף לזכות בבחירות לנשיאות עצמן.

אולם כדי להגיע אל סוף המירוץ, יצטרך מקגוברן לרסן את נטייתו רוח של חסידיו להיות דבקים בעקרונות מוסריים נעלים ולהזול מלהבטיח להקים אמריקה טובה וטהורה יותר מכפי שמסוגלים שאר האמריקאים.

הצירוף לנקוט בעמדות הנשענות על עקרונות המוסר חזק במיוחד בקרב חסידיו של מקגוברן, וזאת כיוון שרבים מאד מאלה הפועלים למענו הם צעירים ואידיאליסטים. אלה התלכדו סביבו בעיקר כדי להראות שאין הם מוכנים להתפשר עם מה שמקובל כבר כמציאות פוליטית. זהו המניע שהביא את הצעירים האידיאליסטים אל דגלו של מקגוברן, וברור שהם רוצים להטביע את חותמם על מעמדו ועל המערכה כולה.

ג'ורג' מק-גוברן

סטודנטית בת 18, בוגרת מאינארד מאוניברסיטת יייל, נתנה ביטוי להלך רוחם של הצעירים האלה במכתבה ב„ניו-יורק טיימס": „יצאתי למערכת הבחירות השוקדמות, כרבים מאתנו, כדי שאוכל לומר „אני הייתי פעילה במערכת ניו-המפשייר", כפי שתלמידי תיכון נוהגים להצטרף למועדונים השונים בכדי שיוכלו להתפאר ולציין בטופס הבקשה להתקבל לקולג': „אני חבר במועדון פלוני אלמוני". הסטודנטים הפעילים במערכה למען מקגוברן, כמוני, עשו מעין עיסקת חליפין: תמורת אצבעות קפואות מקור והתרף הם זכו במצפון נקי".

טיהור המצפון — כיצד

„הרצון „לטהר" את המצפון" הביא אל מטהו של מקגוברן לא רק את הצעירים האידיאליסטים אלא גם בוגרים רבים, ואותי ביניהם. שכן בחוגים רבים התייחסו תחילה בביטול למסעו של מקגוברן ואף לא היתה אוזן להשקפותיו על בעיות מסויימות. וזאת כתגובה המעשית שאין סיכוי למערכה פוליטית המדברת בלשון המוסר. לאחר שנתברר שאכן מסוגל מקגוברן לנחול נצחון, גבר בקרב חסידיו הפיתוי להוסיף לרכב על גל המוסר הצרוף. ברוח זו הופיע גם מאמר בירחון הצעירים הדמוקראטים התומך במקגוברן תחת הכותרה: „יש להעניק חנינה לליבראלים שתמכו במאסקי". המאמר נכתב מתוך ההנחה שהמועמד מאסקי כבר נכשל ולכן הוזרו הירחון לקבוע את סוגי האנשים הראויים להתקבל בקהל חסידי מקגוברן, לאחר שיטהרו את עצמם מ„החטא" שבתמיכה במאסקי.

אחד מסוגי „החטאים" הראויים לחנינה, הם „הטכנוקראטים העסקנים המקצועיים, אשר רצו לתמוך במועמד בעל הסיכוי לנצח ולכן בחרו במאסקי וקפצו על עגלתו שהובילה אל השלטון".

סוג אחר כולל את „אלה אשר ראו במסעו של מאסקי כעין מסע-צלב נגד ריצ'ארד ניקסון". עליהם אומר בעל המאמר בבוז שהם „רק תרמו באיוולתם לליכוד המפלגה הרפובליקאית סביב לניקסון".

כביטוי נוסף לאימוץ השקפות פוליטיות בהתאם לעקרונות המוסר משמש מאבקם של חסידי מקגוברן נגד „מרכזי המרכז", דהיינו נגד הסנאטורים מאסקי והאמפרי. השבוע, בנאומו באוניברסיטה הקאתולית בואשינגטון האשים מקגוברן את מה שהוא כינה „מרכז המימסד" בכל הפגעים הציבוריים שמהם סובלת החברה המודרנית. „מרכז המימסד — הוא שהכניסנו לתוך המלחמה המטופשת והאכזרית ביותר בתולדותינו... הם אשר הקימו את הענק הצבאי על חשבון הפועל האמריקאי ואשר הטמיסו נטל מסים בלתי-צודק על שכם הציבור האמריקאי... הם האומרים לנו שיכולים אנו להרשות לעצמנו מערכת טילים „איי.בי.אם.". אך לא יכולים להרשות לעצמנו מערכת בריאות טובה... הם האומרים שבאפשרותנו להעניק ערובה בצורת מילווה בסך רבע מיליארד דולאר לחברת „לוקהיד". אם אינו יכולים להרשות לעצמנו להנהיג פנסיה הוגנת לזקנים".

נימים של 1968

עיקר הצרה שבהתקפה בלתי-מרוסנת זו על המרכז אינה רק בגישה הפשטנית ובמידת הגזמה. מה שגרוע יותר הוא שהדיבורים על „חנינה לחוזרים בתשובה" ועל „המצפון הנקי מאשמה" מזכירים את מסע הבחירות של 1968, בעוד שאין הדברים הלמים עוד לא את הנסיבות של 1968 ולא את האישים המעורבים עתה בבחירות.

אשר לנסיבות שנשתנו, הרי העובדה המרכזית היא זו שלינדון ג'ונסון שוב אינו יושב בבית הלבן והדימוקראטים שוב אינם נתונים ללחץ להוסיף ולתמוך בנשיא המוכן, מתוך מניעים פאטריוטיים מוסיפים, להקריב הכל אך ורק כדי שלא ייכנס להיסטוריה כנשיא שהפסיד במלחמת וייטנאם. בהיעדר גורם זה יש עתה מקום רב בתוך המפלגה לגמישות לכאן או לכאן.

ואשר לדמויות שעל הבמה הפוליטית, הרי ש„השחקנים הראשיים" הם כולם אנשים היודעים להתפשר ולהסתגל למצבים. האמפרי ומאסקי כאחד קוראים לעצמם „אנשי המרכז", ואילו הסנאטור מקגוברן הוא ההיפך הגמור מאיש יהיר ושואף נקם. הדמיון הוא זה של בונה ולא של מחריב. הוא עשוי להתקבל למעשה על דעת המפלגה הדמוקראטית כולה.

אולם למרות הצלחותיו האחרונות, נוסיף מקגוברן לגלות חולשה אצל מי שנחשב כרוב בבין הרוב בבין של ציבור הבוחרים הדמוקראטים. בחירות המישנה בפנסילוואניה ובמאסאצ'וסטס גילו מחדש, כי מקגוברן אינו קרוב ביותר ללבם של הפועלים הלבנים („בעלי הצווארון הכחול") שהיוו כאן ובמקום את חוט השדרה של בוחרי המפלגה הדמוקראטית. בפנסילוואניה, למשל, היה נטוש המאבק על קולות המרכז בין האמפרי לבין מאסקי, ומאסקי נחל כאן מפלה כהפירה. כתוצאה מכך הפך המירוץ על הבחירה הדמוקראטי להתמודדות אישית בין מקגוברן להאמפרי. כשמקגוברן אסף כאן את פרי הנסיבות הבקויות.

לנוכח ההתפתחות סיכוייו של מקגוברן עקב נסיגת כספו מההרים, עדיין ספק אם יהיה טעם להעניק לו את הכינוי הדמוקראטי. כל עוד לא יצליח מקגוברן לרכוש לצידו את מבי כד הפועלים הלבנים. רבים מהם קאתולים ממוצא מזרח-אירופי, שקולותיהם חיוניים בבחירות במדינות הגדולות בעלות תעשיה מפותחת. המירוץ בפנסילוואניה הוכיח פעם נוספת למקגוברן אינו מושך קולותיהם של בני הקבוצה הזאת.

מקגוברן מודע לחולשתו זו והוא כבר עושה מאמצים רבים כדי להוכיח שבמדינות אחרות, כגון אוהיו, עומדים הפועלים הלבנים לצידו. עם זאת אין לבצעות ליסוד ניכר בסיכויים. כמו גם שמקגוברן ידוע בעמדתו השלילית לגבי סיוע ממשלתי לבתי-הספר הקאתוליים, ויריביו לא יחמיצו את ההזדמנות להאיר את עיני הפועלים הקאתולים לעובדה ואנטי-קאתוליות.

אלה הם הגורמים בעוכריו של מקגוברן והנימים לאל את סיכויו הטובים לזכות בתמיכת המפלגה הדימוקראטית כולה, וזאת בנוסף על הציאה המאקסית. כלל ושל חסידיו בתכבולת הבחירות.

מקגוברן לא יצליח, כל עוד הוא תוקף את המרכז וכל עוד תוכניתו מוסיפים לדבר על טוהר המצפון וכל עוד מדברים על מתן „חנינה" לדמוקראטים האחרים. אם ימשיך מקגוברן וחסידיו בקו המצפוניה של המשת סוחר וההתחסדות, בעסקה הנסגה שידברו יתכנסו רק את הזרם המצומצם של בעלי דיעה וכצמן ההם, הוא עתיד ליהפך למה שיריביו כבר רואים בו. הוא — גילד-הזר של הדמוקראטים.

לקראת שבוע הספר העברי
הופיעה מהדורה שלישית
עד עתה 21,000 עותקים.
משה דיין
מאת שבתי טבת
המחיר השבוע 13.50 ל"י, במקום 15.80
ש הוצאת שוקן / ירושלים ותל-אביב

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להנחלת הלשון
אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללימוד השפה העברית, תרבות ישראל וידע הארץ
השתלמות בשפה העברית - 4 שבועות
פתיחה: 14 במאי 1972
קורס אינטנסיבי לוותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשלמה כללית של ידיעותיהם בלשון.
* שיפור ההבעה בכתב ובעל-פה
* עקירת שגיאות כתיב
* פרקים נבחרים בתנ"ך ובספרות.
הקורס מתקיים בתנאי פנימיה. תושבי נתניה והסביבה מתקבלים גם כתלמידים אקסטרנים.
פרטים והרשמה: אולפן עקיבא נתניה, חבצלת השרון, טל. 053-24506; 053-23947

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התיישבותי
ברית התנועה הקבוצית
הועדה לקליטת נוער
מבצע קליטה מיוחד לתלמידים ולנוער
התנועה הקבוצית, בשתוף עם משרד החינוך והתרבות ועליית הנוער, מציעה לכל ילד ונער בישראל לימודים במסגרת ההתיישבות העובדת, בכל חלקי הארץ.
* לימודים בכיתות יסוד — בחטיבת ביניים — ובכתות על-יסודיות.
* תעודת בגרות למצליחים בבחינות.
* מגמות עיוניות ומקצועיות, בהתאם לנטיית התלמיד והוריו.
* הלימודים בבתי-ספר מקומיים ואזוריים.
* פנימיה ליד כל בית ספר.
הנחות גדולות בדמי ההחזקה תינתנה לזקוקים לכך ושכר-הלימוד הוא מדורג לכל התלמידים.
ההרשמה: בימי א', ב', ג' בשעות 14—9 בתל-אביב בבית „המרכז החקלאי", שד' שאול המלך 8, קומה ה', חדר מס' 508, ת.ד. 33210, מיקוד 61330, טלפון 03-252171.
בחיפה בימי א' בשעות 14—9, במדור הקליטה, בית הקיבוץ המאוחד, רח' פרץ 31.
פרטים ויעוץ: באגף לחינוך התיישבותי, הקריה ה"א, רח' ד' בית מס' 8, ת. ד. 7036, טלפון 255421.
למדו בבתי הספר של ההתיישבות העובדת!

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת מורים
מכון ללימודים על־תיכוניים „אחוה"
מודיע על
הרשמת מועמדים לשנה"ל תשל"ג
למסלולי ההכשרה הבאים: —
גננות - משך הלימודים שנתיים.
תתקבלנה תלמידות בוגרות י"ב כתות, כמו כן תתקבלנה ביצמדות מבוגרות בסיימות שרות בצה"ל, או בגיל בעל השירות. שאין להן תעודת בגרות מלאה, במידה שהמצאנה מתאימות ע"י ועדת קבלה מיוחדת.
עוזרות פדגוגיות לגננות - משך הלימודים שנה אחת.
התקבלנה תלמידות בוגרות י' כתות לכל הפחות, בגיל 18 ומעלה.
תלמידות שתתקבלנה תוכלנה בהלוואות ומלגות ההשכרות בתנאים המוזכרים למענקים.
— ההרשמה באמצעות דואר או טלפון:
מועצה אזורית באר-טוביה בשעות 16.00—8.00 055-96971
מכללה „אחוה" ת.ד. 85 ק. מ. בשעות 21.00—18.00 055-96283

עירית אילת
מודיעה בזה על משרות פנויות
1. מנהל/ת כח סוציאלי.
הכשרות הדרושות: בוגר/ת בי"ס לעבודה סוציאלית בעל/ת תעודת עובד סוציאלי מוסמך, נסיון בעבודה סוציאלית.
2. עובד/ת סוציאלית — לטיפול בקהילה.
3. מנהל בית הבראה:
הכשרות הדרושות: המועמד מוסמך בעל הצעת מנהלית, בעל יכולת [illegible].
4. [illegible] — עם נסיון בעבודה מוניציפלית.
הדרגות לכל המשרות הנ"ל — בהתאם להכשרות המועמד. העדיפות תמסור בהסכמת דירה.
את ההצעות נא לשלוח לידי מנהל העיר י. שביט.
א. אלה, ראש העיריה

ישלי עניין בדבר

בקיצור
למכירה
אבקיד עד 1.6.72 גם על בקרים, אבקיד עד 1.6.72 גם על בקרים. קיור קהי, דיזנגוף 84, ת"א. [illegible]
פקידות
▲ הנהלת חשבונות בירושלים ובפקיה בעוד הצבתה. פקידות כללית — 4 חדשים: National, כתיבה במכונה — חדש! בית הספר „הפקיד", י. פרוכן, בצלאל 18.
שונות
▲ [illegible] בתי הספר הזה 26 [illegible]
▲ [illegible] 500 [illegible] 02-524616, 02-526334
▲ [illegible] 4 [illegible]

פחות מדי...
מאוחר מדי...
כאשר האינפלציה זחלה - הממשלה ישנה
כאשר האינפלציה דוהרת - הממשלה מנמנמת
מה היא מציעה?
חצאי אמצעים שאין בהם פתרון למניעת ירידת כספך.
מה גח"ל דורש?
* צמצום בתקציבים ממשלתיים וצבוריים ויעול השמוש בהם.
* הפסקת הדפסת כסף ע"י בנק ישראל.
* מכירת קרקע ממשלתית לכל.
* ביטול האשראי המכוון.
* הבראת שיטת המיסים.
* יצוב שכר עבודה ומחירים.
אזרח,
הממשלה משלמת לך מס שפתיים
ואתה נדרש לשלם מסים כפליים.
*
לשנוי המשטר — גח"ל
גח"ל
גוש חרות-ליברלים

כובשי הסנאט

מאת נחום ברנע

קשה להניח ש־2 במאי 1972 יכנס להיסטוריה כיום כיבוש הסנאט באוניברסיטה העברית בירושלים. אף־על־פי שעל חלק מ־המשתתפים של אנשי כהרזהבי־ ניכרה בהחלט תחושה עניינית. סביר יותר להניח, ש־פעולתם ההפגנתית של בני קבוצת־מיעוט מהשמאל האוניברסיטאי תקשה עוד יותר על התעמולה שלהם בעתיד. בהזדמנות זו היה הלילה שבילך בקומה החמישית של בניין הנהלת האוניברסיטה בגבעת רם כשלון גמור.

לכאורה יש לשמאל האוניברסיטאי הזה אהדה, רושם שנוצר בדרך־כלל היוזק ב־מראה החיצוני של המשתתפים בהתכנסויותיו: שיער ארוך, פרוע קצת יותר מהמקובל על סטודנטים ללא תרבות פוליטית. לבוש מרושל, אולי עוד יותר משמחייבת ה־אופנה. תיקי־צד צבאיים ול־בושות. למעשה קיימים בתוכו אנשים שונים ואף מנוגדים, ה־מתגדים ב„תנועות", „ספל־יות" ו„ביטיות" זעירות, ש־אינן מונות לעתים יותר מ־עשרים־שלושים פעילים. ואף לא גם פחות. חוסר־הסובלנות העובר, שמגלה המימסד כלפי גילויי־המחאה שלהם, כמו פעולתם של חוגים מתונים בתוך קבוצות אלה. הנדחקים לעמדי הקיצונים, גורמת להקי־צנה הולכת ומחריפה. בפעולו־תיהם, התבדה, המחאה את כו־לם במסגרת אחידה הקרויה, לשם נוחות, „שיח" ו„מצפן", ומטילה בכך לאנשי „מצפן" להשתלט על הקבוצה כולה. למעשה.. מהווים אנשי „מצ־פן" פרובוקאטורים, שמלאכתם נעשית בעזרת המשטרה.

נכחתי לפני כשבועיים בכ־נס של השמאל באוניברסיטה, בהשתתפות פרופסור אחד, מ־פעילי רשימת השלום המבוטלת, וכן שניים מחברי קיבוץ ניר־עוז, שהוזמנו למקום בתואנת־שוא, שהמדובר בכנס־הסברה פתוח. יותר מארבעים צעירים לא הצליחו בעיני־השמאל ל־גייס, אולי משום שהכפולה לא נועדה להפגין נגד משהו או מישהו. כולם הכירו את כולם, אף־כי ספק אם כולם ירדו ל־עומק הסיסמאות שנזרקו מ־פיהם במהלך הערב, ושהובקו, כמקובל, ונרדעו עולם. מנתי־בי־נפש ועד משנתו של מאו, מרפיח עד האוהאנג. איש אחד מפלגי „מצפן", טען, בהגיון, שהאחרים לא יכלו לסתרו, ש־הוא מוכן להצטרף לכל הפגנה אנטי־ממשלתית, אפילו תיערך תחת סיסמאות בינימאליות. ב־מסוה של ויכוח אידיאולוגי התחננו המתונים שאנשי „מצ־פן" יפסיקו להדביק את עצ־מם להפגנות אחרים. זו הי־תה תחינה מעוררת רחמים, כשם שהיתה חסרת־סיכוי.

מצבם של אנשי קבוצת ה־„פנתרים השחורים" מסובך פ־חות, אולי משום שעד עתה לא נדרשו. למעשה, לגבש השקפת עולם בנושאים שע־ליהם הם מפגינים, פרט ל־קריאה העדתית־חברתית ושי־נה, המתרכזת במחאה נגד ההתעשרות ונגד קיפוח מסוי־כי־התכנסה ועזרת המזרח. זו־הי מחאה־על־בטחה, שלא בכי וגם תחילה נקלטו ה„פנתרים" לחבורה המגוונת של השמאל שבשולי האוניברסיטה. מעמ־דם בו דומה למעמד סגני־השרים הערבים: רוצים ש־יקשטו את האולם והבמה, ב־תנאי שלא ישפיעו על מהלך הדברים. שיהיו יפים וישתקו, פחות או יותר. לאמיתו של דבר, ההבחנה העדתית ב־שמאל הראדיקלי אינה שונה מזו הנוהגת במימסדים אחרים בפוליטיקה הישראלית.

כך קישט ה„פנתר" כוכבי־שמש גם את אולם הסנאט של האוניברסיטה, במסע־הכי־בוש של יום ב'. יום־הכיבוש החל במחאה כנה, על התנה־גות המשטרה בהפגנת השמאל באחד במאי.

אך מאחר שלא יכלו לתקוף ישירות את המשטרה, תקפו את מי שאינו רוצה להשיב מכה: את האוניברסי־טה. התבצרותם ההדרגתית (לו היתה הנהלת האוניברסיטה ג־מישה יותר, אפשר היה, כנר־אה, למנעה בצהריים) באולם הסנאט והסברה בדוחק רב: מכיון שהרקטור, בצינם־כב־יכול של הסטודנטים, אינו מ־גנה את התנהגות המשטרה ב־אחד במאי, הם מתביישים לל־מוד באוניברסיטה. מכאן: ש־ביתה באולם הסנאט.

לאחר שנעלה האוניברסיטה את הבניין, מושש לכניסת סטודנטים נוספים לקומה ש־„כבשו", התנהלו באולם ה־בצור ויכוחים ארוכים ומייג־עים, שהועברו ברמקולים ה־חוצה, לכמה עשרות סקרנים ואוהדים שישבו ברחבה למ־טה. הנאומים שפעו עידוד עצ־מי, שנראה מיותר לגמרי, ל־אור התנהגותה המאופקת הנ־בונה של האוניברסיטה. הת־וכחו אם להתיר לאחד מחב־ריהם (חבר איזה פלג?) ל־התראיין בטלוויזיה, ואף הצ־ביעו פעם אחת, וליתר בטחון שנית, עד שנספרו קולות ה־מחייבים וקולות השוללים. כובשי־האולם היו גאים מאוד בכך, ואף חזרו ואמרו זאת, שאצלם, לא כמו במדינת יש־ראל, שוררת דמוקרטיה.

לאחר שעזבו, בעיניים אדו־מות ובהרגשת נצחון, את או־לם הסנאט ביום רביעי. הלכו להמשיך ולהפגין. הפעם לכתו־בות רלבנטיות יותר, נגד הת־נהגות המשטרה. ה„כיבוש" זי־כה את עניינם בפרסומת, אך ספק רב אם הועיל באמת. ליל־הנאומים שכמו על קריית־האוניברסיטה מהווה פעולה א־לימה נוספת, המחריפה את ה־אווירה האלימה־למדי בלאו־הכי בפעילות הפוליטית ב־קאמפוס. עד עתה שימשה ה־אוניברסיטה מעין שמורת־טבע לקיצונות פוליטית, בתנאי ש־לא חרגה מגדר הדיבור. ה־איום היחיד על חופש הדיבור בא בדרך־כלל מקבוצות אח־רות, מהימין הקיצוני, הסות־מות תדיר בצעקות את פיות יריביהן הפוליטיים. ככל ש־תחריף האלימות, תצטרך ה־אוניברסיטה לנקוט אמצעים משלה. אין לה גם כתב־חסי־נות מפני שביתות העשויות להביא על הקריה יום שחור, דומה ליום בו דיכאה המש־טרה, ב־1966, את ההפגנה נגד אדנאואר. „מצפן" העזירה נח־נית, כנראה, מהתמורת האווי־רה. הקבוצות המתונות בש־מאל האוניברסיטאי, בהיגררו־תן לקראת מעשים אלימים, כורתות את הענף שעליו הן יושבות.

מה נשתנה במושבי עולים (ו')

אורות וצללים ב„אדמה ללא צל"

כתב: אריה ל. אבנרי ● צילם: בוריס כרמי

לפני שלושים שנה יצאו כמה צעירים, במשאית עמוסה טרקטור וכלים חקלאיים, אל מרחבי הנגב הדרומי מבאר־שבע. ומטרתם: שטח אדמה בקרבת תחנת המדבר עס־לוג' — מה שעתיד להיות קיבוץ רביבים. את המסע הזה וראשית שנותיו של הקיבוץ תיאר יוסף — אלכסנדר סגל בספרו „אדמה ללא צל". לא היה ביטוי יותר מוחשי ומפציע להזדהות בראשית בארץ הצחיחה הזאת. הסצורה סופות־חול וקלוריה בשמש הלוהטת, ב־שלוש המלים „אדמה ללא צל". שלושת המצפים שהוקמו בשנת 1943 — רביבים ובית־אשל — היו כמו חץ שלוח למר־חק של 100 קילומטר מהנקודות הדרומיות ביותר של הישוב ב־ימים ההם — ניר עם, דורות, רו־חמה. אל ארץ לא נודעת, ללא ישוב קבע, ללא מקורות־מים, ללא משקעים, אל אדמה, שמעולם לא נגעה בה מחרשה בעומק של יו־תר מעשרה סנטימטרים.

מי שמכיר את הנופים האלה מן הימים ההם ונוסע עתה בכבישים המתמשכים לאורך קיבוצים, מו־שבים ועיירות — מראות הווה ו־עבר מתערבבים במוחו, חופפים ומאפילים אלה על אלה, כמו שני סרטי קולנוע המוקרנים זה על גבי זה על בד אחד.

והשמות — פסוקי תנ"ך מפור־קים למלותיהם וסלסלים של גאולה ושיבה לאדמה: ברוש, תדהר ו־תאשור... פדויים, מבטחים ושרש־רת... קלחים שיבולים ומלילות... היה פער עצום בין השמות ה־תגיגים לבין מציאות־החולין ש־אליה נזרקו העולים שהגיעו ישר מן האניה או הוצאו משערי העליה ללא מושג מה מצפה להם על אד־מת הלס התחוחה תחת השמש היוקדת.

*

כאלה היו כמה המשפחות מ־תוניס שרוכזו בשנת 1949 בשער העליה ובמחנה המעבר בסנט־לוקס על הכרמל והובאו אל לב המדבר, אל המקום שהוא כיום 5 ק"מ מערבית מצומת אשל־הנשיא — באר שבע. כאן מקומו של המו־שב, שהוכתר בשם האפטימי ג י ל ת.

חלק מן העולים באו מעיר ה־נמל התוניסית סוס. חלק אחר מ־מרכזים כפריים בדרום תוניס, אך אלה כן אלה לא ידעו מה היא חק־לאות וכל שמצאו היה בית בן 24 מ"ר (!), חלקת אדמה וצי־נורות מים ומדריך המוכן ללמ־דם איך זורעים בצל ואיך חול־בים פרה.

נדלג על ההיסטוריה ונראה את גילת אחרי הדילוג שלהם על עשרים השנים ויותר — לאן הגי־עו מה עתידם האם עשו טוב שבחרו בעבודה קשה במרחק ממר־כזי הישוב? לאן מועדות פני יל־דיהם הנוער?

חוצות הכפר שוממים: האנשים בעבודה. אך הנה זרם של ראשים עם כיפות סרוגות תוצה את הכ־ביש — הגענו בדיוק להפסקה בבית הספר, והכל נהרו אל הצרכניה לקנות ארטיק כדי לשכך את זעם השרב הצורב. עם הילדים הגענו אל רחבת הבניינים הציבוריים: בית־העם, בית הכנסת, בבניינו חוצר בית הספר.

באחד החדרים בקומה השניה של בית־העם שוכנת כבוד מזכי־רות המושב.

שמואל מסאלם (42, נשוי + 7), מרכז המשק, ואליהו זרוק (29, נשוי + 2), המזכיר, היו במקרה שניהם במקום, והם ציידו אותנו בכל המידע הדרוש על המושב. אשר במידה רבה יכול לייצג את הממוצע של מושבי ה־איזור.

אליהו זרוק
מזכיר המושב

שמואל מסאלם
מרכז המושב

שמואל מסאלם הוא ממייסדי המקום. בן 19 היה כשעלה ארצה ואביו הסכים לעלייתו בתנאי אחד — שיתחתן קודם. הוא שמע בקו־ל אביו ועתה יש לו ב"ה משפחה גדולה, ובנותיו הבוגרות כבר לומ־דות בסמינר ובתיכון.

אליהו הוא בן של מתיישב. עבר את המסלול הרגיל: לימודים, צה"ל. שיבה למושב והצטרפות אליו כחבר עם בית ומשק משלו.

גילת תוכננה ל־124 משפחות, היום יושבות שם 116 משפחות, מהן 90 חקלאיות. ההפרש הקטן בין התכנון והקיים הוא הרזרבה שנשמרת בגילת בשביל הבנים ש־ישובו מן הצבא.

הבסיס המשקי: 20 ד' אדמה למשק האינדיבידואלי של המת־יישב. נוסף לכך: 4000 ד' פלחה משותפת המעובדת על־ידי החברה השיתופית של מושבי הנגב; כרם משותף ופרדס (324 ד') שנשע ב־מקום מרוחק, כך שאפילו יוצר המתיישבים, רק בקושי יכלו לע־בוד בו בעצמם. הפרדס עדיין ב־רשות הסוכנות וכשיתחיל לשאת פרי יוכל שם „ידפוק" יימסר ל־רשות המושב.

עשורים אחרים של המתיישבים מתפרנסים אך ורק על המשק. אלה הם בעיקר 25 הרפתנים המחזיקים 10—30 ראש. משק החצר תוכנן לרפת ולולו. תחילה דובר על 200—400 עוף, אך בקרוב יקבלו תקציב נוסף עד 1500 פטימים או 1000 מטילות. הרפת תוכננה תחילה לשלוש פרות ואילו רצו כל ה־מתיישבים היו יכולים לקבל גם הם תקציב לפרות וכן מימון ממשרד החקלאות להגדיל את הרפת, כך שאפשר יהיה לבסס את כל ההכ־נסה מן המשק. אך נראה שאין הם ממהרים. 65% של אנשי ה־מושב עובדים גם במשק וגם מ־חוץ למשק. עם מספר קטן של פרות ועם לול אפשר גם לקיים את המשק וגם לעבוד בחוץ — בייחוד כשיש בני משפחה שיכו־לים לעזור. 15% של המתיישבים אינם עובדים במשקם בכלל ו־עובדים רק עבודת חוץ.

ההכנסה מן המשק בגילת נעה בין 7000—12000 ל"י נטו לשנה. יש להניח, שאלה המגיעים רק למינימום יוכלו להעלות את הכ־נסתם, אם יקבלו את התקציב הכלא מהסוכנות ואת הלוואות־הפיתוח הדרושות, יותר פרות.

כוונותיה הטובות של מחלקת ה־התיישבות של הסוכנות להרבות את הכנסתו של המתיישב על־ידי ה־ענפים המשותפים, כמו פלחה, כרם ופרדס — מרחיקות במידה מסו־יימת את המתיישב ממשקו. שכן ענפים משותפים אלה נושאים או־פי של משק אדמיניסטרטיבי ו־חברי המושב רק מקבלים את ה־עודף. אי־לכך קיימת הכנסה מוב־טחת (לא תמיד — כי יש שנות בצורת. מחלות ושאר צרות) — למה איפוא לעמול קשה במשק ה־חצר? הרי אפשר לקיים משרה טובה (עבודה אינה הכרח), לקיים משק קטן או לא לקיים כלל ו־להגות מתקציב לשיכון ושאר הק־לות שיש בידי מושב.

התוצאה היא, שבמשק המשו־תף ובחלק גדול גם במשק הפרטי עובדים שכירים, החלק מהם בדו־אים או ערבים מן הרצועה, שעכ־רם מקופח ואין כמובן שום חובה הסימן עושים מאמצים עליהם לדאגה לתנאים סוציאליים.

להשלים את בינוי הכפר ולבסס הסוכנות והאגף הכפרי של משרד להקציב את תקציבי הביסוס. הר־אגף הכפרי של משרד השיכון עו־אותו. מחלקת ההתיישבות מוכנה שה עתה מכש כהספה בבינוי ה־כפרים. כאן יש להזכיר, כי ביתו של המתיישב בגילת ובשאר המו־שבים, שתוכננו לפני 1956, עובר עתה את הגלגול השלישי: תחילה בנו 24 מ"ר (לכולם שוה!) אח־רי שנים אחדות הרסו את השיכון או הוסיפו ליישן עד 45 מ"ר (בג"ל!). עכשיו סוף סוף הורסים את כל המבנים הישנים והמטל־אים ומקימים בתים חדשים לפי גודל המשפחה: בין 58 מ"ר (ל־משפחה עד 4 ילדים) עד 89 מ"ר (למשפחה מ־8 ילדים ומעלה). הבניה ממומנת על ידי מש־רד השיכון. ההשתתפות העצ־מית והתשלומים העדשיים הם כמ־עט אפסיים.

לא שמעתי שום טענה נגד ה־„מימסד", שום תלונה על חוסר תקציב, על קיפוח וכיו"ב. הכדור הוא עכשיו בידי המתיישב — האם יישב על אדמתו ויתקיים מ־משקו — או יעדיף לעבוד בחוץ בעבודה מכניסה יותר וקלה יותר ובינתיים יעסיק שכירים זולים יו־תר.

*

לא קל באמצע יום העבודה למ־צוא מתיישב בביתו — הרי רובם עובדים בחוץ. את אליהו גא־לולה לא מצאנו בביתו. הוא דווקא לא חיפש עבודת חוץ קלה ומכניסה. הוא עובד בפרדס המשו־תף בשכר 16 ל"י ליום והרי כא־לו עבד במשק העצמי שלו. בבית היתה אשתו ח נ ה. יש להם שמונה ילדים. הבכור הוא בצבא ובגמר שירותו ילך לטכניון, ללמוד הנ־דסה. הבן השני מתכונן לבחינות בגרות ואחר־כך יתגייס לצבא. ה־שלישי — בן ה־15 — לומד בבאר־שבע ובסיום יום הלימודים עובד במשק — חולב את הפרות. יש לך חיים קשים, באנחת האם, אך הרי מישהו צריך לעזור לנו. בת אחת לומדת פקידות, והש־אר — לומדים בבי"ס. הכי־קטן בן שלוש שנים.

בחצר יש להם 12 פרות ו־250 מטילות, ואין ספק שיש בהם כדי לפרנס את המשפחה. אילולא שמה לה המשפחה מטרות מרחיקות לכת כאלה, כמו לימודים לכל ילד. יתכן שהיו יכולים להתקיים בלי עבודת אבי המשפחה בחוץ. אך המשפחה אינה מוותרת על השאי־פה לחינוך טוב, להשכלה ולחיים של בני־תרבות.

ביתה של משפחת גאלולה גמור: 89 מ"ר. הבית מרווח ומצויד ריהוט צבועים או תולים. אתמול נפתח לא רק באגברים הטכניים אלא גם בספריה רצינית שמשתמשים בה הבנים הלומדים.

שנים של עמל חרתו את רשמי־הן בפניה של חנה גאלולה, אך היא מרוצה בחיים שבחרה, בייחוד כשהיא רואה שילדיה הולכים ב־מסלול הרצוי.

*

עברו של המושב, שהיה רווי הרבה סבל, מתחיל להצטלל ולש־קע במטפלות. היסורים נשכ־חים והכוח לשאת בהם נהפך ל־תעודה של גבורה: אה, כשאנחנו עלינו על האדמה הזאת...

ההווה מוחש יפה בצעירי ה־מתיישבים ובבניהם הנולדים אס־אס על הזירה: יעילות, רווחיות, חישוב מה כדאי בשילוב עם חיפוש אחרי השתייכות למשפחה הגדולה של ההתיישבות העובדת — והש־תייכות המגבירה את תחושת ה־יוקרה. את ההשתייכות בחברה...

העתיד — אותו יש לחפש ב־בית־הספר.

שעור בגיאוגראפיה — המורה: ציונה יהודה

חבר המורים בבית־הספר בגילת

בית־הספר בגילת שייך לזרם הממלכתי־דתי והוא משמש שלושה מושבים בסביבה ולומדים בו 500 ילדים: פעמיים שמונה כיתות כפול שלושים תלמידים. ברגע ה־ראשון לא תפשתי מדוע המורות כל כך מקפידות על לבושן ואילו המורים אינם מגולחים. רק לאחר מכן תפשתי — הרי בספירת ה־עומר אנו עומדים!

משה אולאי (37, נשוי ל־מורה המלמדת בבאר־שבע ואב ל־4 ילדים) הכניס אותי מיד ב־בואי לכיתה ו', שם התקיים שעור בתלמוד. עם היכנסנו קמו מיד כל הילדים מכיסאותיהם. רישמתי קצת גירסא דינקותא שלי ושאל־תי כמה תלמידים מספר שאלות הנוגעות לבעיית שור תם ושור מו־עד, ומה ואמאו חרש, שוטה וקטן שחבלו להם יוזדין — ונוכחתי שהם יודעים יפה את תלמודם.

המנהל הזמין אותי לכיתות אח־רות, אך העדפתי להישאר בתפ־קידי הנוכחי ולא להיפתות להיות מפקח. לכן קיבלתי ברצון את ה־הזמנה האלטרנטיבית להיפגש עם חבר המורים המכונס בחדר־ה־מורים. היתה שם חבורה צעירה וסימפטית כשהמנהל הוא הכי „זקן" שם.

חבר המורים הוא צירוף נדיר של יוצאי או בנים של יוצאי גלו־יות שונות: יצחק רויסמן, מחנך כיתה ו' — שבשעורו לתלמוד ביקרתי — הוא יליד צ'כיה. ה־מורה לגיאוגרפיה ציונה יהודה — ממושב חלץ, בת תימן. שני מחנכי כיתות ד': נסים עוקשי, שהוא גם מורה לחינוך גופני הוא בן תימן; שרה כורש, בת 22, נשואה וחניכת בית־הספר בגילת — גם היא בת תימן.

היה שם גם אברהם קריגר, עו־לה מארה"ב שהתנדב ללמד אנ־גלית בבית־הספר, מסיים השנה בגילת ועובר ישר לבאר־שבע, שם יכהן כמרצה לאנגלית באוני־ברסיטה. המנהל עצמו משה אולאי הוא תוניסאי, אך אינו מתגורר ב־גילת אלא בבאר שבע.

השיחה התמקדה עם מחנכי שתי כיתות ח' המקבילות: אברהם מח־פוד, בן המושב התימני פדויים ו־עם שושנה בארט מקריבנה, בת להורים שבאו מאשכנז. שניהם יוצאים בסיום שנה זו להשתל־מות באוניברסיטה.

שאלתי: מה גורל תלמידיכם ה־מסיימים כיתה ח'? השיבו שלום ושושנה: לפי בערך מעקב אחרי מסיימי כיתות ח' התוצאות הן מגוונות למדי: רוב מסיימי כיתות ח' ממשיכים — הבנות בסמינרים למורות, הבנים — בישיבות תי־כוניות או בבתי־ספר מקצועיים, המכבה להמשך לימודים נוכח בגרות מסונה לשנה. עד כה בשורו כ־30% מתלמידי התיכון ולא הגיעו לבגרות, אך אותן הגשירה יותר ובקרוב יהיו 80% אשר יגיעו לבגרות.

מבין בוגרי התיכון לומדים עתה 10 תלמידים באוניברסיטאות שו־נות בארץ.

השיחה עם חבר המורים ומנהל בית־הספר היתה מאלפת מאד. הי־תה לי הרגשה, שהאנשים האלה מודעים לתפקיד שלהם הרבה מ־עבר ליצד המוגדר, והינו: להביא את חניכיהם לסיום בית־הספר ה־יסודי. ההתעניינות בגורל התלמי־דים לאחר בית־הספר היסודי ה־עידה, לפי התרשמותי, כי קיימת דאגה רצינית לפתוח בפני החני־כים אופקים רחבים יותר. שמהם תצמח אחר־כך המנהיגות הצבורית ה־אינטלקטואלית של המושבים, שלא יהיו תלויים בהתנדבויות וברצונם הטוב של האחרים. אלא יישענו (בתחומים אלה) על כוחות עצמם, הרי זה אחד הגילויים המחקביים ביותר!

(הרשימה הבאה: שתי פנים ל־ביתהן).

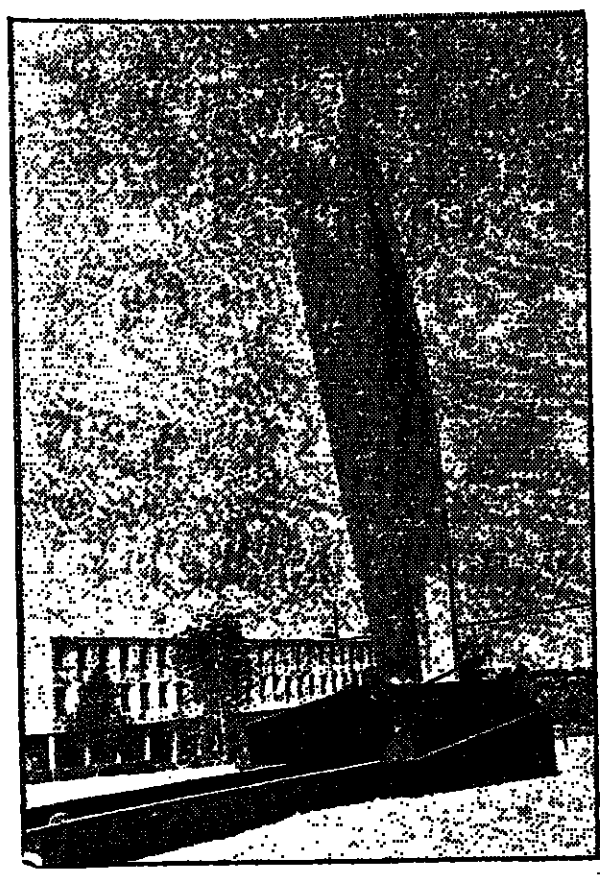

יגאל תומרקין: אנדרטה לנופלים — אשקלון· אורך — 30 מטר· האנדרטה בנויה קשת פלדה מבריקה ותעלת בטון שחורה·

מעזה לישראל בלי רשיון

מאת דני צדקוני

אחרי רבע מאה של הסגר יכלו השבוע תושבי רצועת עזה לנוע אל מחוץ לתחום מושבם ללא צורך ברשיון, להקיץ בבוקר ולדעת כי אפשר לנסוע למקום שהלב חפץ.

נדלג על התקופה המצרית, ש־חופש הנסיעה בה היה מותנה ב־רשיונות מתאימים, ונתייחס לעוב־דה, שבאחרונה לא היתה מניעה ישראלית מתושבי הרצועה לצאת לישראל. תוך כיום־יומיים ומקסי־מום שלושה, ניפק השלטון רשיון מתאים ליציאה. אך אלפים, שרצו לבקר בישראל או חפצו לעבוד בה, ויתרו על הרעיון רק בשל הצורך לפנות בשלב לרשויות. יש להניח, ערבים מאלה יצפו עתה את שוק העבודה בישראל ויבואו לעוצרים בשוק העבודה הפנימי ברצועה. בשנה האחרונה יכול כמעט כל דו־רש עבודה ברצועה לפנות ללשכה לקבל אישור לעבודה —בישראל. לא כולם פנו. משום ששוב העדיפו להתרחק מכל מגע עם הממשל. עכשיו שניתן לנוע ללא רשיון, ייצאו פועלים אלה להכפיל, לשלש ואף לרבע את שכרם בישראל הסמוכה. ספק אם מערכת הפיקוח של משרד העבודה תוכל לעצור או לבלום תנועה זו. אגב, לעובד ללא אישור משרד העבודה בישראל צפוי קנס של 200 ל"י.

הדיון הציבורי על החלטת ה־ממשלה מלפני שלושה שבועות ל־בטל את הרשיונות (צורת ההדלפה גרמה לפירסומים לא־נכונים, עד כדי כך שהעתונים דיווחו על פתי־חת שערי הרצועה כביטול מיום העצמאות. בעוד שהסדר החדש הופעל רק בערב ה־1 במאי) התמקד בשני נושאים בלבד: עבודה ובטי־חון. המציאות היא, שכל צעד מינ־הלי ישראלי המכוון לרצועה הוא משמעותי כלפי החיים בישראל. האינטגרציה בין שני האזורים היא כזו. שלכל מה שמתרחש פה או שם יש תגובת־שרשרת. אביא דוג־מה מדאיגה. מאז ניתנה רשות יציאה המכנית (ברשיונות) לפועלים מעזה לעבוד בישראל, התפתחה לאורך כביש החוף תעשיית זנות ביחודה. הפועלת לאור היום ו־מגיעה לשיאה בשעות אחה"צ עם שובם של הפועלים ממקומות עבו־דתם בחזרה לרצועה. יש להניח, שחופש המעבר יגביר את הביקוש לנערות ישראליות מצד תושבי ה־רצועה הגברים, שאף ייצאו במיוחד לשם כך מתחומה לישראל. דוגמה מציאותית זו באה לסבר את דעתם של אלה, שעדיין לא תפסו. כי החלטה „בטחונית" לגבי עזה אינה עניין צבאי וכלכלי בלבד אלא גם שאלה חברתית וערכית באותה מי־דה. אפשר להוסיף דוגמאה: אילו הייתי סוחר, הייתי מדאג מהשפעת ההחלטה על ריבוי הרוכלות העזתית בכבישי הארץ ועריה. הגדלת חופש התנועה עלולה גם להביא לריבוי נישואי תערובת בין ערבים צעירים לערביות ישראליות. כיצד נתייחס בעתיד לבקשות לאיחוד משפחות בעזה לישראל? מה יהיו השפעות ההתפתחויות מ„האינטגרציה" של שני הציבורים הערביים הגדולים? הבעיה היא כיצד לחיות בהגינות ובכבוד עם עזה ובעזה מבלי ש־אנחנו ניפגע ומבלי להם יפגעו. רק תוך חודש או חודשיים נוכל בבהירות לסכם את השפעות הרא־שונות של חופש המעבר על החיים ברצועה ובישראל.

בימים הראשונים להנהגת הסדר החדש גיליתי להפתעתי לא רק שמחה וסיפוק אצל תושבים אלא גם סימנים של דכאון. מכרי הסוחר לא הסתיר מבוכתו בימים אלה, שבהם הוא רשאי לנסוע כל אימת שהוא רוצה לישראל (פרט לשעות הלילה מ־1 אחר חצות עד 5 לפנות בוקר). עד כה נתונה היתה דאגתו לקיים עצמו ומשפחתו בת־קופה הקשה שעברה על העיר, לא להינזק על־ידי המחבלים ולא להי־פגע מהישראלים. כל יום שעבר בשלום היה הישג. עכשיו הוא שואל: „מה יהיה הסוף?" „מה יהיה העתיד שלנו?" עם הרווחה באה דאגה. עומדת לפניו השאלה, אם לפתוח את מערכת עסקיו כדי שלא לפגר אחר ההתפתחות, ואז יהיה עליו לפרוט את זהבו המוצ־נע ללירות. אך במקרה זה — הוא חושש — עלול להתהפך הגלגל ו־ימצא עצמו מרושש. אדם כמוהו מצפה כיום להכרעה פוליטית סו־פית כדי לתרגם את תנאי השלוה לאורח חיים יציב. ברור שדווקא השיפור במצב הבטחוני והכלכלי התאבון הגובר להיום גורמליים הבא בעקבותיו, יוצרים דרישות חדשות.

נבן צעיר הבהיר לי את הרגש־תו, שהיא אולי אפיינית ביותר להלך־הרוחות בין רבים בעזה: „אנחנו לא רוצים דיין. אנחנו לא רוצים סאדאת. אנחנו רוצים פיתה חומוס ושיהיה כמו עכשיו".

אשה משכילה ואנטי־ציונית מוב־הקת, בעלת רכוש ומעמד חברתי בעיר אומרת, שהפתרון הוא „קנ־טוניזציה" של עזה. על הצעותיהם הפוליטיות של מנהיגי העיר בעניין גורל הרצועה, היא אומרת: „עוד לא למדו, שלכל 10 פלשתינאים יש 10 פתרונות". מפיה אני שומע לראשונה על הפתרון ה־11.

בכל פניה של אורח לוסדה של הרשות יש תחושת עלבון. בביטול הצורך בקבלת רשיונות, בעמידה בתור, בהמתנה לתשובה, בביקוש המלצות, בחשש בחקירה שעלולה להביא תוצאות רעות הוחזר לעזתים משהו מהכבוד העצמי, שהוא כה חסר להם. הצגת הרשיונות היתה לרבים מהם השפלה. רבים גם לא יצאו משום כך לישראל. הצגת ספח הזיהוי הצבעוני במסמך הז־הות יהיה היא מכבדת יותר. גם הליך הבדיקה מהיר יותר ההורים בכניסה וביציאה מצומצמים יותר.

לעזתים הערכות שונות לגבי ה־סיבות שהניעו את ישראל לקבל את ההחלטה. רבים מהם מסבירים את ההחלטה בצורך הישראלי ה־דחוף בפועלים עזתיים נוספים, ו־לאו דווקא בליברליות של הכבוש. פועל התלונן באוזני, שלמרות ה־הקלה צריך עדיין לקבל בלשכה אישור לעבודה, הוא מבקש לבטל הסדר זה. הרי החופש קטן בצורך רצון לחופש גדול יותר.

צה"ל הרושה הבטחון המליץ על ביטול הצורך ברשיונות כתוך הקפדה על צרכי הבטחון השוטף, אך ההחלטה לקבל את המלצתם נפ־לה בדרג המדיני העליון. ברור שבתקרבה יותר ויותר העת. דווקא בשל ה„נורמליזציה" של הרצועה, שנצטרך להחליט החלטה כוללת לגביה. הנושה שר הבטחון קבע אותה בביקורו האחרון באזור: „ל־התייחס לתושבים כאורחים גם אם הם נתינים זרים, ולעזה כאילו היתה חלק מישראל". היא נוספה־בינוים. בעוד ש־400.000 התושבים הערבים ו־360 הקמ"ר השוכבים בדרום בערב ארצנו הם עובדה קבועה ולא בעיה זמנית.

קצרות

על מי הדם הזה?

מסופר בפתק („דבר" י"ט ב־אייר) כי הנער רחמים קורדי ש־התאבד בבית הסוהר אמר לשופט: „אל תשלח אותי לבית הסוהר כי שם עושים בי מעשה סדום; איני יכול לחיות בבית הסוהר". השופט לא שעה לדבריו. דמי הנער זוע־קים לא רק אל הנהלת בית הסוהר אלא גם אל בית המשפט. מדוע לא הרשם לב ל„דברי" הנער? האם אי־אפשר היה למצוא לו עונש אחר? והאם ההורד המבוכה את הנ־הלת בית הסוהר המעביר אותו על דבריו המעורים של הנקון?

שר המשפטים סיפר („דבר" י"ב באייר) על המאמצים לדכא את הנער ולהחזירו למוטב ואמר כי „הכרעה היא אבן הטראגדיה". אך אין אני יודעים אם היא כלל באבן הזה גם את מעשה השופט. אשר שמע את דברי הנער והחליט כה שהחליט.

אכן, גאבנו מאד דברי הנבר הב־נסה בר לורכן: „לא יוכל לאמר שידינו לא שפכו דם זה".

ז. דויד

ספרית דבר

מחירון לשבוע הספר העברי - תשל"ב

2.5.72 — 9.5.72

שם הספר	מחיר קטלוגי בל"י	מחיר הספר השבוע
אלבום אשכול	8.—	4.—
" גולדה	10.—	6.—
" ספורט	7.—	4.—
" צ.ה.ל עברי	18.—	11.—
במערכה ובמערכת	11.—	6.—
בקולר אחד	3.—	1.50
גיבורי חייל כולם	6.50	4.—
דעת הקהל והעתונות	8.—	4.50
החברה הטובים	7.75	5.—
המערכה השלישית	5.—	3.—
הגואל הקטן	6.—	3.50
זכרונות רחל	13.50	8.—
טוביה בעל הנס	8.—	4.50
כל ארץ ישראל	17.—	13.—
כשקוראים לצנחנים	10.50	8.—
כולם רוצים להיות גדולים	6.50	4.—
כחול מאפר	5.—	3.—
לקסיקון פוליטי	22.—	14.—
לפני היות התנ"ך	5.—	3.—
מכתבי רחל	12.—	9.—
מלחמות ישראל א'	11.—	8.—
מלחמות ישראל ב', ג'	20.—	15.—
מלחמות ישראל א', ב', ג' סט'	30.—	22.50
ספרי מדע חדש סט'	52.50	31.50
ספר מדע חדש בודדים	10.50	8.—
עולם צעיר	15.—	9.—
עלילה בפרג	4.—	2.—
רחלי והאישון	7.75	5.50
שירת רחל	8.50	6.50
תולדות התרבות סט'	160.—	96.—

כל הרוכש ספרים מתוך רשימה זו בערך של 40.— ל"י יקבל ש"י **חנם** את הספר ספורט ישראל

את הספרים להשיג בכל דוכני "דבר" ובסניפי "דבר" בשבוע הספר

צרור ברכות
לאחים ורדי
לפתיחת
סוכנות 'פיאט'
בטבריה
ברחוב הרמב"ם
טל. 20996·20001

סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
FIAT

هكذا من الاصل

אוטו קרסטן: יעדי האינטרנציונל — הגברת שיתוף הפעולה בין האיגודים נוכח תהליכי השילוב והריכוז הכלכלי

מחייב מגעים עם הקומוניסטים והמזרח אך לא על בסיס פוליטי ואידיאולוגי. — מזכיר הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים החפשיים בשיחה עם מערכת „דבר"

אוטו קרסטן, המזכיר הכללי החדש של הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים החפשיים, סיים זה עתה ביקור בן 3 ימים בישראל. קרסטן נמנה עם הידידים המובהקים של ישראל וההסתדרות ולא אחת הפעיל את השפעתו למען ישראל ועניינה. בביקורו כאן נפגש עם ראש הממשלה ומזכיר ההסתדרות ואף ביקר בבית „דבר". את עיקרי השיחה שהתנהלה השבוע עם חברים במערכת „דבר" אנו מביאים כאן.

מטעם „דבר" השתתפו בדיון העורכת חנה זמר, מזכיר המערכת אליהו אגרס, מנהל „דבר" גדעון נאמן וכן חברי המערכת א. ל. אבנרי, חיים איזק, אריה זיו, חיים ליפשיץ, מדי פרוים וד"ר שלמה שפיר. את האורח ליווה מנהל המחלקה לקשרי חוץ בהסתדרות שמואל בהט.

אוטו קרסטן (קיצוני משמאל) עם חברים במערכת „דבר"

„דבר": מה הן תכניות הפעולה שעל שולחן הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים החפשיים, לאחר שאתה נתמנית למזכיר כללי?

קרסטן: אנו עומדים לפני הוועידה העשירית, שתתכנס בלונדון ושישראל תיוצג בה על ידי משלחת בראשות בן־אהרון. בוועידה ידונו בעיות מדיניות מובהקות, בין היתר פירוק הנשק בעולם, הגנה סביבתית, וכן בעיות סוציאליות וזכויות האדם. לסעיף האחרון אני מייחס חשיבות רבה והייתי תמיד בין הראשונים למחות על כל פגיעה בזכויות האדם. בתחום המקצועי נצטרך להתנות מאבק שיחרוג מהגבולות הלאומיים מאחר שגם הצבר ההון, המונופוליזאציה וההתעשרות חורגים מעבר לגבולות לאומיים. כשם שההון הבין־לאומי משתף פעולה, כך יצטרכו האיגודים לפעול יחד. הנה, למשל, הנרי פורד. בעת ביקורו באנגליה איים, שאם האנגלים לא יהיו „ילדים טובים", יעביר את המפעלים שלו לארצות אחרות. זוהי בעיה בעלת חשיבות בין־לאומית הזוכה להבנה ברוב המקומות. יש לקוות, שגם האיגודים האמריקאיים יחזרו ליטול חלק פעיל בארגון, שכן נדידת ההון היא בעיה המטרידה גם אותם. כלכלנים ועתידנים מתנבאים, כי המונופוליזאציה תלך ותגבר בשנות ה־70 וייתכן שבסוף המאה ישלטו בכלכלת העולם 100 פירמות בלבד. זהו מצב הדורש הכנה ותכנית פעולה. לשם כך נצטרך להקים צוותי עבודה שיתכננו את פעולת האיגודים בעולם הצועד לקראת ריכוז של חברות. נצטרך גם לברר, מהי רמת חיים מתקבלת על הדעת, כדי למנוע העתקת מפעלים מארצות מבוססות למתפתחות רק משום ששכר העבודה שם נמוך יותר. תופעה זו קיימת כיום.

„דבר": איך תשווה רמות חיים כאלה?

קרסטן: זה בדיוק מה שצוותי העבודה, שעליהם דיברתי, יצטרכו לבדוק. עובדה היא, כי יש מגמה של בעלי הון להעתיק מפעלים לארצות, שבהן הם מקבלים קרקע חינם, סובסידיות תמורת כל מקום עבודה שהם יוצרים, הגנה על הייצור, הנחות ממסים ושטח פנוי מאיגודים מקצועיים, שפירושו למעשה ערובה נגד שביתות. לכן נבדוק גם את מעמד האיגודים המקצועיים בארצות המתפתחות לבל יחזור במתכונת בין־לאומית מה שקרה בעבר במתכונת לאומית: עבודה בלתי מאורגנת המאפשרת ניצול ורווחים קלים. נקיים לחץ על ממשלות של ארצות מתפתחות לבל ירדו מרמה מינימאלית של תנאים. כל זה תובע מחקר ועבודה כדי שנדע, מהו הסטנדרד שמתחתיו אסור לרדת בהענקת הטבות לבעלי הון זר. יש לראות זאת כחינוך לסולידאריות.

„דבר": האין כאן אלמנט ריאקציוני, מאחר שהוא יתבטא במניעת השקעות בארצות מתפתחות הזקוקות מאוד להון ולידע כאלה?

קרסטן: זה עלול לקרות, אם לא יימצא האיזון בין צרכי המדינות המתפתחות לבין צרכי החברה בארצות המפותחות. אם המתפתחות יעמדו יותר על זכויותיהן ויתבעו תנאים יותר מתקבלים על הדעת מבחינתן, ייהנו גם העובדים שלהן. מובן שקשה מאוד למצוא את האיזון בין שני קטבים אלה ומציאת האיזון תהיה אחד מתפקידי הוועידה של האיגודים.

שיתוף הפעולה בין האיגודים ומיגבלותיו

„דבר": נראה שההתגבשות הכלכלית והמדינית באירופה תביא גם ליותר מגע ושילוב בין האיגודים המקצועיים. שילוב זה עלול להקיף גם איגודים קומוניסטיים. איך ישפיע מגע כזה על התנועה באירופה? אנו בישראל חוששים מאפשרות כזאת מחמת הגישה העוינת של הקומוניסטים לישראל.

קרסטן: אחת ממטרותיי כמזכיר האינטרנאציונל היא שתנועת האיגודים החפשיים לא תיפגע על־ידי מגעים עם תנועות טוטאליטאריות. אירופה הולכת ומתרחבת, וגם מדינות שאינן מצטרפות לשוק המשותף יהדקו בהכרח את הקשרים עם הגוש ועם המוסדות הפועלים בקרבו. האיגודים החפשיים ואף הקונפדרציה בתור שכזאת ראו את הגיבוש האירופי בעין יפה, ביחוד כשהוכח שגם העובדים מפיקים תועלת מהאיחוד. השיתוף הגובר יביא ליותר תיאום והשתלבות בתחומי הפוליטיקה, הכלכלה, המדיניות המוניטארית והכרח גם בכל הנוגע למדיניות סוציאלית. זה ידרוש מגע לא רק בין הממשלות המוסדות המחוקקים אלא גם בין התנועות הפועלות בתוך המדינות החברות בקהילייה האירופית, לרבות האיגודים המקצועיים. אני מתייחס בחיוב לשיתוף פעולה עם האיגודים הנוצרים שאני רואה אותם כארגונים דמוקראטיים בעלי רצון כן לשיתוף פעולה. המצב שונה ביחס לאיגודים שבהשפעה קומוניסטית. יש לי מה לומר לגבי עמדת הקומוניסטים במשאל העם האחרון בצרפת. קריאתם להצביע נגד הרחבת השוק המשותף היתה, למעשה, חתירה תחת אשיות השוק ונגד את רעיון איחוד אירופה. זו עוד סיבה שלא לראות בהם שותפים. המצב אחר לגבי האיגודים השמאליים באיטליה, משום שהמפלגה הקומוניסטית שם שונה מאחותה הצרפתית, ובהנהגה יש גם כ־25 אחוז סוציאליסטים. ביחסם לאירופה ולשוק האיטלקים מתונים יותר מהקומוניסטים הצרפתים. ברם, אני מבין, שהם עצמם לא ירצו בהגברת שיתוף הפעולה עם גורמים אירופיים אחרים, זה מתוך שיקולים שלהם. אבל התוצאה היא, שהם אינם פארטנר שלנו.

„דבר": מה בנוגע למגעים עם איגודים מקצועיים בגוש הסובייטי. היו מגעים עמם?

קרסטן: היו מגעים, ובדרג מדיני גובר המגע הכללי עם הגוש הקומוניסטי ולאו דווקא עם האיגודים שם. המגעים עם איגודים במזרח החלו בדרך כלל במדינות השוכנות בקירבה גיאוגרפית לארצות הקומוניסטיות. אולם אלה היו מגעים מבוקרים ולא שונים במהותם ממגעי הממשלות. כאמור גובר המגע עם המזרח, בעיקר בתוקף הנסיבות הפוליטיות. גם לאיגודים הגרמניים היו מגעים שם שהתייחסו, בין היתר, למיליוני הגרמנים השוכנים במזרח אירופה. עוררנו גם את שאלת היהודים בברה"מ. מגעים מסוג זה, שהם בעלי רקע מדיני בראש וראשונה, יימשכו. אפשרי גם שיתוף פעולה עם האיגודים שם, אולם אסור לנו לחפש דברים שלא ניתן למצוא. במסגרת מוסדות בין־לאומיים, כמו ארגון העבודה הבין־לאומי, ייתכנו כמובן דיונים בבעיות טכנולוגיות וארגוניות. טכנולוגיה סוף־סוף אינה שונה במהותה אצל קומוניסטים מאשר אצל דמוקרטים. לכן בתחום זה אפשרי שיתוף פעולה. אולם אין לדבר על שיתוף פעולה פוליטי ואידיאולוגי עם האיגודים ממזרח אירופה במסגרות משותפות. בכל הקשור לבעיות פוליטיות, ידונו הממשלות והפרלמנטים — לא האיגודים המקצועיים משני עברי המסך.

ה„אוסטפוליטיק" והשפעות הגומלין

„דבר": שאלה „גרמנית", שאינה נוגעת לאינטרנציונל: נניח כי ממשלת בראנדט־שאל תובס בהצבעת אמון והאופוזיציה תגיע לשלטון, האם יוכלו בארצל ושטראוס לנקוט מדיניות שונה בהותה כמה שתיכנן בראנדט?

קרסטן: אסתייג תחילה ואומר, כי מאז ינואר השנה, עת נתמניתי למזכיר הקונפדראציה, „איבדתי" את גרמניותי. ואשר למצב, הרי כ־60% מתושבי גרמניה המערבית מחייבים את המדיניות המזרחית של הממשלה הנוכחית ואת ההסכמים עם המזרח. אם העניין יגיע לבחירות בגרמניה, אני מעריך, כי המפלגות שבשלטון יקבלו קצת יותר קולות מבעבר. הכשלון בהצבעת אי האמון מלפני שבוע, אם כי היה זה כשלון בשוליים דקים מאד, זיעזע את מנהיג האופוזיציה, בארצל. היה זה מבחן־כוח, שהוא יזם לפי עצתו של פרנץ־יוזף שטראוס, ונכשל. מסתבר כי כמה מחברי מפלגתו לא הלכו עמו בהצבעה. לו הגיעה האופוזיציה לשלטון, אני מעריך שבסיכומו של דבר היתה הולכת באותו כיוון, שבו הולכת הממשלה הנוכחית והיתה פועלת לאישרור החוזים עם המזרח. קרוב לוודאי שהיו משנים פסיק פה ותג שם. אך שינוי מהותי — לא. זה בלתי מעשי. בין היתר, משום שארה"ב ובריטניה הביעו תמיכה במדיניות המזרח של בראנדט. הכל שמחים, שבעיית ברלין מאבדת מחריפותה, כפי שמבטיחים החוזים. לאור כל אלה — דעת הקהל הגרמנית, עמדת המעצמות והשיפורים במעמדה של ברלין — ספק אם האופוזיציה יכולה להתוות מדיניות שונה מהמקובלת היום.

לכך אני רוצה להוסיף את הנעשה בברה"מ. אף כי המשטרים במזרח מבוססים על המשטרה ומאסרים ודיכוי הם עניין של יום יום, אין להכחיש שהשתנה משהו לעומת ימי סטלין עת הוציאו להורג בסיטונות. ברור שיש לחץ מלמטה למען רמת חיים טובה יותר וליותר חופש לפרט. זה מתבטא — ביניים בממדים צנועים בלבד — גם בייצור: יותר מוצרי צריכה על חשבון התעשייה הכבדה. את התגברות התביעות הצרכניות אין לראות באור החמרי בלבד. אם לצעיר סובייטי תהיה מכונית, למשל, הוא יוכל לקחת את חברתו לטיול מחוץ לריכוזי האוכלוסיה, לשבת ביער או לטייל על שפת האגם. המכונית כאן תהיה מכשיר להגברת האינדיבידואליזם ולהרגשת הפרטיות של האזרח הסובייטי. הוא הדין בנסיעות לחו"ל ובמגעים עם זרים. תנועה זו נמצאת בסימן עליה ואזרח סובייטי, שיצא לארץ זרה, ראה שם את תנאי החיים והאזין לחילוקי הדעות ולהשקפות העולם השונות, לבד בשהו. אני יודע מהיכרות אישית, עד כמה משנים מגעים כאלה את הפסיכולוגיה של האזרח הסובייטי. בימי הנאמן ובטווח רחוק יהיו לכך תוצאות חברתיות ופוליטיות. העובדה שבברה"מ מרבים בלימוד שפות מערביות תגביר את המגע האמצעי והבלתי אמצעי עם אישים ואידיאות זרות ואלה יתרמו את חלקם לשינוי המתחולל בנפשם של בני ברית המועצות. ההתפתחות הפנימית והחיצוניות הביאו למפנה בתפיסתם של האזרחים הסובייטים ושל שליטיהם. בכל הנוגע למערב אירופה אני סבור, כי הרוסים רוצים בכל ליבם בשקט שם במיוחד נוכח המתיחות עם סין. איני מוכן לומר דבר על כוונתם של הסובייטים באזורים כמו המזרח התיכון ואסיה. אולם באירופה נראה לי שאפשר להאמין להם. בישה זו של ברה"מ יש לה גם השפעה על עמדת המערב הגרמנים לגבי המדיניות המזרחית של הממשלה הנוכחית בבון.

האיגודים המקצועיים בסימן חילופי דורות

„דבר": באחרונה נשמעו קולות קיצוניים בקרב הנוער הסוציאליסטי בגרמניה. האם פשטו דעות אלו גם לדור הצעיר שבאיגודים המקצועיים וכמה משקל דעות אלו?

קרסטן: לנעורים יש בין היתר תכונה ביולוגית שאין להמנע ממנה: הם עוברים. זה מתבטא גם בדעות שהצעירים מבטאים. אחר הדיא של 1968 חלה רגיעה בקיצוניות של הנוער וכיום הוא פחות צעקני מבעבר. המדיניות של בראנדט היא להניח לצעירים להתבטא ולהתווכח עמם. לדעתי, זו מדיניות לא רק נבונה אלא מוצדקת. סוף־סוף חייבת הדמוקרטיה לשמוע גם קולות של נון קונפורמיסטים. מה גם שלא אחת יש לצעירים טענות והשקפות נכונות שנעלמו בעיני המנהיגים הוותיקים והמנוסים יותר. לדעתי, יש להחיל את הדמוקרטיה גם על הצעירים ודעותיהם. הנסיון הוכיח, שכאשר הם מתבגרים חל ייצוב בדעותיהם והם יוצקים הרגלים ודעות שהיו קודם לכן בחלות המימסד ומתבצעת אינטגראציה שלהם במשק האירופי, שהוא משק קפיטליסטי. אולם כשאני מדבר על הזכויות שהדמוקראטיה חייבת להבטיח, אין כוונתי שיש לבלוע הכל. לאחרונה הופיעו באירופה זרמים קיצוניים שעלולים לערער את הבסיס הדמוקרטי וזרמים כאלה קיימים בארצות שכנות יותר מאשר בגרמניה, כנגד תופעות כאלו יש לאחוז באמצעים תקיפים. הנסיון של הרפובליקה הווימארית הוכיח, כי עודף „התחשבות" בביטויים המבקשים לערער את אשיות המשטר הדמוקראטי הביא לתוצאות חמורות ביותר. אולם פרט לקבוצות צעירים בלייטאטים, המבקשות לעקעק בשטרים חפשיים, נראה לי כי יש לשתף יותר את הצעירים בקבלת הכרעות, לשמוע אותם יותר מבעבר ולקרבם אל מרכזי הכח וההשפעה. עד כה עשתה זאת החברה המערבית במימדים קטנים מדי ופה בהחלט דרוש שינוי.

„דבר": האם גבר היחס הבקורתי אל ישראל גם בקרב צעירי האיגודים המקצועיים שהושפעו מהתסיסה השמאלית?

קרסטן: אין ספק שהם הושפעו מהלכי הרוח באוניברסיטאות וקלטו סיסמאות שונות. להפרכת דעה כוזבת דרושים חילופים איטיים בין כשלהות צעירים משתי המדינות.

4 ימים דרמאטיים בבון

מאת ראובן עשור, סופר „דבר" בגרמניה

ה־24 באפריל 1972. בשעה שכל העתונות עוסקת בניתוח תוצאות הבחירות וכל מפלגה מנסה להסביר את „נצחונה", מתכנסת בצהרי היום הנהלת הנוצרים־דמוקראטים, ובשעה 5 אחר הצהרים היא מפתיעה את הכל: פה אחד החליטה להמליץ לפני הנהלת הסיעה להצביע אי־אמון לבראנדט. זו „פצצה" של ממש. מה מקור הבטחון העצמי שלה? האם רק העובדה, שמפלגתם זכתה ב־53 אחוז בבחירות באדן־וירטמברג? אמנם תוצאות הבחירות הן בבחינת כשלון חרוץ לממשלה, שירתה בתחומיה הכבדים ביותר במדינה הדרום־מערבית; אמנם יוקרתו של בראנדט נפגעה, אך האם זה מבטיח כבר לסיעה הנוצרית־דמוקראטית כי 249 צירים לא יצביעו בשביל ראש הממשלה ובכך יחייבוהו להתפטר? ואולי הם מסתמכים על העובדה, שוילהלם הלמס עזב את סיעת הליבראלים? לא ייתכן, שהרי גם כך חסרים עוד שני קולות עד שיושג הרוב המקווה. אשר לשני צירי הליבראלים, קינמן וקילמן־שטום, הם אינם אומרים דבר, ודיטריך גנשר, שר הפנים, מגלה אופטימיות. האם על יסוד עריקים נוסח כלבטר, תיכון ממשלת גרמניה החדשה? ואיזה רוב יהיה לבארצל? ומדוע רוצים להצביע דווקא כעת ולא בשעת הוויכוח על הסכמי המזרח? האם שטראוס הוא שדירבן את בארצל? סיעות הס.פ.ד. והליבראלים, המוכות תדהמה כמו הציבור כולו, מתכנסות בערב. השאלות הללו מעסיקות את הכל, ונראה שאין עוד מענה עליהן.

ה־25 באפריל 1972. בון עוד לא התאוששה מה„פצצה" שהטילו אנשי האופוזיציה. עוד לא הכל עיכלו את אשר קרה ורבים ממאנים להאמין, כי בעוד יומיים אולי לא יהיה עוד שמו של הקאנצלר בראנדט, אלא בארצל. אך החיים הפוליטיים מוסיפים להתנהל כתקנם. העתונאים מוסיפים להציג שאלות והמדינאים נאלצים לענות. „מה יקרה אם..." בשאלה היפותטית זו פותחים היום שיחות רבות בבון. על הבחירות בבאדן־וירטמברג כבר אין מדברים; דנים רק בשאלה, מה יהיה גורלה של ה„אוסטפוליטיק" ובעיקר — מי ומי ה„בוגדים", כלומר מי יהיו אותם צירי הבונדסטאג אשר חרף היותם אנשי ס.פ.ד. ופ.ד.פ. לא יצביעו מחרתיים עם הממשלה. שמועות משוברות שונות. הצהרות הכחשות רודפות זו את זו. הבוקר הללו המפלגות עורכות „מפקד" של חבריהן, סוקרות מי ומי חולה, ומי עשוי להיעדר הלילה מן ההצבעה. לתיירוך מהורהים. מעולם לא היתה הדאגה לבריאותם של הצירים רבה כמו בימים אלה. מתברר שהלמוט שמידט (ס.פ.ד.) שוחרר כבר מבית החולים, ואילו את פון גוטנברג (נ.ס.או.) יצטרכו להביא לבונדסטאג באלונקה, כפי שכבר עשו פעם. ושמא בכל זאת יוסר מה־זהו? ואיך יידעו כיצד הצביעו האנשים, כאשר ההצבעה היא חשאית ואישית? מעלים הצעה שאנשי הס.פ.ד. והליבראלים יחליטו להיעדר מן ההצבעה, כדי שניתן יהיה לראות מי מהם יבוא להצביע בעד בארצל. ההצעה בידי האופוזיציה. פניהם של בדיגאיה זוהרים. הם בוחנים ראיונות, הצהרות; הם עורכים מסיבות עתונאים.

ברם אחורי הקלעים מתחילים להגיע ההדים הראשונים לדבר שמפניו חששו משקיפים רבים, הבקיאים בנפשם של הגרמנים: נראה שהרחוב מתחיל להתגעש. אף יש מי שמתחיל לביים. הראשונים הם אנשי החטיבה הצעירה של הסוציאליסטים, המכריזים שהם מתנגדים ל„החלפת המשטר". נודע כי בתבל הרחבה היו „הפסקות עבודה קצרות"; אם אמנם ייבחר בארצל, יהיה זה על הבסיס האיתן של חוקת היסוד הדמוקראטית של גרמניה, ולא מין תפיסת שלטון נוסח יוון או דרום־אמריקה.

ה־26 באפריל 1972. השמים הקודרים והגשם משפיעים, כפי הנראה, גם על מצב־הרוח הכללי. משהו עומד להתרחש, משהו אצור באוויר, בלתי־נראה אך מורגש. מופצים כרוזים הקוראים ל„הפגנה למען מדיניות השלום של בראנדט". יש כרוזים מטעם החטיבה הצעירה של הס.פ.ד., מטעם הנוער הקומוניסטי, מטעם „ספארטאקוס". הגרמנים הנוטים לקיצוניות, נקרעים בין גלי שנאה לממשלה מחד גיסא, לבין חרדה גדולה לממשלה מאידך גיסא, חרדה מהולה בסלידה מן „העריקים", שבעטיים עלולה לבוא „החלפת המשטר" (מלה מסוכנת מאוד בגרמניה, כי הנאצים קראו לתפיסתם את השלטון ב־1933 — „החלפת המשטר"). עתה מעלים מגיני בראנדט טיעון זה נגד הנוצרים־דמוקראטים. 15 מדינאים שונים, בתוכם בארצל, שטראוס, בראנדט והנר קיבלו מכתבי־איום ברצח מאלמונים. הופקדו משמרות שוטרים על המדינאים. בשעה תשע בבוקר נפתח הוויכוח בבונדסטאג. המתיחות גדולה. צעקות, מהומות, לעתים זריקת רפש מלוים את הוויכוח הלא־כל־כך פרלמנטארי. בראנדט נושא נאום גדול ושואל, אם גרמניה איננה המעצמה התעשייתית החשובה ביותר באירופה. דוברי האופוזיציה מצביעים על היוקר המאמיר, על עליית השכר, על כשלונות בחינוך ועל המתרחש בקרב צעירי הס.פ.ד. המשתפים פעולה עם הקומוניסטים. הם מסתמכים על הבחירות, שזה עתה נסתיימו, שתוצאותיהן היו לטובתם. והנר ושטראוס מצחצחים את חרבותיהם בדיסראוליזה שופעת רפש. העם הגרמני יכול לעקוב אחרי התפרצויות אלה מ־9 בבוקר עד תשע בערב. בערב — הפגנות המוניות בבון, בעיקר של צעירי[ם] כעשרות־אלפים איש עם לפידי[ם]. הפגנות גם בפראנקפורט, שם נא[ם] ראש־העירייה החדש, רודי ארנד[ט], ובברלין, שם נואם ראש העיר[ייה] קלאוס שיץ. דובר האיגודים המק[צו]עיים, ואלטר פריצה, מצהיר [ב]ראיון ברדיו, כי האיגודים אי[נם] מארגנים השבתות. אך גם אי[נם] יכולים למנוע זאת מהפועלים, [ש]אלה רוצים בכך. נראה שגם תגוב[ה] על מחאת הנוצרים הדמוקראטי[ם] שגם הם חברים באיגודים. הכ[ל] מצפים ליום המחרת, ה־27 בחודש, שבו תיפול ההכרעה.

ה־27 באפריל 1972. משעה תש[ע] בבוקר, משנפתח הוויכוח בבונד[סט]אג, ועד ההצבעה בצהרים, נדמ[ה] שגרמניה עצרה את נשימתה. הי[מ]ורים נערכים בכל מקום. [...] פי רוב מהמרים על בקבוקי ביר[ה] כדרך העם הזה. הנוצרים הדמ[וק]ראטים בטוחים בעצמם. שאל בנ[...] באום חוצב־להבות ומנסה להצ[יל] את אשר ניתן עוד להציל. הנ[...] נוהג בשלוה וכמוהו גם בראנד[ט] הקורא לאופוזיציה לשתף פעו[לה] בעתיד. ושוב שולחת האופוזיציה כמו בוויכוח הגדול הקודם, את [...] דר ואת פון וייצסקר לדובב הע[...] אמים בבונדסטאג. במקום פרופס[ור] הלשטיין שחלה, מנמק את הצ[עת] אי־האמון קורט גיאורג קיזינג[ר] כסוף־השיער. הוא עושה זאת [ב]תיאטראליות רבה. נאום רודף נאו[ם] ונראה שכל גרמניה מאזינה. בשע[ה] 12.30 מתחילים להצביע. בשע[ה] 13.15 כבר מודיעים על התוצאה: הנוצרים הדמוקראטים לא זכו [ב]־249 הקולות הנחוצים להדחה. חס[ר]ים להם שני קולות, ונראה ששני או שלושה מקרב שורותיהם נמנעו בעת ההצבעה. על הסיבות לכ[ך] רווחים, לפי שעה, רק ניחושי[ם]. יש מי שטוען, שהם התנגדו [ל]מועמדותו של בארצל, ויש מי שט[וען] שעשו מעשה רב למען מפלגת[ם] כי אילו נבחר בארצל, היתה מ[מ]שלתו עומדת על כרעי תרנגול[ת]. הבחירות בתוך פנה. התייעצויות סוערות בקרב הסיעות הסוציאליסטית והליבראלית. אך שוב הוכח כי מקור התולעה נעוץ, כפי שה[יה] נעוץ במקרים רבים בעבר, בקר[ב] הליבראלים. קילמן־שטום וקינבא[ום] הצביעו הפעם עם האופוזיציה. [...] צעד אחד הפריד בין בארצל לשל[ט]ון, רק צעד אחד הפריד ב[ין] בראנדט וכשלונו הפוליטי.

מולד

יצאה לאור חוברת במס' 23 של „מולד" וזה תכנה:

פניה החדשות של סין — טילמן דורדין. שני שירים — מאו טסה טונג. הערבים בארגונות של ברזובוב — מתתיהו מינץ. הרופאים פסיכולוגיים על הסודר — מנס שפרבר. סיכוייה של תרבות יהודית בברית המועצות — שמואל אטינגר. בית המועצות הגדול — ש"י עגנון. מהולת הבית לש"י עגנון — ארנה גולן. בין "מכאן ומכאן" לבין „תמול שלשום" — ד. מליק. עגנון בעקבות עגנון — יקותיה צויק. ומקום לאמנות שבת אשת האר"י הקדוש — יהודה ליבס. צבי הרמן שפירא — כסופר השכלה — ישעיה תשבי.

משחקים בתיאטרון: „הצוענים של יפו" — שושנה אביבאל. במיר על ראשית היחסים הסובייטים־ישראליים — אריה יודפת.

מחיר החוברת 3.50 ל"י. דמי המנויים לשנה — 18 ל"י (6 חוברות).

התחותה מתקבלת במשרד „מולד", רח' פינסקר 2 תל־אביב.

כלל - חברה להשקעות בישראל בערבון מוגבל וחברות בנות שלה

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1971

(תמצית)

	31 בדצמבר 1970 ל"י	ל"י
השקעות		
בחברות בנות כלולות	96.364.114	60.258.293
אגרות חוב	2.562.988	15.223.914
זכויות בכירה ורכוש אחר להשכרה	3.578.289	7.668.457
	102.505.391	83.150.649
הלוואות ופקדונות	92.807.687	178.813.078
רכוש קבוע	10.007.806	49.655.910
רכוש אחר	12.609.089	42.317.818
רכוש שוטף	93.173.645	174.317.781
הוצאות נדחות	4.195.941	6.421.393
	315.299.559	534.676.629

	31 בדצמבר 1970 ל"י	ל"י
הון, קרנות ועודפים		
הון מניות	73.000.000	75.000.000
קרנות ועודפים	14.929.530	20.164.630
	89.929.530	95.164.630
מענק השקעה	—	1.450.957
עתודות	1.923.757	6.773.320
בעלי מניות חיצוניים	7.933.160	28.348.807
הכנסות דחויות	2.432.149	3.785.014
התחייבויות לזמן ארוך	154.283.823	255.165.573
התחייבויות שוטפות	58.797.140	143.988.328
	315.299.559	534.676.629

ישראל פולק, יו"ר ראש המנהלה — ברוך רבינוב, חבר המנהלה
מ. ב. גיטר, חבר המנהלה — אהרון דובנוב, חבר המנהלה, המנהל הכללי

כלל - חברה להשקעות בישראל בערבון מוגבל וחברות בנות שלה

דו"ח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1971

(תמצית)

	1970 ל"י	ל"י
הכנסות	30.328.619	74.177.784
הוצאות	19.472.751	49.127.772
רווח תפעולי לפני מסים על ההכנסה	10.855.868	25.050.012
הפרשה למסים על ההכנסה	1.547.899	10.037.893
רווח תפעולי לאחר מסים על ההכנסה	9.307.969	15.012.119
רווח הון, נטו	2.639.954	4.769.978
	11.947.923	19.782.097
הפרשה לירידות והפחתות	1.443.276	2.782.689
	10.504.647	16.999.408
חלק החברה ברווחים הבלתי מחולקים של חברות בנות	417.752	691.708
רווח נקי לשנה — לפני זכויות בעלי מניות חיצוניים	10.922.399	17.691.116
זכויות בעלי מניות חיצוניים	371.869	5.250.322
רווח נקי לשנה	10.550.530	12.440.794
יתרת רווח בהעברה מתחילת השנה	1.544.647	2.989.215
רווח לייעוד	12.095.177	15.430.009
דיבידנד ביניים	6.127.500	6.750.000
	5.967.677	8.680.009
הפרשה לקרנות	3.418.153	5.251.131
יתרת הרווח ללא ייעוד	2.549.524	3.428.878

הורים הנוסעים הקיץ לחוץ לארץ

הורים הנופשים בארץ

בילוי טוב וחינוכי בקייטנה לילדים בעלת רמה, הוא הפתרון האידאלי הן להורים והן לילדים הבאים.

„הוד הכרמל" קייטנה לילדים בהנהלת

דבורה ושלמה אלון
רחוב דניה 25 הוד הכרמל
טלפון 253901 חיפה

נשמח לשלוח עלון בפירוט למעוניינים

יש לי עניין
ב„דבר"

אבן־
שושן
בכרך
אחד

מעתה ניתן להשיג מלון עברי של אבן־שושן במרוכז כולו בכרך אחד.

אוצר שלם ומעודכן של הלשון העברית לכל תקופותיה, ניבים עבריים, מונחים בין־לאומיים וראשי תיבות וקיצורים.

המלון העברי המרוכז כולל את כל אוצר המילים שכינס אברהם אבן־שושן, ללא כל השמטה ובו גם מאות מילים וערכים שנתחדשו לאחרונה.

המלון סודר בשלושה טורים ובריכוז מירבי של הסדר. המלון בכרך אחד שווה לכל נפש בהיקפו בתבניתו ובמחירו.

הוצאת "קרית־ספר"
הפצה בלעדית ע"י ספרית "דבר"
מחיר הספר — 52 ל"י
להשיג בכל חנויות הספרים ובסניפי "דבר"

ספרית דבר

לכבוד
ספרית „דבר", ת.ד. 199
תל־אביב

אבקש לשלוח אל ביתי את „המלון העברי המרוכז".
רצ"ב צ'ק/המחאת דואר ע"ס — 52 ל"י.
שם ______ כתובת ______ עיר ______

משא
לספרות, אמנות ועיון

מוסף ל„דבר", מס' 22, כ"א באייר תשל"ב, 5 במאי 1972

המערכת: אהרן מגד, אברהם שאנן, יצחק בצלאל

בגליון זה

- שירת שבזי – ישראל ישעיהו; קונסניירו ספרדי – יעקב צור
- קולה של דממה – מאת יורם ברונובסקי
- הנס החשאי – סיפור מאת ח.ל. בורחס
- אסטוריאס בישראל – עודד סברדליק
- גדעון עפרת על מחזה חדש של עמוס קינן

חשבון־נפש של יום אחד

יום ב', ח־19 באפריל

מאת שלום גראייק (סטיפן)

פרק מתוך הספר „שלושה ימי קרב" – המתאר את הקרב של מורדי גיטו וארשה – שיופיע בהוצאת „מערכות"

„לא הרבה – השיב יצחק – אולי עד מחר, אולי עד מחרתיים...

בשעה שמונה בערב לא נמצא אף חייל גרמני אחד בתחום הגטו המרכזי. הלוחמים ה־יהודים יכלו לנוע בחופשיות בחצרות הבתים. תושבי הבונקרים יצאו לנשום אויר צח. אחר שהייה של שבע־עשרת שעות במרתף סגור. הילדים המעטים שנותרו בחיים חורשו לפ־תוח את פיהם; לדיבור, לחיוך ולבכי... אנ־שים דתיים החלו להתפלל ואמרו את תפילת חג־הפסח, שעתה התחיל ערבו הראשון. פה ושם ערכו התושבים כעין סדר, לפי מסורת החג – מצות ויין שימשו מנות עיקריות.

(סוף בעמוד 6)

פול אלואר בעברית

מאת אברהם שאנן

תרגום שירי אלואר בידי עזרא זוסמן (פול אלואר – „לומר הכל"...

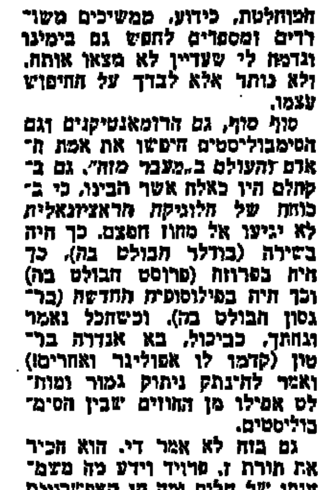

פול אלואר (רישום מאת פאבלו פיקאסו)

נוש (דיוקנו של אלואר) פיקאסו

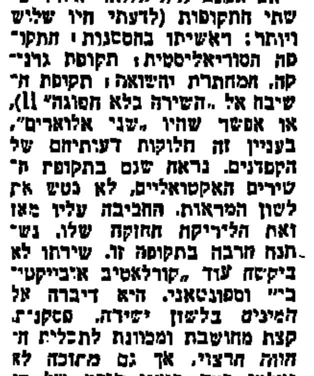

נאלה (דיוקנו של אלואר) סלבדור דאלי

(סוף בעמוד 7)

ערבוביה ללא תואם

מאת אריאלה הראל

(ארבעה אמנים בבית האמנים) הפעם נכשל בית־האמנים הי־רושלמי בארגון תערוכות של ארבעה אמנים בעת ובעונה אחת, בצורה שבה מסריעה תערוכה אחת לרעותה. וזאת משום שהארבעה שונים כל כך זה מזה ונתפסים בצורה כה שונה מבחינה אופטית ומבחינה חווייתית.

גד אולמן

אריאלה הראל

2 ישראלים אורחים

כפר שליו — רפי קייזר

עוריה אלון

אהרן בצלאל

סיקסק

„אחרון הקלאסיקאים"

מאת שרה בריטברג

(תערוכת פיקאסו – מוזיאון ת"א) איש אינו מצפה ממני, אני מקווה, שאתן ציון כלשהו לצייר פיקאסו. יהיה זה מגוחך לאשרר קדושתה של פרה שהוכרה בק־דושה לפני שבעים שנה.

אף זאת – תחריטים שיצר בהיותו בן שמונים־ושבע שנים אינם מאפשרים לנקוט לגביו, לשון עבר, להרהר על עקרותה של זיקנה – לסכם, להסטיד. נכון ששיא אין הוא הכוח המניע מא־חורי אמנות שנות השבעים, כמי שהיה לגבי מחציתה הראשונה של המאה. אך אמנותו שלו כיהוי־כיוזה, מהממת חושים כאז כן עתה.

תערוכות

בשדה

שירת שבזי — יחודה ושליחותה

מאת ישראל ישעיהו

במלאת 350 שנה להולדת ר' שלם שבזי ז"ל, ראוי לנו לחזור ולתת את דעתנו על שירת־תימן בכלל ועל שירת שבזי בפרט, כי כך יתגלה לנו „המעיין ממנו שאבו תעצומות נפשי" יהודי גולה זו בגלותם המרה והארוכה.

שירת יהודי תימן, וכראשה השירה רבת החן של הדגול והמופלא במשוררי גלות תימן, ר' שלם שבזי, המכונה „משתא" — היא הנכס החשוב והיקר שבנכסי רוחם, ועליית תפארתם. היא מאירת באור־זרוע את חשכת חייהם בגלותם. מלותיה וניגוניה נסכו בהם רוח של תקווה ואמונה, וכשנישאו קולם בשירה בקעה להם מתוכה בת־קול מנחמת, מנחמת ומשבחת.

אילו ביקשנו כותרת לשירה הזאת אשר תבטא את תכנה הפיוטי ואת שליחותה הלאומית לא היינו יכולים למצוא הגדרה יפה מזו אשר עליה פייט נעים משוררי האומה ר' יהודה הלוי:

„לבכות ענותך אני תנים
ועת אחלום שיבת שבותך
אני כינור לשיריך."

שירת תימן כהמשך לשירת ספרד

יהודי תימן אימצו את שירת ספרד. דבקו בה ושמרו עליה אולי יותר משמרו עליה קהילות ישראליות אחרות, ובכללן הקהילות הספרדיות. כיוצא בזה הם דבקו ברמב"ם — בפסיקה, בפרשנות ובפילוסופיה שלו — יותר משדבקו בו קהילות ישראליות אחרות.

יתר על כן, שירת משוררי תימן לא זו בלבד שהיתה מושפעת מעוצמת רוחה של שירת ספרד אלא שהיא נראית כממשיכת את חוט קיומה במקום שנפסק או נחלש. דביקותם של יהודי תימן בשירת משורריהם, בד בבד עם דביקותם בשירת ר' שלמה אבן גבירול, ר' יהודה הלוי, אבן עזרא, ישראל נג'ארה וזולתם, עמדה להם במשך הלילה האפל והארוך של גלותם וטעם שראו עין בעין „בשוב ה' את שיבת ציון" ואת שבותם הם.

מי שהכיר את חייהם של היהודים בגלות תימן יודע, שספריות ראויות לשמן היו מצויות בבתיהם של תלמידי חכמים אנשי סגולה. אך בעיקר היו מצויות בבתי־כנסיות, ששימשו גם כבתי־מדרשות, שם למדו העם הלכות איסור והיתר או מגו ביתורה לשם קיום מצוות „והגית בה".

אולם כמעט בכל בית — ואפילו בעליון עני שבעניים — נמצאו תמיד שלושה ספרים: „פרשה" — קרי חומש והפטרות, „תכלאל" — קרי סידור תפילה לכל ימות השנה, הכולל הרבה סליחות ושירות מיצירותיהם של משוררי ספרד וחכמיהם, ו„דיואן" — קרי ספר שירים הכולל מקצת משיריהם המובחרים של משוררי ספרד והרבה משירת משוררי תימן. הספרים הללו, רובם ככולם, היו בכתב־יד, וכל מי שידע לכתוב שלח ידו בהעתקתם, כולם או מקצתם. תינוקות של בית רבן שלמדו לכתוב, התחילו, לצורך עצמם, בהעתקת הגדה של פסח ושירי שבת ומועד מתוך הדיואן. משום כך, מרבית כתבי היד שהובאו מתימן הם פרשיות, תכלאלים ודיואנים. (בדורות האחרונים נוספה עליהם „מנורת המאור", לר' יצחק אבוהב הספרדי).

ובעוד ש„הפרשה" וה„תכלאל" היו הגשר והקשר עם בית־הכנסת — ולכן נשאום בחובם תמיד אל בית־הכנסת וממנו — הרי הדיואן מקומו יכירנו בבית כדי לזמר בו זמירות בשבת ובמועד ולעת מסיבה של מצווה, כגון חתונה, ברית מילה וכיוצא בזה, וכן גם בעת שמחת ריעים.

ואכן משוררים רבים וחשובים עמדו מקרב יהודי גולת תימן, מהם שקדמו לר' שלם שבזי במאות שנים; ממה שנותר בידינו אנו למדים שהיו ביניהם שחוננו ברגש פיוטי מעולה ובלשון לימודים צחה, ושירתם יכולה לעמוד בשורה אחת עם מיטב שירת ישראל לדורותיה. אך דגול שבכל משוררי תימן ומופלא שבכולם — ר' שלם שבזי; הוא האציל על שירת תימן מקרן השפע ומאוצר הכשרון שנתברך בהם; בזכותו יצא טבעה מתחום המקום והזמן שבו נוצרה ונעשתה לשירת האומה כולה.

יהדות תימן לא נהגה מעולם לקדש אישים שעמדו מתוכה, בין משוררים בין חכמי תורה, אלא כהנה עמי הלל: „אין עושין נפשות לצדיקים, דבריהם הם זכרונם". יוצא מן הכלל היה ר' שלם שבזי שהוא ורק הוא נתקדש בקדושה עליונה ושמו נישא בפי כל יהודי תימן, בערים ובכפרים, ביראת כבוד ובהערצה שאין לה שיעור. הכינים היו נוהרים אל קברו כדי למצוא מזור למכאוביהם והאמינו באמונה שלמה ש„אבא שלם" הושיע להם. כן נרקמו סביב אישיותו אגדות רבות על מעשיו ועלילות חייו. לפי אחת מהן היה הוא משתמש בשם של קדושה „קופץ" לעשות שבתו בירושלים או בצפת או בטבריה או בחברון וחוזר באותה דרך במוצאי־שבת אל ביתו ואל בני עדתו לשבת עמם עד בוא עת קץ.

מוטיב השמחה והניגון בשירת שבזי

וכאשר אנו באים לתהות על ייחודו ותפארת גדלותו של ר' שלם, עלינו לתת דעתנו על מאורעות תקופתו. לפי המקורות שבידינו הוא חי בתקופה שבין שנת שע"ט לבין שנת ת"ס (1619 — 1700 למניינם). הוא נולד באחד הכפרים שבסביבות העיר תעז ובמותו נקבר שם. הוא נדד בין קיבוצי היהודים בתימן, הגיע לעיר צנעא בירת־תימן והתאהב שם בחכמיה ובתורתם ורכש לעצמו מלוא אהבתם.

בשנת ת"ח היו גזירות חמלניצקי ימ"ש להנית, שעמען הגיע גם אל יהודי תימן. ואם שימען לא הגיע — שימעו של שבתי צבי, שגזירות ת"ח ות"ט היו כאיש עיקרי לתנועתו, ודאי ודאי שהגיע. יתר על כן, שבזי ובני דורו, תלו, ככל הנראה, תקוות מסויימות בשבתי צבי בלי שכתססו לתנועת השבתאות. ועל כולן עלתה גזירת הגירוש ההמוני של היהודים למוזע, בשנת תל"ט, שזיעזעה את יהדות תימן, וגרמה להכחדת שני שלישים ממנה ולהשמדה גמורה של אוצרות ספריהם וחיבורי חכמיהם.

מאורעות אלה, שר' שלם נטל חלק בהם, בגופו ובנפשו, הסעירו את לבו סערה גדולה. אך סערה זו לא סחפה אותו לתוך הגל של קינות ואנחות שבזמן היה ראוי להן, וכדרך שנהגו חכמי תימן לקונן בבוא עליהם צרות ומצוקות. אדרבה, הוא אזר עוז לצאת נגד הדכאון, היאוש ואזלת היד, שהקינות והאנחות משרות על הציבור; כנגד זה קם הוא לעורר את הלבבות ל ה א מ י ן בישועה שתבוא, ולהיכון לקראתה ב ש מ ח ה ובניגון, על אף כל הצרות, הגזירות והיסורים.

לתמהוני, כל החכמים והחוקרים שעסקו עד כה בשירת שבזי, ובכללם חכמי תימן, שחיברו עליה מבואות ופירושים, לא התעכבו כראוי על המוטיב הזה בשירתו, שלדעתי הוא אצלו עיקר ויסוד, ולא זו בלבד, אלא שזהו כנראה סוד כוחה והשפעתה של שירתו ושל אישיותו על יהודי תימן, על הלכי רוחם ודרכי מחשבתם.

מן המפורסמות הוא, שיהודי תימן היו ערוכים בתנאי חיים המגמיכים את הרוח ומדכאים את הנפש. אעפ"י כן, ראינו ושמענו אותם שרים ורוקדים משירי שבזי בדביקות ובהתלהבות, התבטאו במלות השיר ובניגונו והזכירו ביראת כבוד ורוממות את „כארי סאלם זכותו תגן עלינו". וזו היתה הבשורה ששבזי חתר לכיוון אליה — ועלתה בידו. בזאת הוא קדם לבעש"ט (תנ"ח—תק"כ), מייסד תנועת החסידות, שאחד מעיקריה הוא „עבודת ה' מתוך שמחה והשמחה בחיים בכלל". שבזי כבש את עצמו תחילה לאמונה ולשמחה, לשיר ולניגון. בשיר „קאל אלאדיב נומי תקרד" אומר המשורר לאומה:

„מה לך יחידתי בחילה, (חלי־חלה) / לילה ויום בתבהלה, / תמיד ברינה השמחי / על אויבייך תזכי / על האלהים תבטחי".

ובשיר „שבח אל חי" אומר ר' שלם:

„לשוני דיברה בשבח וזמרה / והוא נורא עלי כל השבחים. / כסוד לבי ושרעפי בקרבי / אהודנו ורעיוני שמחים. / נהוג עבדך, ארון עולם כחסדך / ושמח לבבות נאנחים".

הוא האמין כי היה זה רצון ה' עם שהלך אותו בדרך זו. בשיר „איומה בהר המור" הוא אומר: „מחית לנשמתי / ועזי וזמרתי / ואליו תשוקתי". ולא עוד, אלא שדרך זו היתה בעיניו הדרך של שירת אמת, בבחינת מיטב השיר אמיתו, שלמענה צריך לקנות חכמה ובינה, והוא הכין לבבו ללכת בה.

בשיר „איומה חמשי דגלי המוני ממצולה" הוא אומר, כמשיח עם עצמו: „ילוד משתא / שית לבך לחבר שיר נעים / וקח לך ראשית תורת אמת, חכמה ובינה" (השווה חב"ד).

מה היה המניע הנפשי שהעלה את ר' שלם שבזי, המכונה „משתא", על הדרך המהפכנית הזאת להפוך את היגון והאנחה למנוף של שמחה וזקיפות קומה ושל אמונה שהישועה בוא תבוא „ברנן והדרה"?

שירה שמקורה אהבה

המעיין בשירי ר' שלם ימצא שתוכם רצוף אהבה. בשיר „אל המרומם על תהלתך", הוא אומר: „רוחי כצל האהבה נשמכה". המלה אהבה וכל הנגזר ממנה: אהוב, אהובי, אהובים, חוזרת ברבים משיריו ויש שהיא נשנית מספר פעמים בשיר אחד. ולא אהבה אחת היתה לו, אלא היה משוך בחבלי אהבות: אהבת ה', אהבת ישראל, אהבת התורה והחכמה, אהבת חכמים וחברים, אהבת הבריאה, אהבת הגאולה.

לא נוכל לפרט ולצטט כאן את כל הביטויים המרובים מספור של האהבה בשירתו. נזכיר רק ארבע מאהבותיו:

ראשונה — אהבת השם. אחד משיריו פותח במלים „אהבת צור קוני בתוך לבי" ועוד שיר פותח במלים „אהבת דוד הצבי וגם חשקו, בת־נדיב, עורי ובו דבקי". הדוד הוא הקב"ה ובת־נדיב — כנסת ישראל. כאמור, אין אלו זכירות בודדות, אלא אחדות מני רבות. ולפי שאהב את השם — דאבה נפשו לראות שכינת עוזו שרויה בגלות, ובשיר המתחיל „שמע קולי". הוא פונה אל השם ואומר: „למענך — תקבץ הפזורים", שאין השכינה נגאלת אלא אם ישראל נגאלין.

שניה — אהבת היצירה ושמחתה. המשורר עצמו היה שרוי במצוקה איומה ונשא נפשו לדירה מרווחת במקצת ולמזונות כדי שיוכל לעבוד עבודתו בשמחה.

את השיר „אהבת צביית חן אשר גלתה", הוא מסיים במלים שאין בהן שמץ של טרוניה או אנחה, אלא מבטאות בפשטות ובלבביות עוני ודחקות מזה, אהבה ושמחת יצירה מזה, וכך אמר: „יהדי כתי האהבה / תרחיב מקומי לישבה (לשבת) / ישמח לבבי אהבה / ותזנני".

שלישית — אהבת ישראל. כבר הזכרנו פתיחת השיר „אהבת צביית חן אשר גלתה" ועוד נזכיר שיר המתחיל „אהבת רעיה רצוני מחמד נפשי ולבי" בו הוא מדבר על שרידי הקהילה ועל תפילה מתוך שמחה ואומר:

„אלכה דרך מסילה / בין שרידי הקהילה / המזהירים בתפילה. / אשמחה אנוה יגוני / אעמוד שחרי וערבי. / כי בנועם חזיוני / אשכחה עולי ועלבי".

בשיר „אהוב לבי בהר סיני" הוא רואה את עדתו, עדת יהודי תימן, כך:

„עדת קודש שהדרת / ומנהירת כאור תורה / בצל ישרי שהיא נזרא / שקוד חיי ומעייני. / ומה נעים הדרינו / ביום נשוב לעירנו, / ורוח יה תעירנו / בהיכלי וארמוני".

רביעית — אהבת הגאולה, שהיא עיקר ויסוד לכל אהבותיו. במאות ואולי באלפי שירים שחיבר, כמעט שאין לך שיר שבו לא תביא לידי ביטוי אהבה זו בניסוחים ובהקשרים שונים. נזכיר כאן כתם רק אחדים לצורך דוגמה וטעימה בלבד.

דומני שבכל דברי השירה של התנועה הציונית, בבאת העבים של קוממיות, לא ניתן ביטוי כל כך פשוט וכל כך קולע לחפץ הגאולה כפי שניתן ע"י ר' שלם לפני כשלוש מאות שנה בשירו הנודע:

„אהבת הדסה על לבבי נקשרה ואני בתוך גולה פעמי צוללים. לו יש רשות לי אעלה אתחברה תוך שערי ציון אשר הם נתללים".

הוא אינו דוחק את הקץ. בשירו „לבי ועיני מודים" אמר בפשטות: „יום הגאולה סתום וקץ לא יגולה, אשרי מחכה ומאמין". אף יתכן שזו היתה תגובתו לתקוות הנכזבות שהפריחה השבתאות. לעומת זאת הוא רואה את עצמו כשליח ציבור היורד לפני התיבה ומתפלל באהבה וברחמים גדולים בעד אחיו ובעד כל קהל ישראל, עם הגולים, הנתונים במצור ובמצוק ומשועים לישע, ואומר:

„בעת רצון שמעני וחנה אינך / בגלותי פדאני וזכור לבריתה. / ורחם כל בני גולת / תפילתם תקבלת — ולדליהם תנהלה".

ורבת אמונתו שתפילתו תתקבל. שהרי:

„אם ננעלו דלתי נדיבים — דלתי מרום לא ננעלו".

ועל כן לא פסק מלפרוש כפיו אל על בתפילה ובתקווה:

„אקווה חדרך שוכן מעונים / שלח ישעך לעם קודש נדודים. / להר־ציון תשיבנו נכונים / בקול שופר תקבץ הפרודים".

וברור לו שהגאולה קרובה, וכבר היא עומדת מאחרי כתלנו. בשיר „אהבת צור קוני" הוא אומר:

„שמעתי קול מכנף ארץ / קול אומר: מלך ילוד פרץ / וכן אמת נפל ביום קרץ / — — אבוא להיכל אהבת / וישנת גאולי קרובה / תציל איומה נעלבה".

לא זו בלבד שהגאולה קרבה, אלא הוא רואה בחזונו שבואה יהיה תוך מלחמת גבורה, תוך נקם ושילום ותרועת נצחון על האויב המדכא, המבזה והמשפיל:

„איומה בהר המור / עלי לך ובשרי / ונשיר בשיר מזמור / בניגון ליוצרי. / וצמח אריה גיבור / ניהור כשערי. / וזמיר וקול התור / בארצי מעוררי. / שרית חגור חרבך / והשחת הדוד אויבך / וחזקת ואל תנכך / — — — להגני אלום תגמור / ותשקיף בשחרי. / — — — שכינה בצל כנפי / כרובים תסוכבי. / לינון וחיל־תקפו / וצורר תבריכי. / וישפוך חרון אפו / בפרא הפכפכי. / ועזבר ובת־עבר / ודתו מבועתי. / מחתל עלי דתי / יבוזה לתורתי / והפיר עשרתי. / ויכמו כצל עובר / ואידו כמהרי. / ועמי ביד שוכר / משובח מפוארי".

דרכו הצליחה. הוא הציל את יהדות תימן מלהתמוטט תחת עול שיעבודה ומציקתה. הזיק רוחה ובכך הובטח קיומה עד בוא עת גאולתה. הוא קיווה שהדבר יבוא בימיו ושהוא יזכה לכך בעצמו. בשיר „אהוב לבי בהר סיני" הוא אומר:

„זכות אבות תחיינו / ונשובה לארצנו / — — — ילוד משתא יהא נזמו / ונעמם מלך גביר נאמו / ונשעם מצלותנו בן / יאתבנו במצעוני".

אך לצערנו לא זכה. המאמצים שנעשו עד כה להעלות עצמותיו מתימן לארץ ישראל — עדיין לא הועילו. נקוות שתבוא שעת רצון ועצמותיו ינוחו בכבוד על משכבו באדמת הקודש, ב„ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו, ששם עלו שבטים שבטי יה".

זמר־עם של קהילות ספרד

מאת יעקב צור

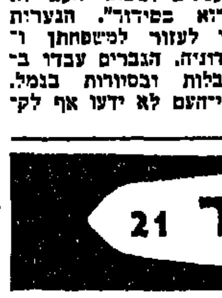

[illegible]

...אשר בת־חברון („לא חברוניקה") שבתה את לבי. יש באוסף זה גם מסימני התקופה שבה התחילו בני הקהילות של הבאלקאנים לנדוד מחוץ לערי מושבם („סיבבתי בעולם כולו / מפאריס ועד ווינה / ולא מצאתי אחת כמוך / גם אם את שחרחורת"), וכן מסימניהן של מלחמות הבאלקאנים, שאליהן גויסו גם מתושביהן היהודים של יוון ויוגוסלאוויה. ומוצא אתה כאן גם שירי־עליצות ושירי־יין ופזמוני התוגה שהיו הבדחנים שרים לשעשע את הקרואים. אפילו מירשמים של מטעמים ניתנים בזמר, כגון אותו שיר על דרכי בישול החצילים שהיה נפוץ וחביב ברבות מן הקהילות.

קובץ זה פותח אשנב לחייהן של קהילות, אשר רובן אינן קיימות עוד היום, על שמחותיהן ויגונן, ודווקא גוון העממיות שבזמר הוא שמקנה לו את חינו ואת מקוריותו. משה אטיאש, שפעל רבות במחקר המורשה הספרדית, עשה כאן עבודה יסודית, חקר ודרש במוצאו של כל שיר, בדק את הנוסחאות ואף הוסיף מילון וקובץ מנגינות. חסרונו היחיד של הספר הוא התרגום העברי של מילות השירים, שהוא לטעמי ספרותי מדי ואינו משקף כראוי את הלשון הפשוטה, הפרימיטיבית כמעט, של המקור.

חידת הסופר 21

„בבואי לדור בבית זה קבעתי את התיבה במבוא הבית. למחרת מצאתי את התיבה מוגבהת כ־40 ס"מ גבוה יותר ועליה פתק: „העברנו אותה אדוני כדי שלא תפריע לבאי־הבית ... מתג־החשמל של חדר־המדרגות". ראיתי בדמיוני איך כל דיירי־הבית ... אחת, תולשים אותה במשיכה ... קובעים אותה במקומה החדש. ... לעקור את התיבה ממקומה ... כים היו לפתוח את פתח התיבה, ... בקיר מתוך התיבה. הרי שדיירי הבית ... שותפים לתיבת־הדואר שלי. חזרתי ... במקומה הקודם. למחרת מצאתיה ... פתק. חזרתי וקבעתיה במקומה".

*

מתוך איזה סיפור הקיטע הנ"ל? ... תשובות צריכות להגיע עד יום ו' ... פרסי ספרים.

פתרון חידה מס. 19: הקיטע הפותח ... שנשארו, תולים את כינורותיהם. ראשי ... זכרונות המלכות הדועכת". — הוא מתוך ... לוי" מאת חיים גורי.

הזוכים בפרסים: עליזה בדמור ... עת ברנו, אברהם דש (ירושלים).

רעננות של צעירים

מאת חנוך רון

[illegible]

בארוק בגבעתיים

מאת אהרן בנלאל

[illegible]

מוסיקה

[illegible]

פול אלואר בעברית

סוף מעמוד 1

[illegible]

אברהם שאנן

בשבוע הספר העברי
הנחה של 40%
כתבי זיגמונד פרויד
5 כרכים — 51.— ל"י
כתבי שלום־עליכם
8 כרכים 42.90 ל"י
כתבי י. ל. פרץ
10 כרכים — 42.— ל"י
כתבי י. ד. ברקוביץ
12 כרכים — 48.— ל"י
לכסיקון לספרות העולם
4 כרכים — 30.— ל"י
אנציקלופדיה להווי ומסורת ביהדות
2 כרכים — 30.— ל"י
הוצאת דביר
להשיג בדוכני ההוצאה ובחנויות ספרים

ספרית־פועלים — ספרים חדשים
משה זרטל:
במחיצתו של קורצ'אק
[illegible]
בני מיטיב
הזורעים במדבר
ציורים: שמואל כץ
[illegible]

למד בביתך
בשעות הפנאי באמצעות הדואר
ליטורים ומבנים
בחינות בגרות ומוקדמות
אולפן לעברית שיפור הלשון
פקידות והנהלת חשבונות
אנגלית וצרפתית
דיפלומה בבנקאות
מישלב — מכון ישראלי להשכלה בכתב
תכניות לימודים חינם בכל דרוש
תל־אביב, מישלב, ויצמן 53, 10—1 לפנה"צ, 5—7 אחה"צ. חיפה, החלוץ 49, 8—10 לפנה"צ, 4—6 אחה"צ, פרט ליום ו'.

נינוה וירושלים

„הביתה תרשיחה". מאת מ. ד. בן־גבריאל. תרגם לאה זגגי. הוצאת „עם עובד".

חשבון־נפש של יום אחד

מאת יהודית אוריין בן־הרצל

אוהלי יעקב ולא בישראל

מאת יצחק בצלאל

Raphael Patai: Tents of Jacob, The Diaspora — Yesterday and Today, 464 pp., 1971

כתיבה היסטורית בת דור קודם

מאת בנימין זאב קדר

ברנולה של

התבוננות

כְּשֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁלִּי חוֹשְׁבוֹת אֶת עַצְמָן בִּלְעָדַי, אֲנִי
אֵינִי מִתְעָרֶבֶת. שֶׁיַּחְשְׁבוּ אֶת עַצְמָן בִּלְעָדַי, אֲנִי אוֹמֶרֶת.
מֶתֶג סָמוּי מַצִּית אוֹר בַּחֲדָרִים
אִם הָיִיתִי רוֹאָה אֶת עַצְמִי
כְּאֵת עַכְשָׁו לִקְרָאתִי
אֶפְשָׁר וְלֹא הָיִיתִי מַכִּירָה
אֶת עַצְמִי

כְּשֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁלִּי חוֹשְׁבוֹת אֶת עַצְמָן בִּלְעָדַי, אֲנִי
מְנִיחָה לָהֶן לָזוּם. פִּטְפּוּט שֶׁל תֻּכִּים
אֲנִי אוֹמֶרֶת; חֲסַר פֶּשֶׁר כָּמוֹ
פִּטְפּוּט שֶׁל תֻּכִּים. בּוּעוֹת סַבּוֹן
מִתְנַפְּצוֹת כְּקֶשֶׁף־אַט עַל שַׁקֶּשֶׁת הָרֵאִי. וָזֶה
מָה שֶׁיָּפֶה בְּסִכְסוּךְ הַמַּיִם: לָבִ־יָם
חוֹמֶת בְּחִלּוּקֵי הַשֶּׁפֶת
כְּמוֹ פִּטְפּוּט שֶׁל תֻּכִּים

כְּשֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁלִּי חוֹשְׁבוֹת אֶת עַצְמָן בִּלְעָדַי, אֲנִי
נֶחְסֶכֶת לְדָבָר חֲסַר־מַמָּשׁוּת. וְטוֹב לִי
לִחְיוֹת
דָּבָר חֲסַר־מַמָּשׁוּת. לָחוּשׁ
אֵיךְ מַעְגָּל אַחַר מַעְגָּל נִפְרָשׁ עַד
שֶׁלֵּב־הָאוֹר נוֹגֵעַ בְּלֵב־הַבָּשָׂר — שְׁקִיפוּת
רָבְדֵי הַנּוֹף נֶאֱטֶמֶת בְּמֶתֶג רַךְ

כְּשֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁלִּי חוֹשְׁבוֹת אֶת עַצְמָן בִּלְעָדַי, אֲנִי
אֵינִי
רַק הַלֵּב
מַעְגָּל אַחַר מַעְגָּל נֶאֱסָף אֶל חֵיק שִׁבֹּלֶת הַמַּיִם
וְלָבָן בְּרֵכָה

וְאַחַר־כָּךְ, לְאַט
לְאַט בּוֹקֵעַ מִתּוֹךְ בּוּעַת הַלָּבָן
כְּלִיל הַצֶּבַע וְהַמִּזְמוֹר, וְהַכֹּל
מַתְחִילָה

יוסף ברסלבי ז"ל

מאת מנחם דורמן

הופיע

פתחים ב' (20)

כל ישראל ערבים זה בזה

שיחות עם ח"כ יצחק בן־אהרון ומאמרים מאת יצחק לוי חירושלמי ואחרים

*

לשאלת היקפן ומידת גיבושן של התורה ומצוותיה

משה גרינברג

*

על „בכור המהפכה המדעית" לאהרן קציר

ישעיהו ליבוביץ

*

מאמרים * דיונים * ביקורת ספרים

*

להשיג בקיוסקים או ת.ד. 7295, ירושלים

מה מציק לבני הקיבוץ?

לאחרונה מרבים לכתוב ולדבר על המשבר הפוקד את החברה הקיבוצית, על פער שאין לגשר עליו בין דור מייסדי הקיבוץ לבין דור התמשך של הבנים.

מדוע? מה מציק לבני הקיבוץ?

על כל אלה קרא ברומן הריאליסטי החדש

חדר משפחה

— מאת יהואש ביבר —

הדגש בספר זה הוא על סבלו ויסוריו של היחיד בתוך החברה השיתופית — בספר מבוארים יחסיהם של אב ובן שנותרו לבדם, אשה יפה ובגידתה, גאמיר קל־דעת ומפתה נשים, סבלו של ילד רגיש בגלל החינוך המשותף, בדידותם של רווקים, פגיעת בתחום הפרט בקיבוץ —

כל אלה מתוארים בצורת חושפנית ע"י המחבר שהוא עצמו יליד קיבוץ — כל דמיון בין הדמויות המתוארות לבין המציאות איננו מקרי...

• • •

הוצאת א. לוין־אפשטין בע"מ

הנהלה ראשית: „בית עלים" רח' קרל נטר 3 ת"א

טל. 623959

הופיע

מדע לנוער המתבגר

לדעת

חוברת מס. 8 בכרך ב'

ובה: תלויזור ערפילית הסרטון המסוקיט; שימור הרקים; צילום הפלישתים פשע ותורשה; תסכנה בנשואים בין קרובים; קוראים שואלים ויתר המדורים הקבועים.

מחיר חוברת בודדת 60 אג'.

דמי מנוי לכרך ב' (10 חוברות) 5 ל"י.

פנה אל:

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

— גזור ושלח —

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת"ד 801
ירושלים 91000

☐ אבקש לחתום על כרך א' של „לדעת". מצ"ב 5 ל"י (בצ'ק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

☐ אבקש לחתום על כרך ב' של „לדעת". מצ"ב 5 ל"י (בצ'ק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

השם ___ הכתובת ___

מס' המיקוד ___

ספרים חדשים

"חברים מספרים על ישו"

מאת גדעון עפרת

(רישומה על התערוכה — בעמוד 8) פיקאסו דמויות ויונה

קולה של דממה

יורם ברונובסקי

"יאושו של „רואה ואינו רואה"

הנס החשאי

סיפור מאת חורחה לואיס בורחס

וולה סוינקה (משמאל) עם שחקני מחזהו „החרד"

האמנים הבלתי־תלויים

ב„גראן פאלה" בפאריס מוצגת החודש תערוכה „האמנים הבלתי־תלויים". בתערוכה יש תמונות מימי הסוביזם והקוביזם ועד 1972. מסורת ארוכת שנים לתערוכות אלה. „סאלון הבלתי־תלויים" עורר למשטר שערוריה גדולה ב־1905. בהיסטוריה של אסכולות אלה כו־פיעים שמות כמו פיקאסו, בראק, וואן דונגן, שתמונתו „הצעיף הספרדי" הורחקה פעם מתערוכה בפקודת המשטרה (תערום של אשת הצייר פגע ב„טעם הטוב"). כידוע, נולדה תנועת „האמנים הבלתי־תלויים" ממרידה במוסכמות ועל בסיס חברתי־פוליטי, שעיקרו היה חירות ושוויון. במשך השנים חלו תמורות הרבה ב„אי־תלות" זו. בין הציירים המיוצגים השנה בסאלון, יש הבדלים מרובים, הן בטכניקה הן ברמה. הדברים אמו־רים בציורי נוף, עירום, דומם, דמויות יווניות ועוד.

דמות קלאסית אילנה ארואה

מספרדית: רינה ליטוין

אספקלריה

חיי מאיאקובסקי

ספרות עשירה, בעיקר ברוסית, נכתבה על חייו ושירתו של ולא־דימיר מאיאקובסקי. אף־על־פי־כן, נראה שלא נמסרת עדיין תמונה מלאה של חיי המשורר. עובדה היא, כי שתי שאלות מתעוררות שוב ושוב: באיזו מידה היה הוא משורר מהפכני מצליח, ומה היה המניע האמתי להתאבדותו?

בססס"ר התרחב במיוחד מחקר שירתו של מאיאקובסקי מאז הכריז עליו סטאלין (ב־1934), כעל המשורר הכושר ביותר של התקופה הסובייטית. יותר מזה: „יחס של אדישות לזכרו וליצירותיו הוא פשע".

הביוגראפיה הסובייטית של מאי־אקובסקי נכתבה על ידי פרטסוב. ואילו קאטאניאן כתב מעין כרוניקה של חיי היום־יום של מאיאקובסקי.

עכשיו ניתרגם לאנגלית ספרו של ויקטור וורושילסקי „חיי מאי־אקובסקי" (תרגום בולסלאב טאי־בורסקי, הוצ' גולאנץ). למחבר היה קשר תמיד עם דוד בורליוק (היה מראשי הפוטוריסטים; מת ב־1967, בארה"ב), ולילי בריק (ב־מוסקווה), שהוגדרה על ידי אסייב כ„גיבורה הראשית של שירת מאי־אקובסקי". בעזרתם ובעזרת כמה ממכריו האחרים של המשורר ה־רוסי, כינס וורושילסקי את פרקי ספרו.

סופרים אפריקאיים

סדרת ספרים חדשה על סופרים אפריקאיים מתפרסמת עכשיו בלונדון (הוצ' אוואנס). העורך הראשי של הסדרה הוא ג'ראלד מור. כוונתו היא לתת לקורא האנגלי הערכה ממצה על הזרמים והמגמות בספרות האפריקאית המתעוררת, בתחום הסיפורת, השירה והדראמה.

בין השמות הבולטים בסדרה הוא וולה סוינקה, סופר ניגרי, שנתפרסם בעיקר כמחזאי. בשותפות עם אוניברסיטת לאגוס ... גינריה. זהו קובץ של אחת עשרה מסות, שנכתבו בידי מבקרים מ־ארצות שונות על הספרות הני־גרית באספקטים השונים שלה. ה־מחקרים דנים גם בדראמה המסור־תית של הארץ ובשירה שבעל־פה. אחד המבקרים האנגלים משבח את מחזהו האחרון של וולה סוינ־קה, „החרד". המחזאי האפריקאי הושפע השפעה חזקה מברכט, אך עם זאת הצליח לשמור על מקו־רותו ועל הצביון האפריקאי ה־מיוחד בכל יצירתו.

אסטוריאס בישראל

מאת עודד סברדליק

עוד כמה „חריגים"
או: איך טבעו הזבובים בשמנת

מאת נחום ברנע

שצרו בנפשכם, שלא עורך „את" היה תוקף בעתונו את הד־ יין הבכיר שעשה „חריגים" ב־ תחות רפיח. אלא כותב המאמר ה ראש עיריית עזה. לאשד־א־ זה. איך היה מגיב דיין? כשר אמן על קידוש חופש הביטוי, הביטוי החריף ביותר בשטחים והוקיע, היה ודאי מעמיד לר־ ת הגנת זכות־הדיבור של א־ אוה את כל כשרונותיו הרטו־ ים. עובדה: רק בימים אלה ן על זכותו של ראש עיריית ה לקרוא, באחד מגיליוני־הדעת צונים ביותר שנשמעו מפי בר נושא־תפקיד בשטחים, ל־ ברית הרצועה לידי האומות אוחדות.

אלא שאיתרע מזלו של „את", מנהיג ערבי הכפוף לממשלך שר הבטחון, גם לא קצין הכפוף לדיין באמצעות הר־ כיל עורך אותו. אחרת, קשה סביר את התפרצותו של דיין ישיבת לשכת מפלגת העבודה דף השבוע שעבר.

„את" (הסבר זה מכוון לקור־ ששמעו של השבועון טרם יע לאוזניהם) הוא בטאונה של לגת העבודה, תפוצתו דלה, וה־ ור העתונאית להוקיע, נדמה לי, הגית את הדעת. ה„שערוריה" הורב בוקן מפעם לפעם, ושהגו־ ה מגיבה עליהן בתקיפות קולי־ מפלגת בי לפעמים את הדרג־ ה שתך באות להגן על העתון בקולה ציוניית הנובעת ל־ אך התקפות ש„את" זו־ להגן מידי אישים במפלגת עבודה מחסנות אותו באופן ראודוקסאלי כמפני בקורת עניי־ במלים אחרות: לו מושגיהם ראש הממשלה, שר הבטחון ושים אחרים ב„עבודה" על הא־ ההגבעה היו נאותים, היה מצ־ של „את" קשה הרבה יותר. ותר אולי להוסיף, שזהר שהם, רך „את", יודע לנצל חולשות ה של הצמרת בכשרון רב.

ואכן, הוויכוח על „את" ב־ בת לשכת מפלגת העבודה חשף לשות עד כדי אי־נוחות. הול־ ת אלה מדאיגות. נדמה לי, בה יותר מאשר גורל בטאונה מפלגת העבודה. הן חושפות יהו מסויגיהם של מנהיגים על יכים דמוקרטים במפלגתם וכי־ צה לה. אם פרשת פיתחת־רפיח הוסרתה עדיין רחוקה מלהיות לצערי, לא סיפקה לנו די בזי־ נות, בא תיאור מהלך ישיבת לשכת ה„עבודה" ביום הכישי ש־ ר ומוסיף מבוכה על צער.

לשפוקים את דברי דיין בי־ שיבת הלשכה משפע תתאים („גישה ארסית", „הסתה פרועה" הם רק שניים מהם), שהוא מוריד על מאמרו של עורך „את", בש־ ארות שתי טענות עיקריות. הא־ חת, שלבטאון מפלגת העבודה אסור היה להזדקק לנושא. „מה שנכתב על־ידי שהם מחייב את הלשכה". השניה, שכותב ה־ מאמר לא ידע את העובדות. יתר על כן, הוא לא יכול לדעתן, מא־ חר שנאסרו לפרסום.

בבואה לחוק את ההתפרצות של דיין בנושא הראשון, המפלגתי, אמרה ג. מאיר: „אני רואה עתון זה („את"), על מה שכתוב ולא כתוב בו כמחייב אותי". זוהי אמירה מחייבת מאוד. כך נדמה, נראה כאילו תפסת גולדה מאיר את בטאון מפלגתה כשופר, שכל מלה בו חייבת לבטא את ההשק־ פות המקובלות על ראש הממש־ לה. מצד אחד יביא אולי הסדר כזה הקלה לקוראי „את", שיידעו מעתה באופן מסודר את דעותיה של ראש הממשלה בכל נושא הי־ עומד ברומו של עולם. מצד שני יצטרך אותו חלק במפלגת הע־ בודה, שדעותיו אינן זהות בית־ תיים במאה אחוז לדעות של ראש־ הממשלה, לחפש לו בטאונים אח־ רים.

אפשר לשאול, כמובן, מה צו־ רך יש למפלגה בעתון אם איננו משמש שופר להנהגתה. על כך אפשר להשיב, שיש כל מיני בט־ אונים בעולם. יש „פראבדה" ויש „ניו־יורק טיימס". אך לא ייתכן ב־ מפלגה דמוקרטית, גדולה ומגוונת כמפלגה העבודה, שבטאון כל המפלגה יבטא רק דעות רשמיות. להיפך: לו מעט סובלנות היתה בלב המנהיגים, היו פותחים אותו כדי להקשיב להשקפות חברי ה־ מפלגה. שהבטאון אמור להיות בשבילם דרך לביטוי בהוליט להביע בו את רחשי־ליבם. אם לא כבמה פתוחה ומשפיעה, הרי כ־ שסתום לתת יכול בטאון כזה לע־ שות שירות גדול לבעליו.

כותר אולי לתמוה על צמרת ה־ ממשלה: האם לא משעמם להם, מבחינת היצר האינטלקטואלי גרי־ דא, לשמוע ולקרוא אך ורק דעו־ תיהם?

מאלפת תגובתו של ה־ מוסד העליון של מפלגת העבודה על ההסתערות המכוונת על ראש הממשלה ושר הבטחון. שר הבט־ חון זכה עוד, איך שהוא, לתגובות ספורות מפי חברי לשכה. שהת־ עקשו לעגון על השקפות דומות לזו שנדפסה ב„את". אך משבאה ראש הממשלה, ואגרופה נחת על השולחן, נתקפו כל חברי הלשכה.

פרס לאברהם עופר, באיזה גבור. העורך המסכן נזהר בודד מול „השטיפה" ההיסטרית. בסוף ה־ ישיבה אף נקבעה החלטה, שהיא מדרש־שכולו־פליאה לעצמו, דעוד אגע בעניין זה.

העניין השני, שבו תקף דיין, ואחריו ראש־הממשלה, את עורך „את" ומצדדיו בלשכה מוזר בי אמת. „שוום איננו יודע את העוב־ דות," קבע דיין, ומוסיף, בהת־ שובתו לאברהם עופר, כודע לא יכול שהם לדעת את העובדות: „הרי הדו"ח לא פורסם" — הוא מסביר לעופר.

שאלה: מי אסר לפרסם את ה־ דו"ח ואת שמות החוקר והנגועים?

תשובה: שר הבטחון.

שאלה: מדוע?

תשובה: א. מנימוקים בטחו־ ניים, ב. (מפי ראש הממשלה): „מה פתאום הסקרנות לדעת מי־ הו?"

שאלה: האם נזיפות הרמטכ"ל לא הרגיעו את מצפוננו?

תשובה: את מצפונם של ראש הממשלה ושר הבטחון זה הרגיע. סמכו על מצפונם.

מכאן שבעל המונופול על הי־ דיעה והוא גם היחיד הרשאי לה־ ביע דעה. זוהי, כנראה, דמוקר־ טיה. ומה שחמור עוד בדרישתו של דיין להשתיק את הפרשה הוא, שבניגוד לרושם שנוצר, שר הבטחון, המגן בחירוף נפש על שמם הטוב של קצין בכיר או שניים, מתווה בעצמו בכל מקרה צד בפרשה. אם במשך כל תקופת „החריגים" לא ידע עליהם, בהלי התקשורת והצנזורה המידע שלו ב־ שטחים זקוקים לריענון רציני. זאת ועוד: יש לזכור, שהסודיות שנכפתה על דו"ח החקירה היא דו־סטרית: מאחר שהדו"ח איננו מדבר, גם הקצינים הבכירים שות־ קים. ייתכן, אינני יודע, שיש משהו בדעתו של מי שאמר, ש־ הנזיפה שקיבלו לא היתה הצד־ צדק. אלא הצ־עוול. אדרבא יפר־ סם שר הבטחון את הדו"ח.

ומכאן להחלטת לשכת מפלגת העבודה. כשרצה אברהם עופר לצרף לה סעיף המגנה את המע־ שים החריגים בפיתחת, אמר לו ראש עיריית ת"א יהושע רבינו־ ביץ: „אל תערבב שמחה בשמ־ חה: שמעת לחוד, זבובים לחוד", כלומר: לא בדקנו איך טיפלה הממשלה בחריגים ברפיח, ממי־ לא לא נהלים.

לא עברו מספר דקות והחלט שהלשכה מזדהה עם טיפול הממ־ שלה בפרשה. וכך, לבסוף, טבעו הזבובים בשמנת.

הפרק האחרון

(לשלושים לפטירת ראובן ברקת)

מאת דניאל בלוך

האבל הממלכתי על סדריו ה־ מגוונים, הוויכוח הבלתי־תרבותי על המועמד ליו"ר הכנסת, הציבור בימי השלושים על הכבוד הראוי לזכרו של יושב־ראש הכנסת ראובן ברקת ז"ל. אין לי ספק, מהיכרותי עם ברקת הצנוע, הישר, הסולד מגינוני טקס מופרזים, שכל מה שהתרחש לאחר פטירתו לא היה לרוחו ולא היה לכבודו. ביום ה־ שלושים ברצוני להתרכז בהעלאת הפרק האחרון בחייו של ראובן ברקה — הפרק הפרלמנטרי וכהונ־

תו כיושב־ראש הכנסת. עברתי ב־ ימים אלה על נאומיו בתוקף תפ־ קידו הרם כיושב־ראש בית־הנבח־ רים, והם מצטרפים יחד למסכת בעניינית ורציניות של מחשבה פר־ למנטרית רעננה ונוקבת, של הת־ לבטות ויחיפוש־דרך. כיצד יכולה הכנסת למלא את תפקידה בחברה דינאמית מול משבר הפרלמנטריזם המאפיין את רוב הדמוקרטיות ה־ מערביות בשנות השבעים. דבריו־ בכתב משלימים שיחות רבות שלו בעל־פה, שבהן ביטא את מחשבתו התלבטויותיו. את רצונו לחדש את דרכי עבודת הכנסת ולהעלות את קרנה ומעמדה בעיני הציבור הרחב. רבות קבל על השמרנות הרבה המאפיינת את הסיעות בכנסת. פעם אף אמר: כי דומה שנוהגים שנקב־ עו במרוצת עשרים ושלוש שנות הכנסת קשה להזיז ולשנות, יותר מנהגים הקיימים מאות בשנים ב־ פרלמנט הבריטי.

כשנבחר לתפקיד יושב־ראש ה־ כנסת בישיבה הראשונה של הכנסת השביעית (אגב, סיעת גח"ל גם אז נמנעה מהצבעה) אמר ראובן ברי־ קת: „רצוני לקיים בנאמנה את המסורת אשר נקבעה על ידי קודמי, אהיה קשוב, יחד עם חברי הכנסת כולם, לכל מגמה המכוונת לשכלל, לתקן ולהעלות את ארחות עבודתו של הבית הרם הזה. אני מקווה, כי במאמץ משותף של כל חברי הבית נשמור על כבוד הכנסת. נעלה קרנה כסמלה החי של הדמוקרטיה הישראלית, נהדק את הזיקה בינה לבין העם בישר־ אל".

חודשים מספר לאחר בחירתו כבר החל להניע כמה רפורמות בחיי הכנסת: בדיקת התקנון והתאמתו לצרכים המשתנים של הכנסת, צי־ רוף יועצים — מומחים לוועדות ה־ כנסת, עריכת ימי־עיון לחברי הכנ־ סת מטעם האוניברסיטאות. בדבריו בתום כנס המחזור הראשון של הכנסת אמר ראובן ברקת, בין ה־ יתר: „הכנסת איננה אלא ביטוי סמ־ לי לדמוקרטיה הישראלית, באשר היא מקובלת על המוני העם שאינם מזדהים עם הביקורת, שהיא לעתים מופרזת, הנוטות לעתים קרובות נגדה על־ידי חוגים שונים. זאת נראה לי, שרבים בכנסת ו־ בציבור שותפים לדעה, ששרשי הדמוקרטיה שלנו בריאים צעירים הם ומחייבים טיפול וטיפוח שיט־ תיים ומתמידים.

נתנו את דעתנו על העניין הזה ועשינו כמה פעולות על מנת לק־ רב את הציבור אל הכנסת ועל מנת להעמיק את תודעת הדמוקר־ טיה הישראלית בקרב המוני העם... בשום פנים ואופן אין למוד את הכנסת וחשיבותה לפי הגילויים של מתח וההתפרצות, ריב וההתנגשות, גם אם הם זוכים לכותרות ראשיות בעתונים. מהותה האמיתית של ה־ כנסת נקבעת ותיקבע לפי סיכום עבודתה, תוכן דיוניה, רמת עי־ כתוה וחשיבות הכרעותיה... כבו־ דה של הכנסת הוא כבודה של המדינה כולה ושל נבחריה המש־ כשים כחברים בכנסת".

לא פעם עמד ברקת על בעיית ההיעדרות הרבה של חברי הכנסת מישיבות המליאה. „אינני צריך לו־ מר כמה צער, רוגז ועלבון גו־ רמת ההיעדרות המאסיבית של חב־ רי הכנסת מישיבות המליאה. אינני בהכרח רק לתגובות הכאריבות של העתונות, שאינני מזלזל בהן. אני רואה אלפי נערים ונערות, חיילים וחיילות, אורחים בני ברית ושאינם בני ברית, הבאים ברגש של דחילו אל הכנסת, מתפעלים מהדר בנ־ יינה ומסידוריה המתוקנים, ויוצאים מאוכזבים ומפוזרים, לאחר ש־ הם יושבים שעה קלה ביציע, עו־ קבים אחר דיוני המליאה הרו־ אים את אולם הישיבות בלבנתו".

באחד מנאומיו האחרונים בכנסת התעכב ברקת במיוחד על בעיית מקומה של הרשות המחוקקת, ב־ תקופה של שינויים דינאמיים ב־ חברה ובממשל, המביאים באורח טבעי להתגברות וההתרחבות תפקי־ דיה של הרשות המבצעת. ברקת ראה צורך בעימות חיובי בין ה־ כנסת ובין הממשלה. עימות שאינו בא לשם ניגוח, אלא לשם הבטחת הפיקוח הפרלמנטרי, פיקוח שהוא לברכה גם לממשלה. משום כך פעל ברקת לחיזוק הכנסת. בתחום זה, על־ידי הגברת היידע המקצו־ עי המודגי הבלתי־תלוי לחברי ה־ כנסת. בהקשר זה ציין, כי „קיימת הרבה בשמירת האיזון הנכון בין סמכויותיה של הרשות המחוקקת לבין הרשות המבצעת. חובת הרוב בכנסת לתמוך בממשלה, אך זכאי הרוב שיהיו בידיו הכלים והאמצעים כדי שתמיכתו תינתן מתוך ידיעה, הכרה ואחריות. חובת הרוב לתת את מלוא האפשרות לאופוזיציה למלא את תפקידה הפרלמנטרי... קיום האיזון הזה ישמש מעצור בפני משבר הפרלמנטריזם ויהא ערובה לסדרי חיים נאותים של חברה דמוקרטית מתוקנת".

ברקת ראה ראיה מפוכחת את הפרובלמטיקה המרובה בחיי הכנ־ סת, גם בימי ממשלת הליכוד ה־ לאומי, וגם לאחר שיבת גח"ל לאופוזיציה. בשיחות פרטיות, כאב את ההשפעה של הניתוק הרב בין דעת הציבור ובין ההנהגה, ועשה הכל כדי שבימת הכנסת תהיה מקום ביטוי לרחשי דעת הציבור. משום כך נהג ליברליות בהכרה בדחיפות הצעות לסדר היום. לזרוך לא פעם על הממשלה להרבות במסירת הודעות מדיניות בכנסת ולקיים מפעם לפעם דיונים ובירו־ רים בנושאים כלליים בעלי חשי־ בות ועניין ציבורי.

רק שנתיים וחצי הספיק ראובן ברקת לכהן כיושב־ראש הכנסת ורבות מתכניותיו לא הגיעו לכלל ביצוע. יש לקוות, כי הכנסת תדע להמשיך ולבצע מפעלים שיום בת־ חום המחקר והייעוץ, הידוק הקשר עם הציבור והחדרה המתמדת לש־ פור רמתה ותדמיתה של הכנסת. ראובן ברקת שהיה איש ספר, אוהב ספר ויודע ספר, בחר לסיים את נאומו ביום הולדת הכנסת, בט"ו בשבט האחרון, בדברים שכתב ה־ משורר נתן אלתרמן על הכנסת. דברים המשמשים מעין קו אופייני לדרכי פעולתו ומחשבתו הפרלמנ־ טרית של ראובן ברקת:

„את לא נצח תהיי באורו של ברק.
לא! גם לך עוד נכתב בעין
ימי חול ונמנום ויכוח של סרק.
בלי תזמורת ובלי שנות אלפים...
אך טובים החוליך הפרק הוא טוב
אם בהם לא ידום אף לרגע
כמו לב עקשני ועמום, קול התוף
שרעם
עת הונף הדגל".

העובד הדתי וראובן ברקת

לא במקרה שמתי בראש השורות המוקדשות לזכרו של יו"ר הכנסת את צמד המלים: העובד הדתי וראובן ברקת, כי ידיד מיוחד, ידיד אמת של סיעת הפועלים ה־ דתיים בהסתדרות היה ראובן בר־ קת.

אפשר לומר: ראובן ברקת היה בשטח זה בבחינת ממשיך דרכו של ברל כצנלסון שאמר: „כי ב־ מידה שבהסתדרות יתרבו שומרי מצוות ושלומי אמונים יגדל ערך הדת בישראל", ורצה לראות רב־ בות חברים דתיים מאורגנים ב־ הסתדרות הכללית, משמיעים קולם, משפיעים ותופסים את מקומם ה־ ראוי במשפחת העובדים ובתנועת העבודה.

כבנו של הגאון מסבריג, שחונך וספג בתוכו בילדותו רוח של תו־ רת־ישראל ומורשתה, ניכר היה בו הרצון לעודד שומרי מצוות ו־ מסורת, וניצל כל אפשרות שנז־ דמנה לו בדרכו למען זה.

לכן כה שמח כשנתגלגלה לידו הזכות להקים את המחלקה הדתית בהסתדרות. די לצטט פסוקים קצ־ רים מפרוטוקול הישיבה הראשונה של המחלקה לסיפוק צרכי־דת בהסתדרות משנת תשי"ז (1957) עם כניסתו של הרב יהודה צבי ברנדווין זצ"ל כראש המחלקה. בו אנחנו קוראים דברי הפתיחה של ראובן ברקת בשם הועדה המר־ כזת. הוא אמר בין היתר: „ההס־ תדרות מתברכת בזאת, כי היא מו־ נה בקרבה ציבור גדול של חב־ רים חרדים, אנשים עמלים, המקיי־ מים כאחד בחיי יום יום שלה, כל אחד באמונתו וכל אחד במלאכתו, את מצוותיה של התנועה ומצוות התורה, היא מתגאה בעובדה שהיא לבעשה הגוף הציבורי בארץ ה־ רשאי לדבר בשם המספר הגדול ביותר של אנשים חרדים".

בכל גודל נפשו ומסירותו ל־ עניין החבר הדתי בהסתדרות הת־ גלה ברקת בזמן המו"מ על הצ־ טרפותו של העובד הדתי לכערך בבחירות להעידה העשירית של ההסתדרות, כמזכיר מפלגת פו־ עלי א"י עשה מאמצים בלתי־ פוסקים לאפשר הופעה עצמאית של העובד הדתי בבחירות להסתד־ רות באשר נציגי העובד הדתי רצו. בעניין זה היה לפעמים יותר עצמם. הוא גם לא נרתע מלהתנ־ גש במרצות עם חבריו במפלגה רצוני לעודד ולעזור שהעובד ה־ שלא ראו בעין יפה את גישתו ו־ דתי ייהפך לכח כבכי שיתחשבו בו.

ראובן ברקת היה למעשה אד־ ריכל ההסכם שאיפשר את ההופעה המשותפת של העובד הדתי עם החוגים הדתיים במפלגת העבודה — בבחירות לועידה ההסתדרות האחת־עשרה.

גם בזמנים של משברים חמו־ רים, כשהיה צמוס בעיות לכבכיר מצא לו זמן לקבל בביתו נציגי העובד הדתי, חברים דתיים לשבת עמם שעות לבירורים ועיונים, לליבון בעיות, לנסח דברים.

עם פטירתו לאי־עת של ראובן ברקת ז"ל הסתלק מאתנו איש כפיפעלים, תלמיד חכם ורב שרשים וענפים, סמור ונאמן.

א. אורדיך

הספר העברי – משבר ומוצא

מאת נחמן אוריאלי

הכותב הוא מנהל הוצאת „שקד".

לו היה ר' שלום אברמוביץ חי ם, ספק אם היה בוחר בכינוי פרותי „מנדלי מוכר ספרים". הוא היה מהסס להלביש את לבוחר נור „מנדלי מוציא לאור". ביש־ ל של 1972 אלה הם שמות שאי־ מטיפים יוקרה רבה לבעליהם. הספר היה במשך כל השנים שאהב ספרים, העריץ את סופ־ ונתן כבוד לכל העוסקים במ־ בת הספר. כיום אין הדבר כך. דרוג המקצועות לפי „הכבוד" רוד בהם יעמדו הסופר, המו"ל מוציא לאור) המפיץ (מוכר הס־ ים) אי־שם במרכז הרשימה ואולי ב לתחתיתה.

לישראל רשומות למעלה משב־ (!) הוצאות ספרים. מבלי לה־ בקר בצד הסטטיסטי, אני מס־ קובע שמרביתן הן הוצאות קות, בנות עשרים שנה ומעלה, נוהלות כעסק משפחתי על ידי שים זקנים. ידוע לי רק על מק־ בודדים, שבהם המשיכו בני ילים במקצוע הוריהם. צעירים ים, שהגיעו אל ענף הספרים, עים גם הם בהרבה מקרים מל־ אר בהוצאת הספרים, שבה הזו־ את דרכם ובאין בפניהם הרבה שרויות קוסמות. הם מייסדים ב־ עם הוצאת ספרים של איש אחד. מחזיקה מעמד בהתאם לכישור־ הם המסחריים ולפי תנודות השוק. ק לאחרונה החלו פעולות באר־ מספר הוצאות ספרים הנעשי־ על השקפה כספית איתנה ד־ נות להיבנות כעסק מודרני לכל ר.

וכיצד? חוסר ההגיון המסחרי מ־ ים עד לאבסורד. יש מו"לים יוציאים פחות מחצי תריסר ספ־ בשנה. אלה שמקורב והולו על עובדים בתוך ביתם, או מא־ שולחן בחצי משרד כלשהו. זים הם עוסקים בכך לאחר ת העבודה. אלה הוותיקים, ה־ קנים, נאחזים בקטלוג המיוב־ הם, המורכב בהרבה מקרים מס־ לימוד שאבד עליהם הכלח. מבי־ להצטמצם בהוצאות, מחזיקים ביותם הבניות לרוב, כתבי יד רגומים למחצה, הודים שלא הופ־ — ומקווים לימים טובים יותר. פעם זוכה מי מהם להוציא ספר, ומיד הוא מייעד את הכ־ שהרויות לשתי מטרות: בחוקו „סוחם" חובות דוחקים, ובהל־ מוין פרויקטים המתעכבים מחו־ מימון. לאחר הצלחה החד־פעמית ד זו פורץ אותו מו"ל קריסה. שך מספר חודשים מבהיק ככוכב ים. מוציא לאור ספרים בזה זה. אך מיד לאחר מכן הוא ע שוב בהדרכות חורף עמוקה. וצאות הספרים העבריות כבר ו בעבר שנות משבר. אולם ה־ הנוכחי, שהחל בשלהי 1969, אולי החמור ביותר מזה עש־ שנים. תחילתו דווקא בשגשוג קד אותו להבן קצר לאחר מלח־ שעת הימים. הארץ הוצפה ב־ בומים ובספרי מלחמה למאות. שים קנו את ספרי „ששת הי־ ם" כאחוזי תזזית. המו"לים היש־ אלים לא נמנו להתעסק בצד הנפ־ של פסיכוזה המונית זו. הם נהו־ בהתנפלות והשתדלו לעמוד ב־ ולספק את „הסחורה" לכל דור־ ש.

בשנה השניה לאחר המלחמה לו הישראלים להרגע. הם חדלו דנה לרכוש אלבומים. ובשעות נאי שלהם החלו, זו הפעם הרא־ שונה, לבחון בקור רוח את מדפי הספרים ולעשות את חשבון הנפש והכיס. במשך שנה בזבזו רבים על ספרים סכום שהיה מספיק לה־ מש שנים רגילות. הם נוכחו לדעת, שלא זו בלבד שסכומי הכסף ש־ הוציאו היו מוגזמים, אלא אף חלק ניכר מהאלבומים שקנו אינם ראויים להיות מוצבים על המדף, וכשם ש־ עד אז קנו ללא הבחנה, חדלו מאז תה עת לקנות. לא רק אלבומים אלא ספרים בכלל. חוץ מספרי לי־ מוד לילדיהם, ופה ושם ספר שימו־ שי או ספר קריאה בודד.

במוצאי 1969, שנתיים לאחר ה־ מלחמה, החל השפל. המכירות פחו־ תו בחמישים ואף בשמונים אחוז. חנויות ספרים לא מעטות נסגרו. האחרות החלו לעסוק במכירת צע־ צועים ובשחקים. משרדי המכירה בתשלומים החלו לעסוק בשיווק מכ־ שירי חשמל. ועדי עובדים והנה־ לות חדלו כמעט באופן מוחלט להע־ ניק לעובדיהם ספר כשי לחגים. חלפו שתי השנים הטובות של ה־ מו"לות בישראל והחלו שנים רעות מאוד, שבהן צויינו מספר פשיטות רגל. והיה ידוע על הוצאות ספרים לא מעטות שעמדו על סף סגירת העסק.

תגובת הציבור לאחר מבול ספרי המלחמה היא רק סיבה אחת למש־ בר. סיבות חשובות אחרות הן:

הטלוויזיה — שעות הפנאי של הישראלי, שהיו מחולקות עד עידן הטלוויזיה בין קולנוע, קל־ פים, תיאטרון וספרים, הוקדשו מאז הה בראש ובראשונה להתבוננות בהרשפה במסך הקטן. כשעתיים כל ערב. שלוש שעות, ואולי יותר. רק בהדרגה לומד כיום הישראלי להיות יותר בררן ולהפעיל את המכשיר רק כאשר מוצגת תכנית המעניינת אותו.

נטל המסים — בשנתיים ה־ אחרונות הוטלה על בעלי ההכנסות הבינוניות מעמסה נוספת של מל־ וות וחלו התייקרויות רבות. מההכ־ נסה החדשית קוצצו אותן חמישים או מאה לירות שהיו מוקדשות לבידור קל ולרכישת ספרים.

הספרים נדחקו מהסלון — בישראל הוותיקה, וגם בזו של שנות המדינה הראשונות, היה ארון הספרים חלק בלתי נפרד מריהוט הסלון. בדירות המגורים של שנות השבעים תפסו המזנון, הטלוויזיה ואבזרי קישוט את מקום הכבוד בחדר האורחים. כוננית הספרים נד־ חקה לחדר הילדים או לחדר הע־ בודה. בני הזוג מעדיפים עוד פס־ לון אפריקאי או אגרטל זכוכית על פני ספר נוסף.

מחיר יקר — ספר קריאה, שמחירו היה לפני ארבע שנים שבע או שמונה לירות, מחירו היום כ־12—14 לירות, כמעט כפליים. האשם הוא בראש ובראשונה במש־ רד המסחר והתעשיה, המטיל מכס מלא על חמרי גלם מיובאים. המו"ל נאלץ לקנות חמרי גלם יקרים מתו־ צרת ישראל ולהיות תלוי לגמרי בכירורות לבם של יצרנים מקומיים, המנצלים את המצב לבקרים.

מאידך פטורים ספרים בשפה זרה המיובאים ארצה מתשלום מכס כלש־ הו. מחירו הממוצע של ספר כיס באנגלית המיובא לארץ הוא 4—6 ל"י. אם רוצה מו"ל ישראלי להו־ ציאו לאור במהדורה עברית, עליו להשקיע אלפי לירות בתרגום, לשי־ לם מכס מלא על נייר, כריכה, עטיפה, חמרי דפוס. (או לרכוש חמרים יקרים תוצרת ישראל). מחיר הספר העברי יגיע לפי שלושה ממחיר אותו ספר בכריכה רכה ב־ אנגלית.

גישה מיושנת של המו"ל — כל ענפי המשק עברו בדור האחרון תהליך מהיר של מודרני־ זציה. הוכנסו מכונות חדישות, שופ־ רו שיטות הייצור, הורחב מעגל השיווק, נעקרו דרכים חדשות ל־ קידום המכירות. המוציא לאור לא עשה דבר בכיוון זה. הוא התעלם מהשינויים שהתחוללו מכל עבר ו־ לא קידם את הענף שלו כהוא זה.

סגנון המקור ואיכות ה־ תרגום — לא פעם קיים חיץ סגנוני בין דור שלם של סופרים לבין קהל קוראים. אדם שיטול ספר עברי לידו, העוסק בימינו אנו הנה הוא כתוב כלשון משנאית או בלשון דור ההשכלה. ספק אם יחזיק מעמד עד תום הספר.

המצב בתחום התרגומים איננו טוב יותר. זה שנים מספר מוש־ מעת התביעה להקים קתדרה למ־ תרגמים משפות זרות לעברית ב־ מסגרת אחת האוניברסיטאות של־ נו. עד עתה לא נעשה הדבר. וב־ נתיים מופיעות יצירות רבות, בינ־ הן קלאסיות, בשפה העברית, כאשר כל דמיון בין שפת המקור והנוסח העברי הוא לעתים קרובות קלוש ביותר.

ממדי השוק ומגבלותיו — יש להזכיר שני קשיים אובייק־ טיביים, שאינם קשורים במשבר או בשפל, ונובעים מאופיו המיוחד של השוק הישראלי והיקפו.

ראשית, בישראל יש שניים וחצי מיליון יהודים. לא כולם דוברי עברית ולא מעטים מדוברי העברית קל להם עדיין לקרוא ספר בשפה זרה. פוטנציאל מצומצם זה מקשה על המו"ל להנהיג שיטות ייצור והפצה מודרניות, עליו לקמץ בכל סעיפי ההוצאה: בתשלום לעורכים, פרסום, עיצוב עטיפה. רק המו"לים הפועלים בהיקף גדול יכולים להר־ שות לעצמם צוות מקצועי ברוב ה־ תחומים. כל האחרים נאבקים בתק־ ציב ואיכות הספר סובלת.

שנית, במרבית ארצות אירופה ו־ בארה"ב עברו הוצאות הספרים מש־ ברים דומים (טלוויזיה, שינוי הרגלי הקריאה, התייקרויות וכד'), אולם הן משלימות את הכנסותיהן על־ידי מכירת זכויות המשנה שהן מקב־ לות מן הסופר, כגון פרסום קטעים בהמשכים כנגד תשלום נכבד, מכי־ רת מהדורה למועדון ספרים, מכי־ רת זכויות כריכה רכה, זכויות הס־ רטה ותסכית, ואחרים. מו"ל אמרי־ קאי נודע קבע בשיחה אתי כי זכויות המשנה הללו הן ההופכות את חברתו מעסק „מפסיד" למרוויח. בישראל לא קיימת כמעט אף אחת מן האפשרויות הללו.

להדגמת השפל שבו נתון היום ה־ ספר העברי נביא כאן נתון אחד: בשנת 1970/71 פחת מספר הספרים, שהודפסו במהדורה ראשונה, בכ־ 10%! זאת במשק שבו התוצר הלאומי גדל בכל שנה, בערך באר־ בעה שיעור ובמדינה שבה מעגל קור־ אי העברית מתרחב מעבר לגידול הטבעי של האוכלוסיה. (יש המנפנ־ פים בסטטיסטיקה המציינת את יש־ ראל כשלישית, אחרי שוודיה והו־ לנד, ברשימת הארצות לפי מספר ספרים היוצאים לאור יחסית לגודל האוכלוסיה. זוהי תמונה שאין בה ממש. הסטטיסטיקה מקיפה את כל סוגי הספרים המופיעים בדפוס, ב־ תוכם פרסומים רשמיים וספרי לי־ מוד. במדינה מפותחת יש מינימום מסויים של ספרים החייבים לראות אור. כאשר מחלקים מינימום ספרים זה על אוכלוסיה קטנה נוצר יחס של ספרים לגולגולת גבוה יותר מאשר במדינה רבת אוכלוסין).

(מאמר ראשון בסדרה)

על מה נטוש סכסוך העבודה

פרטיכל*

מישיבה משותפת של נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים — מצד אחד
ונציגי ההסתדרות הכללית — מצד שני
שנערכה ב־2.2.72 בדבר המדיניות המקצועית וחידוש ההסכמים הקיבוציים לשנים 1972/73,
הכוללת את הסעיפים הבאים:

א. הוסכם בין הצדדים לחתום על הסכם קיבוצי כללי, שלפיו יש להגדיל את הפיצוי עבור ההתייקרות הקיים — תוספת יוקר — ב־8% על שכר היסוד, החל מ־1.1.72, שיהווה חלק בלתי נפרד מפרטיכל זה.

ב. מוסכם בין הצדדים שיונהג שכר מינימום בשיעור של —.425 לחודש או —.17 ל"י ליום עבודה אשר יבוצע תוך שנתיים — 1973 — 1972 בהתאם לתנאי הענף הנוגע בדבר. מוסכם שתוקם ועדה משותפת שתפקידה לברר את הבעיות הכלליות ולעבד את דרכי וכללי הביצוע של בעיות כלליות אלה. הועדה תסיים עבודתה תוך שבועיים.
כמו כן ילווה בצוע ההסכם בתקופת תוקפו ע"י נציגי הצדדים לפרטיכל זה, על מנת להתגבר על הקשיים והבעיות שעלולים להתעורר.

ג. 1. נציגי ההסתדרות הבהירו, כי הצעתם לחידוש ההסכמים הקיבוציים לשנים 1972/73, היא בהתאם להחלטת הועד־הפועל של ההסתדרות, מיום 16.1.72, האומרת בין השאר:
„הועד הפועל מסמיך את המחלקה לאיגוד מקצועי, את ההסתדרויות הארציות והאיגודים המקצועיים ואת מועצות הפועלים לתבוע, בעקבות גידול התפוקה, העלאת השכר בשיעור של 6%. תוספת זו תינתן בשני מועדים: בשנת 1972 ובשנת 1973".
2. הוסכם כי הסכמי העבודה הקיבוציים, הכלליים והמיוחדים, יחודשו בהקדם ע"י הצדדים להסכמים — במסגרת של תוספת ששיעורה 6% מהשכר הכולל, בשני מועדים, בשנת 1972 ו־1973.

ד. הוסכם בין הצדדים לפעול במשותף להרחבת שיטות שכר עידוד הקיימות, לרבות פרמיות קבוצתיות, מחלקתיות ומפעליות מבוקרות ומאושרות — ולהנהגתן במפעלים, בהסכמת ההנהלות ונציגויות העובדים. בחינת השיטות ודרכי הביצוע ייקבעו בועדה משותפת.

ה. נציגי ההסתדרות הציעו לבחון שיתוף העובדים ברווחי המפעלים לפי קריטריונים שייקבעו על־ידי שני הצדדים.
נציגי לשכת התיאום לא נתנו את הסכמתם להצעה הנ"ל.

ו. עמדות הצדדים לגבי מקרים של התרחשויות פיסקליות, או מוניטריות חורגות, תבואנה לידי ביטוי בחליפת מכתבים שיצורפו לפרטיכל זה.

ז. כל צד מקבל על עצמו לפעול, שמוסדותיו, או יחידותיו, ינהלו מו"מ לחידוש ההסכמים הקיבוציים, במסגרת הנ"ל.

ולראיה באנו על החתום:—

נציגי ההסתדרות
חתימות של ה"ה:
י. בן־אהרון
א. אברהמוביץ
י. ושצ'ינא
א. מיאל
צ. נתנזון
א. אלפרט
א. אוחד
ש. ויסלני
א. תצרוני
י. רייד
י. ריקה

נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים
התימות של ה"ה:
מ. מוסביץ
ז. סוזאיב
א. שביט
י. זיו־אב
ד. שטרן
ח. קמיניץ
י. האוזמן

אנו המעסיקים קיימנו את חלקנו בהסכם מסגרת זה:
— פיצוי עבור התייקרות — שולם
— הסכם על הנהגת שכר מינימום — נחתם
— על נכונותנו לחדש את הסכמי העבודה הקיבוציים במסגרת תוספת של 6% לשנים 73/72 — הודענו

הממשלה קיימה את הבטחותיה:
— בוטל מלווה החסכון של שכירים בשיעור של 4% מהשכר
— היטל הבטחון (כתוספת למס הכנסה) הוקטן בשליש (מ־15%— ל־10%).

החותם על הסכם חייב לכבדו

* פרטיכל זה הוגש ע"י ההסתדרות הכללית לרישום במשרד העבודה כהסכם קיבוצי כללי ביום 16 פברואר 72 ונרשם במספר 7004/72.

לחברי התאחדות התעשיינים — הדפיס ממודעה זו, לחלוקה לעובדי מפעלים, ניתן לקבל במשרדי ההתאחדות/המחלקה להסברה ויחסי ציבור ע"י פניה טלפונית למספר 55261.

משרד החינוך והתרבות
החברה להגנת הטבע
בי"ס שדה על־שם עמיאסף עין־גדי

יום עיון ושדה למדריכי תנועות הנוער

לזכרו של
סגן שר החינוך עמיאסף ז"ל
יתקיים ביום א', 7.5.72, בבי"ס שדה ע"ש עמיאסף
בעין־גדי
יציאה מתל־אביב — בשעה 10.00 מבית הדר
יציאה מירושלים — בשעה 12.00 מבנייני האומה
יום העיון יוקדש לטיולי תרבות הנוער במדבר יהודה. בערב הזכרון יוענקו מלגות מחקר ופרסים לעבודות בגרות של תלמידי תיכון.
המבקשים להשתתף מתבקשים להתקשר לבי"ס שדה עין־גדי טל: 057־96096.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
ארגון מוסמכי הטכניון
אגודת דורשי הטכניון בישראל

יום המוסמך

תשל"ב

יום המוסמך למוסמכי הטכניון יתקיים ביום שלישי 16.5.72 בקרית־הטכניון חיפה — החל בשעה 10.30

כל מוסמכי הטכניון מוזמנים בזה

הזמנות נשלחו

במידה ולא קבלת הזמנה או ברצונך לברר פרטים נוספים נא לפנות אל אגודת דורשי הטכניון:
בחיפה, רח' הרצל 16 (בית הקרנות) טלפון: 666983
בתל־אביב, רח' ליסין 14, טלפון 251763

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מיוחד. ערד

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מיוחדת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה ערד באשור שר הפנים, בהמלצת שר השיכון, החליטה לאשר שינוי תכנית מיתאר מיוחדת הנקראת: ת/מ/16/10/4 — שינוי מס' 2 לתכנית מתאר ערד 404/T שאושרה למתן תוקף ופורסמה בי.פ. 1109 מיום 20.8.64 והקצאת שטחים נוספים למלאכה ותעשיה, שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט פרסומים 1680 מיום 10.12.70 עמ' 500.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המיוחדת אישרה אותה, ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המיוחדת האמורה, במשרד השיכון, הקריה, תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית ערד וכל המעוניין, רשאי לעיין בה ללא תשלום — בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מ. כץ
יושב ראש הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה, ערד
ב' אייר תשל"ב (אפריל 1972)

תכנון המים לישראל בע"מ

ת. ד. 11170 ת"א

מכרז 225/4/72 למכירת רכב

מוצעות בזה למכירה המכוניות הנ"ל:

1. 244—848 סטיישן קייזר (וגוניר) שנת ייצור 1968
2. 251—263 סטיישן קייזר (ויליס) שנת ייצור 1968
3. 251—331 סטיישן קייזר (וגוניר) שנת ייצור 1968.
4. 251—332 סטיישן קייזר (וגוניר) שנת ייצור 1968
5. 502—774 משאית F.W.D. שנת ייצור 1955 כולל חלקי חלוף.

את המכוניות אפשר לראות בחצר המשרד: ברח' אבן גבירול 54, ת"א בימים 5.5.72 עד 15.5.72 בין השעות 9.00 עד 12.00.

טופסי ההצעות אפשר לקבל בימים ובשעות הנ"ל במשרדנו בת"א בחדר 217 א'.

את ההצעות בצרוף המחאה בנקאית בסך 10% מגובה ההצעה יש להגיש במעטפה סגורה עד 15.5.72 שעה 12.00 לתיבת המכרזים במשרדנו בת"א חדר 217/א'.

אין חב' תה"ל בע"מ מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

למכירה

במצב טוב מאוד

4 סוללות אימון חשמליות

עם אוגר חום. כל אחת בעלת 4 קומות ברוחב 70 ס"מ ואורך 14 מטר במצב תקין. תוצרת „הספי" גרמניה.

לפנות: מרכז המשק מעגן מיכאל ד.נ. מנשה
טלפון: 063־99611

לקראת „יום ירושלים"

אלבום הכותל המערבי

מהדורה שלישית
עם תוספות בעברית ואנגלית
נמצא למכירה בחנויות הספרים

הזמנות: משרד הבטחון — הוצאה לאור
הקריה, רח' ג', תל־אביב

יש לי ענין בדבר

בעריכת אהרן להב

במוקד משחקי המחזור ה־22 בליגה הלאומית בכדורגל:

הפועל כפר־סבא – מכבי ת"א
מכבי חיפה – הפועל ת"א

קבוצת מכבי תל־אביב, המובילה בראשות טבלת הליגה הלאומית בכדורגל, שלא שיכנעה ביכולתה באמצע השבוע (0:2 נגד הפועל חדרה) תצא מחר למשחק־חוץ קשה אצל הפועל כפר־סבא ואם לא תזכה בנצחון יצומצם הפער בינה לבין הקבוצות הדולקות אחריה.

יהיה זה המשחק המרכזי במסגרת המחזור ה־22. הקבוצה הכפר־סבאית, אצלה מורגשת נסיגה, ידועה כקבוצה ביתית מיפוסית ופרט להכח ר"ג, לא הצליחה אף קבוצה לנצח במגרש הכפר־סבאי. ממדיו הקטנים של המגרש יקשו על המכבים לפתח את משחקם הרגיל ומבחינה זו ברור שיש יתרון לקבוצה המארחת. השאלה היא אם תצליח כפר־סבא לנצל זאת ולגרום לצמצום הפער בצמרת.

משחקי־חוץ קשים צפויים לעוד שתי קבוצות צמרת. קבוצת הכח ר"ג תדרים לבאר־שבע להתמודדות עם קבוצת הפועל המקומית. קבוצת בירת הנגב התאוששה באחרונה מהמשבר שפקד אותה ונראה לנו כי האי תצליח לזכות בנקודה, ואולי אפילו בשתיים. קבוצת בית"ר ירושלים, הידועה ברוח הלחימה של שחקניה, תתארח ב"בלומפילד" אצל שמשון ת"א. בדרך כלל מאיר האיצטדיון היפואי פניו לקבוצה הירושלמית ולאור יכולתה העדיפה של בית"ר ירושלים. נראה כי היא תנצח במשחק ותשמור על מעמדה בצמרת.

סיכויי הנצחון הטובים ביותר לקבוצות הצמרת נשקפים למכבי נתניה והפועל חיפה. הנתנייתים, שניצחו באמצע השבוע במגרשם את הפועל ת"א (0:2) יחזרו מחר למגרשם והפעם תתייצב נגדם קבוצת הפועל ירושלים. כל תוצאה, פרט לנצחון שפיגלר ושות', תיחשב להפתעה. בקרית־חיים תארח קבוצת הפועל חיפה את בית"ר ת"א עם סיכויים טובים לנצחון. אמנם הקבוצה הבית"רית עושה מאמצים להיחלץ מתחתית הטבלה. אבל אין להניח כי היא תצליח במשימתה דווקא במשחק קשה נגד הפועל חיפה.

בשלושת המשחקים הנותרים יהיו בשלושת המשחקים הנותרים יהיו מעורבות קבוצות התחתית. בני־יהודה תארח ב"בלומפילד" (במשחק הראשון) את קבוצת הפועל פתח־תקוה. בעונה החולפת הצליחו ה"הובים" משכונות התקווה לנצח במחזורים האחרונים את הפועל פ"ת, ובכך נחלצו מהירידה. אולם ספק אם גם מחר יצליחו כדורגלני בני־יהודה לחזור על נצחונם.

במגרש סכנה זה של מכבי יפו תתארח קבוצת הפועל חדרה ע"י בעלת המגרש. הביתיות עשויה לשחק תפקיד חשוב במשחק זה. אך לא מן הנמנע כי הקבוצה החדרתית תחזור לעירה עם נקודה.

קבוצת מכבי חיפה תתמודד מחר במגרשה עם קבוצת הפועל ת"א. פעם, היו השתיים מקבוצות הצמרת של הכדורגל הישראלי. ואילו כיום כבצירות שתיהן בחלק התחתון של הטבלה. כאשר מצבה של מכבי חיפה הוא עדין. נראה לנו כי במשחק זה יתחלקו הנקודות שווה בשווה.

מחזור אחרון בכדורסל

למשחקי מחזור האחרון (22) בליגה הלאומית בכדורסל שייערכו הערב, לא תהיה כמעט כל חשיבות. שכן האלופה ושתי היורדות כבר נקבעו. תכנית המשחקים:

* בחולון: הפועל חולון — הפועל גבת/יגור.
* בגען: הפועל גבעת־ברנר/גען — הפועל גיר־זיוד.
* במשמר־העמק: הפועל מגידו — הפועל ת"א.
* בחיפה: מכבי חיפה — הפועל חיפה.
* בת"א: מכבי ת"א — מכבי ר"ג.
* בירושלים: בית"ר ירושלים — הפועל קרית־חיים.

בליגה הארצית בכדורסל

מחוז הצפון: הפועל אשדות/אפיקים — הפועל איתן גבת; מכבי קרית־מוצקין — הפועל בית־אלפא; הפועל קרית־טבעון — הפועל בניגר; הפועל הזורע — הפועל מורע; הפועל בן־שמואל — מכבי נתניה; הפועל רמת־הכובש — הפועל עפולה.

מחוז הדרום: הפועל ר"ג — הפועל ירושלים; הפועל גת — מכבי דרום ת"א; הפועל פ"ת — מכבי פ"ת; הפועל צפון ת"א — מכבי רחובות; בית"ר ת"א — מכבי גדרה.

אליפות ישראל בשיוט

אליפות ישראל לדגמים האולימפיים ב"הולנדי המעופף" וב"פיין" שהחלה אתמול בשדות־ים, תימשך היום ומחר.

אליפות בהתעמלות אמנותית

אליפות ישראל בהתעמלות אמנותית לקבוצות תיערך מחר במכון וינגייט ב־10 בבוקר.

תחרות א"ק בוינגייט

תחרות א"ק על גביע קופת־חולים, המיועדת לנערים (עד גיל 19) ולנערות (עד 18) תיערך היום (ב־5 אחה"צ) במכון וינגייט.

תחרות פתוחה לקליעה

תחרות פתוחה בקליעה באקדח חפשי מ־50 מ' תיערך מחר (ב־9 בבוקר) במטווח בר"ג. באותה שעה תיערך תחרות במטווח בדימונה על גביע יום העצמאות ברובה זעיר. 60 כדור במצב שכיבה.

מבחן לסגל האופניים

תחרות מבחן לסגל נבחרת ישראל באופניים תיערך מחר ב־6 בבוקר. מסלול המירוץ: רמלה — בילו — צומת ראם — כפר־זכריה — בית־שמש — צומת שמשון —

טבלת הליגה הלאומית

	הקבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	נק'
1.	מכבי תל־אביב	21	12	6	3	15—29	30
2.	הפועל חיפה	21	10	6	5	13—27	26
3.	בית"ר ירושלים	21	10	6	5	12—23	26
4.	הכח רמת־גן	21	10	6	5	18—25	26
5.	מכבי נתניה	21	10	5	6	20—33	25
6.	הפועל ירושלים	21	8	6	7	19—20	22
7.	הפועל כפר־סבא	21	5	12	4	18—19	22
8.	שמשון תל־אביב	21	8	5	8	21—19	21
9.	הפועל באר־שבע	20	7	6	7	19—18	20
—.	הפועל פ"ת	20	7	6	7	18—17	20
11.	מכבי יפו	20	5	9	6	16—17	19
12.	הפועל תל־אביב	21	6	6	9	24—19	18
13.	בית"ר תל־אביב	21	8	6	10	21—14	16
14.	מכבי חיפה	20	4	8	8	24—15	16
15.	הפועל חדרה	21	3	9	9	20—9	15
16.	בני־יהודה ת"א	21	3	4	14	32—8	10

מחר: ארסנל – לידס בגמר הגביע ה־91 באנגליה

מחר ייערך באיצטדיון וומבלי בלונדון משחק הגמר ה־91 על הגביע האנגלי, בין שתי הקבוצות המפורסמות, ארסנל ולידס.

ארסנל זכתה בגביע ארבע פעמים, בעוד לידס לא הצליחה לזכות בו אפילו פעם אחת, על־אף שהופיעה פעמיים בגמר. ב־1965 (נוצחה ע"י ליברפול 2:1) וב־1970 (ע"י צ'לסי לאחר משחק חוזר 2:1).

ארסנל נטלה את הגביע אשתקד, בנצחה בגמר את ליברפול 1:2 לאחר הארכה.

מנהלה של לידס, דון ראבי בן ה־44, שינה ב־1961 את תלבושתה של קבוצתו מכחול וזהב ללבן, בדיוק כמו של ריאל מאדריד. משום שהוא האמין אז, כי יעלה בידו להקים קבוצה חדשה שלא תפול מזו של הקבוצה הספרדית המהוללת, שעלתה ללא מיצרים בשנות החמישים והשישים המוקדמות.

ואמנם, לידס נותנת הטון בכדורגל האנגלי בשנים האחרונות. ולא פעם היתה על סף זכיה בתואר הכפול (גביע וליגה). גם כיום קרובה לידס לזכיה הכפולה. אם תנצח בשבת את ארסנל וביום שני את וולבס, במסגרת הליגה.

יצויין, שכל שחקני לידס הם בין־לאומיים, ומשתתפים בארבע הנבחרות של האי הבריטי, ואחד, ג'וני גיילס, פעיל בנבחרת האירית החופשית.

ראבי נטל לידו את ניהול הקבוצה, כשהיתה עדיין בליגה השניה ובשורותיה שיחקו עדיין ה"קפטן" הסקוטי בילי ברמנר והבלם ג'קי צ'רלטון. שלוש שנים לאחר מכן העפילה לליגה הראשונה ומאז זכתה לידס פעם אחת בתואר אליפות הליגה וארבע פעמים היתה סגנית. כמו כן נטלה פעמיים את גביע הירידים ופעם הופיעה בגמר גביע זה.

לידס זכתה נוסף לכך בגביע הליגה הפעמיים. כאמור, הופיעה בגמר הגביע האנגלי.

בינתיים לא קבע ראבי את ההרכב שיציב בשבת, בעקבות כמה שחקני מפתח שעדיין מוצבים ברשימת הפצועים. כמו השוער הוולשי הבין לאומי גרי ספרייק והמגן המצויין טרי קופר. יתכן שדייוויד הארבי, היחיד שאינו בין־לאומי, יתפוס את מקומו של ספרייק, אם עד אז לא יהיה הלה כשיר למשחק חשוב זה.

כמו כן אינם כשירים למשימה החשובה שני בין־לאומיים נוספים, פול מידלי ופול ריני. שאף הם נמנים עם המערך הצורפי.

כדורסלניות ישראל — יוון 40:77

כדורסלניות ישראל ניצחו בפתיחת הטורניר הקדם־אירופי בבארי, את כדורסלניות יוון 40:77 (16:32).

את מירב הנקודות לישראל קלעו: גיל וכנעני — 12 כ"א. באלס — 10 וטאוב — 7.

יתר התוצאות: אוסטריה — אנגליה 50:63, איטליה — סקוטלנד 31:94.

בלגיה — אלבניה 82:83

בטורניר הקדם־אולימפי בכדורסל בהולנד, ניצחה בלגיה לאחר קרב עז את אלבניה 82:83 (42:45) ושוודיה את תורכיה 86:88.

יתר התוצאות: ספרד — אנגליה 63:96; איטליה — יוון 62:70; צ'כיה — הולנד 65:77; אוסטריה — אירלנד 69:107; צרפת — דנמרק 66:106; פולין — הונגריה 60:70.

רוד לייבר ניצח את אוקר

בסיבוב הראשון של טורניר הטניס המקצועני בלאס־וגאס, נוודה, ניצח האוסטרלי טוני רוץ' במפתיע. את ההולנדי תום אוקר. המדורג שלישי 1:6, 5:7.

רוד לייבר גבר על אלן סטון 6:3, 2:6, 3:6 וניוקומב ניצח את קוקס 1:6, 2:6.

טורניר כדורמים

טורניר כדורמים בו ישתתפו קבוצות הליגה הלאומית ייערך מחר ב־10 בבוקר בגבעת־חיים.

בליגה הלאומית בכדורעף

הפועל קרית־אונו — אליצור העוגן; הפועל הגיתה — הפועל ת"א; הפועל המעפיל — הפועל בית־זרע; הפועל גוש־זבולון — הפועל שריד; הפועל חצור — הפועל עין־שמר; הפועל אילון — הפועל עין־המפרץ.

תחרות בא"ק במכביה

תחרות מרכזית באתלטיקה קלה לגברים, נשים, נערים ונערות תתקיים היום באצטדיון המכביה. התחרויות יהיו במקצועות 100 מ', 300 מ', 400 מ', 3000 מ' 5000 מ', כדור ברזל, קפיצות לגובה ולרוחק והטלת דיסקוס.

הצעת ל"ע: חמש שנות מאסר לתוקף שופט

ח"כ גדעון האוזנר עומד להעלות הצעת חוק בכנסת לפיה יוענשו תוקפי שופטי ספורט במגרשים.

לפי ההצעה יוגדר שופט כל מי שהתמנה על ידי רשויות הספורט במדינה לשמש בתפקיד זה, ובכלל זה שופט מרכזי וצדדי בתחרות.

כל התוקף שלא כחוק שופט בתחרות ספורט בעת מילוי תפקידו, או בסמוך לו, בין שהתוקף הוא המשתתף בתחרות, ובין שהוא צופה בתחרות, יהא צפוי למאסר עד 5 שנים ולא פחות משלושה חדשים, או לקנס עד 10,000 ל"י או לשני העונשים הללו גם יחד.

הצעה זו הועלתה לאחר ששופטים רבים נפגעו מאבנים, תפוזים שהושלכו לעברם, ולעתים נאלצו לצאת את המגרש בחסות המשטרה.

על מצב בלתי נסבל זה נתנה דעתה ועדת החינוך והתרבות שדנה בנושא ביולי 1966. הוועדה המליצה על החמרת העונשים על תקיפת שופטים בתחרויות ספורטיביות בעת מילוי תפקידם. אך מאז לא נעשה דבר ומיום ליום המצב מחמיר. הצעת חוק זו נועדה לפתור מחדל זה, כאשר גם הצופה בקהל, וגם השחקן, צפויים לעונש מרתיע. הקהל הישראלי חסר תודעה ספורטיבית ויחס של כבוד לשופט בתחרות כמקובל באנגליה ובמדינות בעלות מסורת ספורט. על כן יש לחנך את העוסקים בספורט והצופים בו בדרך הרתיעה, כפי שמוצע על ידי ח"כ גדעון האוזנר.

ח"כ האוזנר מרחיק לכת והוא מגדיר בהצעתו שופט כשוטר, והסטטוס שלו צריך להיות דומה לפי חוק לתיקון דיני העונשין (תקיפת שוטרים) תשי"ב 1952.

שפיגלר ושפיגל שלחו זר פרחים למאמן שוייצר

דירתו של דוד שוייצר ברחוב אנטיגנוס בתל־אביב מוצפת זרי פרחים ומתנות. בפרחים דיברו אל שוייצר הנהלות הפועל ת"א, פ"ת, התאחדות, המאמן אליעזר שפיגל ומר סטרוד, קונסול תאילנד בישראל. הנהלת רמת־עמידר שיגרה בונבוניירה. את הזר הגדול מכולם שלחו מרדכי שפיגלר וגיורא שפיגל. זהו זר מפרחים נדירים, עשוי בטוב טעם וגם יקר. מכתב מרגש קיבל שוייצר מסיכה אלמוג, אחד מחברי ההנהלה הקודמת של ההתאחדות לכדורגל. במכתב מודה אלמוג במילים כנות לשוייצר על הזכיה בגביע אסיה לנוער.

עדיין נרגש, נזכר שוייצר כי סילוקם של נערי בורמה מהטורניר באנגקוק בגלל התפרצות במשחק נגד איראן. ברבע הגמר. היה כתוצאה ישירה מלחץ פסיכולוגי־ישראלי־תת־הכרתי על הבורמזים. ואת הלחץ יצרה נבחרת ישראל.

סיפר שוייצר: "בורמה ידעה, כי אם תנצח את איראן, תשחק נגדנו בחצי הגמר. אבל כאשר הוציא השופט מהמגרש במצב של 1:2 לבורמה, את המגן המצטיין של הבורמזים, פרצו חבריו בהשתוללות, בנסיון לבטל את החלטת השופט. הם ידעו, כי ללא המגן ישחו כוחם בחצי הגמר נגד ישראל. הפחד הפסיכולוגי מפני איבדן המגן והמשחק כולו. גרר את איבדן העשתונות אצל נערי בורמה עוד במשחק נגד איראן".

כדורגלני נבחרת הנוער נישאו על כפיים בלוד

מאת אליעזר מעוז

עטורת פרחים, כשבאמתחתה גביע אסיה לנוער חזרה אתמול בבוקר נבחרת הנוער בכדורגל כאליפות אסיה לנוער.

שחקני הנוער התקבלו בשדה התעופה ע"י עשרות אוהדים. במקום נערך טקס חגיגי קצר שבו בכה נשיא ההתאחדות לכדורגל, א. ידלין, שלווה ע"י מנהל רשות הספורט יריב אורן.

ידלין בירך את השחקנים בשם הממשלה, וציין בסיפוק רב את העובדה כי בזכייתם בגביע הצילו את יוקרת ישראל ביבשת האסיאנית. "הנחלתם כבוד גדול לישראל, הכדורגל הישראלי ראשי בהחלט להתגאות בכם", אמר ידלין, שאיחל לכל שחקני הנוער שבבוא הזמן יצליחו לייצג את ישראל בנבחרתה הבוגרת.

יו"ר המשלחת, זאב בר־סבר, ציין בדבריו את התנהגות השחקנים בעת שהותם בבאנגקוק שעזרה רבות לזכות בגביע. "הגעתי למסקנה, כי אין צורך למהר להסיק מסקנות אם להמשיך באסיה או לעבור באירופה. בינתיים יש להשתתף במפעלים האסיאניים", אמר בר סבר.

המאמן דוד שוייצר ציין בעיקר את רוח הלחימה של השחקנים ואת גיבושם החברתי, ולדעתו הגיעו השחקנים לשיאם בבאנגקוק בגלל שקידתם הרבה בעת שהוכנו למשחקי הטורניר.

"קפטן" הנבחרת, יחיאל סאלם, השווה את הטורניר בבאנגקוק לזה שנערך בטוקיו. הוא אמר, כי רוב הנבחרות האסיאניות התקדמו ולכן גם היה יותר קשה לזכות בגביע השנה. "המאמץ בבאנגקוק היה רב, אבל במשך כל הטורניר האמנו כי מאמץ זה הוא כדאי, היות וזכייה בגביע שווה כל מאמץ".

לאחר קבלת הפנים עזבו השחקנים את בית הנתיבות, ושם נפלו לזרועות עשרות מעריצים. הראשון שיצא היה יואל מסוארי, שהבקיע את שער הנצחון במשחק הגמר נגד קוריאה (0:1). מסוארי הורם על כתפי אוהדי קבוצתו, שמשון ת"א. אחריו נפל לזרועות אוהדיו "מלך השערים" בטורניר, שחקן מכבי רמת־עמידר ויקי פרץ, שהבקיע 12 שערים מתוך העשרים שהבקיעה הנבחרת.

גם "קפטן" הנבחרת אהרון סאלם זכה לקבלת פנים נלהבת בצאתו כשבידו הגביע. הוא כמעט נמחץ ע"י קהל האוהדים, עד כי פקידי ההתאחדות שנכחו במקום, היו חייבים לקחת ממנו את הגביע שישכון בפעם השישית בהתאחדות.

שופט הכדורגל הבין־לאומי, משה אשכנזי, הביא עמו כמות מסחרית של תחתוני ניילון ובגדי־ים, אשר הוחרמו על ידי בודק המכס בנמל התעופה.

אשכנזי אשר נשאל בשדה הבדיקה אם יש לו מה להצהיר, השיב בשלילה.

הסחורה שנתגלתה הוחרמה ונגד שופט הכדורגל נפתח תיק.

למוסד ציבורי ארצי בתל־אביב

דרוש

מנהל־חשבונות

(עם נסיון בהכנת משכורות בעזרת מחשב)

בא לפנות בכתב לת. ד. 29582, תל־אביב, עבור "מנהל חשבונות".

סודיות מובטחת — הצעות תתקבלנה עד ל־20.5.72.

דרושים

מדריכי תרבות וספורט

בבתי ההבראה של קופת־חולים

המעוניינים יפנו בימים: ד'—10.5 בשעות 8.00—12.00 לפני הצהריים למחלקת בתי ההבראה במרכז קופ"ח, רח' ארלוזורוב 101, תל־אביב.

עירית לוד

מכרז מס' 17/72

עירית לוד מכריזה על משרות פנויות של:
3 עובדות סוציאליות לטפול במשפחה.
1 עובדת סוציאלית לטפול בנוער.
על המעונינות בקבלת המשרות הנ"ל לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים, תעודות הכשרה לעבודה וכן המלצות.
זכות עדיפות תינתן למועמד(ת) בעל(ת) נסיון בעבודה סוציאלית דומה.
את התעודות יש להמציא למזכיר העיר בדואר רשום עד ליום שני ב' בסיון תשל"ב (15.5.1972).

צבי איצקוביץ
ראש העיריה

לוד, 28.4.1972

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרושים

1. סגן למנהל ביה"ס
2. מורה בכיר למדעי הטבע
3. מורה לאנגלית
4. מיקרוביולוג (למגמת טכנולוגיה של המזון)

לפנות בכתב: הכפר הירוק 60974.

למפעל מתכת באזור נהריה

דרושים:

*** מנהלי עבודה בענף המתכת / עיבוד שבבי**

• מועמדים בוגרי בתי־ספר מקצועיים מתבקשים לפנות למדור כח־אדם ת.ד. 437 חיפה.

לבי"ס תיכון אזורי ש"ש שנתי עמק־חפר

דרושים

לשנת הלימודים תשל"ג

מורים

במקצועות הבאים:
1) מורה לתנ"ך: בכתות י"ב — הכנה לבחינת בגרות — משרה מלאה.
2) מורה לפקידות כללית: (כולל בכוננות כתיבה) — משרה חלקית.
3) מורה להנהלת חשבונות: כמשרה חלקית.
4) מורה לפיסיקה: משרה מלאה.
5) מורה לביולוגיה: משרה מלאה.

הכשורים: מורה בעל השכלה אקדמאית ורשיון הוראה קבוע.

כפרטים נא לפנות: לבי"ס תיכון אזורי ש"ש שנתי עמק חפר, דאר מדרשת רופין, טל: 98389 נתניה.

TIMNA

מכרות נחושת תמנע בע"מ

מציעה

1. למהנדס חשמל

— בעל נסיון של שנתיים, המחפש אתגר בעבודה וקידום מקצועי:
עבודה מעניינת במערכות חשמל תעשייתיות אלקטרוניות ומתח־גבוה.
תנאים טובים וקידום.
עזרה בדיור.
על המועמד לפנות בכתב למחלקת כח־אדם בתמנע, דאר אילות בציון קורות־חייו ומצבו המשפחתי.

2. לחשמלאים תעשייתיים

— בעלי רשיון ממשלתי
עבודה מעניינת במערכות חשמל תעשייתיות
קידום מקצועי על־ידי הדרכה תיאורטית ומעשית
תנאים טובים
עזרה בדיור.

מועמדים מתאימים יפנו אישית בימים א. ג. ה. בין השעות 0800—1500. למשרדנו בתל־אביב, הקריה, רח' ש' (מול קול ישראל). מצויידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרוש

רפתן מנוסה

מגורים במקום

לפנות בכתב: הכפר הירוק. 60974

למפעל מודרני באזור חדרה

דרוש

מהנדס מכונות

לניהול מיתקן תעשייתי

נסיון: שנתיים לפחות בתעשיה. רצוי נסיון בשטח הובלה פניומטית או אריזה.
כישורים: בעל כושר ניהול צוות עובדים וכושר גופני טוב.
קיימת אפשרות להסעה מחיפה או מת"א.
• מועמדים מתאימים יפנו תוך פירוט השכלה ונסיון בצירוף העתקי תעודות האישורים לת. ד. 339 חדרה.

סודיות מובטחת.

לצוות בנוי במשרד הנדסי

דרושים:

1. מהנדס בנין

לעבודות תכנון, תאום, תכנון ופקוח עליון.

2. הנדסאי/טכנאי בנין

לעבודות תאום, תכנון וביצוע של מבנים ופתוח שטח.

למועמד המתאים — תנאים טובים.

• הצעות בצרוף קורות חיים נא להפנות לת.ד. 7057 תל־אביב.
עבור ד.א.

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה

מכרז פומבי — שנתי מרוכז
על משרות פנויות מס' 2/72

להלן נוסח המכרז כפי שפורסם בעתונות ביום ששי, י"ד באייר תשל"ב (28.4.72):

למשרד מבקר המדינה

דרושים לתפקידי ביקורת:

עובדים בעלי השכלה גבוהה מושלמת באחד התחומים: כלכלה, ראיית חשבון; מדע המדינה; משפטים עם ידיעה בכלכלה או בחשבונאות; בעלי דיפלומה או תואר שני במינהל עסקים, שהם בוגרי אוניברסיטה במדעי החברה וכן עובדים בעלי רשיון רואה חשבון, ל־67 משרות פנויות ביחידות המשרד בתל־אביב, בירושלים ובחיפה.

למילוי התפקידים נדרשת ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת שפה נוספת רצויה.

המשרות הן בדרגות ה' (הא) — ב' (בית) של הדירוג המקצועי לעובדי ביקורת המדינה הזהה לדירוג האקדמאים למדעי החברה והרוח ודרגתם של־מי שיתקבלו לעבודה, תקבע בהתחשב — בין היתר — בנסיונם וברמת השכלתם. למי שיתקבלו למשרד והצליחו בעבודה יש סיכויים טובים להתקדמות ולהעברה למשרות אחראיות יותר במשך הזמן.

חלוקת המשרות לפי מקומות העבודה:
* בירושלים: 22 משרות בדרגות ה' עד ב'
* בתל־אביב: 37 משרות בדרגות ה' עד ב'
* בחיפה: 8 משרות בדרגות ה' עד ב'

רשאים להציע מועמדותם גם מי שיסיימו תוך שנת 1972 את לימודיהם האקדמאים בכלכלה או במינהל עסקים או בראיית חשבון והיו זכאים לקבל את התואר האקדמאי תוך אותה שנה. למועמדים אלה, אם יתקבלו לעבודה ועדיין לא יהיו בעלי תואר כנזכר, תיקבע דרגה בדירוג האחיד ועם קבלת התואר יועברו לדירוג המקצועי.

מועמדים העונים על תנאי המכרז החייבים בהתמחות בראיית חשבון, יוכלו — אם יתקבלו לעבודה — להתמחות במסגרת המשרד. עפ"י תקנות רואי חשבון, תשט"ו — 1955, מתמחה יצטרך להתחייב לשרת במשרד לאחר ההתמחות, תקופה נוספת, שארכה כאורך תקופת ההתמחות; ההתמחות הנזכרת תחל לא לפני תום 2 חודשי עבודה במשרד.

אדם העונה על דרישות המכרז והמעוניין להתקבל למשרה מהמשרות המוכרזות, ימלא ב־2 העתקים את הטופס "בקשה למשרה פנויה", אותו ניתן לקבל בלשכות המחוזיות של משרד מבקר המדינה בירושלים, בתל־אביב ובחיפה ובכל משרדי הדואר בארץ; את הבקשות יש לשלוח למשרד מבקר המדינה, ארגון ומינהל כח־האדם, ת. ד. 1081, ירושלים, מיקוד 91.000.

לבקשה יצורפו העתקים מאושרים של תעודות המוכיחות, שמגיש הבקשה הוא בעל ההשכלה הנדרשת במכרז; קורות חיים בכתב ידו של מגיש הבקשה וכן תמונתו, שצולמה בשנה האחרונה.

התאריך האחרון להגשת הבקשות: יום רביעי, ד' בסיון תשל"ב (17-5-1972).

• פרטים נוספים ניתן לקבל ביחידה לארגון ומינהל כח־האדם של משרד מבקר המדינה רח' רש"י 66, ירושלים.

נציבות שירות המדינה
מודיעה על

משרות פנויות של טכנאים, מהנדסים, משפטנים ועובדי מינהל בשירות המדינה

מס' המכרז
משרד התקשורת
*281 מהנדס בחן בינעירוני
חיפה — דרגה ג—ב מהנדסים או ב—א טכנאים.
*282 עוזר ראשי ליועץ המשפטי
ירושלים — דרגה ד—ג משפטנים.
משרד הפיתוח
283 קצין מטה לענייני חשמל
ירושלים — דרגה ב—א מהנדסים.
*284 מהנדס חופים
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ב מהנדסים.
*285 פליאונטולוג
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ב מהנדסים.
*286 גיאולוג ימי
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ג—ב מהנדסים.
*287 גיאולוג
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ה—ג מהנדסים.
*288 גיאולוג
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ה—ג מהנדסים.
*289 טכנאי מעבדה
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ג טכנאים.
*290 טכנאי מעבדה
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ד טכנאים.
*291 שרטט קרטוגרף
ירושלים — דרגה ד טכנאים.
*292 טכנאי מעבדה
המכון הגיאולוגי, ירושלים — דרגה ה—ד טכנאים.
293 עוזר ראשי לענייני תקציב וחברות
היחידה לפיקוח ולכספי חברות, ירושלים — דרגה טו אחיד.
משרד התיירות
*294 עוזר ראשי למנהל הכללי
וממונה על מבדק פנים, ירושלים — דרגה טו אחיד.

*) במשרות אלו מיבקש עובד באורח ארצי, אין לעובד כל זכות על המשרה.

• פרטים נוספים והגשת בקשות בנציבות שירות המדינה, ירושלים, הקריה או באחת מלשכותיה המחוזיות, תל־אביב, הקריה, רחוב ה' מס. 5, חיפה, בית הממשלה, באר־שבע, לשכת הנגב, משרד הפנים, דרך הנשיאים.

המועד האחרון להגשת בקשות: א' בסיון תשל"ב — 18.5.72.